

Μητροπολίτου Νικοπόλεως
ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

«ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ» – Α. Α. ΛΙΒΑΝΗ

Ο Μητροπολίτης Νικοπόλεως Μελέτιος (Καλαμαράς), από την Αλαγονία Μεσσηνίας, γεννήθηκε το 1933. Σπούδασε Θεολογία και Φιλοσοφία – Κλασσική Φιλολογία. Γνωρίζει πολλές ξένες γλώσσες. Υπήρξε υπεύθυνος των Διεκκλησιαστικών σχέσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος (1967 -1980). Συνδυάζει βαθύ Ορθόδοξο φρόνημα και ευρύτητα σκέψης στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων. Είναι συγγραφέας πολλών βιβλίων επιστημονικών και πνευματικής οικοδομής. Το βιβλίο του *η Πέμπτη Οικουμενική Σύνοδος* βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών

Εικόνα εξώφυλλου: Λεονάρντο Ντα Βίντσι. Ο Μυστικός Δείπνος (Λεπτομέρεια), 1495.

Μητροπολίτου Νικοπόλεως
ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

*Χαίρεις ερευνώμενος!
Διό, Φιλάνθρωπε,
Προς τούτο προτρέπεις τον Θωμάν.
(Τροπάριον Κυριακής του Θωμά)*

Έκδοσις
Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως
Πρέβεζα 1999

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Ερνέστος Ρενάν μιλώντας για τον Χριστό γράφει :

«Ο Ιησούς είναι το πιο μεγάλο θρησκευτικό πνεύμα σε ολόκληρη την ιστορία της ανθρωπότητας.

Η ομορφιά Του είναι αιώνια.

Και της βασιλείας Αυτού ουκ έσται τέλος.

Ο Ιησούς είναι σε όλες Του τις σχέσεις και εκδηλώσεις μοναδικός.

Σε ολόκληρη την ιστορία δεν υπάρχει ούτε ένα πρόσωπο, που θα μπορούσε κανείς να το βάλει κοντά Του.

Χωρίς τον Χριστό, είναι αδύνατο να καταλάβει κανείς την ιστορία της ανθρωπότητας».

Τι υπέροχα λόγια! Πόσο εξυψώνουν τον Ιησού Χριστό!

Μα εκείνος που τα είπε, ΔΕΝ πίστευε στον Χριστό!

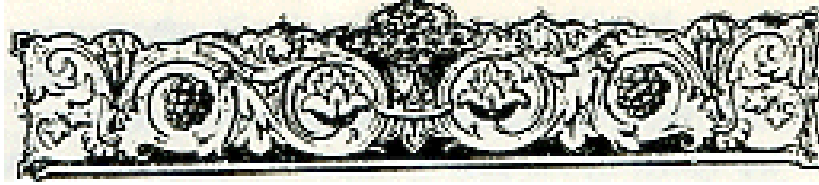
Για να είναι κανείς Χριστιανός,

- δεν αρκεί να λέει ωραία λόγια για τον Χριστό·
- δεν αρκεί να πιστεύει, ότι ο Χριστός ήταν η μεγαλύτερη προσωπικότητα του κόσμου.

Να λοιπόν το ερώτημα-θέμα μας :

- Τι ήταν ο Χριστός;
- Τι πρέπει να πιστεύουμε γι' Αυτόν;

† ο Ν. Μ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α. Η λειτουργία της σκέψης

1. Ο άνθρωπος είναι ον που σκέπτεται. Η σκέψη είναι τόσο βασική λειτουργία μας, ώστε ο φιλόσοφος **Καρτέσιος** (De Cartes) είπε : **Cogito, ergo sum** (σκέπτομαι ; άρα υπάρχω!).

Με την σκέψη του ο άνθρωπος **ψάχνει** για το σωστό. Και με την σκέψη του, **αμφισβητώντας και αμφιβάλλοντας, κρίνοντας και ελέγχοντας**, βαδίζει προς το σωστό, προς την αλήθεια.

2. Η σκέψη είναι μια λειτουργία του ανθρώπου. Είναι γνωστό, ότι οι λειτουργίες έχουν ένα έργο, ένα σκοπό. Η έξω από αυτόν χρήση τους οδηγεί στην διαστροφή· και αποτελεί διαστροφή.

β. Η διαστροφή της σκέψης

1. Ας πάρουμε ένα παράδειγμα :

Το πεπτικό σύστημα στον άνθρωπο έχει έργο και σκοπό την συντήρηση στην ζωή και σε κατάσταση υγείας. Σύμφυτη με την επιδίωξη του σκοπού είναι και η ηδονή. Μα αλλοίμονο, αν αυτή αποβή αυτοσκοπός. Γιατί τότε έχει συντελεσθή μια εσωτερική ψυχική διαστροφή, που οδηγεί σε παρά φύση χρήση του συστήματος για ηδονή με ζημία της υγείας και της ζωής, με πολύ πιθανές εξωτερικές προεκτάσεις διαστροφών (λαιμαργία, γαστριμαργία, μέθη, αλκοολισμός) και ασθενειών (ζάχαρο, πίεση, χοληστερίνη κ.ο.κ.).

2. Η σκέψη έχει έργο να ψάχνει για το σωστό και την αλήθεια, κρίνοντας, ελέγχοντας, αμφισβητώντας.

Όμως πολλές φορές η σκέψη **αντί να ψάχνει, μένει στις εκδηλώσεις της λειτουργίας της** (κρίση, αμφιβολία, αμφισβήτηση, έρευνα) **και μάλιστα τις κάνει από «μέσα»** (για την επιτυχία του σκοπού) **«αυτοσκοπό»**. Τότε η σκέψη διαστρέφεται. Τότε ο άνθρωπος καταντά : σκεπτικιστής (δηλ. άνθρωπος, που αμφισβητεί τα πάντα, χωρίς να ξέρη γιατί!) και σοφιστής (δηλαδή ένας σαδιστής του διαλόγου, που συνομιλεί, σαν να έχει μοναδικό σκοπό του, να φέρη τον συνομιλητή του σε αδιέξοδο)!

3. Με τον σκεπτικισμό οι άνθρωποι οδηγούνται σε μια απέραντη θάλασσα αβεβαιότητας.

γ. Τα δύο αναμφίβολα

1. Όλα είναι αβέβαια! λένε οι σκεπτικιστές.

Μα δεν έχουν δίκιο.

«Υπάρχουν δύο πράγματα, που δεν είναι καθόλου αμφίβολα· που δεν μπορούν να τα αμφισβητήσουν ούτε οι χειρότεροι σκεπτικιστές.

-Το ένα είναι, ότι **ο άνθρωπος σκέπτεται**· (ωραίο και γοητευτικό!).

-Το δεύτερο είναι, ότι **ο άνθρωπος θα πεθάνη**· (πικρό και τρομερό!)

Έχουν τα δύο αυτά καμιά σχέση μεταξύ τους;

Μπορούν να ζυμωθούν μεταξύ τους και να γίνουν ψωμί;
Ναί, απαντά ο μεγάλος φιλόσοφος Βλάσιος Πασκάλ, μπορούν!

Ας υποθέσωμε, ότι εγώ λύω όλα τα προβλήματα του κόσμου: πολεμικά, επιστημονικά, αστρονομικά, μαθηματικά, πολιτικά, κλπ., μα δεν μπορώ να λύσω το πρόβλημα του θανάτου. Δεν ξέρω να απαντήσω, τι γίνεται μετά! Και σε αυτή την κατάσταση έρχεται ο θάνατος!

Να λοιπόν πεθαίνω!

Αν έχω λύσει όλα τα άλλα προβλήματα, εκτός από το **πρόβλημα του θανάτου**, θα με ωφελήσει αυτό τίποτε την ώρα του θανάτου μου; Θα με απαλλάξει από την τραγική αγωνία που φέρνει το ερώτημα: Και μετά;

Αν έχω όλα τα προβλήματα άλυτα, αλλά έχω λύσει το **πρόβλημα του θανάτου**, θα παίξει κανένα ρόλο, θα επιδράση άσχημα στις τελευταίες μου στιγμές η άγνοια των πολιτικών και επιστημονικών προβλημάτων του σύγχρονου κόσμου»^[1];

2. Λέγει ένας μεγάλος ψυχολόγος-ερευνητής των μυστηρίων του έσω ανθρώπου:

Εκατό χρόνια ηδονή δεν μπορούν να αντισταθμίσουν ένα λεπτό επιθανάτιας αγωνίας.

Και μια παροιμία-λαϊκή φιλοσοφία λέγει:

- Τέλος καλό, όλα καλά!

- Τέλος κακό, όλα κακά!

Άρα το πρόβλημα του θανάτου δεν είναι παρουνχίδα. Είναι πολύ σοβαρό. Είναι το πιο σοβαρό πρόβλημα στον κόσμο.

3. Ο Αντρέ Μαλρώ γράφει:

Σε ένα **Συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος της Γαλλίας** την δεκαετία 1930-1940, ενώ κάποιος σύντροφος ανέπτυξε το πρόγραμμα του Κόμματος και τις προοπτικές του, τον διέκοψε ένα αγωνιώδες ερώτημα:

- **Και τί θα γίνη με τον θάνατο**, σύντροφε;

- Αλήθεια, σύντροφοι-άνθρωποι όλης της γης, τί θα γίνη με τον θάνατο;

Ο **Αντρέ Μαλρώ** μας πληροφορεί ότι το ερώτημα αυτό έμεινε αναπάντητο^[2]!

Και πώς να μην έμεινε; Τί να έλεγαν επάνω στο θέμα αυτό οι μαρξιστές; Να επαναλάμβαναν για μια ακόμη φορά ότι: Πικρός ο θάνατος, ο χωρίς ελπίδα;

4. Το πρόβλημα του θανάτου είναι το πιο σοβαρό πρόβλημα στον κόσμο. Και συνεπώς, πρέπει να αρχίσω να το ερευνώ. Πρέπει πρώτα από όλα να ασχοληθώ με αυτό.

- Καλά. Να ψάξω! και τί θα εύρω; Πόσοι ψάχνουν! Μα τίποτε δεν ευρίσκουν! Να αρχίσω να ψάχνω, για να χάσω τον καιρό μου;

Τα λόγια αυτά είναι λόγια επιπολαιότητας· λόγια πεσιμιστικά· λόγια απραξίας και δειλίας. Με τέτοιο σκεπτικό τίποτε δεν θα πήγαινε μπροστά.

Ας ιδούμε, τι πρέπει να απαντήσωμε:

δ. Η έρευνα

Η απάντηση τότε είναι καλή, όταν εκφράζει το συμφέρον του ανθρώπου κάτω από το φως της λογικής.

1. Και να λοιπόν μια τέτοια απάντηση μας δίνει ο Βλάσιος Πασκάλ. Λέγει:

«Οι άνθρωποι διαιρούνται **σε τρεις κατηγορίες:**

- **Εκείνους, που δεν ερευνούν, και φυσικά δεν ευρίσκουν!**

Οι άνθρωποι αυτοί – κατά την επεικέστερη κρίση – είναι **παράλογοι**, (αφού δεν ενδιαφέρονται για την λύση ενός τόσο σοβαρού προβλήματος)· **και άτυχοι**, (αφού έτσι δεν ευρίσκουν την λύση του).

- **Εκείνους που ερευνούν· αλλά δεν ευρίσκουν!**

Οι άνθρωποι αυτοί είναι **λογικοί**, (αφού ερευνούν)· **αλλά άτυχοι**, (αφού δεν ευρίσκουν).

- **Εκείνους που ερευνούν· και ευρίσκουν!**

Οι άνθρωποι αυτοί είναι **λογικοί και τυχεροί**. Λογικοί, γιατί έψαξαν και ερεύνησαν. Και τυχεροί, γιατί ευρήκαν: το πιο μεγάλο λαχείο!

Για τους λόγους αυτούς ο Πασκάλ συνιστά:

Ερεύνα! Ερεύνα, όσο πιο πολύ μπορείς.

Μπορεί, να μη βρης. Μπορεί, να μη πας στην τρίτη κατηγορία, να είσαι λογικός και τυχερός.

- Μα μπορεί να βρης. Και να γίνης έτσι άνθρωπος αληθινά επιτυχημένος.

Και τότε οπωσδήποτε θα έχης ένα τεράστιο κέρδος: Δεν θα ανήκης στην πρώτη κατηγορία. Δεν θα είσαι παράλογος.

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω επιγραμματικά ο Βλ. Πασκάλ λέγει:

Ερεύνα, όσο πιο πολύ μπορείς. **Αν εύρης, θα εύρης το παν. Αν δεν εύρης, όχι μόνο δεν θα έχης χάσει τίποτε, μα θα έχης και τότε κάτι κερδίσει. Θα έχης πιο πολλή πείρα. Θα έχης γίνει πιο λογικός· και συνεπώς πιο σοφός· και πιο προσγειωμένος· και πιο μυαλωμένος.**

Υπάρχει έμπορος στον κόσμο, που δεν θα ανελάμβανε με τέτοιους όρους (αν κερδίση, να κερδίξη το παν, αν δεν κερδίξη να μη χάνη απολύτως τίποτε και να μένη με το κέρδος της πείρας) οποιαδήποτε επιχείρηση του πρότειναν»^[3];

2. Λογική και πείρα λένε:

- **Ερεύνα!** Ερεύνα, όσο πιο πολύ μπορείς!

- **Ερεύνα,** όσο πιο βαθειά μπορείς!

Και το παράγγελμα της Εκκλησίας λέγει:

- **Ερεύνα!**

- Τω διστάζοντι μαθητή, ο Χριστός προετρέψατο ψηλαφήσαι (την πλευράν Αυτού) ειπών: **Ερευνήσας άπαντα, δεύρο λοιπόν μη αμφίβαλλε!...**

Η Εκκλησία όχι μόνον δεν εμποδίζει την έρευνα, αλλά δοξάζει τον Χριστό ψάλλοντας:

- **Χαίρεις ερευνώμενος!** δι' ο, Φιλάνθρωπε, προς τούτο **προτρέπεις** τον Θωμάν.

Η έρευνα των θεμάτων της πίστεως είναι υπόθεση **ιερή**. Γιατί ρίχνει φως στο θέμα του θανάτου.

ε. Ο κίνδυνος της πελαγοδρομίας

Μα δεν αρκεί να ερευνάμε. Πρέπει να ερευνάμε **σωστά**. Στο σημείο αυτό πρέπει να επιμείνωμε ιδιαίτερα. Γιατί πολλοί ερευνούν. Μα όχι σωστά. **Πάμε στο βουνό για ψάρια·** και στην θάλασσα για λαγό.

Τί εννοούμε;

Δεν είναι σωστό να αρχίσωμε την έρευνά μας με την εξέταση της γνώμης του καθενός, για να ιδούμε, τι λέγει πως είναι ο Χριστός. Θα πελαγοδρομήσωμε τζάμπα. Ή μάλλον **θα πελαγώσωμε**. Αφού είναι γνωστό, πως κάθε άνθρωπος έχει και μια γνώμη· ή μάλλον αλλάζει τόσο εύκολα γνώμη, ώστε να λένε: «πέντε ρωμιοί – πενήντα γνώμες». Τόσες γνώμες, όχι να τις ελέγξωμε δεν προφθάνωμε στην ζωή μας, μα ίσως ούτε να τις μάθωμε.

στ. Πώς ξεκινάμε

Γι' αυτό **ξεκινάμε** την έρευνα μας από την γνώμη του Χριστού για τον εαυτό Του.

Ξεκινάμε, από την δική Του γνώμη, με την σκέψη:

- **Οπωσδήποτε,** ξέρει **κάπως καλλίτερα** από τους άλλους τον Εαυτό Του.

- **Οπωσδήποτε,** ξέρει **κάτι περισσότερο** από τους άλλους για τον Εαυτό Του.

- **Οπωσδήποτε** η γνώμη Του για τον Εαυτό του είναι (είτε θετικά είτε και αρνητικά) **πιο βαρύνουσα** από ό,τι η γνώμη των άλλων.

Και προχωρούμε, εξετάζοντας λογικά, με βάση τα δεδομένα των διαφόρων επιστημών, τις απόψεις της άρνησης.

ζ. Έρευνα, πίστη και αγάπη

Η έρευνα δεν είναι αντίθετη στην πίστη. Κάθε άλλο.

1. Κάποτε ερώτησε ένας Εβραίος τον Ιησού:

- Διδάσκαλε, ποία εντολή είναι η πιο μεγάλη;

Απάντησεν ο Χριστός.

-Αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου·

- εξ όλης της καρδιάς σου·
- εξ όλης της ψυχής σου·
- εξ όλης της διανοίας σου.

Μερικοί περιορίζονται να αγαπούν τον Θεό μόνο συναισθηματικά. Μόνο με την καρδιά τους. Χωρίς να ενδιαφέρονται να φωτίση η πίστη τους την διάνοιά τους!

Η τοποθέτηση αυτή δεν είναι σωστή.

- Έχομε καρδιά, να αγαπάμε.

- Έχομε «ψυχή» (εδώ = θέληση), να διαλέγωμε και να αποφασίζωμε.

- Έχομε όμως και διάνοια, που πρέπει να γεμίση με φως και αλήθεια, για να φωτίση το είναι μας.

2. Μόνο έτσι οι ενέργειες της καρδιάς μας και της ψυχής μας θα είναι γεμάτες φως.

Μόνο έτσι μπορούμε:

- **να Τον αγαπάμε όλο και πιο πολύ** (= εξ όλης καρδιάς!)
- **να Τον ακολουθούμε μέχρι θανάτου** (= εξ όλης ψυχής!)
- **χωρίς τίποτε να μας κλονίζει** (= εξ όλης διανοίας!)

Για να αγαπήση κανείς τον Θεό σωστά, πρέπει καρδιά, ψυχή και νους να ευρίσκονται **σε αρμονία** μεταξύ τους.

Δεν είναι δυνατό (μα και δεν επιτρέπεται)

- **άλλα να μου υπαγορεύη η καρδιά μου** (= να αγαπώ τον Θεό!)
- **και άλλα να μου υπαγορεύη η διάνοια μου,**

**που ποτέ δεν εφρόντισα να την γεμίσω
με το φως του Θεού.**

3. Πώς να γεμίσω καρδιά και διάνοια με το φως του Θεού;

Θα το ιδούμε στα επόμενα.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- [1] Γιαννακοπούλου, Ιωήλ (αρχιμανδρίτου), Χριστιανισμός-Λογική, Καλαμάτα 1953, σελ. 73-74.
- [2] Δήμου, Νικ., Η δυστυχία του να είσαι Έλληνας, Αθήνα 1981, έκδ. 11, σελ. 80-81.
- [3] Γιαννακοπούλου, Ιωήλ, ε.ά., σελ. 74-75 (διασκευή).

ΕΤΣΙ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΜΕΡΙΚΟΙ ΤΗΝ «ΕΠΙΣΤΗΜΗ» ΤΟΥΣ!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΤΙ ΜΑΣ ΛΕΕΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ;

α. Λάθος εφαρμογή

Κατά τους νεώτερους χρόνους **αναπτύχθηκαν εντυπωσιακά** οι θετικές επιστήμες. Αυτό ωδήγησε τον κόσμο **σε μια στάση θαυμασμού**. Αλλά και **σε μια παρανόηση**. Κάθε τι που προερχόταν από φυσικό επιστήμονα, εγίνετο στα τυφλά δεκτό. Και κάθε τι, που κάποιος εκπρόσωπος των θετικών επιστημών έλεγε, πως δεν αποδεικνύεται «επιστημονικά», το απέκρουαν σαν ψευδές, σαν κάτι που δεν αξίζει να του δίνη κανείς καμιά προσοχή!

Ας πάρουμε δύο παραδείγματα:

α. Σε κάποιο πανεπιστήμιο ένας καθηγητής διδάσκει φιλοσοφία.

Τον ερωτάει ένας φοιτητής προκλητικά:

- Αυτά που μας λέτε, μπορείτε να μας τα αποδείξετε **επιστημονικά**;

- **Με τις μεθόδους των φυσικών-θετικών επιστημών, ασφαλώς όχι!** απαντά ο καθηγητής. Δεν είμαι ούτε... χημικός, ούτε... φυσικός!

Οι φοιτητές γελούν εις βάρος του!

- Και τότε, του λένε, τί καθόμαστε τόση ώρα και μιλάμε για το θέμα αυτό και χάνουμε τον καιρό μας; Μη σου φαίνεται, πως μπορούμε να πιστευώμε το κάθε τι που ακούμε; «Πίστευε και μη ερεύνα» θα το καταντήσωμε;

Γιατί μίλησαν έτσι;

Πίστευαν στα τυφλά σε μια αυθεντία που την έλεγαν επιστήμη!

β. Ένας ιεροκήρυκας ταξιδεύοντας με αεροπλάνο, πιάνει κουβέντα με τον διπλανό του. Του μιλάει για τον Χριστό. Προσπαθεί να τον πείση, ότι είναι Θεός και Σωτήρας μας.

Κάποιος ταξιδιώτης ακούει την συζήτηση και παρεμβαίνει.

- Πάτερ, του λέει, δεν θα ήθελα να βρίσκωμαι στην θέση σας!

- Γιατί;

- Είναι ποτέ δυνατό, πάτερ, να το αποδείξης αυτό **επιστημονικά**;

Κάνοντας τον χαζό ερωτάει ο ιεροκήρυκας:

- **Οπότε;...**

- **Οπότε;...**

-**Αλήθεια, τότε τί κάνουν;**

Θα το ιδούμε πιο κάτω.

β. Η σωστή εφαρμογή

1. Κάνουν διακρίσεις. Ξεχωρίζουν τα πράγματα κατά θέματα. Χωρίς ένα τέτοιο ξεχώρισμα, μπορεί να υπάρξει σοβαρή σκέψη και συζήτηση;

Λοιπόν. Άλλο ο βυρσοδέψης· άλλο ο τσαγκάρης· άλλο ο δερματολόγος· άλλο ο βιβλιοδέτης· άλλο ο δικαστής του κακουργοδικείου!

Βέβαια όλοι αυτοί έχουν ένα κοινό σημείο: **όλοι ασχολούνται με «τομάρια»**. Αλλά πάντως με πολύ διαφορετικά «τομάρια» ο καθένας. Και από διαφορετική σκοπιά. Και με εντελώς διαφορετική επιστήμη.

Και για τους λόγους αυτούς έχουν για το ίδιο αντικείμενο διαφορετικές γνώμες. Πρέπει να διαφέρουν οι γνώμες τους. Και όλες αξίζουν να τις προσέξωμε. Η κάθε μία όμως μόνο από την δική της πλευρά.

- **Αλλοίμονο**, αν μιλάμε για ιατρική δερματολογία και πάρομε για αυθεντία ένα βυρσοδέψη ή κάποιον τσαγκάρη!

- **Αλλοίμονό μας**, αν για την θεραπεία κάποιας δερματολογικής νόσου στηριχθούμε στις γνώμες που έχουν οι τσαγκάρηδες και οι βυρσοδέψες!

- **Και αλλοίμονό τους**, αν οι βυρσοδέψες πάρουν για ειδικό σύμβουλό τους στην τέχνη τους τον πρόεδρο του κακουργοδικείου, με την «σωστή» σκέψη ότι από όλους εκείνους που ασχολούνται με «τομάρια» είναι ο σοφώτερος!

2. Ακόμη. Άλλο αστρονόμος· άλλο αστρολόγος· άλλο χωριάτης που κυττάζει τα άστρα για να μαντέψει, αν θα βρέξει ή όχι· και άλλο **γύφτισσα**, που λέει την μοίρα! Και οι τέσσερες κάτι ξέρουν! **Μα αλλοίμονό σου**, αν ερωτήσεις για τις αποστάσεις μεταξύ αστερών, που μετρούνται με «έτη φωτός», τον χωριάτη· και για την τύχη σου τον αστρονόμο!

Ατυχώς σήμερα, παρά την τόση γύρω μας γνώση και πρόοδο, **πολλοί δεν έχουν πάρει ούτε μυρωδιά. Και γι' αυτό δεν ξέρουν να ξεχωρίσουν, ποια επιστήμη ασχολείται με το θέμα που τους απασχολεί·** ούτε ποια μέθοδο οφείλουν να ακολουθήσουν, αν θέλουν να καταλήξουν σε συμπέρασμα σοβαρό και αληθινό.

3. Διηγούνται ότι ο αυτοκράτωρ της Ρώμης Ονώριος (395-423 μ.Χ.) είχε ένα παπαγάλο, που του είχε δώσει το όνομα «**Ρώμη**».

Ο παπαγάλος αυτός διασκέδαζε αρκετά τον αυτοκράτορα. Και γι' αυτό ο Ονώριος την αγαπούσε πολύ την «Ρώμη» του.

Μία ημέρα ένας μεγάλος αξιωματούχος του Κράτους, αφού εχαιρέτησε τον Ονώριο, του είπε με ύφος πολύ θλιμμένο.

- Αχ βασιλιά μου, πάει η Ρώμη σου!

- Τί, ψόφησε; Ερώτησε με αγωνία ο Ονώριος.

- Ησύχασε, βασιλιά μου! Αυτή η «Ρώμη» είναι καλά! Και κελαηδάει! την άλλη εννοώ!

Την κατακαυμένη Ρώμη μας, που σιγά-σιγά σβήνει!

- Τι διαφορά ανάμεσα στην μία Ρώμη και στην άλλη!

- Τι τραγικές παρανοήσεις δημιουργούνται, όταν δεν φροντίζουμε να κάνουμε τις διακρίσεις που πρέπει^[1]!

γ. Τί είναι επιστήμη;

1. Ο διάσημος καθηγητής του πανεπιστημίου του Harvard (Χάρβαρντ) James Conant, (Τζέιμς Κόναντ) γράφει:

Επιστήμη είναι μια αλυσίδα από παραστάσεις και θεωρητικές εποικοδομήσεις, που προβάλλουν σαν αποτέλεσμα πειραμάτων και παρατηρήσεων, και που μπορεί να στηριχθεί ο επιστήμονας σ' αυτές, για να κάμει και άλλα πειράματα και άλλες παρατηρήσεις ^[2].

Βλέπετε τί λέει; Για να έχουμε επιστήμη δεν αρκεί να είναι κάτι αποτέλεσμα πειράματος ή παρατήρησης. Πρέπει και να μπορούμε να στηριχθούμε σ' αυτό!

Με ποιό τρόπο οι επιστήμονες ελέγχουν την αξιοπιστία μιας άποψης, πώς το καταλαβαίνουν, αν μπορούν να στηριχθούν σ' αυτήν ή όχι; **Κάνουν πειράματα**, που τα ελέγχουν! **Σ' αυτό έγκειται η μέθοδος των φυσικών επιστημών.**

2. Μου λένε, ότι **το λάδι δεν διαλύεται στο νερό**, σαν το κρασί. Εγώ αυτό δεν το έχω ιδεί. Και θέλω να το διαπιστώσω. Παίρνω ένα δοχείο νερό· ρίχνω μέσα λίγο λάδι· και παρατηρώ:

Το λάδι μένει στην επιφάνεια του νερού. Δεν διαλύεται στο νερό! Παίρνω ένα μεγάλο πηρούνι και το ανακατεύω με όσο πιο μεγάλη ταχύτητα μπορώ. Αποτέλεσμα μηδέν. Το λάδι δεν διαλύεται στο νερό! Με κανένα τρόπο!

Το συμπέρασμα αυτό αποτελεί μια φυσική παρατήρηση.

δ. Η ιστοριοδικαστική μέθοδος

1. Όμως δεν μιλάμε μόνο για χημεία και ηλεκτρισμό. Μιλάμε και για άλλα πράγματα. **Και πιο πολύ από όλα για τον εαυτό μας, για την ζωή μας.**

Τί θα κάμω, όταν θελήσω να αποδείξω ένα γεγονός από την ζωή μου; Πώς θα αποδείξω ότι υπηρέτησα στον στρατό; Ότι εσπούδασα φιλολογία; Ότι χθες έκαμα έναν περίπατο; Ότι συζήτησα με κάποιον;

Μπορώ να αποδείξω κάτι από αυτά με την μέθοδο, για την οποία εμιλήσαμε πιο πάνω;

Είναι ποτέ δυνατόν να αποδειχθή κάτι που έγινε στο παρελθόν με κάτι που θα γίνη στο παρόν;

Όχι!

Συμπέρασμα: **η μέθοδος των θετικών επιστημών, δεν έχει πέραση σε ό,τι έχει σχέση με την ζωή του ανθρώπου!**

Και τότε; τί κάνουμε;

2. Σε **ό,τι έχει σχέση με την ζωή του ανθρώπου εφαρμόζεται** μια άλλη μέθοδος που λέγεται **ιστοριοδικαστική**. Λέγεται **ιστορική**, επειδή ασχολείται με πράξεις που έχουν σχέση με την ιστορία· έγιναν στο παρελθόν· και **δικαστική**, επειδή σαν να ήταν δικαστήριο εκδίδει μία απόφαση επί τη βάσει αποδείξεων, που τις έλεγξε και διαπίστωσε ότι ήταν αξιόπιστες και σωστές (π.χ. απολυτήριο στρατού με την σφραγίδα του Γ.Ε.Σ. και υπογραφή του τάδε γνωστού αξιωματούχου).

Σύμφωνα με την ιστοριοδικαστική μέθοδο, μια άποψη είναι σωστή, όταν:

α. στηρίζεται σε αυθεντικά αποδεικτικά στοιχεία.

β. δεν προκαλεί αντιρρήσεις ιστορικά δικαιολογημένες και τεκμηριωμένες (π.χ. συνέλαβαν κάποιον σαν εγκληματία-σφαγέα της περιόδου του εμφυλίου πολέμου· μα γρήγορα τον απέλυσαν· γιατί προέβαλε μια τεκμηριωμένη αντίρρηση. Απόδειξε με αυθεντικά στοιχεία, ότι τότε ήταν μικρό παιδί και έμενε στο εξωτερικό!).

ε. Οι αποδείξεις

1. Για την τεκμηρίωση ενός ιστορικού γεγονότος έχουμε τρία είδη αποδείξεων:

α. τις προφορικές μαρτυρίες.

β. τις γραπτές μαρτυρίες.

γ. τις πραγματικές αποδείξεις.

Με την ιστορικο-δικαστική μέθοδο μπορώ να αποδείξω, ότι επήγα περίπατο, ότι το πρωί έπια λίγο γάλα, ότι στην Εκκλησία συζήτησα εγκάρδια με τον παπά.

2. Για θέματα ιστορικά η μέθοδος των φυσικών-θετικών επιστημών δεν έχει καμιά ισχύ. Είναι εντελώς άχρηστη.

Απόδειξέ μου με την μέθοδο των φυσικών-θετικών επιστημών:

- Υπήρξε ο Ουίλλιαμ Σαίξπηρ;
- Ήταν επαναστάτης ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ;
- Ήταν έξυπνος ο Αλκιβιάδης;

- Ήταν δίκαιος ο Αριστείδης;
- Ήταν φιλόσοφος ο Σωκράτης;
- Ήταν ο Λένιν κομμουνιστής;
- Ήταν καλή γυναίκα η Σοφία Βέμπο;
- Πίστευε στον Χριστό ο Απόστολος Πέτρος;

Όλα αυτά τα ερωτήματα είναι έξω από την σφαίρα των φυσικών αποδείξεων. Δεν μπορούν να αποδειχθούν

- ούτε με τα μέσα της χημείας,
- ούτε της αστρονομίας,
- ούτε του ηλεκτρισμού.

Μα μπορούν να ελεγχθούν.

- **Με το κριτήριο της ιστορικο-δικαστικής μεθόδου.**

3. Και κάτι ακόμη:

Η ιστορικο-δικαστική μέθοδος είναι απόλυτα σύμφωνη με την **βασική αρχή του Χριστιανισμού, ότι αξία έχει μόνο ό,τι ο άνθρωπος το δέχεται εκούσια και εντελώς ελεύθερα. Γι' αυτό ο Χριστιανισμός θέλει τον κάθε άνθρωπο να προβληματίζεται και να ερευνά.**

Να ερευνά!

Μα όχι και να παραλογίζεται! Η έρευνα δεν είναι παραλογισμός!

Τί είναι επιστημονικός παραλογισμός;

- Δείξε μου τον Θεό με το τηλεσκόπιο!
- Δείξε μου την ψυχή στο μικροσκόπιο!
- Δείξε μου, αν είναι ο Υιός ομοούσιος με τον Πατέρα, με χημικά πειράματα!

Δίκαια ο Ρώσος πρωτοπρεσβύτερος **Νικόλαος Ντεπουτάτωφ** παρατηρεί **ειρωνικά:**

Αν θέλεις να χρησιμοποιήσεις την χημεία και το τηλεσκόπιο στον Χριστό, χρησιμοποίησέ τα πρώτα στον Μέγα Αλέξανδρο και στον Ναπολέοντα. Και, σίγουρος πια για την αποτελεσματικότητα της μεθόδου σου, έλα να την εφαρμόσεις και στον Χριστό^[3]!

στ. Συμπέρασμα

Ο Ρώσος μαρξιστής Γιούρι Σρέντερ γράφει: «Το νόημα της ζωής ευρίσκεται στην βαθειά πίστη στον άνθρωπο και στις δυνάμεις του, στην πρόοδο της επιστήμης. Πιστεύω σ' ένα φωτεινό μέλλον, που το χτίζουν οι άνθρωποι».

Βέβαια τα 70 χρόνια προσπάθειας να χτισθή το «φωτεινό μέλλον» από τους ανθρώπους με την επιστήμη, απόδειξε λάθος τον μαρξιστικό αυτόν συλλογισμό.

Μα το παράδοξο είναι ότι ο ίδιος ο Γιούρι Σρέντερ, συνεχίζοντας με έκδηλο σκεπτικισμό για την ορθότητα των λόγων του, κάνει την εξής πολύτιμη διαπίστωση-παρατήρηση:

«Η πεποίθηση ότι η επιστήμη είναι αλήθεια, και ότι η επιστημονική «αλήθεια» είναι κάτι το αδιαμφισβήτητο, αποτελεί τυπική μορφή δεισιδαιμονίας! Και είναι φοβερό να μεταβάλωμε τόσο άνετα την επιστήμη, από όργανο κριτικής ανάλυσης, δηλαδή από μέθοδο ελέγχου εγκυρότητας και ορθότητας των διαφόρων απόψεων, σε μέσο και όργανο προώθησης και επιβολής απόψεων»^[4]!

Εύγε, Γιούρι! Εύγε!

Η χρησιμοποίηση της επιστήμης για την οποιαδήποτε προπαγάνδα αποτελεί εκπόρνευση της επιστήμης.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[1] Ντεπουτάτωφ, Νικ., (πρωτοπρεσβυτέρου-καθηγητού), Μπογοσοζνανιε, Ed. Platina Cal. 1975, σελ. 151 (ρωσικά).

[2] Conant, James, Sciences and Common Sense, New Haven 1951, p. 25.

[3] Ντεπουτάτωφ, Ν. ε.α. σελ. 151.

[4] Σρέηντερ, Γιούρι. Ναούκα-ηστότσνικ ζνάνια η σουεβέριη (Η επιστήμη πηγή γνώσεως αλλά και δεισιδαιμονιών), εν Νόβι Μιρ (Νέος Κόσμος), Μόσχα 1969, τ. 10 (ρωσικά). Ελήφθη από το βιβλίο Αρχιεπίσκοπ. Ιωάνν. Σ.Φ. (Σαχοφσκόη), Μοσκόβσκι Ραζγοβόρ ο Μπεσσμέρτιη, ΙΧΘΥΣ New York 1972, σελ. 108-111.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΙ ΘΑ ΕΡΕΥΝΗΣΩΜΕ;

α. Ερευνάτε τας Γραφάς

1. Ο Ιησούς Χριστός έζησε στην γη πριν από περίπου 2.000 χρόνια. Αυτό σημαίνει πως την αλήθεια γύρω από το πρόσωπο Του μπορούμε να την βρούμε **μόνο με την ιστορικο-δικαστική μέθοδο**: ερευνώντας (σοβαρά αλλά και ειλικρινά) τις πληροφορίες που μας δίνουν για το πρόσωπό Του **έγκυροι μάρτυρες**.

- **Έγκυροι μάρτυρες είναι εκείνοι που διηγούνται γεγονότα.** Οι πιο έγκυροι μάρτυρες είναι οι αυτόπτες και αυτήκοοι: εκείνοι που έχουν «ιδίαν εμπειρίαν», γι' αυτό που μαρτυρούν. Εκείνοι που άκουσαν από άλλους είναι λιγώτερο έγκυροι.

- **Οι μάρτυρες δεν είναι καθόλου έγκυροι, σε ό,τι εκφράζουν την γνώμη τους.** Γνώμη μπορεί να έχει ο καθένας! Ιδίως, δεν έχουν καμμία αξία οι γνώμες που είναι αντίθετες σ' εκείνα που οι αυτόπτες και αυτήκοοι μάρτυρες μας τα παραδίδουν σαν γεγονότα· σαν αντικειμενική αλήθεια.

2. Για τον Χριστό έχουμε μαρτυρίες·

- **Από πηγές ειδωλολατρικές** (Πλίνιος, Τάκιτος, Σουετώνιος)· είναι ελάχιστες και μαρτυρούν μόνο ότι ο Ιησούς είναι ιστορικό πρόσωπο. Τίποτε περισσότερο.

- **Από πηγές εβραϊκές**· είναι τα Ταλμούδ και το Τολεδώθ Γιεσούα, βιβλία μεταγενέστερα κατά τρεις έως 12 αιώνες, βιβλία γραμμένα με πάθος κατά του Χριστού. Μαρτυρούν ότι ο Ιησούς υπήρξε· ότι έκαμε πολλά και μεγάλα θαύματα· ότι εσταυρώθη· ότι αναστήθηκε· και προσπαθούν σε όλα αυτά να δώσουν μια δική τους εξήγηση.

- **Από πηγές χριστιανικές** και ιδιαίτερα από τα άγια Ευαγγέλια! Τα άγια Ευαγγέλια, **βιβλία γραμμένα από αυτόπτες και αυτήκοους**, δίδουν για τον Ιησού πλουσιώτατες πληροφορίες, που αν είναι σωστές, οφείλομε να κάμωμε στην ζωή μας μια μεγάλη κοπερνίκειο στροφή, και να Τον ακολουθήσωμε πιστά!

3. Ο ίδιος ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός λέγει για τις Γραφές: **«Ερευνάτε τας Γραφάς, ότι υμείς δοκείτε εν αυταίς ζωήν αιώνιον έχειν· και εκείνοι εισιν αι μαρτυρούσαι περί Εμού»** (Ιω. 5,39). Με άλλα λόγια: Σεις ερευνάτε τις άγιες Γραφές, επειδή έχετε την εντύπωση, ότι θα βρήτε σ' αυτές την αιώνια ζωή. Μα αυτό είναι λάθος σας. Την αιώνια ζωή δεν θα την βρήτε στις Γραφές· απλώς και μόνο επειδή θα μελετάτε τις Γραφές. **Η αιώνια ζωή είμαι Εγώ. Αν στις Γραφές δεν βρήτε Εμένα, δεν θα βρήτε την αιώνια ζωή.** Όμως ακριβώς σ' αυτό έγκειται η σπουδαιότητα των αγίων Γραφών: στο ότι μιλάνε για Μένα· και δίνουν μαρτυρία για Μένα. Να τις ερευνάτε λοιπόν τις Γραφές! Για να βρήτε Εμένα! Γιατί μόνο τότε θα βρήτε την αιώνια ζωή.

4. Μα ακριβώς για τον λόγο αυτό, επειδή δίνουν μαρτυρία για τον Χριστό, **η αξιοπιστία των αγίων Ευαγγελίων ετέθη υπό αμφισβήτηση** κατά τους τελευταίους αιώνες από διάφορους άθεους λογίους. Έλεγαν: Αυτά που λένε τα Ευαγγέλια δεν γίνονται! Είναι μύθοι! Είναι ψέματα!

Είναι εξιδανικεύσεις! Που τις έκαμαν αργότερα! Τότε που δεν υπήρχαν πια αυτόπτες και αυτήκοοι! Γιατί οι αυτόπτες και οι αυτήκοοι δεν την «σηκώνουν» την παραποίηση της αλήθειας!

Οι ιδέες αυτές, από πολλούς και σε πολλές μορφές, για κάποιο χρονικό διάστημα είχαν θεωρηθή σπουδαίες! Μα η έρευνα σοβαρών επιστημόνων κυριολεκτικά εκονιορτοποίησε όλα τα επιχειρήματα της αμφισβήτησης!

5. Ιδού τι γράφει ο μεγάλος ερευνητής της Παγκόσμιας Ιστορίας του Πολιτισμού **Will Durant** (Ουίλ Ντουράντ):

Μια από τις πιο εκτεταμένες δραστηριότητες του σύγχρονου πνεύματος υπήρξε η «**Ανώτερη Κριτική**» της Βίβλου, που ήταν μια προϊούσα επίθεση κατά της αυθεντικότητας και της αληθείας της. **Μα αντικρούσθηκε από την ηρωϊκή εκείνη προσπάθεια, που απέδειξε ότι οι βάσεις της χριστιανικής πίστης είναι ιστορικά αξιόπιστες. Τα αποτελέσματα είναι πολύ σπουδαία. Και είναι δυνατόν να αποδειχθούν τόσο επαναστατικά, όσο υπήρξε και ο ίδιος ο Χριστιανισμός^[1].**

Τα επιχειρήματα της «ανώτερης κριτικής» σήμερα είναι πια ξεπερασμένα. Μια για πάντα.

6. Μα αυτό δεν σημαίνει πως ξεχάστηκαν. Εξακολουθούν να κυκλοφορούν **σε βιβλία με φτηνό (χωρίς επιστημονική αξία) περιεχόμενο (π.χ. Γ. Κορδάτος, Αμπελαίν, Μαράς κ.ά.),** καθώς και από στόμα σε στόμα από «προοδευτικούς», που ζουν ένα αιώνα πίσω!

- Να μελετάς τα Ευαγγέλια, είπα κάποτε σε ένα «προοδευτικό». Θα ιδής, τι είναι πράγματι ο Χριστός. Και θα Τον αγαπήσης.

- Το Ευαγγέλιο; Ένα βιβλίο διάτρητο!

- Ο άνθρωπος δεν αρκεί να έχη γνώσεις. Πρέπει να έχη και γνώση. Δηλαδή πρέπει να ξέρη, αν κάτι που έμαθε είναι σωστό ή όχι. Διαφορετικά...

- Διαφορετικά;...

-... είναι ημιμαθής. Και έχοντας ημιμάθεια, είναι χειρότερος από τον εντελώς αμαθή! Λοιπόν, αυτά που άκουσες ή διάβασες, τα έλεγξες;

- Φυσικά...

- Με ποιά κριτήρια;

- Κριτήρια; Τί κριτήρια;...

- Μα είναι αυστηρά καθορισμένα! Και γενικά παραδεκτά!

Δεν ήξερε τίποτε, και ενόμιζε, πως η **αξιοπιστία των βιβλίων είναι κάτι το ανάλογο με την πολιτική, που ο καθένας δέχεται ανεξέλεγκτα τα συνθήματα που του αρέσουν!**

7. Τα κριτήρια, με τα οποία εξετάζουμε αν ένα βιβλίο είναι έγκυρο και αξιόπιστο, είναι:

α. ο βιβλιογραφικός έλεγχος·

β. οι εξωτερικές μαρτυρίες·

γ. οι εσωτερικές μαρτυρίες.

Ας παρακολουθήσωμε με υπομονή, για να έχωμε σιγουριά στις απόψεις μας.

β. Ο βιβλιογραφικός έλεγχος

1. Τί σημαίνει η φράση «**βιβλιογραφικός έλεγχος**»; Ιδού. Ας υποθέσωμε ότι σε μία βιβλιοθήκη ευρίσκομε ένα παλαιό χειρόγραφο, που δεν έχει ακόμη εκδοθή και δεν το ξέρει κανείς! Είναι γεμάτο με πληροφορίες, διηγήσεις και ιδέες. Πώς θα τις αντιμετωπίσωμε; **Θα τις δεχθούμε στα τυφλά; Ή θα τις καταφρονήσωμε στα τυφλά;** Πρέπει να ελέγξωμε! Έχωμε χρέος να εξετάσωμε:

- Πού βρέθηκε αυτό το βιβλίο;
 - Πώς έφθασε στα χέρια μας;
 - Από ποιόν προέρχεται;
 - Είναι αυθεντικό; Είναι εκείνο που έγραψε ο συγγραφέας του; ή είναι αντίγραφο;
 - Σαν αντίγραφο είναι παραποιημένο; Ποιάς εποχής είναι;
- Η εξέταση των θεμάτων αυτών λέγεται βιβλιογραφικός έλεγχος.

2. Πώς γίνεται ο βιβλιογραφικός έλεγχος. Όταν διαπιστώσουμε, πως κάποιο κείμενο είναι το αυθεντικό πρωτότυπο, το κείμενο θεωρείται αυτόματα γνήσιο και βιβλιογραφικά αξιόπιστο. Τέτοια κείμενα είναι **οι πάπυροι** (= επιστολές ιδιωτών της περιόδου 100 π.Χ. – 500 μ.Χ. που βρέθηκαν θαμμένες στο χώμα της Αιγύπτου και ονομάζονται πάπυροι, επειδή είναι γραμμένες σε «πάπυρο»).

Όμως **τα μεγάλα βιβλία** σώθηκαν σε χειρόγραφα μεταγενέστερης εποχής, που μετά το 1500 μ.Χ. εκτυπώθηκαν σε βιβλία.

Σε τί στηριζόμαστε για να ειπούμε, **αν το βιβλίο** είναι αξιόπιστο; Εξετάζουμε:

α. πόσοι χειρόγραφοι κώδικες έχουν σωθή (γιατί όσο πιο πολλοί και από διαφορετικά μέρη είναι οι κώδικες, τόσο πιο δύσκολο είναι να έχουν αλλοιωθή).

β. πόσοι αρχαίοι είναι οι σωζόμενοι κώδικες (γιατί όσο πιο κοντά στην εποχή συγγραφής του βιβλίου εγράφησαν, τόσο πιο απίθανο είναι να αλλοιώθηκαν στις αντιγραφές).

A. Ο αριθμός των κωδίκων.

α. Σε τί αριθμό κωδίκων σώζονται τα βιβλία της αγίας Γραφής;

2.500 κώδικες περιέχουν ολόκληρη την αγία Γραφή. (Παλαιά και Καινή).

25.000 κώδικες περιέχουν μεγάλα κομμάτια από την αγία Γραφή. (Συνήθως μόνο την Καινή Διαθήκη).

Από πού προέρχονται οι κώδικες αυτοί;

Από ολόκληρο τον Χριστιανικό κόσμο!

β. Τί ισχύει για τους άλλους αρχαίους συγγραφείς;

Του Αισχύλου έχουμε μόνο 50 χειρόγραφα.

Του Σοφοκλή 100.

Του Θουκυδίδη μόνο οκτώ (8).

Του Πλινίου 200.

Του Ορατίου 500.

γ. Άρα από πλευράς αριθμού κωδίκων η Γραφή υπερτερεί σε ασύγκριτο βαθμό από όλα τα σωζόμενα αρχαία βιβλία.

B. Η αρχαιότητα των κωδίκων.

α. Και από πλευράς αρχαιότητας των κωδίκων υπερτερεί σε ασύγκριτο βαθμό.

- **Η Ιστορία του Θουκυδίδου** εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 460-400 π.Χ. Δεν σώζεται το πρωτότυπο (αυτόγραφο) του Θουκυδίδη! Σώζονται μόνο οκτώ χειρόγραφα, όλα γραμμένα μετά το 900 μ.Χ., δηλαδή 1300 χρόνια τουλάχιστον μεταγενέστερα!...

- **Η Ποιητική του Αριστοτέλη.** Εγράφη το 343 π.Χ.

Ο αρχαιότερος κώδιξ, με την «Ποιητική» προέρχεται από το έτος 1100 μ.Χ., δηλαδή είναι 1400 χρόνια μεταγενέστερος!

- **Ο Γαλατικός Πόλεμος του Ιουλίου Καίσαρος.** Εγράφη το 50 μ.Χ. Σώζεται σε λίγους κώδικες, που όλοι εγράφησαν μετά το 1000 μ.Χ.

Αμφισβητεί κανείς τα βιβλία αυτά; Κανείς!

- **Η Καινή Διαθήκη.**

Εγράφη μεταξύ 50-70 μ.Χ. Σώζονται 25.000 κώδικες. Οι αρχαιότεροι (Σιναϊτικός, Αλεξανδρινός, Βατικανός) εγράφησαν γύρω στο 250 μ.Χ., δηλαδή λιγότερα από 200 χρόνια αργότερα!...

Με άλλα λόγια: από απόψεως αρχαιότητας των κωδίκων της η Καινή Διαθήκη είναι το πιο αξιόπιστο βιβλίο στον κόσμο.

β. Μετά από την αγία Γραφή, δεύτερο σε αξιοπιστία από απόψεως βιβλιογραφικού ελέγχου αρχαίο βιβλίο είναι **η Ιλιάδα του Ομήρου.**

Σώζονται 643 κώδικες. Όλοι γραμμένοι μετά 1200 μ.Χ. Δηλαδή, η απόσταση μεταξύ συγγραφής της Ιλιάδας και γραφής των κωδίκων **ξεπερνάει τα 1800 χρόνια!**

Με άλλα λόγια: Οι κώδικες της Καινής Διαθήκης είναι **κατά 1600 χρόνια** πλησιέστεροι στην συγγραφή του πρωτοτύπου!

Σε ποιά λογική στέκει να δεχόμαστε βιβλιογραφικά την Ιλιάδα και να αμφισβητούμε τα Ευαγγέλια;

γ. Συμπέρασμα: Από απόψεως βιβλιογραφικού ελέγχου η αγία Γραφή (και ιδίως **τα Ευαγγέλια**) είναι το πιο αξιόπιστο βιβλίο στον κόσμο.

3. Ας ιδούμε τώρα τί λένε οι μεγάλοι επιστήμονες:

• **Ο William Albright (Ουίλλιαμ Ωλμπράϊτ) γράφει:**

Κανένα έργο της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας δεν στηρίζεται τόσο γερά στην χειρόγραφη παράδοση, όσο η Καινή Διαθήκη.

Για την Καινή Διαθήκη έχουμε πολύ πιο πολλά αρχαία χειρόγραφα από ό,τι για κάθε άλλο κλασσικό συγγραφέα.

Και τα πιο παλαιά χειρόγραφα της Καινής Διαθήκης, που σώζονται απέχουν από τα πρωτότυπά τους μόνο δύο αιώνες ^[2].

• **Ο Fr. Kenyon** (Φρέντερικ Κένυον), διευθυντής του Βρεττανικού Μουσείου, που ασχολήθηκε συστηματικά με τον βιβλιογραφικό έλεγχο και θεωρείται η μεγαλύτερη αυθεντία στο θέμα αυτό, γράφει:

Όταν η απόσταση μεταξύ χειρογράφων και χρόνου συγγραφής του βιβλίου είναι πολύ μεγάλη, **έχουμε κάθε δικαίωμα να αμφισβητούμε την αξιοπιστία του. Μα ειδικά για την Καινή Διαθήκη δεν υπάρχει καμμία δικαιολογία να αμφισβητούμε, ότι το κείμενο της που έχουμε, δεν είναι το ίδιο το πρωτότυπο! Το ζήτημα γνησιότητας των βιβλίων της Καινής Διαθήκης έχει οριστικά λυθεί!** ^[3]...

• **Ο John Harold Greenlee** (Τζων Χάρολντ Γκρήνλεϊ), ειδικός στην ελληνική γλώσσα της Καινής Διαθήκης, γράφει:

Όταν οι επιστήμονες δέχονται σαν αξιόπιστα και γνήσια τα βιβλία των αρχαίων κλασσικών (που αναφέραμε), τότε **έχουμε το δικαίωμα να υποστηρίζουμε ότι:**

η Καινή Διαθήκη είναι το πιο αξιόπιστο βιβλίο σε όλον τον κόσμο ^[4].

γ. Οι εξωτερικές μαρτυρίες

1. Εξωτερικές μαρτυρίες ονομάζουμε το κάθε τι, που δεν είναι γραμμένο μέσα στο βιβλίο, για το οποίο μιλάμε, αλλά προέρχεται από κάποιο άλλο βιβλίο, ή πρόσωπο, ή άλλη πηγή πληροφοριών (π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα κλπ), και έχει κάποια σχέση με το βιβλίο, για το οποίο μιλάμε.

Τέτοιες εξωτερικές μαρτυρίες είναι:

α. Οι μαρτυρίες άλλων συγγραφέων,

β. τα αρχαιολογικά ευρήματα,

γ. η τυχόν σύμπτωση ή αναλογία με άλλα βιβλία.

Ας ιδούμε τις εξωτερικές μαρτυρίες με την σειρά:

2. Και πρώτα ας ιδούμε, τι μας λένε στα βιβλία τους οι αρχαιότεροι συγγραφείς, που μιλούν για τα Ευαγγέλια.

Αυτοί είναι **ο Παπίας και ο Ειρηναίος.**

α. Ο Παπίας, επίσκοπος Ιεραπόλεως της Φρυγίας, μαθητής του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, γύρω στο 130 μ.Χ. γράφει:

Ο πρεσβύτερος Ιωάννης ανάμεσα στα άλλα μας είχε ειπεί και τα εξής:

Ο Μάρκος ακολουθεί τον Πέτρο. Στο Ευαγγέλιό του καταγράφει ό,τι άκουσε από αυτόν.

Τα καταγράφει με ακρίβεια και πιστότητα· αλλά όχι και με ακριβή χρονολογική σειρά· όχι με την σειρά που έλαβαν χώραν τα λόγια και τα έργα του Χριστού. Και αυτό, γιατί ο ίδιος ποτέ δεν παρακολούθησε τον Χριστό. Ούτε Τον άκουσε ποτέ να διδάσκει. Αργότερα όμως έγινε ακόλουθος του Πέτρου. Και όπως ξέρομε, ο Πέτρος έκανε κήρυγμα καθαρά πρακτικό. Χωρίς ποτέ να φροντίσει να αποτελή το κήρυγμά του συστηματική έκθεση των διδασκαλιών του Κυρίου μας. Συνεπώς δεν είναι του Μάρκου λάθος, ότι μερικά τα έγραψε, όπως τα είχε από τις διδασκαλίες

του Πέτρου αποστηθίσει. Και αυτό το έκανε επίτηδες: επειδή δεν ήθελε, ούτε να παραλείψη τίποτε, ούτε να αλλοιώσει κάτι από αυτά που είχε ακούσει από τον Πέτρο ^[5].

β. Ο άγιος Ειρηναίος, επίσκοπος Λουγδούνου (177-204 μ.Χ.), γράφει:

Το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, όπως ξέρετε, το έγραψε ο **Ματθαίος**. Το έγραψε για τους Εβραίους. Και φυσικά στην γλώσσα τους. Το έγραψε τότε, που οι απόστολοι Πέτρος και Παύλος ευρίσκοντο στην Ρώμη και εθεμελίωσαν την εκεί Εκκλησία (δηλ. Το έτος 61-64 μ.Χ.).

Μετά τον θάνατο των δύο αυτών αποστόλων ο **Μάρκος**, μαθητής και εκφραστής των θέσεων του Πέτρου, έγραψε και αυτός Ευαγγέλιο, που περιέχει αυτά που εκήρυττε ο Πέτρος (έτος 68 μ.Χ.).

Την ίδια εποχή έγραψε σε βιβλίο το Ευαγγέλιο και ο **Λουκάς**, που ήταν συνοδοιπόρος του Παύλου. Ο Λουκάς στο Ευαγγέλιο του έγραψε αυτά που edίδασκε ο Παύλος (68 μ.Χ.).

Λίγο αργότερα, δηλ. τότε που έμενε στην Έφεσο (γύρω στο 75 μ.Χ.), έγραψε Ευαγγέλιο και ο **Ιωάννης**, ο αγαπημένος μαθητής του Κυρίου, εκείνος που στον μυστικό δείπνο ανέπεσεν επί το στήθος του Ιησού^[6].

γ. Πολύ δύσκολα θα εύρη κανείς στην παγκόσμια γραμματεία άλλο βιβλίο με τόσες και τόσο αυθεντικές εξωτερικές μαρτυρίες για τον χρόνο συγγραφής του, όσο οι μαρτυρίες του Παπία και του Ειρηναίου για τα άγια Ευαγγέλια.

3. Ας ιδούμε τώρα, τι μας λένε τα αρχαιολογικά ευρήματα.

• **Ο Joseph Free**, (Τζόζεφ Φρη) διαπρεπής αμερικανός αρχαιολόγος, λέγει:

Η αρχαιολογία επεκύρωσε πολλές μαρτυρίες των Γραφών, ακόμη και εκείνες που οι αρνητές-κριτικοί τις απέρριπταν σαν τάχα εντελώς αντιστορικές και σαν τάχα εξώφθαλμα αντίθετες σε ιστορικά γεγονότα^[7]!

• **Ο F. Bruce**, (Φ. Μπρους) άλλος διαπρεπής αμερικανός αρχαιολόγος, γράφει:

Έχομε όλο το δίκιο να ειπούμε, ότι **τα αρχαιολογικά ευρήματα επικυρώνουν την Καινή Διαθήκη**. Σήμερα όλα τα χωρία του Αποστόλου Λουκά, που παλαιότερα οι ιστορικοί τα θεωρούσαν **μη αληθινά**, χάρις στις εξωτερικές μαρτυρίες της αρχαιολογικής έρευνας, **έχει γίνει απόλυτα παραδεκτό ότι είναι αληθινά και αξιόπιστα**^[8].

• **Ο A. N. Sherwin White**, (Α.Ν. Σέρουιν Χουάιτ), ερευνητής της αρχαίας ιστορίας, γράφει:

Σήμερα διαθέτομε **τόσα στοιχεία**, που μας αποδεικνύουν ότι οι μαρτυρίες της Καινής Διαθήκης είναι αληθινές, ώστε να τα θεωρούμε απόλυτα επαρκή. **Δεν χρειαζόμαστε άλλα!**

Σήμερα από οποιαδήποτε απόπειρα διαμφισβήτησης της ιστορικής αξιοπιστίας – ακόμη και της πιο ασήμαντης λεπτομέρειας μέσα στις Γραφές – αποτελεί αισχρή κακοήθεια^[9]!

Η αμφισβήτηση της ιστορικής αξιοπιστίας του χριστιανισμού ξεκινάει από ανθρώπους **προκατελημμένους**. Και στηρίζεται σε επιχειρήματα που δείχνουν **ασυνειδησία**.

4. Τέλος ας δούμε, τι λένε μερικοί επιστήμονες παγκοσμίου κύρους σχετικά με τις εξωτερικές μαρτυρίες.

α. Ο Millar Burrows (Μίλλαρ Μπάρρουζ), του πανεπιστημίου **Yale** (Η.Π.Α.), γράφει:

Η σύγκριση της γλώσσας των Ευαγγελίων με την γλώσσα **παπύρων**, που προέρχονται από τον πρώτο μ.Χ. αιώνα, εστερέωσε την πεποίθησή του, ότι **τα βιβλία της Καινής Διαθήκης εγράφηκαν τον πρώτο αιώνα· και ότι έφθασαν σε μας, χωρίς να αλλοιωθούν**. Τα ευρήματα αυτά (πάπυροι του Α' αιώνα) ανέβασαν την αξιοπιστία της Καινής Διαθήκης στα μάτια των επιστημόνων^[10].

β. Ο W. Albright, παγκοσμίου φήμης βιβλικός αρχαιολόγος, γράφει:

Τώρα μπορούμε να υποστηρίζωμε με απόλυτη σιγουριά, ότι τίποτε απολύτως δεν μας υποχρεώνει να ειπούμε ότι – έστω και ένα μόνο – βιβλίο της Καινής Διαθήκης εγράφη μετά το 80 μ.Χ.^[11].

Ο Albright γράφει ξεκάθαρα:

Όλα τα βιβλία της Καινής Διαθήκης εγράφηκαν από εβραϊκής καταγωγής χριστιανούς μεταξύ 40-80 μ.Χ. Και ακριβέστερα **μεταξύ 50-75 μ.Χ.**^[12].

γ. Ο Sir William Ramsay (Σερ Ουίλλιαμ Ράμσεη) είναι ο μέγιστος κατά κοινή ομολογία αρχειολόγος όλου του κόσμου.

Για τις Πράξεις των αποστόλων έλεγε, ότι εγράφηκαν μετά το 150 μ.Χ. Την άποψη ότι εγράφηκαν γύρω στο 60 μ.Χ. δεν την εθεωρούσε σοβαρή και άξια προσοχής. Μα αναγκάστηκε να αλλάξει γνώμη. Τί τον ανάγκασε; Οι ανασκαφές του στην Μ. Ασία. Αυτά που βρήκε, τον υποχρέωσαν να διακηρύξει·

- ότι μέχρι τότε **έκανε λάθος**·
- ότι οι Πράξεις των Αποστόλων είναι **πρώτου επιπέδου ιστορικό βιβλίο**·
- ότι ο συγγραφέας τους, απόστολος Λουκάς, πρέπει να καταταγεί **στους μέγιστους ιστορικούς συγγραφείς του κόσμου!**

- ότι όλες οι πληροφορίες που μας δίνει, είναι **απόλυτα ακριβείς**^[13]!

δ. Σήμερα όλοι οι επιστήμονες δέχονται, ότι όλα τα βιβλία της Καινής Διαθήκης είναι αυθεντικά. Δηλαδή ότι εγράφηκαν από τους αποστόλους, των οποίων φέρουν τα ονόματα, μεταξύ των ετών 50-80 μ.Χ.

Εννοείται, ότι σ' αυτό δεν συμφωνούν εκείνοι που κάνουν **αντιχριστιανική προπαγάνδα**. Αυτοί εξακολουθούν να **πιπιλίζουν**, σε ανθρώπους που δεν ξέρουν, τι έχει στο μεταξύ διαπιστώσει η επιστήμη, τις γνώμες διαφόρων συγγραφέων **του περασμένου αιώνα**. Με τον τρόπο αυτό δουλεύει και ο Γιάννης Κορδάτος (μαρξιστής-αθεϊστής), ο Μάρας και άλλοι.

δ. Οι εσωτερικές μαρτυρίες

1. Εσωτερικές λέγονται οι μαρτυρίες που μας δίνει για τον εαυτό του το ίδιο το βιβλίο.

Οι εσωτερικές μαρτυρίες έχουν ιδιαίτερη αξία. Γιατί εγράφηκαν, χωρίς οι συγγραφείς να έχουν υπ' όψιν τους τα δικά μας προβλήματα.

Ας ιδούμε λοιπόν·

- **τί πληροφορίες μας δίνουν οι συγγραφείς των βιβλίων της Καινής Διαθήκης; και**
- **έχομε δικαίωμα να αμφισβητούμε την φιλαλήθειά τους;**

2. Στην Καινή Διαθήκη διαβάζουμε ότι όλα όσα γράφει προέρχονται απ' ευθείας από **αυτόπτες και αυτήκοους μάρτυρες**.

Ας ιδούμε μερικά παραδείγματα:

α. Λουκά 1,1-3.

Πολλοί προσπάθησαν να συντάξουν μια καλή διήγηση για αυτά που πιστεύουμε, με βάση αυτά που μας παρέδωκαν εκείνοι που υπήρξαν από αρχής αυτόπτες στα γεγονότα και στη συνέχεια κήρυκες της χριστιανικής πίστης. Για τον ίδιο λόγο αποφάσισα και εγώ, μια και τα παρακολούθησα όλα αυτά από την αρχή, να τα καταγράψω συστηματικά, για να καταλάβης, εξοχώτατε Θεόφιλε, πόσο σοβαρά είναι αυτά που εδιδάχθης.

β. Β' Πέτρου 1,1-16.

Δεν πιστεύσαμε σε όμορφα και συναρπαστικά παραμύθια, κατασκευάσματα λογοτεχνών και φιλοσόφων! Δεν είναι μια στοχαστική σύλληψη φαντασίας η προσωπικότητα του Χριστού! Εμείς εκηρύξαμε, ότι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός έζησε ανάμεσά μας γεμάτος δύναμη θεϊκή. Την μεγαλωσύνη Του εμείς την είδαμε με τα ίδια μας τα μάτια.

γ. Α' Ιωάννου 1,1-3.

Δεν κηρύττομε ιδέες και φιλοσοφικούς στοχασμούς. Κηρύττομε αυτό που ακούσαμε· αυτό που όχι μόνο το είδαμε, αλλά και το ψηλαφήσαμε με τα χέρια μας. Σας μιλάμε για τον Λόγο της Ζωής, που υπάρχει απ' αρχής· που σαν προαιώνιος Θεός είναι η ζωή· και που ήλθε και εφανερώθη σε εμάς τους ανθρώπους. Αυτόν εμείς τον είδαμε. Και γι' αυτό τώρα εμείς σας δίνουμε την μαρτυρία μας· και σας πληροφορούμε, ότι η Αιώνιος Ζωή (= ο Χριστός), που πρώτα ήταν κοντά στον Ουράνιο Πατέρα, αόρατος και αυτός, εφανερώθη σ' εμάς. Τον είδαμε. Τον ακούσαμε. Και σας Τον κηρύττομε.

δ. Ιωάννου 19,34-35.

Ένας στρατιώτης χτύπησε με την λόγχη του τον Χριστό στο πλευρό, και αμέσως εβγήκε από εκεί αίμα και ύδωρ. Το είδα με τα μάτια μου. Και το διακηρύττω. Η διακήρυξή μου αυτή είναι μια απλή περιγραφή της πραγματικότητας. Εγώ επειδή το είδα, ξέρω ότι αυτό είναι αληθινό. Και σας το λέγω, για να πιστεύσετε.

ε. Λουκά 3,1.

Τον δέκατο πέμπτο χρόνο της βασιλείας του Τιβερίου (14-37 μ.Χ.), ενώ ηγεμόνας της Ιουδαίας ήταν ο Πόντιος Πιλάτος, τετράρχης της Γαλιλαίας ο Ηρώδης, τετράρχης της Ιτουραίας και Τραχωνίτιδος ο Φίλιππος, αδελφός του Ηρώδου, και τετράρχης της Αβιληνής ο Λυσανίας, επί αρχιερέως Άννα και Καϊάφα...

Παρατήρηση: όχι «κάποτε»· όχι «μια φορά και έναν καιρό»· αλλά το 15 έτος του Τιβερίου· το έτος 29 μ.Χ.!

3. Όταν κάποιος λέγει, ότι άκουσε κάτι με τα ίδια του τα αυτιά και το είδε με τα ίδια του τα μάτια, δεν αποκλείεται και να παραποιή μερικά γεγονότα.

Μα οι Απόστολοι μιλώντας για τα γεγονότα, στα οποία στήριζαν την πίστη τους και τα οποία εκήρυτταν, δεν περιορίζονται να λένε «εμείς τα ακούσαμε και τα είδαμε»... αλλά στρεφόμενοι στους διώκτες και αντιπάλους τους τους υπενθυμίζουν:

- Σεις το ξέρετε καλά, πως αυτά είναι αλήθεια! Δεν πρόκειται, ούτε για λάθη, ούτε για κάποια ασήμαντη λεπτομέρεια!...

Ας ιδούμε μερικά τέτοια λόγια:

α. Πράξ. 2,22

Άνδρες ισραηλίτες, ακούστε αυτά που θέλω να σας ειπώ: τι είναι ο Ιησούς ο Ναζωραίος, σας το έδειξε ο ίδιος ο Θεός με τα διάφορα θαύματα («δυνάμεις, τέρατα και σημεία»), **που έκαμε δι' Αυτού ανάμεσά σας και τα ξέρετε όλοι σας. Αυτόν σεις – έτσι είχε ορίσει ο Θεός – τον παραδώσατε σε χέρια ανόμων και τον εσταυρώσατε. Μα ο Θεός τον ανέστησε. Ναι ο Θεός τον απάλλαξε από την θλιβερή κατάσταση του θανάτου, γιατί δεν ήταν δυνατό να μείνη αυτός (ο Χριστός) στην εξουσία του.**

β. Πράξ. 26,24-28.

Όταν ο Απόστολος Παύλος μιλούσε για την ανάσταση του Χριστού εκ νεκρών ο ηγεμών Φήστος του είπε «μεγάλη τη φωνή»:

- Τρελλάθηκες, Παύλε! Φαίνεται, τα πολλά γράμματα σε έκαναν και έχασες τα λογικά σου!

Ο Παύλος απάντησε:

- Δεν είμαι τρελλός, εξοχώτατε Φήστε. Αυτά που λέγω, είναι όλα αληθινά. Είναι λόγια που, μόνο αν κανείς έχη τα μυαλά του τετρακόσια, μπορεί να τα ειπή. **Επικαλούμαι σ' αυτό την μαρτυρία του βασιλιά Ηρώδη. Γιατί σαν Εβραίος αυτός αυτά τα καταλαβαίνει πολύ καλά. Γι' αυτό άλλωστε και εγώ του ομιλώ με αυτό το θάρρος. Γιατί τίποτε δεν θα μπορέση ποτέ να με κάμη να παραδεχθώ, ότι υπάρχει από αυτά που εγώ κηρύττω κάτι που να μη το ξέρη: Γιατί δεν είναι πράγματα που έγιναν σε κάποια σκοτεινή γωνιά, στα κρυφά!**

Από τα λόγια αυτά γίνεται φανερό, ότι η ζωή, τα θαύματα, ο θάνατος και η ανάσταση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού είχαν προσλάβει πολύ μεγάλη δημοσιότητα^[14].

4. Με άλλα λόγια οι απόστολοι μας λένουν:

- Τον είδαμε με τα μάτια μας.
- Τον ακούσαμε με τα αυτιά μας.
- Τον εψηλαφήσαμε με τα χέρια μας.
- Το κήρυγμά μας είναι μια – έξω από κάθε δυνατότητα αμφισβήτησης – πραγματικότητα.
- Αυτό το ξέρουν πολύ καλά οι αντίπαλοί μας.

ε. Έχομε το δικαίωμα να αμφισβητούμε την φιλαλήθεια των αγίων αποστόλων;

1. Έχομε λόγο, να λέμε, ότι ενδέχεται να παραποιήσαν οι μαθητές τα λόγια του Χριστού; Σαν απάντηση, ας θυμηθούμε πρώτα όλα εκείνα που είπαμε μέχρι τώρα (παράγρ. γ'-δ'). Και έχοντάς τα υπ' όψη μας, ας ιδούμε, τι απάντηση δίνουν στο ερώτημα αυτό τρεις διαπρεπείς παγκοσμίου κύρους επιστήμονες:

2. Ο Bruce, καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Manchester, λέγει:

Οι πρώτοι κήρυκες ήσαν αναγκασμένοι να αντιμετωπίσουν όχι μόνο φίλους, αλλά και εχθρούς, που ήξεραν εξ ίσου με αυτούς καλά όλα τα περιστατικά της ζωής και του θανάτου του Ιησού. Οι μαθητές **δεν είπαν ποτέ στα κηρύγματά τους πράγματα ανακριβή**. Αν έκαναν κάτι τέτοιο, οι εχθροί τους **θα τους ετίναζαν στον αέρα**, γιατί κάτι τέτοιο το περίμεναν με λαχτάρα.

Η δύναμη του κηρύγματος των αγίων αποστόλων βρισκόταν στο ότι **απευθύνονταν σε ανθρώπους που ήξεραν τα πράγματα καλά!**

Ακριβώς για αυτό **δεν τους έλεγαν: «εμείς ξέρομε...»**, αλλά **«όπως το ξέρετε και σεις πολύ καλά...»** (Πράξ. 2,22).

Είναι βέβαιο, πώς, **αν έστω και στο ελάχιστο παραποιούσαν την αλήθεια, οι αντίπαλοί τους δεν θα έχαναν την ευκαιρία να τους πλήξουν**, κατηγορώντας τους ότι παραποιούν τα γεγονότα^[15].

3. Ο Lawrence Mc Ginley, (Λώρενς Μακ Τζίνλεϋ) καθηγητής στο St. Peter College, γράφει:

Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε, ότι όταν άρχισαν οι απόστολοι να κηρύττουν και όταν έγραψαν τα ευαγγέλια, ζούσαν **ακόμη αυτόπτες!** Και οι αυτόπτες **δεν ήσαν μόνο φίλοι και πιστοί. Ήσαν και έξαλλοι και φανατικοί αντίπαλοι** της νέας θρησκευτικής κίνησης.

Η παράδοση μας βεβαιώνει, πως το κήρυγμα της χριστιανικής πίστης γινόταν κατά κανόνα **σε ανοιχτό χώρο και ενώπιον ανθρώπων με εχθρική απέναντι του Χριστού στάση, που θα μπορούσαν να παρέμβουν και να αναπτύξουν αντίθετες απόψεις, αν οι απόστολοι δεν περιέγραφαν ξερά τα γεγονότα**^[16].

4. Ο περίφημος **William Durant**, που αφιέρωσε ολόκληρη την ζωή του στην ανάλυση των ντοκουμέντων της αρχαιότητας, γράφει:

«Οι Ευαγγελιστές περιγράφουν και γεγονότα, τα οποία, εκείνοι που θέλουν να εξιδανικεύσουν μια κατάσταση, τα αποκρύπτουν! Π.χ. τον πόθο των αποστόλων να καταλάβουν μεγάλα αξιώματα· την άρνηση του Πέτρου· την συζήτηση μεταξύ των Εβραίων για τον Χριστό, ότι είναι τρελλός· ότι τους αποστόλους κάποτε ο Χριστός τους ωνόμασε ανόητους και βραδείς τη καρδιά· και πολλά άλλα.

Όποιος διαβάζει τα κείμενα αυτά καταλαβαίνει, ότι **οι απόστολοι δείχνουν το αληθινό πρόσωπο (του Χριστού και του εαυτού τους).**

Και οπωσδήποτε, **το πιο απίθανο και απαράδεκτο θαύμα θα ήταν**, να δεχθούμε, ότι μια ομάδα τόσο απλοϊκών ανθρώπων – όσο ήταν οι δώδεκα απόστολοι, όπως τους βλέπομε στα ευαγγέλια – κατώρθωσαν να επινοήσουν·

- **μια τόσο φωτεινή μορφή, σαν του Ιησού·**
- **μια τόσο υψηλή ηθική, όσο η χριστιανική·**
- **μια τόσο εμπνευσμένη εικόνα ανθρωπίνης αδελφοσύνης, που καλλίτερη της δεν ξαναεπινοήθηκε ποτέ!**

Παρ' ότι προηγήθηκαν δύο αιώνες μιας **αφ' υψηλού κριτικής** εναντίον των αγίων ευαγγελίων, μένει τόσο **υπέροχη η εικόνα που μας δίνουν για την ζωή, τον χαρακτήρα και την διδασκαλία του Ιησού Χριστού, που αποτελεί την πιο γοητευτική σελίδα στην ιστορία του δυτικού ανθρώπου**^[17]!

5. Τί άλλο μπορούσε να ειπή ο μεγαλύτερος απολογητής;

στ. Αλλοιώθηκαν τα λόγια του Χριστού;

1. Μπορούμε να είμαστε σίγουροι, ότι τα λόγια του Χριστού δεν **τα παραποιήσαν οι μαθητές Του**; Δεν έχουμε δικαίωμα να κάνουμε την σκέψη, ότι άλλα άκουσαν και άλλα έγραψαν;

2. Ας ιδούμε, τι μας λένε επάνω στο θέμα αυτό **δύο μεγάλοι επιστήμονες**:

α. Ο **A.H. Mc Neile** (Α.Χ. Μακ Νήηλ), καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Δουβλίνου Αγγλίας, γράφει:

Σήμερα έχουμε μάθει να μη σεβόμαστε τα λόγια των διδασκάλων μας, Και συνηθίζουμε να τα μεταφέρουμε, όπως μας έρθει την κάθε φορά! Μα αυτό απαγορευόταν αυστηρά από την εβραϊκή Πνευματική Παράδοση του Ταλμούδ (Μίσνα, Αβόθ 2,8), που λέγει:

Ο καλός μαθητής πρέπει να μοιάζει με **σφραγισμένο δοχείο**, από το οποίο, όσο και αν το ανακινής, δεν είναι δυνατόν να χυθή **ούτε μία σταγόνα**^[18].

Η ευαισθησία αυτή, να μην αλλοιωθή ο λόγος του Κυρίου, είναι σαφέστατη στα λόγια του απ. Παύλου: Για τους παντρεμένους χριστιανούς **η εντολή (του Κυρίου, όχι δική μου)** είναι: να μη χωρίζουν! Για τους μη χριστιανούς **γνώμη δική μου, όχι εντολή του Κυρίου**, είναι... Για εκείνους, που θέλουν να ζήσουν με αγνότητα και παρθενία, **δεν έχουμε εντολή από τον Κύριο. Μα εγώ σαν άνθρωπος, που ελεήθηκα από τον Κύριο μας να πιστεύω σ' Αυτόν, έχω την εξής γνώμη** (Α' Κορ. 7,10-12).

β. Ο γνωστός Albright γράφει:

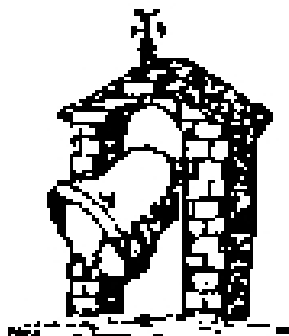
Μόνο οι σύγχρονοί μας τάχα «ανθρωπιστές» λόγιοι, (έτσι σεμνύνονται να αυτοονομάζονται οι άθεοι, είτε είναι μαρξιστές, είτε είναι καπιταλιστές), που **δεν ξέρουν**, ούτε τι είναι ιστορία, ούτε τι είναι ιστορική μέθοδος, ούτε τι είναι ιστορικές προοπτικές, **μπορούν και λένε τέτοιες φλυαρίες**, με τις οποίες (τάχα σαν μορφή κριτικής!) έχουν κυριολεκτικά κατακλύσει τα μέσα ενημερώσεως, (εφημερίδες, περιοδικά, κλπ.) σχετικά με τα άγια Ευαγγέλια^[19].

ζ. Συμπέρασμα

Αντί για συμπέρασμα, παραθέτομε τα λόγια του P.Parente (Πιέτρο Παρέντε), διαπρεπούς ερευνητού της ζωής και προσωπικότητας του Κυρίου:

Σήμερα κανένας άνθρωπος με μόρφωση και σοβαρότητα **ΔΕΝ αρνείται** την εγκυρότητα και αξιοπιστία των Ευαγγελίων.

Τα Ευαγγέλια **άντεξαν** σε όλες τις μορφές της πιο απαίσιας κριτικής^[20]!

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- [1] Durant, Will (ιστορικός-ερευνητής), Παγκόσμιος Ιστορία του Πολιτισμού, τόμ. Γ', Αθήναι 1958, σελ. 648.
- [2] Albright, William Foxwell (διαπρεπής σύγχρονος αρχαιολόγος), L' Archéologie de la Palestine (traduit de l' anglais par R. Alapetite), Paris (Gd. Du Cerf) 1955, p. 259-260.
- [3] Kenyon, Fr. The Bible and Archaeology, New York 1940, p. 288-289.
- [4] Greenlee, J.H., Introduction to the New Testament Textual (Criticism), Grand Rapids 1964, p. 16.
- [5] Το απόσπασμα αυτό σώζεται στο βιβλίο: Ευσεβίου, Εκκλησιαστική Ιστορία Γ, 39,15 (P.G. τ. 20,299 εξ.).
- [6] Ειρηναίου, επισκόπου Λουγδούνου, Γ, 1,1,4-7 (P.G. τόμ. 7. 844 εξ.).
- [7] Free, J., Archaeology and Bible History, Wheaton III. 1969, p. 1.
- [8] Bruce, F.F., Archaeological Confirmation of the New Testament, εν Carl Henry, Revelation and the Bible, Grand Rapids 1969, p. 331
- [9] Sherwin White, A.N., Roman Society and Roman Law in the New Testament, Oxford 1963, p. 189.
- [10] Burrows, Millar, What mean these stones, New York 1956, p. 52.
- [11] Albright, W.F. Recent Discoveries in Bible Lands, New York 1955, p. 136.
- [12] Albright, W.F. Christianity Today, Vol. 7, Jan. 18,1963, p. 3.
- [13] Ramsay, William, The Bearing of Recent Discovery on the Trustworthiness of the New Testament, London 1915, p. 222.
- [14] Schneider, Gerhardt, Die Apostelgeschichte, 2 Teil, Herders Theologischer Kommentar zum N.T., Herder V., Freiburg 1982, s. 377. Βλ. και αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Εις τας Πράξεις Ομιλία NB, 4.
- [15] Bruce, F.F.: The New Testament Documents: Are They Reliable? Downers Grove and Leicester, Inter Varsity Press, 1961, p. 16,33.
- [16] Mc Ginley, Lawrence, Form Criticism of the Synoptic Healing Narrations, Woodstock Maryland 1944, p. 25.
- [17] Durant, Will., Παγκόσμιος Ιστορία του Πολιτισμού, τόμ. Γ', Αθήναι 1958, σελ. 648-649 (απλοποιημένο φραστικά).
- [18] Mc Neile, A.H., An Introduction to the Study of the New Testament, London, Oxford University Press 1953, p. 54.
- [19] Albright, W.F., From the Stone Age to Christianity (second edition), Baltimore 1946, p. 297-298.
- [20] P.Parente, L' Io di Cristo, Brescia 1958², p. 14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ; ΤΙ ΛΕΓΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ

- **Διαπιστώσαμε** στο προηγούμενο κεφάλαιο, ότι **τα ευαγγέλια εγράφηκαν**, όταν ακόμη εζούσε ένα μεγάλο πλήθος από αυτόπτες μάρτυρες σχετικά με τον Ιησού.
- **Διαπιστώσαμε** ακόμη από τις εσωτερικές μαρτυρίες, ότι **οι απόστολοι έχουν την πρόθεση να μας ειπούν την αλήθεια**. Και μας λένε με ειλικρίνεια, και τι φρονούσαν οι ίδιοι και τι άκουσαν από τον Χριστό.
- **Διαπιστώσαμε**, ότι δεν γράφουν κατά τα συναισθήματα και την καρδιά τους, αλλά **εκθέτουν απόλυτα περιγραφικά τα γεγονότα**.

Μας λένε: Το κήρυγμά μας για τον Χριστό, δεν είναι έκφραση των δικών μας ιδεών γι' Αυτόν. Είναι μια απλή περιγραφή των δικών Του αποκαλύψεων. Σας κηρύττομε αυτό που Εκείνος μας είπε και μας έδειξε!

Τι μας λέγει ο Χριστός για τον εαυτό Του;

α. «Κάτι άλλο!» (Ματθ. 16,13-20)

1. Πριν ακόμα αρχίσουν οι άνθρωποι να ασχολούνται με το θέμα αυτό, το έθεσε ο ίδιος, ερωτώντας τους μαθητές Του:

- **Τίνα με λέγουσιν οι άνθρωποι είναι τον Υιόν του ανθρώπου;** Για ποιόν με περνάνε οι άνθρωποι; Οπωσδήποτε είμαι άνθρωπος. Είμαι υιός ανθρώπου. Με σάρκα και οστά. Μα τί λένε οι άνθρωποι, πώς είμαι; Για ποιόν με περνάνε;

- Άλλοι λένε, πώς είσαι ο προφήτης **Ηλίας**; άλλοι, ο προφήτης **Ιερεμίας**; άλλοι, κάποιος άλλος μεγάλος προφήτης!

Οι άνθρωποι ασχολούνται με τον Θεό

- **άλλοτε «φιλολογικά»** (= για κουτσομπολιό)!
- **άλλοτε ειλικρινά** (= αναζητώντας Τον).

Στην πρώτη περίπτωση, λένε «έξυπνα» και «όμορφα» λόγια. Στην δεύτερη, παίρνουν σοβαρές και όμορφες αποφάσεις.

Γι' αυτό ξαναρώτησε ο Κύριος:

- Σεις, ποιός λέτε, πώς είμαι;

Απάντησε ο Πέτρος:

- **Συ είσαι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού του ζώντος.**

Οι γνώμες των άλλων ανθρώπων είναι διαμετρικά αντίθετες με την γνώμη του Πέτρου. Οι άλλοι, όσο μεγάλον και αν τον θεωρούσαν, τον έβλεπαν πάντα σαν απλόν υιόν ανθρώπου· σαν (έστω και μεγάλον) απλό άνθρωπο. Ο Πέτρος τον βλέπει σαν Υιό Θεού, δηλ. σαν Θεό.

2. Και ο Χριστός;

Άκουσε τις δύο αυτές **διαμετρικά αντίθετες απόψεις!** (Τις λέμε διαμετρικά αντίθετες, γιατί: πόσο απέχει ο Θεός από τον άνθρωπο;).

Τί στάση επήρε απέναντί τους; Είπε:

- **Μακάριος είσαι, Σίμων, που έχεις αυτήν την πίστη!** Μα να το ξέρης. Δεν την ευρήκες με την δύναμη του μυαλού σου. **Σου την αποκάλυψε ο Πατέρας ΜΟΥ,** που είναι ο επουράνιος Θεός. Επάνω σ' αυτήν την πίστη, ότι είμαι Υιός του Θεού του Ζώντος, **θα στηρίζεται** η Εκκλησία μου. Και καμιά δύναμη **δεν θα μπορέσει ποτέ να την παραμερίσει** αυτήν την πίστη. **Θα θριαμβεύη** στους αιώνες. Και σε σένα, τον κήρυκά της, **θα δώσω** τα κλειδιά της βασιλείας των ουρανών. Με βάση αυτήν την πίστη **θα δικαστούν** οι άνθρωποι στο κριτήριο του Θεού (Βλ. Ματθ. 16,13-20).

3. Τί μας λένε τα λόγια αυτά;

- Ο Χριστός είναι Υιός του Θεού.
- Στην πίστη αυτή στηρίζεται η Εκκλησία.
- Όποιος αυτό δεν το πιστεύει, δεν έχει θέση, ούτε στην Εκκλησία, ούτε στην βασιλεία του Θεού^[1].

β. Ο Κύριός μου και ο Θεός μου (Ιω. 20, 19-29)

1. Όλοι γνωρίζουμε κάτι για τον απόστολο **Θωμά.**

Ο **Θωμάς** ήταν «άπιστος». Δηλαδή δεν ήθελε να δέχεται αυτά που του έλεγαν ανεξέλεγκτα. Ο Θωμάς ήθελε να ξέρη: τι αποδέχεται· και γιατί το δέχεται. Ήταν πνεύμα κριτικό. Δεν ήταν ευκολόπιστος.

Ενθυμείσθε το περιστατικό.

Μετά την Ανάστασή Του ο Χριστός εμφανίσθηκε στους μαθητές Του. Ο Θωμάς απουσίαζε. Όταν επέστρεψε του είπαν:

- Είδαμε τον Κύριο!

Απάντησε ο **Θωμάς:**

- **Αν δεν Τον ιδώ με τα μάτια μου, αν δεν βάλω τον δάχτυλό μου στις πληγές στα χέρια Του και στην πλευρά Του, να είμαι σίγουρος για αυτό που βλέπω, σ' αυτά που μου λέτε δεν δίνω σημασία! Δεν σας πιστεύω.**

2. Τον καταλαβαίνομε πολύ καλά. Αν ζούσε σήμερα, θα έλεγε με σύγχρονη «γλώσσα»:

- Ξέρετε; Οι πεθαμένοι δεν ξαναγυρίζουν στη ζωή! Και Θεούς δεν φτιάχνουν στο έτσι! Χρειάζονται αποδείξεις και τεκμήρια! Τα πράγματα θέλουν έλεγχο! Αυστηρό έλεγχο μάλιστα!

Η συζήτηση αυτή – σ' αυτό το στυλ – συνεχίζεται οκτώ ημέρες. Ο καθένας μένει αμετακίνητος στις θέσεις του. Γιατί και οι δύο πλευρές αισθάνονταν, πως είχαν απόλυτη σιγουριά στην σκέψη τους.

3. Μα μετά από οκτώ ημέρες, ενώ **οι μαθητές** (όλοι, αυτήν την φορά!) ήσαν στο ίδιο εκείνο υπερώο, ήλθε πάλι ο Ιησούς! Στάθηκε ανάμεσά τους. Και τους είπε:

- Ειρήνη υμίν.

Μετά εστράφη στον **Θωμά.**

- Φέρε, Θωμά, τον δάχτυλό σου ώδε! Ίδε τας χείρας Μου. Φέρε την χείρα σου και βάλε την εις την πλευράν Μου. **Και μη γίνου άπιστος, αλλά πιστός.** Δηλαδή: Μην αφήνεις τον εαυτό σου να καταντήσει άπιστος. Φέρσου σωστά· σκέψου σωστά· δείξε πίστη.

Και ο **Θωμάς:**

- Ο Κύριός μου και ο Θεός μου. Δηλαδή· Τώρα το είδα! Τώρα το καταλαβαίνω! Είσαι ο Κύριός μου! Είσαι ο Θεός μου!

Του είπε ο Χριστός:

- Σου με είδες και πίστευσες. Μακάριοι εκείνοι που με πίστευσαν, χωρίς να με ιδούν!

4. Με άλλα λόγια

- **Ο Χριστός είναι ο Κύριος και Θεός^[2].**
- **Όσοι Τον πιστεύουν είναι μακάριοι.**
- **Όσοι δεν Τον πιστεύουν είναι δυστυχείς και ταλαίπωροι.**

γ. Ομοδύναμος με τον Πατέρα (Μαρκ. 2,1-12)

1. Ο Χριστός επήγε στην **Καπερναούμ**. Και edίδασκε σε ένα σπίτι. Η κοσμοσυρροή ήταν τόση, που ήταν πια αδύνατο να μπη άλλος στο σπίτι! Και να, φέρνουν ένα παραλυτικό στο ξυλοκρέβατο, που το σηκώνουν τέσσερες άνδρες. Μη μπορώντας να μπουν από την πόρτα, γιατί κανείς δεν τους έκανε τόπο να περάσουν – τόσο ήταν απορροφημένοι από τα λόγια του Χριστού – ανέβηκαν στη στέγη, ξεσκέπασαν το σπίτι και κατέβασαν με σχοινιά τον παραλυτικό μπροστά στον Χριστό.

Ο Κύριος που είδε την πίστη τους, είπε στον παραλυτικό:

- Τέκνον, σου συγχωρούνται οι αμαρτίες σου!

2. Μα η αγία Γραφή λέγει: Κανείς δεν μπορεί να συγχωρήσει αμαρτίες, παρά μόνον ο Θεός (Ησ. 43,25). Έτσι οι Φαρισαίοι μόλις άκουσαν τα λόγια αυτά επαναστάτησαν! Έλεγαν μέσα τους:

- Τί είναι αυτά που μας λές; Βλαστήμησε! Γιατί, ποιός μπορεί να συγχωρή αμαρτίες, εκτός από τον Θεό και μόνο;

Μα ο Ιησούς, που ήξερε τι εσκέπτοντο, τους είπε:

- Γιατί κάνετε τέτοιες σκέψεις; Σκεφθήτε πιο απλά: Τί είναι ευκολότερο; Να ειπώ στον παράλυτο: Σου συγχωρώ τις αμαρτίες σου· ή να του ειπώ: Σήκω, πάρε το κρεβάτι σου και πήγαινε στο σπίτι;

3. Αλήθεια, τί είναι πιο εύκολο;

Σαν λόγια είναι εξ ίσου εύκολο να τα ειπή κανείς και τα δύο. Πολύ απλό πράγμα. Ελάχιστος κόπος. Μηδέν κόπος.

Μα σαν έργα; σαν αποτέλεσμα; Το ένα – η άφεση των αμαρτιών – είναι κάτι το κρυφό. Ούτε η αμαρτία φαίνεται στην πλάτη του ανθρώπου, ούτε η άφεσή της! Έτσι, **για τον θεομπαίχτη είναι πιο εύκολο να ειπή: Σου συγχωρώ τις αμαρτίες σου! Αντίθετα, το Σήκω και πήγαινε στο σπίτι σου, έχει σαν αποτέλεσμα που φαίνεται με τα μάτια!** Ή το λες και γίνεται, ή το λες και δεν γίνεται, και γελοποιείσαι. Το πρώτο είναι πιο σοβαρό, αφού αναφέρεται στην αθάνατη ψυχή. **Μα και τα δυο γίνονται μόνο με την δύναμη του Θεού.**

Και ενώ οι Φαρισαίοι καταλάβαιναν, ότι τα λόγια του Χριστού είναι τετραγωνικά σωστά, τους είπε:

- Ε λοιπόν, για να διαπιστώσετε ότι έχω την δύναμη να συγχωρώ αμαρτίες, στρέφεται και λέγει στον παράλυτο: Σοι λέγω: Σήκω, πάρε το κρεβάτι σου και πήγαινε στο σπίτι σου.

Και ο παράλυτος σηκώθηκε αυτοστιγμεί. Επήρε το κρεβάτι του. Και έφυγε!

4. Τί έκαμε εδώ ο Χριστός;

- **Έδειξε, ότι έχει την δύναμη να συγχωρή τις αμαρτίες.**
- **Με το «Σοι λέγω» έδειξε, ότι την δύναμη αυτή δεν την αρύεται από κάποιον άλλον.**
- **Και αφού αυτό είναι έργο μόνο του Θεού.**
- **Έδειξε ότι είναι Θεός^[3].**

5. Ένας νεαρός αντιρρησίας κάποτε ερώτησε:

- Καλά· και γιατί είναι απαραίτητο η άφεση των αμαρτιών στην περίπτωση του παραλυτικού να δείχνει ότι **ο Χριστός** είναι Θεός; Μπορεί απλά να τον συγχώρησε, όπως συγχωρούμε εμείς όλοι μας και ιδιαίτερα οι ιερείς.

Απάντηση:

- Λάθος! Εμείς συγχωρούμε τις αμαρτίες που έγιναν σε βάρος μας προσωπικά! Ποτέ δεν μπορούμε εμείς να συγχωρήσουμε αμαρτίες που έγιναν σε βάρος άλλων! Και για αυτό ακριβώς **ο Χριστός** δεν είπε στον παράλυτο· «σε συγχωρώ», αλλά «αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι σου». Δηλαδή όλες ανεξαιρέτως! Και εκείνες που έκανες εις βάρος άλλων. Και εκείνες, με τις οποίες κατεπάτησες τον νόμο του Θεού, χωρίς να ενοχλήσης κανέναν άλλο! Όλες τις αμαρτίες του ανθρώπου μόνο ο Θεός μπορεί και τις συγχωρεί. (Και οι ιερείς. Μα αυτοί όχι από δική τους δύναμη· αλλά από ανάθεση του Χριστού, που είπε: Σας εξουσιοδοτώ να συγχωρήτε τις αμαρτίες των ανθρώπων (Ιω. 20,22-23).

6. Εδώ το Ευαγγέλιο μας λέγει:

- **Τις αμαρτίες τις συγχωρεί μόνο ο Θεός.**
- **Ο Χριστός το αποδεικνύει ότι έχει την δύναμη να συγχωρή αμαρτίες.**
- **Άρα ο Χριστός είναι Θεός, ομοδύναμος με τον Πατέρα.**

δ. Ίσος με τον Πατέρα (Ιωαν. 3,1-18)

1. Κάποτε ο **Χριστός** εθεράπευσε ημέρα **Σάββατο** έναν παραλυτικό.

Του είπε:

- Σήκω! Πάρε το κρεβάτι σου και πήγαινε σπίτι σου!

Μετά από τα λόγια αυτά οι **Εβραίοι** έθεσαν τον **Χριστόν** υπό διωγμόν· έκαναν στόχο τους να Τον εξοντώσουν. Επειδή εθεράπευσε ασθενή ημέρα **Σάββατο**!

Μα ο Χριστός, όταν έμαθε την αιτία της αντιθέσεώς τους, δεν τους είπε: Συγγνώμη, λάθος εκάματε! Εγώ τηρώ το Σάββατο κλπ... Αλλά τί τους είπε;

- «Ο Πατήρ μου έως άρτι εργάζεται» (χωρίς να σταματάη το Σάββατο για ανάπαυση!)· καγώ εργάζομαι· (δηλ. το ίδιο κάνω και εγώ! Δεν ξέρω ανάπαυση Σαββάτου! Δεν σταματώ το έργο μου ποτέ)!

Τα λόγια αυτά του Χριστού έκαναν τους Εβραίους να καταλάβουν, **όχι μόνο ότι δεν θεωρούσε τον εαυτό Του υποχρεωμένο να τηρή το Σάββατο, μα και ότι ωνόμαζε τον Θεό «Πατέρα Του», δείχνοντας ότι είναι ίσος με τον Θεό.**

2. Θα ειπή κανείς:

- Καλά! Και επειδή λέγει ότι: ο Πατήρ Μου εργάζεται, καγώ εργάζομαι, αυτό σημαίνει πως πίστευε πώς είναι Θεός;

Και βέβαια σημαίνει! Τα λόγια του καθενός δεν επιτρέπεται να τα ερμηνεύωμε, όπως μας κατεβή. Οφείλομε να το εννοούμε με το νόημα που ο ίδιος τα είπε! Ε, λοιπόν! Οι Εβραίοι είχαν δικό τους τρόπο σκέψης και έκφρασης. Δική τους φιλοσοφία. Δικό τους πολιτισμό. Και οι Εβραίοι κατάλαβαν, ότι ο Χριστός με τα λόγια του αυτά δεν περιορίσθη στο ότι είχε καταπατήσει το Σάββατο, αλλά προχώρησε και πιο πέρα. Ωνόμαζε τον Θεό Πατέρα Του και έτσι **έκανε τον Εαυτό Του ίσον με τον Θεό** (Ιω. 5,18).

Τί ήταν εκείνο που ξεσήκωσε την οργή των Εβραίων εναντίον του; **Η λέξη «ΜΟΥ».** Ο Χριστός δεν είπε για τον Θεό «ο Πατήρ ημών», αλλά «ο Πατήρ Μου». Έδειχνε έτσι, ότι είναι ο Υιός του Θεού· όχι όπως όλοι οι άνθρωποι: «κατά χάριν»· αλλά «κατά φύσιν». Αυτό το «Μου» ήταν η πέτρα του σκανδάλου! Μα αυτό το «Μου» ο Χριστός όχι μόνο το έλεγε και το ξανάλεγε και το ετόνιζε (αφού πάντοτε ωνόμαζε τον Θεό «ο Πατέρας ΜΟΥ»), μα και πρόσθεσε: **Εγώ και ο Πατέρας ΜΟΥ είμαστε ΕΝΑ**^[4]!

3. Εορταζόταν η εορτή των εγκαινίων στην Ιερουσαλήμ.

Οι Εβραίοι ευρήκαν εκεί την ευκαιρία να ερωτήσουν τον Ιησού:

- Συ είσαι ο Χριστός;

Τους απάντησε:

- Σας το έχω ειπεί πολλές φορές! Γιατί δεν το πιστεύετε; Όπως δεν μπορεί κανείς να αρπάξη κάτι από τα χέρια του Πατέρα ΜΟΥ, έτσι δεν μπορεί να αρπάξη και από τα δικά Μου χέρια! Γιατί εγώ και ο Πατέρας ΜΟΥ είμαστε ΈΝΑ (Ιω. 10,30).

Ακούγοντας αυτά τα λόγια οι Εβραίοι επήραν πέτρες να Τον λιθοβολήσουν!
Τους λέγει ο Χριστός:
- Πολλά καλά έργα έκαμα και σας έδειξα κατά το θέλημα του Πατέρα Μου. Για ποιο από όλα θέλετε να Με λιθοβολήσετε;

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Πιστεύω εις ένα Θεόν Πατέρα...

Και εις ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν·

- τον Υιόν του Θεού τον Μονογενή·
- τον εκ του Πατρός γεννηθέντα
προ πάντων των αιώνων·
- Φως εκ Φωτός·
- Θεόν αληθινόν εκ Θεού αληθινού·
- γεννηθέντα· ου ποιηθέντα·
- ομοούσιον τω Πατρί·
- δι' Ου τα πάντα εγένετο.

(Από το Σύμβολο της Πίστεως)

ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ

Ο Υιός του Θεού εγεννήθη

- προ αιώνων εκ Πατρός
κατά την θεότητα·
- επ' εσχάτων δε των ημερών
δι' ημάς και δια την ημετέραν σωτηρίαν
κατά την ανθρωπότητα.

Όρος της Δ' Οικουμενικής Συνόδου (451 μ.Χ.)

Του απάντησαν:

- Δεν Σε λιθοβολούμε για τα καλά Σου έργα, αλλά για την αμαρτία της βλασφημίας Σου!
Γιατί ενώ είσαι άνθρωπος, κάνεις τον εαυτό Σου Θεό!

4. Η αγία Γραφή, δηλ. η Παλαιά Διαθήκη, χρησιμοποιεί την λέξη Θεός και **καταχρηστικά**. Ονομάζει «Θεούς» και μερικούς ανθρώπους! Π.χ. στον Ψαλμό 8,6 λέγει ο Θεός για τους δικαστές: Εγώ είπα Θεοί εστέ!

Αρκούσε λοιπόν να έλεγε ο Χριστός στους Ιουδαίους: Με αυτήν την έννοια ονομάζω και Εγώ τον Εαυτό Μου «Υιό του Θεού» και «Θεό». Μα ο Χριστός δεν το είπε κάτι τέτοιο. Αντίθετα, ετόνισε: Εγώ δεν είμαι με καταχρηστική έννοια Θεός! Ο Πατέρας Μου είναι ολόκληρος σε Μένα. Και Εγώ ολόκληρος στον Πατέρα ΜΟΥ^[5].

5. Τα λόγια αυτά οι Εβραίοι τα κατάλαβαν σωστά. Κατάλαβαν, ότι ο Χριστός τους έλεγε:

- Εγώ είμαι ο αληθινός Θεός.
- Εγώ είμαι ομοούσιος με τον Πατέρα.
- Εγώ και ο Πατέρας Μου είμαστε Ένα.

Μα οι Εβραίοι δεν θέλησαν να Τον δεχθούν.

Δεν θέλησαν να εξετάσουν: Μήπως έχει δίκιο; Γιατί;

Κόλλησε η βελόνα του νου τους στη σκέψη: Με αυτά που λέγει, ο Ιησούς **βλασφημεί**. Και ήθελαν να Τον τιμωρήσουν, όπως επέβαλλε ο νόμος του Μωυσή: με λιθοβολισμό (Λευϊτ. 24,16).

ε. Ο αιώνιος κυρίαρχος (Μαρκ. 14,53-65)

1. Γιατί οι Εβραίοι εσταύρωσαν τον Χριστό; Γιατί έγιναν θεοκτόνοι; Επειδή άφησαν τον εαυτό τους να γεμίσει με **προκατάληψη** εναντίον Του. Η προκατάληψη τους ετύφλωσε.

Οι Εβραίοι νομοδιδάσκαλοι είχαν την **λαθεμένη ιδέα**, ότι η σωτηρία εξασφαλίζεται με την σχολαστική τήρηση των διατάξεων του νόμου. Η σχολαστικότητά τους είχε φθάσει **μέχρι το σημείο**, να θεωρούν ανεπίτρεπτη παράβαση της αργίας του Σαββάτου να δώσει ένας ιατρός συμβουλές σε άρρωστο!

Ο Χριστός καταπατούσε **επιδεικτικά** τις λαθεμένες αυτές διατάξεις-ερμηνείες των νομοδιδασκάλων^[6]. Και οι νομοδιδάσκαλοι (γραμματείς και φαρισαίοι) **έβγαλαν γι' Αυτόν το συμπέρασμα**: Ο άνθρωπος αυτός δεν μπορεί να είναι όργανο του Θεού, αφού δεν τηρεί το Σάββατο!

Η ιδέα τους αυτή τους έκαμε να γεμίσουν με προκατάληψη. Και όσο περισσότερα θαύματα έκανε ο Χριστός, τόσο η προκατάληψή τους εμεγάλωνε· τόσο περισσότερο Τον εμισούσαν!

2. Με τί όμως δικαιολογία να Τον εξόντωναν;

Η προκατάληψη τους έσπρωξε σε ένα **νόθο λαϊκισμό**. Πιάνονται από τις λαϊκές εκδηλώσεις της θριαμβευτικής εισόδου Του στην Ιερουσαλήμ (Κυριακή των Βαΐων). Και να, έτοιμο το κατηγορητήριο: «Ετοιμάζει επανάσταση! Μα με την Ρώμη δεν θα τα βγάλει πέρα! Θα νικηθεί! Και θα τα πληρώσει ο κοσμάκης! Και ελεύσονται οι Ρωμαίοι και αρούσιν ημών τον Τόπον και το Έθνος» (Ιωάν. 11,48)

Μερικοί στο Συνέδριο (ο **Ιωσήφ** και ο **Νικόδημος**) βλέπουν, ότι η **προκατάληψη οδηγεί σε αμαρτωλά μονοπάτια. Και αρνούνται να συμφωνήσουν!** Μα παρεμβαίνει ο **αρχιερέας Καϊάφας**: Συμφέρει, λέγει, να πάη άδικα ένας, παρά να χαθή ολόκληρο το έθνος (Ιωάν. 11,50).

Και αμ' έπος, αμ' έργον!

Τον συλλαμβάνουν και Τον οδηγούν στο κριτήριο σαν επαναστάτη!

3. Αρχίζει η δίκη. **Με πρόεδρο τον αρχιερέα Καϊάφα**. Δίκη παράξενη. Χωρίς κατηγορητήριο. Πρώτα Τον συνέλαβαν, και μετά προσπάθησαν να συντάξουν κατηγορητήριο. Μα δεν τα κατάφεραν.

Ο Ιησούς, βλέποντας με τι τρόπο γινόταν η δίκη, δεν έκαμε καμμιά παρατήρηση. Σιωπούσε.

Δεν είχε έλθει στην γη να κάμη επανάσταση κατά των Ρωμαίων (για να αλλάξει ο λαός αφεντικό). Και δεν ήθελε να πεθάνη σαν επαναστάτης.

Είχε έλθει, σαν Υιός του Θεού,

- να φωτίση τον κόσμο με την διδασκαλία Του·
- να τον αγιάση με την θυσία Του.

Και ήθελε γι' αυτό να πεθάνη σαν Υιός του Θεού· υπακούοντας στο θέλημα του Πατέρα Του. Δίνοντας σε μας υπόδειγμα υπακοής μέχρι θανάτου.

Και ο **Καϊάφας που σαν Σαδδουκαίος δεν πίστευε ούτε σε Υιό Θεού, ούτε σε Μεσσία**, ξεχνώντας τις λαϊκίστικες πονηρίες του, γύρισε στην σωστή βάση. Και είπε στον **Ιησού**:

- Σε εξορκίζω εις το όνομα του Θεού του Ζώντος, να μας ειπής: Είσαι ο Υιός του Ευλογητού; **Ναι, ή όχι;**

Μα ο Χριστός αυτήν ακριβώς την ερώτηση περίμενε. Και απάντησε:

- **Ναι, εγώ είμαι.** Και θα έλθω καιρός, που θα Με ιδήτε, Εμένα τον Υιό του Ανθρώπου, να κάθωμαι εκ δεξιών της Μεγάλης Δυνάμεως (του Θεού), και στην συνέχεια να έρχωμαι επί των νεφελών του ουρανού^[7].

4. Με την απάντηση Του αυτή ο Ιησούς έδωσε για τον Εαυτό Του μια τριπλή μαρτυρία.

- Ναι. Εγώ είμαι ο Υιός του Ευλογητού.
- Κάθομαι εκ δεξιών της Μεγάλης Δυνάμεως (του Θεού).
- Θα έλθω πάλιν μετά δόξης επί των νεφελών του Ουρανού, να κρίνω τον κόσμο.

5. Αλλά το Συνέδριο, το Ανώτατο Δικαστήριο, δεν σκόνταψε στην μαρτυρία του προφήτου Δανιήλ.

Γιατί;

Μήπως δεν κατάλαβαν, τί τους είπε ο **Χριστός**;

Ασφαλώς κατάλαβαν. Και πολύ καλά μάλιστα.

Την εποχή εκείνη οι Εβραίοι δεν ήταν ούτε άγριοι, ούτε πρωτόγονοι. Ήταν ένας λαός όχι μόνο βαθιά θρησκευτικός, αλλά και με μεγάλη μόρφωση και υψηλό επίπεδο πολιτισμού, αφού ακόμη και οι πιο απλοί Ισραηλίτες ήξεραν σε βάθος την Παλαιά Διαθήκη. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε ούτε στιγμή, ότι το Συνέδριο το αποτελούσαν οι διαπρεπέστερες σε μόρφωση και σοφία φυσιογνωμίες του Ισραήλ.

Δεν επιτρέπεται όχι να το ειπή, αλλά ούτε να το διανοηθή, ότι μπορεί να μην κατάλαβαν στο Συνέδριο, τι τους είπε ο Χριστός. Τα λόγια του Χριστού ήταν πολύ απλά· πολύ σαφή· ξεκάθαρα· και μάλιστα για ανθρώπους που έπαιζαν τα λόγια των Γραφών στα δάχτυλα.

6. Οι δικαστές - μέλη του Συνεδρίου – βρέθηκαν σε δύσκολη θέση, σε δίλημμα: Έπρεπε να κάνουν ένα από τα δύο:

- **ή να αναγνωρίσουν τον Ιησού Υιό Θεού και Θεό·**
- **ή να Τον απορρίψουν σαν βλάσφημο και ασεβή.**

Προτίμησαν το δεύτερο.

Ο Καϊάφας, όταν άκουσε τα λόγια αυτά, εξεδήλωσε με ένα συμβολικό τρόπο (σχίζοντας τα ιμάτιά του) έντονη αγανάκτηση για το ότι ο Ιησούς ετόλμησε και έκαμε για τον Εαυτό Του μια τέτοια ομολογία. Και ερώτησε τους συνέδρους:

- Τί λέτε; Χρειάζεται, μετά από τα λόγια Του αυτά, να ψάχνουμε για μάρτυρες και κατηγορητήριο; Δεν αρκεί μια τέτοια ομολογία εκ μέρους Του;
- Τί σουν υμίν δοκεί; Τί ποινή πρέπει να Του επιβληθή;
- Ένοχος θανάτου εστί. Καταδικάζεται σε θάνατο.

Και έτσι ο Ιησούς καταδικάστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο του Ισραήλ σε θάνατο, επειδή είπε ότι είναι ο Υιός του Θεού^[8].

7. Αυτή ήταν η πιο επίσημη επιβεβαίωση-πιστοποίηση, ότι ο Ιησούς εκήρυττε, πως ήταν ο Υιός του Θεού, ο ΘΕΟΣ.

Ο Ανώτατος Πνευματικός Άρχων του Ισραήλ (ο Αρχιερέας Καϊάφας), ενώπιον του Ανωτάτου Πνευματικού Διοικητικού και Δικαστικού Σώματος του Ισραήλ (ενώπιον του Συνεδρίου), με τον πιο επίσημο πνευματικό και δικονομικό τρόπο (εξορκίζοντάς Τον στο Όνομα του Θεού),

- προκαλεί τον Ιησού να του ειπή, αν είναι ο Υιός του Θεού του Ζώντος·
- ο Ιησούς υπακούοντας στον εξορκισμό απαντά: Ναι, εγώ ειμί...
- το Συνέδριο τον καταδικάζει σε θάνατο, επειδή είπε ότι είναι **ο Υιός του Θεού** (ο ένας και μοναδικός, ο κατά φύσιν, ο Μονογενής Υιός του Θεού).

Μπορούσε να γίνη πιο επίσημη επιβεβαίωση, ότι ο Ιησούς edίδασκε και έλεγε, ότι είναι ο Υιός του Θεού;

στ. Χωρίς προκατάληψη

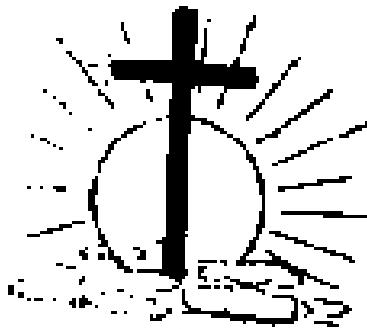
1. Ένας άθεος λόγιος ηθέλησε κάποτε να διαπιστώση μόνος του, αν ο Χριστός έλεγε πως είναι ο Θεός.

Επήρε λοιπόν την Καινή Διαθήκη και εμελέτησε τα Ευαγγέλια. Με απλότητα. Χωρίς προκατάληψη. Και κατέληξε στο συμπέρασμα:

- Όποιος μελετάει τα Ευαγγέλια και δεν βλέπει σ' αυτά, ότι ο Χριστός το διεκήρυττε ότι είναι ο Υιός του Θεού, ο άνθρωπος αυτός:

- ή έχει τόση προκατάληψη, που του έχει στερήσει την δύναμη να βλέπη και να κρίνη,
- ή έχει σε απελπιστικό βαθμό μειωμένη αντίληψη.

2. Ακόμη χειρότερη είναι η κατάσταση του ανθρώπου, που, ενώ δεν διάβασε ποτέ του το Ευαγγέλιο στα σοβαρά, εκφράζει υπεύθυνες γνώμες!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τι είναι η λογική

Ο G.S. Lewis (Λιούης) (1898-1963), Καθηγητής της αγγλικής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του **Καίμπριτζ (Cambridge)**, ήταν αγνωστικιστής· με άλλα λόγια άθεος· μα όχι και αφιλοσόφητος.

1. Ας ακούσω μερικές σκέψεις του:

Να, είμαι άθεος! Και τί κάνω; Αγωνίζομαι να πείθω τον εαυτό μου, ότι μέχρι πριν από εκατό χρόνια οι άνθρωποι, αφού πίστευαν στον Χριστό, ήσαν όλοι βλάκες! Υπάρχει μεγαλύτερη ανοησία από αυτή;

Έτσι κατάλαβα, ότι έκανα λάθος!

Μετά έκαμα την σκέψη:

Υπάρχουν πολλές θρησκείες. Με στοιχεία πολύ διαφορετικά μεταξύ τους! Ποιά από αυτές πρέπει να είναι η αληθινή και σωστή;

Αφού ένας Θεός υπάρχει, μια θρησκεία πρέπει να είναι αληθινή. Οι άλλες πρέπει να είναι όλες επινοήσεις ανθρώπων! Παρακολούθησα και εμελέτησα λοιπόν, όλες τις θρησκείες. Και διαπίστωσα, ότι όλες λένε πράγματα, που εύκολα μπορεί να τα επινοήσει ο άνθρωπος. Μια μόνο θρησκεία διδάσκει πράγματα που είναι αδύνατο να τα επινοήσει διάνοια ανθρώπου: ο Χριστιανισμός. Από αυτό κατάλαβα, ότι αληθινή θρησκεία είναι μόνο ο Χριστιανισμός.

Τί όμως ήταν ο Χριστός; Άνθρωπος; ή Θεός;

2. Έτσι ο Λιούης επήρε την απόφαση να μελετήσει την αγία Γραφή. Για να ιδή: Στέκουν αυτά που γράφει για τον Χριστό;

Και την εμελέτησε. Την εμελετούσε χρόνια!

Και λοιπόν; Τί έγινε;

Κατάλαβε. Κατάλαβε πολλά. Και τα κατάλαβε καλά. Κατάλαβε, ποιό ήταν (και πόσο μεγάλο ήταν!) το λάθος του. Και θέλοντας να προφυλάξει τους αδελφούς του, να μη κάνουν τα λάθη του, έγραψε ένα βιβλίο, στο οποίο εξιστορεί την πορεία της ζωής του. Ανάμεσα λοιπόν στα άλλα γράφει:

- **Με τα λόγια μου αυτά, θέλω να κόψω την φόρα, που έχουν μερικοί να πιπιλίζουν για τον Κύριό μας Ιησού Χριστό κάτι τρομερά ρηχές και ανούσιες ανοησίες, όπως π.χ. «εγώ τον Ιησού τον δέχομαι σαν τον πιο μεγάλο διδάσκαλο της ενάρετης ζωής· μα όχι σαν Θεό!».**

3. Τα λόγια αυτά είναι **μία μεγάλη ανοησία**. Γιατί, πως θα ήταν ποτέ δυνατό να θεωρήσει διδάσκαλο της ενάρετης ζωής ένα απλό θνητό, όταν αυτός λέει πώς είναι Θεός;

Ο άνθρωπος, που τολμάει να ειπή ότι είναι Θεός, θα είναι, **ή παρανοϊκός** σε βαθμό ψυχοπαθείας τόσο, που να μη είναι άξιος ούτε να μοιράσει δύο γαϊδουριών άχυρα!

ή το πιο φρικαλέο και τερατώδες γέννημα του Αδη· δηλ. ο μεγαλύτερος παλιάνθρωπος του κόσμου!

- **Ή είναι τρελλός.**

- **Ή είναι απατεώνας.**

Ή, αν δεν είναι ούτε τρελλός ούτε απατεώνας, τότε θα είναι αυτό που ο ίδιος έλεγε: Θεός.

Τί άλλο θα μπορούσε να είναι;

4. Και ο Λιούης συνεχίζει:

- Έχεις (αν θέλεις!) το δικαίωμα να θεωρήσης τον Χριστό τρελλό, και να λες ότι η θέση του έπρεπε να είναι στο ψυχιατρείο!

- Μπορείς (αν θέλεις!) να Τον θεωρήσης απατεώνα πρώτου μεγέθους!

- Και μπορείς (αν θέλεις!) να Τον θεωρήσης Θεό και να πέσης στα πόδια Του, να Τον προσκυνήσης!

Κάμε ό,τι θέλεις! Μα μην αφήνης τον εαυτό σου να πιπιλίζει βλακείες:

- ότι είναι μεγάλος διδάσκαλος·

- ότι είναι μεγάλος κοινωνικός επαναστάτης·

- ότι είναι ο πρώτος και καλύτερος σοσιαλιστής.

Δεν μας το δίνει αυτό το δικαίωμα. Δεν επεθύμησε ποτέ να γίνη κάτι τέτοιο^[9].

5. Ο G.S. Lewis καταλήγει:

Είναι απίστευτα δύσκολο στον ιστορικό, να βρη για την ζωή, την διδασκαλία και την επίδραση του Χριστού στον κόσμο, μια εξήγηση καλλίτερη από εκείνη που δίνει ο Χριστιανισμός.

Κανείς ποτέ δεν μπόρεσε να βρη μια ικανοποιητική εξήγηση στην μυστηριώδη και εκπληκτική εκείνη αντίφαση που παρατηρείται στον Χριστό, αφού συνδυάζει ένα απύθμενο βάθος με μια εκπληκτικά ορθολογιστική σκέψη.

Η ηθική διδασκαλία του Χριστού παρουσιάζει ένα τέτοιο ασύλληπτο μεγαλείο και προκαλεί ένα τόσο ασυγκράτητο πόθο ηθικής τελειότητας, που δεν μπορούν να εξηγηθούν, παρά μόνο με την σκέψη ότι ο Χριστός είναι πράγματι ΘΕΟΣ^[10].

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[1] Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον ὁμιλία ΝΔ, 1-2. «Α γὰρ μόνου Θεοῦ ἐστὶν ἴδια, ταῦτα αὐτός ἐπαγγέλλεται».

[2] Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου, Ἡ Πέμπτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, Πρέβεζα 1985, σελ. 252,409.

[3] Pesch, Rudolf, Das Markus Evangelium, 1 Teil, Helders Theol. Kommentar zum N.T., Herder V. Freiburg 1976, s. 151-152. Τονίζεται ὅτι τὸ «Σοὶ λέγω» εἶναι Machtwort (= λόγος ποὺ δείχνει ὅτι ὁ Χριστός ἐνεργούσε με δική Του ἐξουσία καὶ δύναμη. «Α γὰρ μόνου Θεοῦ ἐστὶν ἴδια, τότε τὰ αμαρτήματα λύσαι κ.ά., ταῦτα αὐτός ἐπαγγέλλεται δώσειν» (βλ. σημ. 1).

[4] Αγίου Κυρίλλου, Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, Βιβλ. Β' κεφ. Στ, P.G. 349-364.

[5] Αγίου Κυρίλλου, Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, Βιβλίον Ζ' – Η', P.G. 74,20-36. «Ἐαυτὸν ἀντιδιαστέλλει τοῖς εἰρημένοις καὶ κατὰ θέσιν θεοῖς, ὡς Αὐτός δηλονότι κατὰ φύσιν ὑπάρχων, ὅπερ ἐκείνοις ἐν χάριτος μέρει προστέθεται».

[6] Αγίου Κυρίλλου, Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, Βιβλίον Β', κεφ. Στ. P.G. 73,348B. Ὁ Χριστός διακηρύττει, ὅτι ὁ Πατήρ δεν παύει νὰ ἐνεργῇ τὰ θεοπρεπῆ καὶ κατὰ τὸ Σάββατον. Ὁ Υἱός, ἔχων μίαν θέλησιν καὶ ἐνέργειαν με τὸν Πατέρα, καὶ Αὐτός ἐνεργεῖ τὰ θεοπρεπῆ ἔργα τῆς εὐσπλαχνίας καὶ κατὰ τὸ Σάββατον.

[7] Gaechter, Paul, Das Matthäus Evangelium, Ein Kommentar, Innsbruck, Tyrolia V. 1963, s. 881.

[8] Blinzler, Joseph, Der Prozess Jesu, Regensburg 1960³, s. 87-174 καὶ Der Prozess gegen Jesus (Quaestiones Disputatae 112) Herausg. Karl Kertelge Herder, Freiburg 1987.

[9] Lewis, C.G. Mere Christianity, New York 1960, p. 40-41.

[10] Lewis, G.S. Miracles, New York 1947, p. 113. Ἐνα ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Λιούη ἔχει ἐκδοθῇ καὶ ἐλληνικά με τίτλο: Ἡ ταχτική τοῦ Διαβόλου, Θεσσαλονίκη 1974. Ἐκδ. Πουρνάρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ; ΤΙ ΕΛΕΓΕ ΤΟ ΤΟΤΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ

α. Το πλήρωμα των καιρών

1. «Ο Θεός, μας λέγει ο Παύλος, εξαπέστειλε τον Υιόν Αυτού εις τον κόσμον, ότε ήλθε **το πλήρωμα των καιρών**» (Γαλ. 4,4)

Τί όμως σημαίνει η φράση αυτή; Είχαν τάχα δημιουργηθή οι **πιο ευνοϊκές συνθήκες** για να δεχθή ο κόσμος τον Χριστό;

Αυτό μας λένε μερικοί, **που φοβήθηκαν, μήπως αφήσουν τον Θεό ανυπεράσπιστο**· και μας έχει δημιουργηθή η εντύπωση, ότι έκαμε «κακή επιλογή»!

2. Μα ένας καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, δηλ. ένας βαθύς ερευνητής, ο Alfred Edersheim, (Άλφρεντ Έντερσχάϊμ), γράφει ευθαρσώς:

Από όλα όσα ξέρομε για τον Χριστό, **το πιο δυσπαράδεκτο είναι, ότι η εποχή, κατά την οποία ήλθε στην γη, ήταν η πιο κατάλληλη!** Γιατί ήταν μια εποχή **τραγικά δύσκολη και ακατάλληλη** για ένα τέτοιο έργο^[1].

3. Είχε ο καθηγητής Α. Edersheim δίκιο;

β. Το φιάσκο του θανάτου του Χριστού

1. Κατά τα τρία χρόνια της δημόσιας δράσης Του ο Ιησούς έκαμε **τόσα θαύματα** και συνάρπασε με τις διδασκαλίες Του τον λαό τόσο, ώστε, όταν επήγε στην Ιερουσαλήμ λίγο προ του Πάσχα, τον υποδέχθηκαν **σαν ένα χιλιοπόθητο βασιλέα και σωτήρα τους**.

Μα μετά από λίγες ημέρες ο Χριστός εσταυρώθη και απέθανε στον σταυρό· σαν κακούργος!

Με τον θάνατο ενός ανθρώπου, μας λέγει ο προφήτης Δαβίδ, διαλύονται όλες οι προσδοκίες που είχαν στηρίζει επάνω του, όσοι τον είχαν πιστεύσει! «**Εξελεύσεται το πνεύμα αυτού και επιστρέψει εις την γην αυτού. Εν εκείνη τη ημέρα απολούνται πάντες οι διαλογισμοί αυτών**» (Ψαλμ. 145,4).

Το ίδιο συνέβη και με τον θάνατο του Ιησού.

2. Ας παρακολουθήσωμε μια συζήτηση.

- Πότε έζησε ο Χριστός;
- Πριν από δύο χιλιάδες χρόνια!
- Και πώς έπαψε να ζη;
- Τον εσταύρωσαν οι εχθροί Του. Και Τον έβαλαν στον τάφο.
- Και πώς ασχολείσαι μ' αυτόν; Ιστορικά;

- Όχι. Ψάχνω να ιδώ, αν μπορεί να φτιάξει την ζωή μου.
- Τί είπες; Να φτιάξει την ζωή σου; Ένας πεθαμένος; Είσαι καλά; Τί μπορεί να κάμει ένας πεθαμένος; **Μπορεί πεθαμένος να προσφέρει κάτι σε ζωντανό; Δεν μπόρεσε να βοηθήσει τον εαυτό του, και θα βοηθήσει εσένα;** Δεν μπόρεσε να φτιάξει τη δική του ζωή. Και περιμένεις να «φτιάξει» την δική σου;

Πόσο λογικές, τετραγωνικά λογικές, φαίνονται οι σκέψεις αυτές! Μα δεν είναι!

3. Και πράγματι, όταν ο Χριστός καρφώθηκε στον σταυρό, όλοι φαντάστηκαν, πως το θέμα «Χριστός» έκλεισε για πάντα. Οι εχθροί Τουπίστευσαν, ότι είχαν κάμει την πιο μεγάλη τους επιτυχία! Χοροπηδούσαν, λοιπόν, γύρω Του με ικανοποίηση· και, σίγουροι για το κατόρθωμά τους, Του έλεγαν:

- Αν είσαι Υιός του Θεού, κατέβα από τον σταυρό, και τότε θα Σε πιστεύσωμε!

Μέσα τους έκαναν την σκέψη:

- **Τόσο ανόητοι, ώστε να πιστεύωμε σε νικημένο Θεό, σε Θεό εξουδετερωμένο από ανθρώπους, δεν είμαστε! Είναι δυνατό να νικηθεί ο Θεός; Και να, Αυτός νικήθηκε! Τον ενίκησαμε εμείς!**

• **Οι φαρισαίοι** μάλιστα το παράκαναν. Του έλεγαν:

- Εδώ θα Σε ιδούμε! Τόλμησες και είπες, πώς μπορείς να καταστρέψεις και σε τρεις ημέρες να ξαναχτίσης τον Ναό! Μα εδώ να Σε ιδούμε! Αν μπορείς, κατέβα από τον σταυρό!

• **Οι ληστές**, που είχαν σταυρωθεί μαζί Του, εδούλευαν στο ίδιο μοτίβο σκέψης:

- Αν είσαι Υιός του Θεού, πρέπει να μπορής! Αν δεν μπορής να σώσης τον Εαυτό Σου (και εμάς), τότε τί Υιός Θεού είσαι;

• Μα ας μην κατηγορούμε τους φαρισαίους και τους ληστές. Γιατί και **οι μαθητές Του** με τον ίδιο τρόπο τα έβλεπαν τα πράγματα. Το είπαν ξεκάθαρα οι δυο μαθητές του Χριστού, που πήγαιναν για τους Εμμαούς.

- Τον ακολουθήσαμε. Τον αγαπήσαμε. Τον πιστεύσαμε. Είχαμε στηρίζει σ' Αυτόν την ελπίδα, ότι θα έσωζε τον λαό του Θεού, το Ισραήλ. **Μα πλανηθήκαμε. Τον εσταύρωσαν. Έσβησε. Τώρα είναι ένα μηδέν. Κρίμα. Γιατί ήταν καλός άνθρωπος (Λουκά 24,20-21)!**

4. Όλοι, δηλ. και οι γραμματείς, και οι φαρισαίοι, και οι ληστές, και οι μαθητές εξέφραζαν την ίδια σκέψη: ότι ο Υιός του Θεού πρέπει και να μπορή και να θέλη να σώση· και τον Εαυτό Του· και τους άλλους.

Η σκέψη τους αυτή είναι σωστή! Σε όλα σωστή! Σε όλα! Εκτός από μια, πολύ «μικρή», μα πολύ σημαντική, λεπτομέρεια!

Είχαν χρέος να την ιδούν και αυτήν!

Η «μικρή» αυτή λεπτομέρεια λέγει:

Καλά. Και αν ο Χριστός, όντας Θεός, δεν ήθελε να κατέβη από τον Σταυρό, για κάποιο δικό Του λόγο; Τί έπρεπε δηλαδή να γίνη τότε; Να αφήση την δική Του λογική, την δική Του σοφία, και να ακολουθήση στην σκέψη τους ληστές και τους φαρισαίους;

5. Μα αυτό ήταν πολύ δύσκολο να το σκεφθούν οι Εβραίοι! Γιατί;

γ. Πώς επερίμεναν τον Μεσσία οι Εβραίοι

1. Οι Εβραίοι επερίμεναν τον Μεσσία σαν πολιτικό ηγέτη! Από παιδιά εμάθαιναν, ότι ο Μεσσίας θα έλθη σαν πολιτικός ηγέτης (σαν βασιλιάς) νικητής και τροπαιούχος, να τους ελευθερώση από την δουλεία σε ξένους λαούς.

Τα λόγια του προφήτη Ησαΐα (ότι ο Υιός του Θεού θα ερχόταν να υποφέρει, και μάλιστα να παραδοθή σε θάνατο για τον λαό Του, για να τον καθαρίση από την αμαρτία) πολύ λίγοι ευσεβείς Ισραηλίτες τα επρόσεχαν.

2. Μα ας ιδούμε, πως μας λένε διάφοροι σοφοί ερευνητές, ότι επερίμεναν οι τότε Εβραίοι τον Χριστό.

α. Ο E.F. Scott (Έρνεστ Φίντλεϋ Σκοτ) περιγράφει ως εξής την εποχή του Χριστού:

Ήταν μια εποχή με άνευ προηγουμένου διακυμάνσεις. Οι θρησκευτικού ηγέτες μόλις συγκρατούσαν την μανία του λαού. Όλοι παντού περίμεναν την έλευση του υπεσχημένου ελευθερωτού. Και διάφορα γεγονότα της πρόσφατης ιστορίας, τους ενίσχυαν και ετόνωναν αυτήν την προσδοκία.

Μία ολόκληρη γενεά Εβραίων είχε ζήσει κάτω από την εξουσία των Ρωμαίων, που με κάθε τρόπο τους περιώριζαν τις ελευθερίες. **Μα οι πιέσεις αυτές εκ μέρους των Ρωμαίων εξυπνούσαν και εγιγάντωναν το πατριωτικό φρόνημα των Εβραίων.**

Αυτήν λοιπόν την δύσκολη εποχή, το αρχαίο όνειρο για μία θαυματουργική απελευθέρωση και για ένα ελευθερωτή βασιλιά αποκτούσε όλο και περισσότερο σημασία. Τότε άρχισαν οι πνευματικές ζυμώσεις που γράφει το Ευαγγέλιο.

Για το μεγαλύτερο μέρος του λαού, **ο Χριστός ήταν Υιός του Δαβίδ, που θα έφερνε νίκη και άνθηση στον λαό του Ισραήλ.** Κάτω από το φως του Ευαγγελίου γίνεται ολοφάνερο, ότι οι αντιλήψεις αυτές είχαν κατά κύριο λόγο **εθνικιστικό και πολιτικό χαρακτήρα**^[2].

β. Ο Εβραίος λόγιος **Joseph Klausner (Ιωσήφ Κλάουσνερ)** γράφει:

Με την πάροδο του χρόνου ο Μεσσίας γινόταν στην συνείδηση του λαού **όλο και περισσότερο ένας μεγάλος πολιτικός ηγέτης·** ένας άνθρωπος με εξαιρετικές ηθικές ιδιότητες^[3].

γ. Ο Εβραίος **Jacob Gartenhaus (Ιάκωβος Γκάρντενχάους)** γράφει:

Οι Εβραίοι περίμεναν έναν Μεσσία, **που θα τους απελευθέρωνε από το μαστίγιο των Ρωμαίων.** Οι μεσσιανικές ελπίδες και προσδοκίες σε πρώτο πλάνο εστόχευαν σε μια εθνική απελευθέρωση^[4].

δ. Η **Εβραϊκή Εγκυκλοπαίδεια (Jewish Encyclopaedia)** γράφει:

Οι Εβραίοι διγούσαν να ιδούν **τον ελευθερωτή τους, τον απόγονο του Δαβίδ, που θα τους απάλλασσε από τον μισητό ζυγό των ξένων σφετεριστών της λαϊκής εξουσίας·** που θα έθετε τέρμα στην κυριαρχία των ασεβών ειδωλολατρών Ρωμαίων· και θα ίδρυε μια βασιλεία ειρήνης και δικαιοσύνης^[5].

Ήταν ποτέ δυνατό στους τότε Εβραίους με τέτοιες προϋποθέσεις να καταλάβουν, ότι ο Χριστός δεν κατέβηκε από τον σταυρό, επειδή δεν το ήθελε ο ίδιος;

Ασφαλώς όχι.

δ. Πώς περίμεναν τον Μεσσία οι μαθητές Του

1. Ο Ιησούς δεν έμοιαζε καθόλου με την εικόνα που απέδιδαν οι Εβραίοι στον Υιό του Δαβίδ. **Μα ο Χριστός δεν ήλθε να γίνη επαναστάτης εναντίον των Ρωμαίων. Δεν ήλθε να κάμει να αλλάξει ένας λαός αφεντικό. Δεν ήλθε σαν εθνικός απελευθερωτής, ούτε σαν λαϊκός ηγέτης.** Για αυτό ακόμη και οι μαθητές Του δυσκολεύτηκαν πολύ να καταλάβουν, ότι μπορούσε να είναι μεσσίας κα σωτήρας τους εκείνους που πέθανε στον σταυρό.

2. Ας ιδούμε τι λένε μερικοί μεγάλοι ερευνητές για τους μαθητές του Χριστού:

α. Ο Millar Burrows (**Μίλλαρ Μπάρρουζ**) γράφει:

Τα λόγια του Ιησού, ότι μετά από λίγο θα Τον εσταύρωναν, οι μαθητές Του δεν τα άκουσαν **καθόλου με ενθουσιασμό (Λουκά 9,22)**^[6].

β. Ο **A.B.Bruce (Α.Β. Μπριούς)** γράφει:

Οι μαθητές εφαντάζονταν και έλπιζαν, ότι ο Χριστός δεν τα έβλεπε καλά τα πράγματα, και ότι οι φόβοι Του τελικά θα αποδείχνονταν αβάσιμοι! Μα να τελικά ο Χριστός στον σταυρό! Για τους αποστόλους αυτό ήταν ξεπεσμός. Σκέτο αίσχος. Ο Μεσσίας στον σταυρό; Αυτό ήταν γι' αυτούς μια φοβερή αντίφαση, που δεν επιτρεπόταν ούτε να την διανοηθή κανείς!

Για αυτό οι μαθητές τον εγκατέλειψαν, όταν είδαν να τον συλλαμβάνουν! Επειδή πίστευαν σε ένα Μεσσία νικητή και θριαμβευτή, σ' ένα Μεσσία, που θα υπότασσε τους εχθρούς του κάτω από τα πόδια του.

Και για αυτό, όταν τον είδαν δεμένο και γεμάτο αίματα, αδύνατο δεσμώτη του Πιλάτου, και όταν τον είδαν καρφωμένο στον σταυρό, να πεθαίνει σαν κακούργος, όλες τους οι μεσσιανικές ελπίδες που είχαν στηριχθή σ' αυτόν έγιναν σκόνη.

Από την ψυχολογία ξέρομε, πώς ακούμε όχι αυτό που μας λένε, μα αυτό που εμείς περιμένουμε και θέλουμε να ακούσωμε. Έτσι πρέπει να το θεωρήσωμε βέβαιο, ότι όταν ο Χριστός τους προέλεγε τα πάθη του και τον θάνατό του στον σταυρό, **οι μαθητές Του δεν άκουαν, τι τους έλεγε!** Και έτσι, την ώρα του πάθους Του αποδείχθηκαν εντελώς απροετοίμαστοι^[7].

3. Διαβάζουμε στο Ευαγγέλιο (Μάρκου 10,32-38), ότι όταν ο Χριστός μίλησε στους μαθητές Του για τα πάθη Του και την ανάστασή Του, ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης Του εξήτησαν να τους υποσχεθή ότι θα τους έδινε στην βασιλεία Του τις πιο μεγάλες θέσεις!

Πώς τον έβλεπαν;

Σαν πολιτικό ηγέτη!

Γι' αυτό ο Χριστός τους απάντησε:

- Ουκ οίδατε, τι αιτείσθε! Δεν ξέρετε, τι μου ζητάτε!

Και ακριβώς, **επειδή δεν Τον είχαν καταλάβει σωστά**, όταν Αυτός εσταυρώθη, απογοητεύθηκαν και διασκορπίστηκαν! Ο λογισμός τους τότε τους έλεγε: Κρίμα! Εσπαταλήσαμε κοντά Του τρία χρόνια τζάμπα!

Τελικά βέβαιοι οι μαθητές Του το κατάλαβαν το λάθος τους. Και το διόρθωσαν!

4. Μα η μεγάλη πλειονότητα των Εβραίων έμεινε στις απόψεις αυτές! Δεν ηθέλησαν, ούτε να ιδούν το λάθος τους, ούτε να το διορθώσουν. Έμειναν κολλημένοι σε ένα στείο εθνικιστικό μεσσιανισμό, χάριν του οποίου και επρόδωσαν τον αληθινό Μεσσία και Σωτήρα Ιησούν Χριστόν.

Ο άγιος απόστολος Παύλος μας πληροφορεί, ότι τότε το Δωδεκάφυλλο (δηλ. ο Ισραήλ στο σύνολό του) επερίμενε με λαχτάρα τον Ελευθερωτή Μεσσία που του είχε υποσχεθή ο Θεός· και ότι στις προσευχές τους οι σύγχρονοί του Εβραίοι παρακαλούσαν τον Θεόν «εν εκτενεία νύκτα και ημέραν» να εκπληρώση την υπόσχεση Του, όσο το δυνατόν πιο γρήγορα (Πραξ. 26,7).

Ο ιστορικός και εβραιολόγος, **J.Lebreton** (Ζαν Λεμπρετόν), γράφει σχετικά.

«Η μεσσιανική ελπίδα παραμορφώθηκε από την εθνική υπερηφάνεια και το μίσος των Εβραίων για τους ξένους. Η παραμόρφωση αυτή υπήρξε το κυριώτερο εμπόδιο, που συνάντησε το κήρυγμα του Ιησού. Οι Εβραίοι έφθαναν μέχρι το σημείο, να προτιμούν να παραμερίσουν την πίστη, παρά να χαμηλώσουν το ίσιο του μεσσιανισμού των ονείρων της εποχής τους για εθνική ανεξαρτησία και εκδίκηση εναντίον των κατακτητών! Τα πολιτικά πάθη πολλές φορές παραμορφώνουν την θρησκευτική πίστη^[8]».

Και έτσι σιγά-σιγά ο Ισραήλ αρνήθηκε τον Μεσσία-Πρόσωπο και κατέληξε στον Σιωνισμό (= μεσσίας είναι ο Ισραήλ στο σύνολό του!). Εκπληρώθηκε η προφητεία του Χριστού, ότι θα Τον εσκότωναν για να σφετερισθούν την ιδιότητά Του (Ματθ. 21,38)!

ε. Τι έγινε και άλλαξε το σκηνικό

1. Ε, λοιπόν! Αυτοί που κρύφτηκαν σαν λαγοί, όταν ο Χριστός σταυρωνόταν, **μετά από επτά εβδομάδες παρουσιάστηκαν στον λαό και σε όλα τα ανώτερα δικαστήρια (της εποχής εκείνης!) ατρόμητοι!** Και αδιαφορώντας για όλες τις συνέπειες (πείνα, δίψα, γύμνια, ταλαιπωρίες, κόπους, κακοποιήσεις, ξυλοδαρμούς, φυλακίσεις και θάνατο με τρομακτικά βασανιστήρια) **εκήρυτταν, ότι ο Χριστός ζη και βασιλεύει**, και θα έλθη πάλι μετά δόξης για να κρίνη ζώντας και νεκρούς.

2. Πώς μπορεί να εξηγηθή το γεγονός αυτό;

α. Ο απόστολος Παύλος μας δίνει την εξής εξήγηση:

«Ο Χριστός απέθανε, σύμφωνα με τις παραγγελίες της Παλαιάς Διαθήκης, για μας· για τις αμαρτίες μας.

Και ετάφη.

Και την τρίτη ημέρα αναστήθηκε, όπως ακριβώς το είχαν προεξαγγείλει οι άγιες Γραφές. Και μετά την ανάστασή Του **παρουσιάστηκε**

πρώτα στον Πέτρο·

έπειτα στους δώδεκα·

έπειτα παρουσιάσθη ταυτόχρονα σε μια σύναξη, στην οποία έτυχαν να είναι παρόντες περισσότεροι από πεντακόσιοι αδελφοί· από αυτούς οι πιο πολλοί ζουν ακόμη· λίγοι είναι εκείνοι που εκοιμήθηκαν.

Έπειτα παρουσιάσθηκε στον Ιάκωβο τον αδελφόθεο.

Έπειτα παρουσιάσθη σε όλους τους αποστόλους (στους δώδεκα και στους εβδομήκοντα, ίσως και άλλους ακόμη) **ταυτόχρονα.**

Και τελευταία από όλους παρουσιάσθηκε σε μένα. Και πολύ σωστά· γιατί εγώ δεν είμαι άξιος να ονομάζωμαι απόστολος, αφού είχα κάποτε στραφή με πάθος, έκαμα διωγμό, εναντίον της Εκκλησίας του Θεού» (Α' Κορ. 15,3-9)^[9].

β. Και ο Ευαγγελιστής Λουκάς:

«Ο Χριστός, αφού πέθανε στον σταυρό, **μετά έδειξε στους αποστόλους Του τον Εαυτό Του ζωντανό.** Τους το έδειξε ότι ήταν ζωντανός **με πολλές αποδείξεις:** τους φανεωνόταν επί 40 ολόκληρες ημέρες. Και τους μιλούσε για την βασιλεία του Θεού».

γ. Με άλλα λόγια, οι απόστολοι απόκτησαν μια εμπειρία, μοναδική στον κόσμο και στην ιστορία.

Ποια ήταν η εμπειρία τους μετά;

4. Ήξεραν, ότι ο Χριστός εδικάσθη, κατεδικάσθη σε θάνατο, εσταυρώθη, απέθανε, ετάφη. Αυτό το ήξεραν καλά· πολύ καλά.

Και να, έβλεπαν τον Χριστό μπροστά τους· άλλοτε **10-11** άνθρωποι μαζί· άλλοτε περισσότεροι· και άλλοτε **πεντακόσιοι (500)** μαζί! Και όχι μια φορά ή δύο μόνο. Πολλές φορές.

Τον έβλεπαν κοντά τους όχι συνεχώς, αλλά μόνο τότε που ήθελε Εκείνος. Όποτε ήθελε Εκείνος.

Δεν τον έβλεπαν σαν μια εικόνα. Έμενε μαζί τους ώρες! Έτρωγε μαζί τους. Έπινε. Έκανε θαύματα. Και – το πιο σπουδαίο – τους μιλούσε: τους έλυνε τα πιο δύσκολα θεωρητικά προβλήματα^[10]!

Η σχέση Του μαζί τους ήταν όσο ποτέ άλλοτε ζωντανή.

Ήταν ποτέ δυνατό να μη καταλάβουν οι μαθητές, ότι κάτι στραβό συνέβαινε στις ιδέες των Εβραίων για τον Μεσσία-Χριστό;

Και τι κατάλαβαν;

Κατάλαβαν, ότι είχαν χρέος να διορθώσουν τις ιδέες τους και να τις προσαρμόσουν στα χειροπιαστά γεγονότα, που τα ζούσαν.

Και τις διόρθωσαν!

Κατάλαβαν, ότι ο Χριστός ήταν ο ζων Θεός· και ότι ο θάνατος του στον σταυρό ήταν ένας στρατηγικός ελιγμός, που έγινε για κάποιον άλλο σκοπό.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[1] Edersheim Alfred. Sketches of Jewish Social Life in the Days of Christ, Grand Rapids 1960, p. 29.

[2] Scott, Ernest-Findlay, Kingdom and the Messiah, Edinburgh 1911, p. 55.

[3] Klausner, J. The Messianic Idea in Israel, New York 1955, p. 23.

- [4] Gartenhaus, J. The Jewish Conception of the Messiah, εν Christianity Today 1970, March 13, p. 8-10.
- [5] The Jewish Encyclopaedia, vol. 8, New York 1906, p. 508.
- [6] Burrows, Millar. More Light on the Dead Sea Scrolls. London (Secker and Warburg) 1958. p. 58.
- [7] Bruce, A.B. The Training of the Twelve. Grand Rapids, Kregel Publications 1971, p. 177.
- [8] Lebreton, Jean, Le Monde Juif. A. Fliche-V. Martin, Histoire de l' Eglise, Vol. I, Paris 1934, p.40.
- [9] Konzelmann, Hans, Die Erste Brief an die Korinther Göttingen, (Vandenhoeck-Ruprecht) 1969, s. 304. Ο Konzelmann ερμηνεύοντας την περικοπή αυτή τονίζει, ότι η ανάσταση του Χριστού είναι καθαρά ιστορικό γεγονός (historisches Faktum).
- [10] Lampe, G.W.H. A Patristic Greek Lexicon, Oxford at the Clarendon Press 1972, p. 317D.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

1. Η Ανάσταση του Χριστού είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της χριστιανικής πίστης.

α. Ο απόστολος Παύλος γράφει:

Η ανάσταση είναι το ουσιαστικότερο σημείο της πίστης μας. Αυτό σημαίνει: Αν ο Χριστός δεν αναστήθηκε,

- **η πίστη μας είναι στο σύνολό της μάταιη·**
- **και εμείς οι απόστολοι είμαστε ένα συνάφι βλάσφημοι και παλιάνθρωποι,** αφού εκηρύξαμε – για λογαριασμό του Θεού! – ένα ψέμα: ότι ανήστησε τον Χριστό· χωρίς να τον έχει πράγματι αναστήσει (Α΄ Κορ. 15,15-16)!

β. Και ο άγιος Αυγουστίνος γράφει:

«Δεν είναι καθόλου για μας μεγάλο, αν πιστεύουμε ότι ο Χριστός απέθανε. Αυτό το πιστεύουν και οι ειδωλολάτρες. Και οι Ιουδαίοι. Και όλοι οι παλιάνθρωποι. Όλοι το πιστεύουν, ότι απέθανε. **Η πίστη των χριστιανών είναι η Ανάσταση του Χριστού.** Αυτό είναι για μας το μεγάλο: Πιστεύουμε, ότι ο Χριστός αναστήθηκε^[1]».

γ. Και ο περίφημος R. Strauss (Ρίχαρντ Στράους) στα γράματά του ωμολόγησε:

Αφού δεν πιστεύω στην Ανάσταση του Χριστού, δεν είμαι χριστιανός^[2].

2. Να λοιπόν το ερώτημα: Αναστήθηκε ο Χριστός; ή ΝΑΙ, ή ΟΧΙ! Άλλη λύση δεν χωρεί!

*** Αν αναστήθηκε, τότε είναι αυτό που μας έλεγε. Είναι Θεός. Και όλα όσα έλεγε, είναι όλα αληθινά.**

*** Αν δεν αναστήθηκε, τότε οι απόστολοι μας λένε ψέματα! Και**

• ή είναι αυτουργοί απάτης·

• ή είναι θύματα απάτης.

Ένα από τα δύο: ή απατούν· ή απατήθηκαν^[3]»!

3. Ας εξετάσουμε προσεκτικά τις δύο αυτές εκδοχές:

Α΄ ΜΗΠΩΣ ΜΑΣ ΑΠΑΤΗΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ;

α. Έκλεψαν το σώμα

1. Ο Ιησούς εσταυρώθη. Απέθανε στο Σταυρό. Και ετάφη από τους «ευσχήμονες» (=εβραίους αξιωματούχους) μαθητές Του Ιωσήφ και Νικόδημο.

Ετάφη εσπευσμένα. Γιατί κοιμήθη, λίγο πριν δύση ο ήλιος. Και από την δύση του ηλίου άρχισε ο εορτασμός του Πάσχα. Έτσι ο Ιωσήφ, αφού Τον άλειψε με **αρώματα και σμυρναλόη** και Τον ετύλιξε με ένα σινδόνι, Τον έβαλε στον τάφο που ετοίμαζε για τον εαυτό του. Ένα **τάφο**

λελατομημένο (= σκαλισμένο) επάνω σε ένα βράχο. Και έκλεισε στο στόμιο του τάφου με μια μεγάλη πλάκα, που δύσκολα την μετακινούσαν δύο άνδρες (Ματθ. 27,60).

2. Την επομένη, **παρ' ότι εόρταζαν το Πάσχα** οι αρχιερείς των Εβραίων, **αδιαφορώντας για εορτή και διατάξεις περί καθαρότητας** (βλ. Ιω. 18,28), επήγαν στο πραιτώριο. Και είπαν στον Πιλάτο:

- Κύριε, εμνήσθημεν, ότι **εκείνος ο πλάνος** είπεν έτι ζων: Μετά τρεις ημέρας εγείρομαι! Κέλευσον ουν ασφαλισθήναι τον τάφον έως της τρίτης ημέρας· μήποτε ελθόντες οι μαθηταί Αυτού νυκτός **κλέψωσιν Αυτόν** και είπωσι, ότι: Ηγέρθη από των νεκρών. **Και έσται η εσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης** (Ματθ. 27,63-64). Δηλαδή: Εξοχώτατε, θυμηθήκαμε, ότι εκείνος ο πλάνος είχε ειπεί: Μετά τρεις ημέρες θα αναστηθώ. Σε παρακαλούμε, διάταξε να φρουρηθή ο τάφος, μέχρι που να συμπληρωθή και η τρίτη ημέρα. Γιατί φοβούμεθα, πως θα πάμε οι μαθητές Του και **θα Τον κλέψουν**. Και θα λένε: Αναστήθηκε. **Και η πλάνη αυτή θα είναι η χειρότερη που μπορεί κανείς να φαντασθή!**

Ο Πιλάτος τους έδειξε κατανόηση!

- Τους έδωσε μια ολόκληρη κουστωδία.
- Εσφράγισε τον λίθο του τάφου με την σφραγίδα του.
- Έθεσε την κουστωδία υπό την άμεση εποπτεία του **Καϊάφα**· στις διαταγές του **Καϊάφα**.

Η ρύθμιση αυτή ήταν ό,τι καλύτερο μπορούσε να περιμένη ο Καϊάφας. Τον εξασφάλιζε σε απόλυτο βαθμό. Μα παράλληλα ήταν και **ένα μοναδικό στον κόσμο γεγονός. Ούτε ξανάγινε. Ούτε θα ξαναγίνη ποτέ, όσο υπάρχει κόσμος. Φρουρούσαν τον τάφο, να μη χαθή ο νεκρός!**

3. Μα την άλλη ημέρα το πρωϊ, τρίτη ημερολογιακή ημέρα από την στιγμή του θανάτου του Ιησού, **ο τάφος ευρέθη κενός**. Έλειπε ο νεκρός!

Ο κενός τάφος υπήρξε γεγονός ιστορικό, που κανείς δεν το αμφισβήτησε.

• **Οι μαθητές έδωσαν την εξήγηση:** Ο Χριστός αναστήθηκε εκ νεκρών. Τον είδαμε. Τον εγνωρίσαμε. Τον εψηλαφήσαμε. Μας μίλησε. Κουβεντιάσαμε. Εφάγαμε και ήπιαμε μαζί

• **Οι Εβραίοι έδωσαν την δική τους εξήγηση:** Το σώμα του Ιησού το έκλεψαν οι μαθητές. Κάποια στιγμή, που οι φρουροί είχαν όλοι αποκοιμηθή. Το έκλεψαν επίτηδες. Για να φτιάξουν το «παραμύθι», ότι ο Χριστός αναστήθηκε!

4. Έχουμε δύο εκδοχές **διαμετρικά αντίθετες**. Και οι δύο δεν μπορεί να είναι σωστές!... Ποιά είναι η σωστή;

Πώς θα ερευνηθή η αλήθεια μιας πληροφορίας;

Μόνο με την ιστορικο-δικαστική μέθοδο (βλ. κεφ. Γ § δ'). Με άλλα λόγια πρέπει

α. να ερευνηθούν όλες οι υπάρχουσες μαρτυρίες· και

β. παράλληλα να ερευνηθούν με ευαισθησία δικαστικού ανακριτή τα κίνητρα, που ώθησαν τα συγκεκριμένα πρόσωπα να δώσουν την κάθε μαρτυρία. Πρέπει σαν **δικαστές-ανακριτές** να ιδούμε, τι κρύβεται γύρω από την κάθε δήλωση, ομολογία ή κατάθεση. Στην έρευνα γύρω από τα κίνητρα οι δικαστικοί ανακριτές είναι **επιστήμονες**. Ακούουν ολίγα και βγάζουν συμπεράσματα:

- Αυτός δεν είναι δυνατόν να είναι αθώος.
- Αυτός δεν μπορεί να είναι ένοχος.
- Πίσω από τα λόγια αυτά κρύβεται κάτι το ύποπτο.

Δεν επιτρέπεται να επιστρατεύσωμε όλη μας την δυνατή **κακοπιστία** σε ό,τι έχει σχέση με την μαρτυρία των αποστόλων· και να δεχόμεθα **καλόπιστα** τις θέσεις των Εβραίων, από φόβο μη μας χαρακτηρίσουν «αντισημιτιστές»! Αυτό δεν είναι αντικειμενικότητα!

β. Η μαρτυρία των Εβραίων

Όπως είπαμε και πιο επάνω, **οι Εβραίοι**, όταν έμαθαν ότι ο τάφος του Ιησού ευρέθη κενός, **έδωσαν την εξήγηση**: Το σώμα του Ιησού το έκλεψαν οι μαθητές του, για να διαδώσουν τον μύθο, ότι αναστήθηκε.

Αν είμαστε δικαστές-ανακριτές, τί θα διερωτώμεθα;

Στέκει η μαρτυρία τους; Στέκει νομικά και λογικά η εξήγηση, που μας δίνουν; Πείθει;

Ας ακούσω με μερικές παρατηρήσεις, που την εξήγηση αυτή των Εβραίων «την τινάζουν στον αέρα!».

1. Ακούσατε ποτέ τέτοιο πράγμα;

«**Τίς είδε; Τίς ήκουσε, νεκρόν κλαπέντα ποτέ;** Μάλιστα εσμυρνισμένον και γυμνόν, καταλιπόντα εν τῷ τάφῳ, τα εντάφια αυτού»^[4];

Περιπτώσεις, που έκλεψαν τα ρούχα και τα κοσμήματα των νεκρών και αφήκαν τους νεκρούς, έχουμε πολλές! Μα περίπτωση, που να έκλεψαν τον πεθαμένο, δεν υπάρχει στην παγκόσμια ιστορία! Καμμία! Πώς να δεχθώ τέτοια εξήγηση;

Πειράζει, που τα λόγια αυτά τα λέει τροπάριο; Χάνουν την αξία τους για αυτό;

2. Να Τον μισούν έπρεπε.

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος κάνει τις εξής παρατηρήσεις:

Τον έκλεψαν; Να Τον κάμουν τί; Για ποιό λόγο; Γιατί; Λένε οι Εβραίοι: Τον έκλεψαν οι μαθητές Του... Επειδή Τον αγαπούσαν!...

Γιατί να τον αγαπούσαν; **Να τον μισούν έπρεπε τότε!** Γιατί τους είχε εξαπατήσει! Γιατί τους είχε εκμεταλλευθή απαίσια! Γιατί τους είχε ξεσηκώσει, με χίλιες δύο ψεύτικες ελπίδες! Τους είχε βάλει να αφήσουν τα σπίτια τους· τους γονείς τους· τις οικογένειές τους· τα αγαθά τους· την ζωή τους! Εξ αιτίας Του ολόκληρο το έθνος τους είχε στραφή εναντίον τους και τους εθεωρούσε προδότες και εχθρούς του! Γιατί όλα αυτά; Γιατί τους είχε φουσκώσει ψέματα! Να την είχε και ο ίδιος (σαν άνθρωπος) «πατήσει», θα μπορούσαν να εξακολουθούν και να Τον αγαπούν και να Τον συγχωρούν! Μα είναι φως-φανάρι, ότι όλα αυτά είχαν γίνει επίτηδες! Πώς να Τον συγχωρήσουν;

Τί είχε κάμει;

Τους είχε ειπεί, ότι είναι ο αθάνατος και παντοδύναμος Θεός! Τους είχε υποσχεθή ολόκληρο τον ουρανό και αποδείχθηκε απλός άνθρωπος! Κανονικά λοιπόν, μετά από μια τέτοια εμπειρία, **φυσικό ήταν για τους αποστόλους όχι να πάνε να Τον κλέψουν** (για ποιό σκοπό; να Τον κάμουν τί;), **αλλά να έβγαιναν στους δρόμους και να εφώναζαν: Μας γέλασε! Μας απάτησε!** Μας φούσκωσε στα ψέματα! Μας επήρε στον λαιμό του!

Και ήταν σίγουρο, ότι τότε οι Εβραίοι και θα τους συγχωρούσαν και θα τους τιμούσαν^[5].

Δεν έχει δίκιο ο άγιος Ιωάννης;

3. Μπορούσαν και να ήθελαν;

Ο ίδιος μεγάλος άγιος λέγει:

1. Το ψέμα παντού και πάντοτε πέφτει σε ένα σωρό αντιφάσεις. Ενώ, αντίθετα η αλήθεια όλο και λάμπει.

Έπρεπε να βρεθή τρόπος να πιστεύση ο κόσμος, ότι ο Χριστός απέθανε και ετάφη και ανέστη. Μα να, σ' αυτό μας βοηθούν οι εχθροί μας!

Και να πως: Εσφραγίσθη ο τάφος και ετέθη υπό φρουρήση! Μπορεί με τέτοιες συνθήκες να γίνη λοβιτούρα; Και να, με τέτοιες συνθήκες ευρίσκουν τον τάφο κενό! Δεν γίνεται – μόνο από αυτό – ολοφάνερο, ότι αναστήθηκε; Τί άλλη εξήγηση μπορείς να βρης, κάτω από τέτοιες συνθήκες; Το βλέπεις, πώς με τον δικό τους τρόπο βοηθούν οι εχθροί μας να λάμψη η αλήθεια;

2. Τον έκλεψαν! Λένε.

Πότε τον έκλεψαν; Το Σάββατο, που δεν τους επέτρεπαν ούτε να βγουν από το σπίτι τους; Και έστω τον νόμο του Θεού τον έγραψαν στα παλιά τους τα παπούτσια; **Πώς ετόλμησαν** να το σκεφθούν, να πάνε να κλέψουν εκείνο που φρουρούσε μια ολόκληρη κουστωδία; Και μάλιστα άνθρωποι τόσο δειλοί; Αλλά έστω και αυτό το έκαναν! **Για ποιό λόγο;** Για να ειπούν, πώς αναστήθηκε; Φθάνει να ειπεί κανείς ένα τέτοιο πράγμα; Με τί έπειθαν τον κόσμο, ότι πράγματι αναστήθηκε; Τί θα του έλεγαν; Με τί θα το απεδείκνυν; Με τί μούτρα θα έστεκαν και θα μιλούσαν για ένα πεθαμένο; Με τί καρδιά; Με τί ελπίδα; Τί θα περιμέναν; Ποιά ανταμοιβή; Την ευλογία του Θεού, που θα είχε οργισθή εναντίον τους;

3. Και με τί όπλα θα ξεκινούσαν για τέτοιο εγχείρημα;

- **την σοφία και την ευλωτία τους;**

Ήσαν οι πιο αμόρφωτοι στον κόσμο!

- **τον πλούτο τους;**

Ήσαν ξυπόλυτοι!

- **την ευγενική καταγωγή τους;**

Ήσαν άνθρωποι απλοί, χωριάτες!

- **τον αριθμό τους;**

Ένδεκα ήσαν! Και κατατρομαγμένοι. Και ο αρχηγός τους έτρεμε μπροστά σε μια υπηρέτρια^[6]!

4. Η κουστωδία

1. Για εκείνους που δεν ξέρουν, σημειώνουμε ότι **η κουστωδία** ήταν ένα σώμα 16 τουλάχιστον λεγεωναρίων (= πεπειραμένων στρατιωτών), που είχαν συλλογικά την υποχρέωση να φυλάττουν ό,τι τους ανέθεταν. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους εχωρίζοντο σε τέσσερες ομάδες, από τις οποίες εκοιμάτο η μία· και οι άλλες τρεις αγρυπνούσαν στο καθήκον τους. Αυτό το ώριζε **μια παγία Ρωμαϊκή νομοθεσία**, που προέβλεπε αυστηρότατες κυρώσεις για κάθε πλημμελή εκτέλεση του καθήκοντος, χωρίς να εξετάζη, αν είχε επέλθει βλάβη εξ αντικειμένου (= απώλεια του φρουρουμένου) ή όχι.

2. Η εκδοχή, ότι το σώμα του Ιησού το έκλεψαν από τον τάφο οι μαθητές Του, είναι η επίσημη εκδοχή των Εβραίων. Εκ πρώτης όψεως φαίνεται εύλογη. Μα δεν είναι. Για τους εξής λόγους:

- **ο τάφος του Ιησού εφρουρείτο από κουστωδία·**

- **ο τάφος είχε σφραγισθή·**

- **η σφραγίδα κατεστράφη·** και ο τάφος ανοίχθηκε·

- **ο νόμος ώριζε:** ο στρατιώτης, που εκτελούσε πλημμελώς τα καθήκοντά του, έπρεπε να εκτελεσθή·

- **τα παραπτώματα ήσαν δέκα οκτώ·**

- **μια περίπτωση ήταν**, αν είχε για λίγο αποκοιμηθή·

- **μια άλλη**, αν είχε για λίγο απομακρυνθή από τον τόπο του καθήκοντος.

- **Για όλες τις παραβάσεις η ποινή ήταν: σταύρωση^[7].**

3. Με τέτοια νομοθεσία, και τέτοιες συνθήκες είναι ποτέ δυνατόν να αδιαφόρησαν και οι δέκα έξι στρατιώτες και να το έρριξαν στον ύπνο; Αυτό λογικά-δικαστικά δεν στέκει. Δημιουργεί πιο πολλά ερωτήματα από όσα λύνει. Φωνάζει, ότι πίσω από την εξήγηση αυτή κρύβεται κάποια σκοπιμότητα.

5. Για να φτιάξουν θρησκεία!

1. Έτσι λένε οι Εβραίοι; Τον έκλεψαν, για να ειπούν ότι αναστήθηκε· και να φτιάξουν θρησκεία!

Αλλά ας ιδούμε, πώς φτιάχνονται οι θρησκείες!

2. Το 1792 μέσα στην παραζάλη της Γαλλικής Επανάστασης, που κατάργησε με διάταγμα το Θεό και τον Χριστό, και αποφάσισε να φτιάξει δική της θρησκεία, ένας La Reveillere Lereaux (Λα Ρεβεγιέρ Λεπώ) έφτιαξε μια δικής του έμπνευσης θρησκεία: την θρησκεία των θεοφιλανθρώπων.

Είχε από πίσω του όλον τον παντοδύναμον μηχανισμό της Γαλλικής Επανάστασης. Και άριστες συνθήκες, αφού ο λαός ήταν αγανακτισμένος κατά της φράγκικης φεουδαρχικής ιεραρχίας της Καθολικής Εκκλησίας και το έδαφος ήταν προετοιμασμένο από το έργο των Διαφωτιστών! Και ποιο το αποτέλεσμα; Παρ' ότι η θρησκεία που επινοήθηκε ήταν λογοκρατική, γελούσαν οι πάντες με τα καμώματα του Λα Ρεβεγιέρ Λεπώ! Ακόμη και οι ηγέτες της Γαλλικής Επανάστασης!

Και εκείνος διαμαρτυρόταν!

- Δεν με βοηθείτε, όσο πρέπει! Το θέμα δεν πάει μπροστά! Μα γιατί ο Χριστός τα κατάφερε και εμείς δεν κάνουμε τίποτε;

Τότε ένας ηγέτης της Γαλλικής Επανάστασης του είπε:

- Είναι πολύ απλό. Αν και συ θέλεις να επιτύχει το έργο σου, διάλεξε μια Παρασκευή. Και σταυρώσου. Και πέθανε στον σταυρό. Και μεις θα σε θάψουμε. Μόνο πρόσεξε, να αναστηθείς την Κυριακή! Τότε, όλα θα πάνε καλά^[8]!...

Μετά από λίγο οι εμπνεύσεις του Λα Ρεβεγιέρ Λεπώ διαλύθηκαν. Και το θυμόμαστε, μόνο για να γελάμε! Και όμως είχε άριστες προϋποθέσεις για να φτιάξει θρησκεία!

3. Δεν φτιάχνονται τόσο εύκολα οι θρησκείες. Και προ παντός δεν φτιάχνονται θρησκείες με συνεχείς διωγμούς.

Με διωγμούς και κυνηγήματα, λέγει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ούτε τοίχο με πέτρες και λάσπη δεν μπορούμε να χτίσουμε! Μα οι απόστολοι με τέτοιους διωγμούς και με συνεχείς εξοντώσεις οικοδόμησαν Εκκλησίες και σε ολόκληρη την οικουμένη! Δεν μιλάω για Εκκλησίες-κτίρια!... Οικοδόμησαν Εκκλησίες από ανθρώπους με ψυχή και με φρόνημα ακατάβλητο· πράγμα πολύ δύσκολο!

Πώς με τέτοιες συνθήκες, έγινε τέτοιο πράγμα; Πώς επήρε τέτοια λαμπρή έκβαση το έργο τους; Δεν σου λείπει τίποτε η έκβαση αυτή; Δεν το καταλαβαίνεις, ότι δεν θα εγίνετο τίποτε, αν δεν ήταν έργο της θείας δύναμης^[9];

6. Υπάρχει πιο ανόητο επιχείρημα;

1. Μόλις ο τάφος ευρέθη κενός, ο Καϊάφας έδωσε την εξήγηση.

- Αυτό είναι έργο των μαθητών Του. Αυτοί επήγαν και έκλεψαν το σώμα του Ιησού. Κάποια στιγμή που είχαν αποκοιμηθή οι φρουροί.

2. Στο επιχείρημα αυτό απαντά ο άγιος Αυγουστίνος:

Τί λες, βρε ανόητε! Δεν βρήκες τίποτε καλλίτερο, να «τα μπαλώσης»;

Τόσο πολύ σου έφυγε το τσερβέλο; Τόσο πολύ βούλιαξες στον πάτο της κουτοπονηρίας; Ανθρώπους αποκοιμισμένους έχεις μάρτυρες; Ασφαλώς εσύ κοιμάσαι πιο πολύ! Αν εξάντλησες όλη την φαιά ουσία σου, και βρήκες τέτοια επιχειρήματα, συ πρέπει να κοιμάσαι ολόρθος! Αν οι στρατιώτες είχαν αποκοιμηθή, τί είδαν; Αν τους είδαν, πώς δεν τους έπιασαν; Και αν δεν είδαν, τί σόϊ μάρτυρες είναι^[10];

7. Συμπέρασμα

1. Από όλα αυτά γίνεται φανερό ακόμη και στον πιο απλό άνθρωπο, ότι η εκδοχή των Εβραίων·

- Δεν στηρίζεται σε καμιά μαρτυρία.
- Είναι μια αυθαίρετη επινόηση.

Είναι ποτέ δυνατό να την δεχθή έντιμος και ευσυνείδητος δικαστικός ανακριτής;

Όλα γύρω από αυτήν οδηγούν στην υποψία, ότι πίσω από την εκδοχή αυτή κρύβεται κάποια **πονηρή σκοπιμότητα**.

2. Ο **A.M. Ramsay**, που θεωρείται ως ο μέγιστος αρχαιολόγος-ερευνητής του Α' αιώνας μ.Χ. στον κόσμο, γράφει:

«Ο κενός τάφος είναι τόσο μεγάλο γεγονός, που δεν επιτρέπεται να το προσπεράσης έτσι «απλά» και «εύκολα».

Εγώ πιστεύω στην ανάσταση του Χριστού. Για πολλούς λόγους. Μα, **σαν ιστορικός, κυρίως εξ αιτίας του κενού τάφου**.

Και πιστεύω, γιατί **είναι αδύνατο να εξηγήση κανείς με κάποιο διαφορετικό τρόπο, που θα πείθι λογικά, πώς ευρέθη ο τάφος του Ιησού κενός^[11]**.

γ. Η μαρτυρία των αποστόλων

1. Κάθε άνθρωπος, όταν του μιλάνε για ανάσταση νεκρών, όσο και αν είναι εύπιστος, δυσκολεύεται να δεχθή τέτοιες ιδέες.

Μα, αν συμβή και να του επιστήσουν την προσοχή, πως κινδυνεύει να πέση και θύμα απάτης, τότε σταυροκουμπώνεται! Και όσο κι αν είναι εύπιστος, γίνεται πιο δύσπιστος. Θυμηθήτε και τον άπιστο Θωμά! Και διερωτάται:

- Μήπως δεν αναστήθηκε ο Χριστός;
- Μήπως μας απατούν οι απόστολοι;

2. Πόσο εύκολο να οδηγηθή κανείς στις σκέψεις αυτές! Αλλά και τι τραγικό, να μην ξέρη να τις ξεδιαλύνει! Αφού

α. το ζήτημα, αν πιστεύω στην ανάνσταση, είναι το πιο βασικό στην ζωή μας (βλ. εισαγωγή παρ. 3-4), και

β. ανάνσταση νεκρού μπορεί να γίνη μόνο με την δύνανμη του Θεού.

Για να βοηθηθούμε να τις ξεδιαλύνωμε, ας θυμηθούμε, ότι οι άνθρωποι συνήθως απατούν·

- ή για χρήματα (= υλικά αγαθά),
- ή για ηδονές και απολαύσεις,
- ή για δόξες και τιμές.

3. Μπορούμε να υπαγάγωμε τους αποστόλους σε κάποια από αυτές τις κατηγορίες απατεώνων;

Λαχτάρησαν για χρήματα, για απολαύσεις, για τιμές; Πώς έζησαν; Πώς απέθαναν;

Αυτά μιλάνε πιο εύγλωττα και πιο πειστικά από τις εξυπνάδες των στοχαστών.

1. Η ειλικρίνειά τους

1. Όποιος ψάχνει για δόξες και τιμές, κρύβει τα ελαττώματά του, παρουσιάζει τις αρετές του και βρίζει τους άλλους. Έτσι εξυψώνεται.

Οι απόστολοι παρουσιάζουν όλα τους τα ελαττώματα. Μιλούν ήρεμα για τους εχθρούς τους με λόγια τιμητικά· δεν βρίζουν. Δεν κακολογούν κανένα!

2. Ο Πέτρος ήταν ο έξαρχος των αποστόλων. Πρωτοκορυφαίος. Μα δεν ευρίσκομε πουθενά στις άγιες Γραφές καμιά εξιδανίκευση της προσωπικότητός του. Δεν πλάθεται για αυτόν κανένας φωτοστέφανος δόξης και αγιότητος. Αντίθετα, οι ελλείψεις του, οι αμαρτίες του, τα λάθη του, τα ελαττώματά του, όλα «στη φόρα» όλα στο χαρτί! για πάντα!

• **Δεν κατάλαβε κάποτε μερικά λόγια του Χριστού.** Ο Χριστός τον ωνόμασε «χοντροκέφαλο» (βλ. Ματθ.15,16)!

• **Προσπάθησε να εμποδίση τον Ιησού,** να μην πάη να σταυρωθή. Ο Χριστός τον απεκάλεσε «Σατανά» (Ματθ. 16,23)!

• **Αρνήθηκε τον Χριστό από δειλία.** Τον βλασφήμησε. Και τον «αναθεμάτισε» (Μάρκου 14,71, Ματθ. 26,74).

Όλα του τα μελανά σημεία – όντως μελανά – στο χαρτί!

3. Και αντίθετα, των εχθρών τους παρουσιάζουν όλα τα φωτεινά σημεία!

Περιγράφουν λεπτομερώς όλους τους ηθικούς προβληματισμούς του **Ηρώδη** (Μαρκ. 6,26, Λουκ. 18,23) του **Πιλάτου** (Ματθ. 27,15-26, Λουκ. 23,20, Ιωάν. 18,28-19,16), του **Καϊάφα** (Ιω. 11,50). Όποιος διαβάσει το Ευαγγέλιο αισθάνεται συμπάθεια για τους δυστυχείς αυτούς ηγέτες, που έχοντας καλή διάθεση δεν μπόρεσαν να ξεκαθαρίσουν μέσα τους ένα απλό πράγμα: **ότι οι ηθικοί προβληματισμοί δεν αρκούν.**

Οι απόστολοι δεν βρίζουν κανένα! Ούτε τον αχάριστο λαό· ούτε τους αρχιερείς· ούτε τους άρχοντες^[12].

4. Κάτι ακόμη πιο σημαντικό. Δεν έχουν αγωνία να εξιδανικεύσουν το κέντρο του κηρύγματός τους, τον Ιησού Χριστό. Περιγράφουν με ρεαλισμό την αγωνία του Χριστού μπροστά στον θάνατο (Λουκ. 22,44). Με τον ίδιο όμως ρεαλισμό περιγράφουν και την όντως μεγαλειώδη γαλήνη και ηρεμία του αγίου **Στεφάνου**, την ώρα που τον ελιθοβολούσαν (Πραξ. 7,54-60). **Ο Στέφανος** φαίνεται πιο μεγαλειώδης από τον Χριστό! Αυτό δείχνει ότι:

- **Γράφουν με οδηγό την ιστορία,** όχι την καρδιά τους!
- **Γράφουν αυτά που είδαν,** όχι εκείνα που εμείς φανταζόμαστε ότι ποθούσαν!

Πόση ειλικρίνεια! Τι εκπληκτικά μοναδικό παράδειγμα! Μέσα σε ένα ατέρμονα ωκεανό περιπτώσεων, πού:

- οι φίλοι βλέπουν μόνο φωτεινά σημεία· και λιβανίζουν!
- οι εχθροί βλέπουν μόνο σκιερά σημεία· και υβρίζουν!

Τα σημεία αυτά είναι πολύ θετικά για τους αποστόλους. Δείχνουν ειλικρίνεια, που εμπνέει εμπιστοσύνη.

2. Τι εκέρδισαν· τι απόλαυσαν.

1. Οι άνθρωποι απατούν για κέρδη, οφέλη, απόλαυση, ηδονή, δόξα, τιμή, καλή και άνετη ζωή.

Τι από αυτά απόκτησαν οι απόστολοι στην ζωή τους;

Η απάντηση είναι: Φτώχεια. Πείνα. Ξύλο. Διωγμούς. Φυλακίσεις. Πίκρες. Βάσανα. Και επονείδιστο θάνατο.

2. Ο Απόστολος Παύλος γράφει:

«Ο Θεός εμάς τους αποστόλους μας έβαλε, σε όλη μας την ζωή να μοιάζουμε με καταδίκους σε θάνατο, που περιμένουν την εκτέλεση· σαν να είμαστε οι χειρότεροι άνθρωποι του κόσμου! Μέχρι την στιγμή αυτή δεν έχουμε όχι να διασκεδάσωμε, αλλά ούτε να φάμε. ούτε να πιούμε, ούτε να ντυθούμε! Έχουμε καταντήσει καρπαζοεισπράκτορες. Τρέχουμε από τόπο σε τόπο. Και ζούμε με τον ιδρώτα μας. Με τον κόπο των χειρών μας. Μας βρίζουν. Μας κατατρέχουν. Μας βλασφημούν. Καταντήσαμε τα σκουπίδια του κόσμου. Ζούμε με την κοινή καταφρόνηση όλων. Σαν να είμαστε καθάρματα» (Α' Κορινθ. 4,9-13)!

Κάπως έτσι έζησαν οι απόστολοι, που επήγαν να κηρύξουν το Ευαγγέλιο **στα πολιτισμένα μέρη** του ελληνορωμαϊκού κόσμου!

Εκείνοι που επήγαν **στην Σκυθία, στην Αιθιοπία και στις Ινδίες**, πόσο χειρότερο θα υπέφεραν!

Δεν είναι υπερβολή να ειπούμε: **Έζησαν σαν σκυλιά!**

3. Και πώς απέθαναν; Σαν κακούργοι!

Όλοι με οικτρό θάνατο. Και όλοι προτίμησαν τον θάνατο, παρά να αρνηθούν την πίστη τους; Ότι ο Χριστός είναι ο Θεός. Ότι σταυρώθηκε για μας. Ότι ετάφη. Ότι ανέστη εκ νεκρών. Ότι κάθεται εκ δεξιών του Πατρός. Ότι θα έλθει πάλι, να κρίνει ζώντας και νεκρούς.

Αρκούσε να αρνηθούν αυτήν την πίστη, όχι μόνο για να γλυτώσουν τον θάνατο, αλλά και να ζήσουν ζωή ανέσεως και χαράς. Μα όλοι προτίμησαν τον θάνατο. Όλοι!

Και τι θάνατο;

- **Τον Πέτρο·** τον εσταύρωσαν!
- **Τον Ανδρέα·** τον εσταύρωσαν.
- **Τον Ματθαίο·** τον έκαυσαν ζωντανό σε ένα καμίνι.
- **Τον Ιάκωβο·** τον έσφαξαν με μαχαίρι.
- **Τον Σίμωνα·** τον Ζηλωτή τον εσταύρωσαν.
- **Τον Φίλιππο·** τον εκρέμασαν ανάποδα.
- **Τον Ιάκωβο** τον του Ζεβεδαίου· τον έσφαξαν.
- **Τον Βαρθολομαίο·** τον εσταύρωσαν.
- **Τον Ιούδα** τον Θαδδαίο· τον εσκότωσαν με τόξα.
- **Τον Θωμά·** τον εσκότωσαν στο σημάδι με τόξα.
- **Τον Ματθία·** απέθανε από βασανιστήρια.

Ο μόνος που πέθανε φυσικό θάνατο είναι ο ευαγγελιστής **Ιωάννης ο Θεολόγος.**

Και απέθαναν όλοι ήρεμα.

- Χωρίς να ζητούν εκδίκηση.
- Χωρίς να υψώνουν τις γροθιές τους, εναντίον των βασανιστών τους.
- Χωρίς να καταρώνται.

Αντίθετα.

Συγχωρούσαν ολοψύχως τους εκτελεστές τους.

Και προσεύχονται για αυτούς, γεμάτοι αγάπη.

Γράφει ο μεγάλος Γάλλος Χριστιανός Φιλόσοφος **Βλ. Πασκάλ:**

Je crois volontiers les histoires, dont les témoins se font égorgés! Δηλ. αποδέχομαι άνετα τα γεγονότα εκείνα, για τα οποία, εκείνοι που τα είδαν, δέχθηκαν να πεθάνουν με μαρτυρικό θάνατο.

4. Και γιατί επροτίμησαν να πεθάνουν;

Για να μην προδώσουν την αλήθεια, που τους εφάνέρωσε ο Χριστός. Για να φτάσουν στο βραβείο της «άνω κλήσεως», δηλ. στην αιώνια ζωή στην βασιλεία του Θεού.

Με επίγεια κριτήρια κοντά στο Χριστό οι απόστολοι εκέρδισαν:

- ατιμία και καταφρόνηση·
- κατατρεγμούς και ξυλοδαρμούς·
- ταλαιπωρίες και στερήσεις·
- επώδυνο και επονείδιστο θάνατο!

Αν δεν εμπιστευθούμε στους αποστόλους, σε ποιόν θα εμπιστευθούμε;

Άραγε θα εύρωμε, όσο και να ψάξουμε, άλλον άνθρωπο με τόση ειλικρίνεια και φιλαλήθεια, όσο οι άγιοι απόστολοι;

3. Τι κρύβεται από πίσω.

1. Ναι, θα ειπή κανείς, είναι βέβαιο, οι απόστολοι έζησαν σαν σκυλιά. Και πέθαναν σαν κακούργοι.

Μα συμφώνησαν! Και τα έγγραφαν, όπως συμφώνησαν! Για – ποιος ξέρει τι συμφέροντα και υπολογισμούς!

Αντί για κάθε άλλη απάντηση, ας ιδούμε τι λέγει ο περίφημος Γάλλος μαθηματικός και φιλόσοφος **Βλ. Πασκάλ:**

«Η άποψη, ότι οι απόστολοι με αυτά που γράφουν στα ευαγγέλια μας απατούν, είναι πολύ ανόητη».

Ας προσπαθήσωμε να ιδούμε, που οδηγεί η σκέψη ότι οι δώδεκα απόστολοι, όταν ο Χριστός **σταυρώθηκε και ετάφη**, συσκέφθηκαν και αποφάσισαν να λένε ότι ο Χριστός αναστήθηκε!

2. Ένα τέτοιο πράγμα πρώτα από όλα θα εσήμαινε, ότι επήραν την απόφαση **να τινάξουν στον αέρα όλες τις θεμελιώδεις κοσμικές και θρησκευτικές αρχές του παλαιού κόσμου!**

Μα η ψυχή του ανθρώπου είναι **σε φοβερό βαθμό ασταθής**. Ταλαντεύεται. Δυσπιστεί. Αμφιβάλλει για όλα. **Είναι εύκολο – μας λέει η πείρα – να κλονίση κανείς ακόμη και τον πιο σταθερό άνθρωπο. Αρκούν δύο υποσχέσεις. Αρκούν δύο υψηλής περιωπής δώρα.**

Και μην ξεχνάμε, πως στην περίπτωση αυτή, έστω ένας και αν υπέκυπτε σ' αυτούς τους τόσο δυνατούς πειρασμούς, έστω ένας μόνο αν δεν άντεχε στα ακόμη πιο ισχυρά επιχειρήματα των αντιπάλων τους (δηλ. στην απειλή για βασανιστήρια, φυλακή και θάνατο!), ολόκληρο το οικοδόμημά τους κατέρρεε.

Μα κανείς δεν εκάμφθη. Γιατί δεν εκήρυτταν ιδέες, αλλά γεγονότα, με προεκτάσεις για όλη την αιωνιότητα.

3. Σε συμφωνίες για κέρδη, μπορεί να βρεθούν άνθρωποι που να εμμένουν! Μα σε συμφωνίες, που οδηγούν σε καταστροφή, δεν εμμένει κανείς!... Το μαρτύριο είναι πολύ πικρό! Οι μάρτυρες δεν ήσαν μόνο δώδεκα, αλλά εκατομμύρια!

Και μαρτυρία της πείρας του παρελθόντος (χιλιάδες χρόνια!...) είναι αδυσώπητη. Και μας λέει:

Μέχρι σήμερα δεν ευρέθησαν πουθενά δυο άνθρωποι, που να συμφώνησαν να πεθάνουν για ένα ψέμα, χωρίς μετά από λίγο να αλλάξουν γνώμη.

Πικρός ο θάνατος, ο χωρίς ελπίδα.

Γράφει ο διάσημος αμερικανός νομικός **Simon Greenleaf** (Σίμων Γκρήνληφ), καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Χάρβαντ, που η ειδικότητά του ήταν: πώς πρέπει να συγκεντρώνουν οι δικαστικοί μαρτυρίες και ενδείξεις, και πώς να τις αξιολογούν, αν είναι σωστές ή όχι:

«Σε καμιά διήγηση ηρωϊκών πολεμικών κατορθωμάτων της παγκόσμιας ιστορίας δεν θα μπορέση κανείς να βρη παραδείγματα τέτοιας ηρωϊκής εμμονής σε αρχές, τέτοια υπομονή, και τέτοιον ανδρισμό.

Στους αποστόλους εδόθησαν **χίλιες δυο αφορμές** και ευκαιρίες «να πιαστούν» και να αναθεωρήσουν τις βασικές αρχές του «πιστεύω» τους. **Μα δεν έκαναν ποτέ^[13].**

4. Μετά από όλα αυτά είναι δυνατό ποτέ να ειπούμε, ότι οι απόστολοι είναι αυτουργοί απάτης;

Λογικά και ιστορικο-δικαστικά τέτοια εκδοχή δεν στέκει!

Μήπως όμως είναι θύματα απάτης;

Β' ΜΗΠΩΣ ΑΠΑΤΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ;

Πότε και σε τι απατώμεθα

1. Οι άνθρωποι μπορεί εύκολα να απατηθούν, σε ό,τι σχέση με τον νου και την καρδιά, δηλαδή:

- σε ιδέες φιλοσοφικές ή πολιτικοκοινωνικές·
- σε ιδέες και απόψεις γύρω από την θρησκεία.

Μα πολύ δύσκολα μπορεί να απατηθούν σε ό,τι έχει σχέση με τις εμπειρίες των αισθήσεων. Γιατί και όταν ακόμη υπάρξει κάποια **ανάμιξη εμπειρίας και συναισθημάτων** που οδηγεί σε παραίσθηση ή ψευδαίσθηση (δηλ. σε λανθασμένη αντίληψη για την εμπειρία κάποιας αίσθησης), το πράγμα ελέγχεται και ξεδιαλύνεται με σταθερούς κανόνες και επιστημονικές αρχές.

2. Ας ειπούμε, λοιπόν, ότι **οι μαθητές του Χριστού έπεσαν θύματα· ότι απατήθηκαν!**

Γεννάται το ερώτημα: **Από ποιόν; Από τι;**

Στα ερωτήματα αυτά δίδονται οι εξής απαντήσεις:

α. από τον Χριστό που είχε πάθει νεκροφάνεια·

β. από δικές τους παραισθήσεις-ψευδαισθήσεις·

γ. από ένα τυχαίο λάθος τους!

Ας ασχοληθούμε λοιπόν με τις τρεις αυτές θεωρίες να ιδούμε: Στέκουν; Αντέχουν στο φως;

Α' Η Θεωρία της νεκροφάνειας

α. Θεωρία.

1. Η θεωρία αυτή αποτελεί επινόηση του Γερμανού πάστορα (**Καρόλου Ερρίκου Γεωργίου Βεντουρίνι**). Ο Venturini εξέδωσε μεταξύ 1800-1802 μια τρίτομη **μυθιστορηματική** βιογραφία του Ιησού υπό τον τίτλο **Natürliche Geschichte des grossen Propheten von Nazareth** (η αληθινή ιστορία του μεγάλου προφήτη της Ναζαρέτ) ^[14].

2. Ο Βεντουρίνι γράφει ότι:

Ο Χριστός στον Σταυρό δεν είχε πράγματι πεθάνει. Απλώς είχε χάσει τις αισθήσεις του. **Είχε πάθει νεκροφάνεια**. Από εξάντληση. Και από απώλεια αίματος. Όμως όλοι γύρω του πίστευσαν ότι απέθανε και τον εκήδευσαν. Μα στον τάφο ο Ιησούς συνήλθε. Χάρης στην αγαθή επίδραση της δροσιάς του τάφου και της ... συμυρναλότης. Εκύλισε τον λίθο. **Εβγήκε από τον τάφο**. Εβάδισε. Επήγε και ευρήκε τους μαθητές Του. Και ... «τους έκαμε», πώς αναστήθηκε! Εκείνοι Τον πίστευσαν. Ο Χριστός, όταν είδε πως είχε κάμει καλά την δουλειά Του, εξαφανίστηκε. Επήγε και εκρύβη στο μοναστήρι των Εσσαίων στο Κουμράν! Και άφησε τους μαθητάς Του να δέρνονται με την ιδέα, πώς είχε αναστηθεί και αναληφθή στον ουρανό!

β. Λογική θεώρηση της θεωρίας

1. Πολύ «έξυπνη» η θεωρία αυτή! Και μάλιστα για την **εποχή του ρομαντισμού**, που έκανε τους ανθρώπους να ζουν με νοσηρές φαντασιώσεις! Είναι φανερό, πώς είναι επινόηση ανθρώπου, που πίστευε ότι όλοι γύρω του ήταν βλάκες. Γιατί ακόμη και τότε (1800-1802) σημασία της έδωκαν μόνο ανεγκέφαλοι (= βλάκες).

Αυτό φαίνεται και από το παράδειγμα του Δ.Φ. Στράους. Ο Φιλόσοφος αυτός, παρ' ότι σκεπτικιστής, σεβόμενος τον εαυτό του απέρριψε την θεωρία του Βεντουρίνι σαν παράλογη, σαν αντίθετη στον ορθό λόγο.

Παρ' ότι ο **Δ.Φ.Στράους** (1808-1874) ΔΕΝ πίστευε για την θεωρία του Βεντουρίνι γράφει:

«Είναι αδύνατο άνθρωπος μισοπεθαμένος να βγη από τον τάφο! Πώς να το κατορθώνει, αφού μόλις θα έστεκε στα πόδια του;

Μα έστω, ότι ο Χριστός είχε πράγματι πάθει νεκροφάνεια, και ότι συνήλθε στον τάφο! Μόνο για να σταθή στα πόδια του, μετά από όσα είχε πάθει, **χρειαζόταν ένα σωρό φάρμακα**

δυναμωτικά, επιδέσμους, ιατρική περίθαλψη! είναι ποτέ δυνατό μετά από τόσα πάθη και τόση εξάντληση να μπόρεσε να αποκυλίση τον λίθο; Ένα λίθο που δυο νέες γυναίκες δεν είχαν την δύναμη να τον μετακινήσουν!

Μα έστω! Ας το παραδεχθούμε, ότι και με τέτοιες συνθήκες το κατάφερε να συρθή μέχρι το σπίτι, όπου ήσαν οι μαθητές συνηγμένοι δια τον φόβο των ιουδαίων. Πώς αντί για οίκτο προκάλεσε τόσο θαυμασμό, ώστε να πιστεύσουν ότι είχε νικήσει τον θάνατο;

Μια τέτοια εμφάνιση, το φυσικό ήταν ότι θα έσβηνε κάθε καλή εντύπωση, που τυχόν θα διατηρούσαν από την επικοινωνία μαζί Του κατά το διάστημα της ζωής Του.

Μια τέτοια επικοινωνία το πολύ-πολύ θα τους ωδηγούσε σ' ένα βαθύ αίσθημα οίκτου και συμπόνιας. **Μα τότε και επ' ουδενί λόγω δεν θα τους έκανε να νοιώσουν την ανάγκη να Τον προσκυνήσουν σαν Θεό, σαν Κύριο της ζωής και του θανάτου»^[15].**

2. Με άλλα λόγια, ο Στράους διεκήρυξε, ότι ο άνθρωπος που σέβεται τον εαυτό του σαν ον λογικό, δεν μπορεί να αποδεχθή μια τέτοια ανόητη θεωρία. Γιατί δεν στέκει λογικά.

Και όμως το βιβλίο του **Βεντουρίνι διαβάστηκε πολύ! Γιατί; Γιατί πολλοί άνθρωποι ψάχνουν για μαλακό μαξιλαράκι. Να κοιμίζουν την συνείδηση τους, να μην τους ελέγχει για τα έργα τους.**

γ. Ιατρική θεώρηση της θεωρίας.

Σήμερα τα πράγματα είναι πιο πολύ ξεκαθαρισμένα από ό,τι εφαντάζετο ο Στράους. Γιατί έχει αποδειχθή **ιατρικά**, ότι περίπτωση νεκροφάνειας **ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ**.

Ας ιδούμε λοιπόν:

- **Πώς εσταυρώθη ο Χριστός.**
- **Πώς απέθανε ο Χριστός στον Σταυρό.**
- **Πώς επιστοποιήθη, ότι ο Χριστός είχε πράγματι πεθάνει στον Σταυρό.**

1. Πώς εσταυρώθη ο Χριστός.

1. Ο Χριστός δεν «έπαθε νεκροφάνεια , ενώ εκοιμάτο ήσυχος στο «κρεβατάκι» Του. Οι τελευταίες Του ημέρες ήσαν ημέρες αφορήτου ψυχικού και σωματικού πόνου. Και τρομερά εξαντλητικές. Ακόμη και για τον πιο ρωμαλέο οργανισμό.

2. Τις δυο τελευταίες ημέρες ο Ιησούς δεν αναπαύθηκε καθόλου, ούτε για μια στιγμή. Και ψυχολογικά καταπονήθηκε τόσο, ώστε Του παρουσιάσθη το σπανιώτατο φαινόμενο της αιμαθιδρωσίας. Ενώ προσευχόταν στο Όρος των Ελαιών «εγένετο εν αγωνία» και εγένετο ο ιδρώς αυτού ωσεί θρόμβοι αίματος καταβαίνοντες επί την γην» (Λουκ. 22,44). Το φαινόμενο είναι ιατρικά τεκμηριωμένο, προϋποθέτει ασύλληπτο στην διάνοια εσωτερικό πόνο και επιφέρει ολοσχερή εξάντληση.

3. Ακολούθησε ένα απίθανης βιαιότητας και μοχθηρίας διήμερο μαρτύριο (εμπτυσμοί, ραπίσματα, κολαφίσματα, γρονθοκοπήματα, κ.ά.), από ανθρώπους που μ' αυτά ενόμιζαν «λατρείαν προσφέρειν τω Θεώ» (Ιωάν. 16,2). Με κορύφωση το φραγγέλιο.

4. Το φραγγέλιο ήταν ένα σατανικής επινόησης μαστίγιο. Αποτελείτο από πολλά λουρίδια πέτσινα στα άκρα των οποίων είχαν προσδεθή αιχμηρά σιδερένια αγγίστρια, που σε κάθε χτύπημα κυριολεκτικά εξέσχιζαν τις σάρκες του τιμωρουμένου, σε βαθμό που να φαίνονται τα κόκκαλά του! Η φραγγέλλωση εγίνετο με τρόπο που να «πιάνη» όλη την έκταση του σώματος από τους ώμους μέχρι τα γόνατα.

5. Με το φραγγέλιο δεν προσεφέρετο καμιά απολύτως ιατρική βοήθεια. Έτσι οι συνέπειες της φραγγελώσεως, όχι μόνο παρέμεναν, αλλά και πολλαπλασιάζοντο. Γι' αυτό στάθηκε αδύνατο στον Χριστό να βαστάση τον σταυρό Του. Και ηγγάρευσαν τον Σίμωνα τον Κυρηναίο, ίνα άρη αυτόν (Ματθ. 27,32).

6. Επακολούθησε η σταύρωση του Ιησού Χριστού κατά το ρωμαϊκό σύστημα· δηλ. τον εκάρφωσαν σε σταυρό σχήματος + (Οι σταυροί των ρωμαίων ήσαν συνήθως σχήματος Τα ή + ή

Χ). Οι Πέρσες εκρεμούσαν τους καταδίκους δεμένους από τα χέρια σε ένα σταυρό, που ήταν ένας απλός στύλος. Έχει σήμερα διαπιστωθεί ότι τα καρφιά στα χέρια του καταδίκου ενεπηγνύοντο στον καρπό και όχι στην παλάμη, ώστε άντεχαν να βαστάζουν το βάρος του εσταυρωμένου, χωρίς να σπάζουν τα κόκκαλά του.

2. Πώς απέθανε ο Χριστός στον Σταυρό

1. Παίρνομε για οδηγό τον καθηγητή Σπ. Μακρή^[16]. Γράφει:

«Το αν ο Χριστός απέθανε απάνω στο σταυρό είναι θέμα που έχει απόλυτη συνάφεια με την επιστήμη της ιατρικής. Γιατί αυτή μελετάει την φύση και τις συνέπειες όλων των σωματικών κακώσεων που επιφέρουν την βαθμιαία κατάρρευση των ζωτικών λειτουργιών του σώματος, και αυτή διαπιστώνει, αν έχει επέλθει ο θάνατος.

Αξίζει, λοιπόν, πρώτα από όλα να επισημανθεί το ότι: για πρώτη φορά στην ιστορία αμφισβητήθηκε, αν ο Χριστός είχε πεθάνει επάνω στον Σταυρό κατά τον 17^ο αιώνα. Και αυτό γιατί τότε, τουλάχιστον στην Ευρώπη, δεν υπήρχαν πια άνθρωποι, που να είχαν κατά κάποιο τρόπο αποκτήσει κάποια – έστω και ελάχιστη – εμπειρία για το πώς πέθαινε ο κατάδικος στον Σταυρό. Έτσι φαντάστηκαν, ότι ο θάνατος επήρχετο από αιμορραγία, από απώλεια αίματος και δυνάμεων.

Μα σήμερα είναι πια γνωστό και τεκμηριωμένο ιατρικά, ότι ο θάνατος στον Σταυρό επήρχετο από ασφυξία».

2. Αυτό ετεκμηριώθη ως εξής:

α. Κατά την διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου (1914-1918) οι Γερμανοί έκαναν χρήση μιας πειθαρχικής ποινής, που την ωνόμαζαν **Aufbinden** (= **ανάρτηση**). Έδεναν και εκρεμούσαν τον κατάδικο σε ένα στύλο από τα χέρια, ώστε να μην πατούν τα πόδια του στην γη.

β. Στη θέση αυτή, το βάρος του σώματος τραβούσε ολόκληρο τον άνθρωπο προς τα κάτω. Εσφίγγετο τόσο πολύ το στήθος, ώστε να διακόπτεται η λειτουργία της αναπνοής. Για να αποκαταστήσει την αναπνοή του ο κατάδικος έπρεπε – εντείνοντας όλες τις δυνάμεις των βραχιόνων – να ανυψωθεί τόσο, ώστε να ελευθερωθεί τουλάχιστον η λειτουργία των πνευμόνων. Στην προσπάθεια του να κρατηθεί όσο το δυνατόν μακρότερο χρονικό διάστημα ανυψωμένος, κατέβαλλε τόση προσπάθεια, ώστε από την εξάντληση έρρεε ποταμηγόν από όλο του το σώμα ιδρώτας. Κάτω από τα πόδια των «αναρτημένων» δημιουργείτο μια κατά κυριολεξία λίμνη από ιδρώτα!

γ. Η μελέτη των περιστατικών και συμπτωμάτων, κάτω από τα οποία απέθνησκαν οι «αναρτημένοι», ωδήγησε τους ιατρούς στα εξής συμπεράσματα:

- Ακόμη και στην περίπτωση που ο «αναρτημένος» είχε υπεράνθρωπη δύναμη και είχε επιδείξει ανάλογες αθλητικές επιδόσεις, οι δυνάμεις του εξαντλούντο πολύ γρήγορα.

- Οι κινήσεις που χρειάζονται για να ανυψωθεί το κορμί του εσταυρωμένου για να μπορέσει να αναπνεύσει απέβαιναν όλο και πιο εξαντλητικές και επώδυνες.

- Τελικά ο κατάδικος δεν κατόρθωνε να ανυψωθεί, όσο απαιτείτο για την αναπνοή, και έτσι μετά 3-6 λεπτά επήρχετο θάνατος από ασφυξία.

- Το κάρφωμα στο σταυρό έκανε το μαρτύριο ολίγο πιο οδυνηρό στην αρχή· αλλά επέφερε σε πιο σύντομο χρόνο την πλήρη εξάντληση και άρα τον θάνατο. Από αυτό συμπεραίνουμε, ότι το κάρφωμα στον σταυρό (που εφάρμοζαν οι Ρωμαίοι) ήταν φιλανθρωπότερη μορφή σταυρώσεως από την πρόσδεση στον σταυρό (που εφάρμοζαν οι Πέρσες και οι Γερμανοί).

δ. Οι Ρωμαίοι θεωρούσαν την σταύρωση σαν το πιο απάνθρωπο και φρικώδες μέσο εκτελέσεως (*Deterrimum et crudelissimum supplicium*).

3. Ο Χριστός εξ αιτίας της εξάντλησής Του, που είχε προηγηθεί, έμεινε στον σταυρό μόνο τρεις ώρες. Το χρονικό αυτό διάστημα ήταν ασυνήθιστα μικρό. Και έκαμε τον ηγεμόνα Πόντιο Πιλάτο να απορή, πώς ο Χριστός είχε τόσο γρήγορα πεθάνει (Μαρκ. 15,44)! Αυτή είναι η εξήγηση

που μας δίνει η ιατρική επιστήμη. Ο Ιησούς απέθανε από ασφυξία. Μα επειδή ο Ίδιος το ηθέλησε.

- Σήμερα δεν υπάρχει πια ιατρικά καμιά αμφιβολία, ότι οι κατάδικοι στον σταυρό απέθνησκαν από ασφυξία.

- Έχει τεκμηριωθεί ιατρικά, ότι και μετά από εξάντληση και λιποθυμία, ο από ασφυξία θάνατος δεν ανακόπτεται.

- Οι σταυρωμένοι πέθαιναν από ασφυξία. Σε όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις.

3. Πώς πιστοποιήθη ότι ο Χριστός είχε πράγματι πεθάνει στον Σταυρό.

Ο θάνατος του Χριστού στον Σταυρό πιστοποιήθη. Και μάλιστα με ιατρικά έγκυρο τρόπο. Ιδού πως:

1. Οι Ρωμαίοι λεγεωνάριοι (= στρατιώτες), επαγγελματίες σκληρών τιμωριών, ήξεραν πότε ένας τιμωρημένος είναι λιποθυμισμένος και πότε πραγματικά πεθαμένος. Παρακολουθούσαν άγρυπνα την καλή εκτέλεση των ποινών. Γιατί ο νόμος όριζε σαφώς, ότι αν ο αρμόδιος στρατιώτης πιστοποιούσε θάνατο που δεν είχε επέλθει πράγματι, καταδικαζόταν σε σταύρωση, λόγω κακής εκτελέσεως του καθήκοντός του.

2. Όταν οι στρατιώτες είχαν κάποιο λόγο να τελειώνουν γρήγορα με τις εκτελέσεις αυτές, χτυπούσαν τα σκέλη των καταδικασμένων με ένα σιδερένιο λαστό και τους ετσάκιζαν τα οστά των μηρών και των κνημών. Μετά από αυτό ο σταυρωμένος παρέλυε εντελώς και ο από ασφυξία θάνατος επακολουθούσε σε ελάχιστα λεπτά. Η μέθοδος αυτή (επισπεύσεως του θανάτου!) εφαρμόσθηκε στους δύο ληστές, που είχαν σταυρωθεί μαζί με τον Κύριο.

3. Προκειμένου περί του Ιησού, ο αρμόδιος στρατιώτης θέλοντας να πεισθή, ότι είχε πράγματι πεθάνει, «λόγχη την πλευράν αυτού ένυξε· και ευθέως εξήλθε αίμα ύδωρ». Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης που έτυχε να είναι τότε κοντά στον Σταυρό, μας πληροφορεί ότι αυτό το είδε με τα μάτια του. «Και ο εωρακώς μεμαρτύρηκε και αληθινή εστίν η μαρτυρία αυτού» (Ιωάν. 19,35).

Σήμερα είναι ιατρικά βέβαιο ότι:

- το Αίμα και το Ύδωρ είναι ένα υγρό που δημιουργείται στον χώρο του άνω διαφράγματος λίγη ώρα μετά τον βιολογικό θάνατο του ανθρώπου. Συνεπώς η εκροή υγρού αυτού μαρτυρεί ότι ο βιολογικός θάνατος του Ιησού είχε επέλθει.

- από την πληγή αυτή εμπήκε στον χώρο του άνω διαφράγματος ατμοσφαιρικός αέρας, που, όταν περάση εκεί επιφέρει ακαριαία τον θάνατο (πνευμονοθώρακας).

δ. Συμπέρασμα

Μετά από αυτά, κάθε κουβέντα για νεκροφάνεια του Ιησού δεν είναι παρά αντιεπιστημονικές φλυαρίες.

Όμως το βιβλίο αυτό του Βεντουρίνι επραγματοποίησε πολλές εκδόσεις! Το εδιάβασαν εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι! Και τους διέλυσε πνευματικά!

Β' Η θεωρία των ψευδαισθήσεων

α. Η θεωρία

1. Σύμφωνα με την θεωρία αυτή, οι μυροφόρες γυναίκες έπεσαν θύματα παραίσθησης ή ψευδαίσθησης. Από την συγκινησιακή τους φόρτιση κατάντησαν σε φαντασιώσεις και αυταπάτες. Νόμισαν πως κάτι είδαν, χωρίς να ιδούν.

Έτσι έπλασαν τον μύθο της αναστάσεως. Επηρέασαν τους μαθητές με τα λόγια τους. Και άρχισαν να έχουν και εκείνοι τις ίδιες ψευδαισθήσεις!

Να λοιπόν το ερώτημα:

Απατήθηκαν οι μαθητές;

Έπεσαν θύματα παραίσθησης ή ψευδαίσθησης;

2. Αλλά τί είναι οι παραισθήσεις ή ψευδαισθήσεις;

Οι ψευδαισθήσεις, οι παραισθήσεις και οι φαντασιώσεις είναι ένα θέμα που σήμερα η **ιατρική επιστήμη το έχει μελετήσει εξαντλητικά**, χρόνια πολλά, και σε πολλές χιλιάδες περιπτώσεις.

Ας ιδούμε **τα πορίσματά της**:

α. ψευδαισθήσεις μπορεί να έχουν άνθρωποι μιας ωρισμένης κατηγορίας που έχουν προδιάθεση για αυτές.

β. οι ψευδαισθήσεις τους αποτελούν προέκταση διαθέσεων και επιθυμιών τους των οποίων επιθυμούν πολύ την πραγματοποίηση.

γ. όταν πολλά άτομα επιρρεπή σε ψευδαισθήσεις έχουν μια ταυτόχρονη ψευδαίσθηση, η ψευδαίσθηση τους έχει στον καθένα διαφορετικό περιεχόμενο.

δ. οι ψευδαισθήσεις επέρχονται κάτω από συνθήκες (τόπο, χρόνο, περιστάσεις) που δημιουργούν προδιάθεση και υποβάλλουν τον άνθρωπο.

ε. όταν επαναλαμβάνονται, παρουσιάζονται μετά από πολύ χρονικό διάστημα.

β. Έπεσαν οι μαθητές θύματα ψευδαισθήσεων;

Ας ιδούμε τώρα, αν μπορεί να εφαρμοσθούν αυτά στους μαθητές, για να μπορέσωμε να συμπεράνωμε, αν είναι δυνατόν να είναι η **πίστη, στην ανάσταση του Χριστού καρπός ψευδαισθήσεων.**

1. Οι μαθητές δεν είχαν καμιά σχετική προδιάθεση. Πριν ιδούν οι ίδιοι τον Χριστό, τους είχαν ειπεί άλλοι ότι Τον είδαν, και εκείνοι **δεν τους είστεσαν**. Γι' αυτό και ο Κύριος τους ήλεγξε την απιστία αυτών και σκληροκαρδία, ότι τοις θεασαμένοις αυτόν εγηγεμένον ουκ είστεσαν (Μαρκ. 16,14)!

Άρα οι μαθητές όχι μόνο δεν είχαν σχετική προδιάθεση, αλλά ήσαν και **αρνητικά προδιατεθειμένοι!**

2. Ψυχολογική ανάλυση των μαθητών δείχνει ότι δεν ήσαν καθόλου επιρρεπείς σε ψευδαισθήσεις. Ούτε ο Ματθαίος ο τελώνης, ούτε ο Θωμάς, που έδειξε τόση **δυσπιστία** και πόσο **σκεπτικισμό**. Ούτε ο Πέτρος, που ήταν πάντοτε τόσο **τρομερά ρεαλιστής**, ώστε να βλέπη την μεταμόρφωση και η **πρώτη του αντίδραση να ήταν ότι**, για να μείνη κανείς στο Θαβώρ με οποιεσδήποτε συνθήκες, **χρειάζεται κατάλυμα, σκηνές!**

3. Οι εντυπώσεις των μαθητών του Χριστού από της εμφανίσεως του Χριστού ήσαν πάντοτε οι ίδιες σε όλους, παρ' ότι έγιναν πολλές φορές και ήσαν πολλά πρόσωπα την κάθε φορά παρόντα (2,11,100 και 500 πρόσωπα ταυτόχρονα!). Είναι ποτέ δυνατόν και οι 11 μαθητές και οι 500 να ανήκαν στον ίδιο τύπο ανθρώπου που έχει προδιάθεση για ψευδαισθήσεις, ώστε να ιδούν απολύτως τα ίδια πράγματα; **Και θυμηθείτε ότι**

• **ιατρικά είναι βέβαιο, ότι οι ψευδαισθήσεις είναι διαφορετικές σε κάθε άνθρωπο με διαφορετικό χαρακτήρα·**

• **σήμερα είναι ιατρικά βέβαιο, ότι οι μαθητές είχαν πολύ διαφορετικό ψυχολογικό χαρακτήρα ο καθένας!** Οι χαρακτήρες των μαθητών του Χριστού αποτελούν ένα φάσμα, που καλύπτει όλους τους ψυχολογικούς τύπους των ανθρώπων.

Και όμως όλοι οι μαθητές είχαν τις ίδιες πάντοτε εντυπώσεις από τις εμφανίσεις του Χριστού, **πράγμα που ιατρικά-επιστημονικά δεν επιτρέπει να λέμε ότι είναι δυνατόν οι εμπειρίες τους αυτές να ήσαν ψευδαισθήσεις.**

4. Ως προς τις συνθήκες (χώρο, χρόνο, περιστάσεις) πρέπει να μη λησμονούμε ποτέ, ότι οι εμφανίσεις του Χριστού γίνονται σε **τόπους που δεν ευνοούν καθόλου ψευδαισθήσεις:**

- στον δρόμο προς Εμμαούς,
- σε ένα κήπο,
- σε ένα χωράφι,
- στην λίμνη Γεννησαρέτ,
- μεσημέρι,
- απόγευμα,
- ενώ εκείνοι περιπατούν συνομιλώντας,
- ενώ ψαρεύουν αμέριμνοι,
- τους αναλύει επί ώρες την αγία Γραφή,
- τους ψήνει ψάρια στα κάρβουνα,
- τρώει μπροστά τους ψάρι και κερήθρα με μέλι,
- τους ελέγχει,
- τους επιτιμά,
- τους κάνει ψυχρολουσία,
- τους κάνει να αισθάνονται άσχημα!

5. Οι ψευδαισθήσεις

- ή επαναλαμβάνονται σε όλο και αραιότερα διαστήματα, μέχρι που σβήνουν·
- ή γίνονται όλο και συχνότερες, μέχρι που να καταλήξουν σε νευρική κρίση.

Μα αντίθετα στους μαθητές οι εμπειρίες της αναστάσεως επαναλαμβάνονται επί 40 ημέρες στον ίδιο ρυθμό. Τις βλέπουν πάντοτε πολλοί μαζί και διαρκούν ώρες. Δημιουργούν πάντοτε γαλήνη, χαρά και ακλόνητη πεποίθηση, ότι ο Χριστός ζει και βασιλεύει εις τους αιώνες.

Όλα αυτά είναι αδύνατο να συμβιβασθούν με όσα δέχεται η ιατρική επιστήμη για τις ψευδαισθήσεις σήμερα^[17].

γ. Εμπειρία των αισθήσεων

1. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες έβλεπαν οι μαθητές τον Κύριο, τους έπεισαν (και πείθουν και μας), ότι η επικοινωνία τους με τον αναστάντα Ιησού ήταν μια ολοκάθαρη εμπειρία αισθήσεων.

Εμπειρία αισθήσεων είχαν·

για εμπειρία αισθήσεων μιλάνε.

Λόγια σαφή. Ξεκάθαρα. Που αντέχουν σε κάθε έλεγχο λογικό και ψυχολογικό.

2. Ας ιδούμε τί λένε οι ίδιοι:

α. Ο Πέτρος.

Τον είδαμε με τα ίδια μας τα μάτια. Δεν σας λέμε φιλοσοφίες και συλλογισμούς. Μιλάμε για γεγονότα, που έγιναν μπροστά μας! (Β' Πέτρου 1,16).

β. Ο Ιωάννης.

Μιλάμε για πράγματα, που τα είδαμε με τα μάτια μας. Τα ακούσαμε με τα αυτιά μας. Τα ψηλαφήσαμε με τα χέρια μας. Δεν μιλάμε για ιδέες, αλλά για χειροπιαστή πραγματικότητα (Α' Ιωάν. 1,1-3).

Μπροστά μας ο Χριστός έκαμε πολλά θαύματα. Όχι μόνο αυτά που γράφουμε. Γράφουμε λίγα. Μόνο όσα ενομίσαμε πως αρκούν, να Σας βοηθήσουν να καταλάβετε, ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός, για να αποκτήσετε στο Όνομά Του την αληθινή ζωή (Ιω. 20,30).

γ. Ο Λουκάς.

Αυτά που κηρύττομε, μας τα παρέδωκαν εκείνοι που υπήρξαν σε όλα τα επεισόδια της ζωής Του **αυτόπτες μάρτυρες**. Αυτοί είναι οι κήρυκες της πίστης μας (Λουκ. 1,1-3).

Ο Χριστός, αφού εσταυρώθη και ετάφη, μετά **παρουσιάστηκε πολλές φορές στους μαθητές Του**. Τους έδειξε με **τρόπο αδιαμφισβήτητο, πώς είναι ζωντανός**. Τους το έδειξε με **πολλές και πολλών ειδών ενέργειές Του σε διάστημα όχι μιας ή δύο, αλλά σαράντα ολοκληρών ημερών** (Πραξ. 1,3).

3. Θα μπορούσαμε να αναφέρωμε πολλά ακόμη λόγια από τα άγια Ευαγγέλια, που μαρτυρούν ολοκάθαρα, ότι οι μαθητές Του είδαν τον Χριστό μετά την ανάστασή Του.

Περιοριζόμαστε να συνοψίσωμε τις μαρτυρίες τους επισημαίνοντας ότι:

- Είδαν τον Κύριο **πολλές φορές**. 40 ημέρες τους εμφανερωνόταν συνεχώς (Πραξ. 1,3).
- **Όχι ένας ή δύο** την κάθε φορά, αλλά δώδεκα και περισσότεροι, και κάποια φορά **επάνω από 500 άτομα**.

- Τον είδαν **με τα ίδια τους τα μάτια**.
- Τον άκουσαν **με τα ίδια τους τα αυτιά**.
- Τον άκουσαν να **τους μιλά** για πράγματα εντελώς συγκεκριμένα και να τους ερμηνεύη τις άγιες Γραφές.

- Τον εψηλάφησαν πολλές φορές **με τα ίδια τους τα χέρια**.
- **Μίλησαν μαζί Του**.
- **Περπάτησαν μαζί Του**.
- Και, ακόμα, **τον άκουσαν:**
- **να τους εξουσιοδοτή να συγχωρούν αμαρτίες,**
- **να τους δίνη εξουσία να πατούν επάνω όψεων και σκορπίων** και επί πάσαν την δύναμιν του εχθρού, χωρίς τίποτε να μπορή να τους βλάψη!...

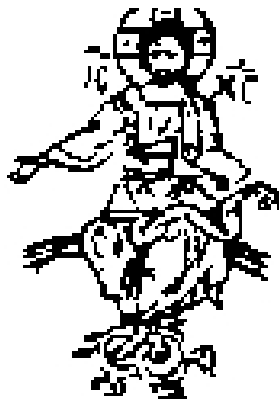
- να τους δίνη δύναμη **να κάνουν θαύματα**, και να ανασταίνουν νεκρούς.
- **Πώς να αμφιβάλλουν για την ανάστασή Του;**
- **Πώς να μην είναι έτοιμοι και να πεθάνουν ακόμη για την πίστη τους σ' Αυτόν;**

Γ. Η θεωρία του λάθους

1. Σύμφωνα με την θεωρία αυτή, όταν οι μαθητές του Χριστού την μίαν Σαββάτων ηθέλησαν να επισκεφθούν τον τάφον του Διδασκάλου τους, έκαμαν λάθος... στον τάφο! Έτσι εμπήκαν σε ξένο τάφο, που τον βρήκαν κενό, και έτσι εσχημάτισαν την γνώμη ότι ο Χριστός είχε αναστηθή.

2. Στην θεωρία αυτή δεν έδωσε ποτέ κανείς καμμία σημασία. Και μαρτυρεί μόνο, ότι ο Kirshop Lake που την επινόησε, το είχε ρίξει στο σορολόπ.

Δ. Τολεδών Γιεσούα

1. Όπως είδαμε στο Κεφ. Ε'. ο Χριστός edίδασκε, ότι είναι ανώτερος από τον Μωυσή και τον Νόμο του. Αυτό οι Εβραίοι δεν το άντεξαν. Και Τον emίσησαν. Και Τον αρνήθηκαν. Και κάνοντας συμβιβασμούς στην συνείδησή τους. Τον εσταύρωσαν.

Από τότε ο λαός του Ισραήλ δεν έπαυσε να αντιμάχεται την δόξα του Υιού του Θεού.

Η πρώτη αντίδραση στην ανάσταση του Κυρίου ήταν η κατασυκοφάντησή της: ότι τάχα οι μαθητές έκλεψαν το σώμα του Ιησού από τον τάφο! και ότι τάχα το έκαμαν επίτηδες, για να φτιάξουν τον «μύθο», ότι αναστήθηκε!

2. Μα αργότερα κατάλαβαν, ότι η εξήγησή τους αυτή δεν έλεγε τίποτε. Και έγραψαν ένα **ειδικό βιβλίο**, που φέρει το όνομα **Τολεδών Γιεσούα**.

Σύμφωνα με επίσημα, καθαρά εβραϊκά στοιχεία, που τα ευρίσκομε στην **Εβραϊκή Εγκυκλοπαίδεια (Jewish Encyclopedia, Vol 7, New York 1906, σελ. 170-173)** το Τολεδών Γιεσούα εγράφη τον **Μεσαίωνα**, δηλ. γύρω στα 1000 χρόνια αργότερα! Και έχει ένα και μοναδικό σκοπό: **να μειώσει όσο πιο πολύ μπορεί τον Ιησού Χριστό**, για να σβήσει κάθε δυνατότητα επίδρασης χριστιανικής στους Εβραίους.

3. Το **Τολεδών Γιεσούα** επιχειρεί μια γενική θεώρηση του βίου του Ιησού.

- **Βλασφημεί την εκ Παρθένου Γέννηση του Ιησού.**
- **Παραδέχεται, ότι ο Χριστός έκαμε πολλά και μεγάλα θαύματα** (θεραπείες χωλών, τυφλών, παραλύτων, δαιμονισμένων)· ότι έθρεψε πολλούς με λίγη τροφή· ότι περιπάτησε επί των υδάτων· ότι ανάστησε νεκρούς. Μα όλα αυτά – λέγει το **Τολεδών Γιεσούα** – τα έκαμε με δύναμη μαγική!...

- **Κατηγορεί τον Χριστό**, ότι edίδασκε την κατάργηση του Νόμου του Μωυσή, ενώ ο Ιησούς έλεγε: Δεν ήλθα να καταργήσω τον Νόμο αλλά να τον τηρήσω και να τον συμπληρώσω· γιατί από όσα γράφει *ιώτα εν η κεραία μία ου μη πεσειται, έως αν πάντα γένηται*.

- **Μαρτυρεί: Ότι εσταυρώθη την παραμονή του Πάσχα.** Ότι το σώμα Του το εκήδευσαν οι «αποστάτες» μαθητές Του με θρήνους και κοπετούς. Ότι την επομένη του Πάσχα επήγαν στον τάφο, μα δεν ευρήκαν το σώμα του Ιησού εκεί... Και τότε οι μαθητές Του έτρεξαν στην **αυτοκράτειρα Ελένη**, που βρισκόταν τότε στην Ιερουσαλήμ, της το ανέφεραν και – μαζί με την **Ελένη** – έπλασαν την ιστορία της αναστάσεως! Τί όμως είχε συμβή; το σώμα του Ιησού το είχε πάρει ένας κηπουρός· που όταν το έμαθε, ότι είχαν εκμεταλλευθή την ενέργειά του, το ξαναπαρουσίασε. Και έτσι, οι μαθητές, η αγία **Ελένη** και μαζί τους ... όλοι οι χριστιανοί (!...) εξευτελίσθηκαν^[18]!...

4. Από την **μνεία της Αγίας Ελένης**, που εγεννήθη 250 χρόνια αργότερα, και επήγε στην Ιερουσαλήμ το 327 μ.Χ., δηλ. 300 χρόνια αργότερα και δεν ήταν χρονικά δυνατό να έχη καμμιά επικοινωνία με τους αποστόλους, αφού είχαν όλοι πεθάνει τουλάχιστον εκατόν πενήντα χρόνια, πριν εκείνη γεννηθή, **καταλαβαίνει κανείς το επίπεδο του βιβλίου αυτού!**

Είναι φανερό, ότι οι **Ραββίνοι του μεσαίωνα** – **αδιαφορώντας για την αλήθεια!** – έγραψαν το βιβλίο αυτό με ένα και μόνο σκοπό· **να διεγείρουν στους απλούς Εβραίους άσχημα αισθήματα εις βάρος του χριστιανισμού.**

Τα επιχειρήματά τους, με τα οποία προσπαθούν να μειώσουν την χριστιανική πίστη,

- **από άποψη ψυχολογική είναι έξυπνα**, αφού πατούν γερά επάνω στην ψυχολογία και τα συναισθήματα των ανθρώπων που μισούν τον Χριστό·

- **μα από άποψη επιστημονική είναι κατά κυριολεξία γελοία!...**

Στο ταλμουδικό βιβλίο Τολεδών Γιεσούα στηρίζονται στο σύνολό τους τα βιβλία του **Αμπελαίν**. Είναι τόσο αντιεπιστημονικά και τόσο αισχρά, που δεν είναι δυνατό να ασχοληθή κανείς μαζί τους.

Λύσεις τραμπουκίστικες

1. Αυτές είναι οι θέσεις των αρνητών του Χριστού. Είναι όλες **φτηνές**. Αποδεδειγμένα **φτηνές**, όπως είδαμε . **Ακατάλληλες ακόμη και για ανθρώπους, που το έχουν 100% σίγουρο, ότι δεν υπάρχει Θεός!**

Εξετάζοντας τις θεωρίες αυτές καταλαβαίνει ακόμη και ο πιο απλός άνθρωπος, ότι δεν αρκεί να λήη κανείς, πως δεν πιστεύει στον Θεό και στην δύναμη Του.

Αν θέλη να είναι λογικός και οι γνώμες του σεβαστές, πρέπει να λήη πράγματα, που να στέκουν λογικά. Πρέπει στα προβλήματα να δίνη λύση επιστημονική, λύση αναντίρρητη.

2. Συνήθως όμως οι άθεοι εφαρμόζουν **την μέθοδο του Μεγάλου Αλεξάνδρου στην λύση του Γόρδιου Δεσμού**. Μα η λύση αυτή δεν ήταν

- καθόλου επιστημονική·
- καθόλου πειστική·
- καθόλου θετικιστική·

ήταν (απλά και ξεκάθαρα λόγια!) τραμπουκίστικη!

Υπενθυμίζομε σ' εκείνους που δεν θυμούνται το ιστορικό γεγονός, ότι **ο Γόρδιος Δεσμός**, ήταν ένας παράξενος **κόμπος**, που δεν μπορούσε να τον λύση κανείς. Ο Μ. Αλέξανδρος, μη μπορώντας να τον λύση **με την δύναμη του μυαλού του, τον έκοψε με την δύναμη του σπαθιού του**.

Τί άλλο ήταν η ενέργειά του, αν όχι τραμπουκισμός;

Με την ενέργειά του αυτή **ωμολόγησε, ότι δεν είχε μυαλό να εύρη λύση!**

3. Μα αλλοίμονο σ' εκείνους, που λύνουν τα πνευματικά ζητήματα με **τρόπο τραμπουκίστικο** και καμαρώνουν ότι κάτι έκαναν! Γιατί πιστοποιούν ότι δεν έχουν μυαλό να μπορέσουν να εύρουν λύση.

- Δεν είναι αστείο να ασχολήται κανείς με τέτοιες θεωρίες;
- Δεν υποτιμά την νοημοσύνη του, όταν τις παίρνει στα σοβαρά;

4. Η ιστορία μας δίνει μόνο δύο εκδοχές.

α. Της Εκκλησίας.

Σύμφωνα με την οποία ο Χριστός **σαν Θεός αθάνατος και αεί ζων αναστήθηκε. Και βασιλεύει εις τους αιώνας**. Και της Βασιλείας Αυτού ουκ έσται τέλος.

β. Των Εβραίων.

Σύμφωνα με την οποία **το σώμα του Ιησού το έκλεψαν από τον τάφο οι μαθητές του σε ώρα που ευρήκαν τους φρουρούς να κοιμούνται**. Και έπλασαν την ιστορία της Αναστάσεως!

5. Οι δύο αυτές εκδοχές είναι **οι μόνες γνωστές στον κόσμο μέχρι:**

• **Μεταξύ των Εβραίων το 1000 μ.Χ.,** που άρχισε να κυκλοφορή το βιβλίο **Τολεδώθ Γιεσούα**.

• **Μεταξύ των Χριστιανών το 1730 μ.Χ.,** που άρχισαν να γράφονται βιβλία με άλλες εκδοχές, **που τις επινοούσαν** οι συγγραφείς τους.

Ο Paul Meyer γράφει για τις δύο αυτές εκδοχές:

«Αν **προσπαθήσωμε** να ζυγίσωμε με προσοχή και χωρίς προκατάληψη τις δύο αυτές μαρτυρίες με βάση τους κανόνες της ιστορικής έρευνας, θα οδηγηθούμε στα εξής συμπεράσματα:

• **ο τάφος**, στον οποίο ετάφη το σώμα του Ιησού, **ευρέθη το πρωϊ της Μιας Σαββάτων ΚΕΝΟΣ,**

• **μέχρι σήμερα δεν ευρέθη πουθενά ούτε η ελάχιστη ένδειξη, που να μας επιτρέπη να ασχοληθούμε και με μια τρίτη εκδοχή.**

Και λέγοντας **ΠΟΥΘΕΝΑ**, εννοούμε:

- **Ούτε στα λογοτεχνικά έργα.**
- **Ούτε στα αρχαιολογικά ευρήματα.**
- **Ούτε στις επιγραφές.**
- **Ποτέ. Τίποτε. Πουθενά»^[19].**

Με άλλα λόγια ο P.Meyer μας λέγει:

Η επιστημονική δεοντολογία επιβάλλει να ασχοληθούμε με αυτές τις δύο εκδοχές, που είναι οι μόνες ιστορικά μαρτυρημένες επί 1700 χρόνια. Τί αξία μπορούν να έχουν οι απόψεις που διατυπώθηκαν με καθυστέρηση 2000 χρόνια;

6. Απόψεις, στοχαστικές συλλήψεις, που επινοήθηκαν μετά από 10 ή 16 αιώνες και περισσότερο! Δεν αξίζουν να τους δίνω κανείς προσοχή. Υπηρέτησαν ένα πρόσκαιρο ψεύτικο εντυπωσιασμό. Και έσβησαν.

Μα και η άποψη των Εβραίων είναι, όπως είδαμε, διάτρητη. Δεν αντέχει στο φως. Είναι μια πονηρή απόπειρα συγκάλυψης της αλήθειας.

7. Μετά από όλα αυτά ξαναρωτάμε:

Μπορεί, έστω σε ποσοστό ένα τοις χιλίους, να έχουν δίκιο οι Εβραίοι; Μπορεί να μας απατούν οι απόστολοι;

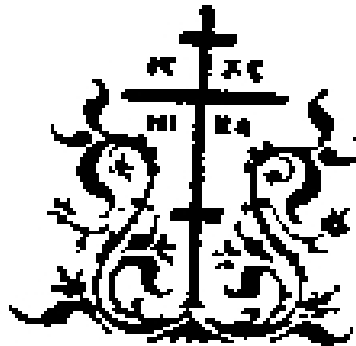
Απαντάμε: Δεν υπάρχει.

Μα υπάρχει και μια περίπτωση, που ΜΠΟΡΕΙ. Και αυτή είναι, όταν ο άνθρωπος «το έχει» χίλια τοις εκατό σίγουρο:

- **ότι ΔΕΝ υπάρχει Θεός,**
- **ότι ΔΕΝ μπορεί να γίνη ανάσταση,**
- **ότι ΔΕΝ μπορεί να λένε ψέματα οι Εβραίοι.**

Τότε η λύση, που δίνει στο θέμα μας, είναι **από πλευράς του** χίλια τοις εκατό σωστή.

Μόνο που την αλήθεια την βρίσκει εφαρμόζοντας την «επιστημονική» μέθοδο του Μεγαλέξανδρου!

Γ' Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

α. Ο κενός τάφος

1. Το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (κεφ. 28,11-15) μας πληροφορεί, ότι επιφωσκούσης της μιας Σαββάτων (Κυριακής), 25 Μαρτίου 29 μ.Χ. δύο γυναίκες, η Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία (= η Παναγία) επήγαν «**θεωρήσαι τον τάφον**» του Ιησού. Μα ενώ ήσαν απέναντί του και «εθεώρουν» αυτόν, ξαφνικά έγινε σεισμός μεγάλος. Και ένας άγγελος κατέβη από τον ουρανό και απεκύλισε τον λίθον, που έφραζε το στόμιο του τάφου· και εκάθισε επάνω σ' αυτόν. Η όψη του αγγέλου ήταν ολόφωτη· σαν αστραπή· και τα ιμάτιά του λευκά σαν το χιόνι. Οι φρουροί (= οι της κουστωδίας) τον είδαν. Και εφοβήθησαν πολύ. Αρχισαν να τρέμουν. Έγιναν από τον φόβο τους σαν νεκροί!

2. Οι δύο γυναίκες είδαν τον άγγελο να αποκυλίη τον λίθο (= την ταφόπετρα). Μα δεν είδαν τον Ιησού. Ούτε μέσα. Ούτε να βγαίνει. Είδαν μόνο μέσα τα νεκρικά σάβανα. Και μάλιστα τυλιγμένα!

Και τί εκατάλαβαν;

Παρ' ότι είδαν τον άγγελο και τον σεισμό, το συμπέρασμά τους ήταν, ότι το σώμα του Ιησού είχε μεταφερθή αλλού

Και ο άγγελος τους είπε:

- **Μη φοβείσθε. Ξέρω, ποιόν ψάχνετε να βρήτε. Τον Ιησούν. Μα δεν θα τον βρήτε. Γιατί αναστήθηκε. Ελάτε, να ιδήτε με τα ίδια σας τα μάτια τον τόπο που τον είχαν βάλει!** Και τρέξατε να το αναγγείλετε στους μαθητές Του.

Οι γυναίκες έφυγαν αμέσως. Επήγαιναν τρέχοντας να αναγγείλουν το θαύμα της ανάστασης του Ιησού στους μαθητές Του. **Μα στον δρόμο εμφανίσθηκε ενώπιόν τους ο Χριστός.** Και τους είπε:

- **Χαίρετε!**

Τον επλησίασαν. Και έπεσαν να Τον προσκυνήσουν. Και ο Χριστός τους είπε:

- Μη φοβείσθε! Πηγαίνετε, να μεταφέρετε στους μαθητές μου την εντολή μου να πάνε στην Γαλιλαία (= λόφος έξω από την Ιερουσαλήμ). Εκεί θα με ιδούν.

3. Είναι φανερό από την διήγηση αυτή, ότι **όταν ο άγγελος απεκύλισε τον λίθο, ο Ιησούς δεν ήταν πια στον τάφο.** Είχε αναστηθή και είχε φύγει από τον τάφο!

Πώς;

Μας το λέγει το **τροπάριο:**

Κύριε, ούτως εξήλθες; εσφραγισμένου του τάφου· καθώς εισήλθες και των θυρών κεκλεισμένων προς τους μαθητάς Σου.

Μετά την ανάσταση το Σώμα του Ιησού είχε γίνει πνευματικό (Α' Κορινθ. 15,44). Η οποιαδήποτε μορφή ύλης δεν παρεμπόδιζε πια τις κινήσεις Του.

β. Η αντίδραση των Εβραίων.

1. Το άγιο Ευαγγέλιο (Ματθ. 28, 11-15) μας πληροφορεί:

Αμέσως μόλις έγιναν τα πιο πάνω, κάποιοι από τους στρατιώτες της κουστωδίας ξέροντας, τι τους επερίμενε, έτρεξαν στον Καϊάφα, τον άμεσο για την υπόθεση αυτή προϊστάμενό τους (Ματθ. 27,65). Και του ανέφεραν λεπτομερώς, τι είχε γίνει. «Απήγγειλαν τοις αρχιερεύσιν άπαντα τα γενόμενα» (Ματθ. 28,11).

Ο Καϊάφας ενέργησε αστραπιαία. Συνεκάλεσε αμέσως το Συνέδριο (Σανχεντρίν). Και ενώπιον όλων των αρχιερέων και αρχόντων οι της κουστωδίας επανέλαβαν, τι είχε και είχαν ιδεί.

2. Και το Συνέδριο, έκαμε την σκέψη: **Αν τραβήξουμε τα άκρα ζητώντας την τιμωρία των στρατιωτών,** το θέμα θα φθάση στον Πιλάτο. Και εκεί, ενώπιόν του, οι στρατιώτες θα υποστηρίζουν τις θέσεις τους. Και θα αγωνισθούν πάση θυσία για την ζωή τους! Θα τα ειπούν

όλα. Και περισσότερα! Και ο Πιλάτος αφορμή θέλει να στραφή εναντίον μας! Αυτός με το ζόρι συμφώνησε στην καταδίκη του Ιησού! Τί θα γίνει, αν μάθη τέτοια πράγματα;

3. Και το Συνέδριο κατέληξε στην απόφαση:

- να μην δεχθή τις μαρτυρίες των στρατιωτών·
- και να μην αφήση να γίνουν ευρύτερα γνωστές.

Για την υλοποίηση της αποφάσεώς τους, αυτής, προχώρησαν στις εξής ενέργειες:

• έδωσαν χρήματα πολλά στους στρατιώτες με την δέσμευση να λένε, ότι το Σώμα του Ιησού το έκλεψαν οι μαθητές Του, ενώ αυτοί κοιμώντο.

- ανέλαβαν την ευθύνη ενώπιον του Πιλάτου·

• διέσπειραν στον κόσμο την είδηση, ότι το Σώμα του Ιησού το έκλεψαν οι μαθητές Του·

• έκαμαν την εκδοχή αυτή επίσημη θέση των Εβραίων επάνω στο θέμα της Αναστάσεως του Κυρίου.

Είναι φανερό, ότι:

• ο Πιλάτος δεν ενδιαφέρθη να τιμωρήση τους Ρωμαίους στρατιώτες για «γελοίες υποθέσεις» των Εβραίων· και ότι

- τα μυστικά «διέρρευσαν» και από τους στρατιώτες και από το Συνέδριο.

Πόσο λογική είναι η εξήγηση που δίνουν τα άγια Ευαγγέλια για το πως δημιουργήθηκε η εκδοχή των Εβραίων στο θέμα της Αναστάσεως!

γ. Απόλυτα βέβαιτοι

1. Οι δύο γυναίκες έτρεξαν στους μαθητές του Ιησού. Τους μετέφεραν την παραγγελία Του. Και αμέσως έτρεξαν ο Πέτρος και ο Ιωάννης να ιδούν τον κενό τάφο. Έφθασαν. Εμπήκαν μέσα. **Και είδαν τα νεκρικά σάβανα εκεί. Και το σουδάριο (= μανδήλιο), με το οποίο είχαν σκεπάσει το πρόσωπο του Ιησού προσεκτικά τυλιγμένο.**

Είδαν καιπίστευσαν (Ιω. 20,8). Στην συνέχεια η επικοινωνία με τον αναστάντα Ιησούν ετόνωσε την πίστη τους. Την έκαμε γρανίτη. Βεβαιότητα ακράδαντη.

2. Ιδού, πως περιγράφει ο απόστολος Παύλος τα αισθήματά του για τον Χριστό και την ανάστασή Του:

«Αξιώθηκα και είδα τον Χριστό. Τον είδα μέσα στο φως της θείας δόξας Του. Και ο Χριστός μου μίλησε. Εμένα του αμαρτωλού· του χειρότερου από όλους! **Και δεν ετόλμησα να παρακούσω σε μια τέτοια ουράνια οπτασία και εντολή.** Και από τότε γυρίζω όλον τον κόσμο και κηρύττω. **Και είμαι πρόθυμος (= ετοιμώς έχω) όχι μόνο να ιδώ τον εαυτό μου στα σίδερα της φυλακής (= ου μόνον δεθῆναι), αλλά και να με εκτελέσουν σαν κακούργο υπέρ του Ονόματος του Κυρίου Ιησού»** (Πραξ. 21,24).

3. Με άλλα λόγια ο απόστολος Παύλος μας λέγει:

- **Είδαμε τον Χριστό** μετά την θανάτωση Του ζωντανό.
- Και **καταλάβαμε τι είναι.**
- Για μας τα πράγματα είναι **ξεκάθαρα.**
- Πορεία και τέρμα για μας είναι **προαποφασισμένα.**
- **Δεν ψάχνουμε** ούτε για δόξα· ούτε για αγαθά.
- Ένα μόνο **ποθούμε:** να μείνωμε πιστοί στον Χριστό· να τηρήσωμε την εντολή Του.

δ. Πώς έγινε η ανάσταση

1. Ο Ιησούς δεν ήταν μόνο άνθρωπος. Ήταν και ο Θεός. Απέθανε σαν άνθρωπος. Και ετάφη σαν άνθρωπος. Μα σαν Θεός ήταν και έμεινε αθάνατος και ζωοποιός. Με τον θάνατό Του εχωρίσθη η ψυχή Του από το Σώμα Του. Η θεότητά Του έμεινε ενωμένη και με την ψυχή Του και με το Σώμα Του.

Έτσι όταν ήρθε η ώρα, η παντοδύναμη θεότητα ξαναένωσε τα διεστώτα, ψυχή και σώμα, και ο Ιησούς ανέστη. Με την ανάσταση το σώμα του Ιησού εθεώθη· δηλαδή έγινε από φθαρτό άφθαρτο· και από χοϊκό έγινε πνευματικό.

2. Αφού αναστήθηκε ο Ιησούς, πρώτα απέβαλε ήρεμα τα σουδάρια και την συνδόνα, με τα οποία τον είχαν ενταφιάσει· τα ετύλιξε με προσοχή και νοικοκυρωσύνη· **και μετά, εξήλθεν εσφραγισμένου του τάφου,** καθώς εισήλθε και των θυρών κεκλεισμένων προς τους μαθητάς Του. Και «ουκ, ήσθοντο, πότε ανέστη, οι φυλάσσοντες Αυτόν στρατιώται». **Γιατί, ό,τι και να κάνουν οι άνθρωποι, δεν μπορούν να τον βάλουν τον Θεόν στο χέρι! Είναι και πιο έξυπνος! Και πιο εύστοφος! και πιο δυνατός!**

3. Και μια ακόμη θεολογική παρατήρηση. Ο Πατήρ, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα είναι ένας Θεός. Και ονομάζονται και τα τρία πρόσωπα «Ο Ων» (= ο υπάρχων), εβραϊκά Ιεχωβά ή Ιαχβέ. **Τα τρία πρόσωπα (Πατήρ, Υιός και Άγιον Πνεύμα) έχουν μία θέληση και μία ενέργεια.**

Γι' αυτό και η Γραφή:

- **άλλοτε** μας λέγει, ότι τον Ιησού τον ανέστησε ο Θεός Πατήρ (Πραξ. 3,15, Ρωμ. 6,4, Κολ. 2,12).
- **άλλοτε,** ότι αναστήθηκε μόνος Του «αυτεξουσίως» (Ιω. 10,18)
- **άλλοτε,** ότι τον ανέστησε το Άγιο Πνεύμα (Ρωμ. 8,11).

ε. Εν τω Ονόματί Μου...

1. Οι απόστολοι δεν εβγήκαν στο κήρυγμα με μόνο όπλο τους μια ιδεολογία (= την πίστη στον Χριστό). Ο Χριστός δεν τους άφησε άοπλους και γυμνούς. Τους έδωσε **ένα μεγάλο όπλο: την δύναμή Του.**

Τους είπε:

- **Όποιος πιστεύει σ' Εμένα** θα κάμη όχι μόνο τα έργα που κάνω εγώ, αλλά και άλλα ακόμη μεγαλύτερα (Ιω. 14,12).
- **Εκείνοι που πιστεύουν σ' Εμένα,** θα κάμουν μεγάλα θαύματα: Θα βγάλουν στο όνομά Μου δαιμόνια· θα μιλούν γλώσσες, που δεν τις ξέρουν· θα πιάνουν φίδια, και το δηλητήριό τους δεν θα τους βλάπτει· θα πίνουν δηλητήρια, χωρίς να πάθουν τίποτε· θα θεραπεύουν αρρώστους (Μαρκ. 16, 17-19).
- **Θα σας στείλω αυτό, που υποσχέθη ο Πατέρας Μου** (= το Άγιο Πνεύμα). Μείνате στην Ιερουσαλήμ, μέχρι που να ενδυθήτε την εξ ύψους δύναμιν (Λουκ. 24,49).
- **Σας δίνω την δύναμη και την εξουσία** να θεραπεύετε ασθενείς· να ανασταίνετε νεκρούς· να καθαρίζετε λεπρούς· να βγάζετε δαιμόνια (Ματθ. 10,8).

2. Το **κατά Μάρκον Ευαγγέλιο** μέσα στην απέραντη απλότητά του μας δίνει την εξής υπέροχη μαρτυρία:

Ο μεν Κύριος Ιησούς Χριστός μετά από αυτά ανελήφθη στον ουρανό και εκάθισεν εκ δεξιών του Πατρός.

Εκείνοι δε (οι απόστολοι) εξελθόντες, εκήρυξαν πανταχού, του Κυρίου συνεργούντος και τον λόγον τους βεβαιούντος δια των επακολουθούντων σημείων. Δηλαδή:

Παντού μαζί τους ήταν **ο Κύριος.** Τους εβοηθούσε. Τους ενίσχυε.

Και επεκύρωνε τα λόγια τους με θαύματα, που ποτέ δεν έπαυσαν να γίνονται (Μάρ. 16, 19-20).

Ένα παράδειγμα:

Είπε ο **Πέτρος** στον παράλυτο ζητιάνο:

- Αργύριον και χρυσίον ουχ υπάρχει μοι· ο δε έχω τούτο σοι δίδωμι: **Εν τω ονόματι Ιησού Χριστού έγειρε και περιπάτει.**

Και ο παράλυτος έγινε σαν παλληκάρι... (Πράξ. 3, 6-7).

Και τα θαύματα συνεχίζονται:

- Πόσα θαύματα!

- Και τι θαύματα!
- Από τότε... μέχρι και σήμερα.
- Ούτε σταμάτησαν. Ούτε θα σταματήσουν ποτέ.
- Τα χαρίσματα του Χριστού στους μαθητές Του, εξακολουθούν να ενεργούν και σήμερα.

- Μέσω των ιερέων Του·
- Μέσω των αγίων Του·
- Μέσω του Τιμίου Σταυρού·
- Μέσω των αγίων εικόνων·
- Μέσω του νερού του Αγιασμού·
- Μέσω των λειψάνων των αγίων·
- Μέσω του κάθε τι που Εκείνος αγίασε.

Οι Πράξεις των Αποστόλων και η ιστορία της Εκκλησίας είναι γεμάτες από θαύματα των αποστόλων και των αγίων. Μέχρι σήμερα.

3. Ο άγιος Ιγνάτιος Μπριαντσιανίνωφ λέγει:

Τα σημεία εγίνοντο, για να βοηθούν τους ανθρώπους να δεχθούν τον λόγο του Θεού. Το κύριο ήταν ο λόγος. **Τα σημεία απλώς μαρτυρούσαν για την δύναμη και την αξία του λόγου...**

Ο λόγος ενεργεί στον νου και στην καρδιά άμεσα. Τα σημεία ενεργούν στον νου και στην καρδιά μέσω των σωματικών αισθήσεων...

Τα θαύματα προορίζονται κατά κύριο λόγο να πείσουν ανθρώπους αφοσιωμένους στις μέριμνες του κόσμου· και να τους οδηγήσουν στην πίστη. Γιατί οι προσηλωμένοι στην γη και στις δουλειές τους δεν έχουν την δύναμη να εκτιμήσουν την αξία του λόγου. Γι' αυτό ο εύσπλαχνος Λόγος του Θεού τους προσελκύει κοντά Του μέσω των ορατών θαυμάτων, που αποτελούν μια υλική, προσιτή στις αισθήσεις μας, απόδειξη· και οδηγούν την αδύνατη ψυχή στον παντοδύναμο Σωτήρα Θεόν Λόγο...

Τα θαύματα έκλειναν μέσα τους την απόλυτη αλήθεια. Και ήσαν τόσο σαφή και πασιφανή, ώστε οι εχθροί του Κυρίου, παρ' όλες τους τις προσπάθειες να τα συγκαλύψουν, δεν είχαν παρά να το ομολογούν, ότι ήσαν αληθινά^[20].

4. Στο βίο του Στάρετς Αντώνιου της Όπτινα (υπό έκδοσιν) διαβάζουμε τα εξής:

Τον περασμένο αιώνα ένας σοφός κληρικός, **ο Βλ. Μπάρσκι**, περιώδευσε στις χώρες της Μέσης Ανατολής. Στο βιβλίο που έγραψε, όταν ξαναγύρισε στην Ρωσσία, περιγράφει και **το άγιο Φως**, που βγαίνει μόνο του στον Πανάγιο Τάφο **την ώρα της Αναστάσεως**.

Μα ένας λόγιος, αυτό δεν ήθελε να το πιστεύσει.

Τον ερώτησε ο **π. Αντώνιος**:

- Εάν το εβλέπατε με τα μάτια σας, θα το πιστεύατε;

- Θα το επίστευα!

- Ποιόν να πιστεύσωμε τώρα εμείς; Εσένα, που δεν το είδες, ή τον Μπάρσκι που το είδε, το επίστευσε και το έγραψε^[21];

Κάτι το ανάλογο ισχύει για όλα τα θέματα.

στ. Το σημείον

Μετά από όλα αυτά, υπενθυμίζουμε στους αναγνώστες μας δύο λόγια της αγίας Γραφής:

1. Όταν οι Εβραίοι του ζητούσαν «σημείο», που να αποδείκνυε την ιδιότητά Του, σαν μεσσία και Θεού, ο Ιησούς τους απάντησε:

Γενεά πονηρά και μοιχαλίσ σημείον ζητεί! Και σημείον ου δοθήσεται αυτή, ειμή **το σημείον Ιωνά του προφήτου·** όπως δηλαδή ο Ιωνάς έμεινε τρεις ημέρες στην κοιλιά του κήτους και μετά εβγήκε ζωντανός, υγιής, δυνατός, έτσι και ο Υιός του Ανθρώπου θα μείνη στην κοιλιά της γης (= στον τάφο) τρεις ημέρες και μετά θα αναστηθή (Ματθ. 12, 38-40, Λουκ. 11, 29-30).

Η ανάσταση του Χριστού είναι το σημείο που εδόθη στην πονηρά και μοιχαλίδα γενεά, που τα βλέπει όλα με την ξηρά λογική του παλαιού ανθρώπου. Άρα η ανάσταση του Χριστού είναι θέμα, που όταν το ψάξει κανείς, βρίσκει!

2. Είπε ο απόστολος Παύλος στους Αθηναίους“

Ο Θεός έστειλε στον κόσμο Σωτήρα και Κριτή **(σαν άνθρωπο)** τον Υιό Του. Μα αυτό δεν είναι ένα αυθαίρετο συμπέρασμα. Μας έδωσε σε όλους μας την δυνατότητα να το ελέγξουμε και να το διαπιστώσουμε μόνοι μας, αρκεί να μελετήσουμε την Ανάστασή Του (= **πίστιν παρασχών πάσιν**^[22] **τήσας Αυτόν εκ νεκρών**) (Πράξ. 17,31).

Η έρευνα αυτή πρέπει να γίνεται με ειλικρίνεια απέναντι του εαυτού μας.

Δ' ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

Δεν μπορούμε να μελετήσουμε όλοι όλα τα θέματα των διαφόρων επιστημών σε βάθος. Περιοριζόμαστε λοιπόν να προσπαθούμε να σχηματίσουμε σωστές αντιλήψεις. Το επιτυγχάνουμε, όταν στηριζόμαστε σε λόγια-καταστάλαγμα έρευνας και μελέτης των εγγυημένα μεγάλων και σοφών ειδικών ερευνητών-επιστημόνων.

Ας αναπληρώσουμε λοιπόν και εμείς τα υστερήματα μας με την σοφία και την πείρα αρμοδίων ειδικών ερευνητών.

α. Το πιο αξιόπιστο γεγονός.

1. Ο Thomas Arnold (Τόμας Αρνολντ), καθηγητής της Ρωμαϊκής Ιστορίας, συγγραφέας μιας υπέροχης τρίτομης Ιστορίας του Ρωμαϊκού Κόσμου (έργο κλασσικό), γράφει:

«Χρόνια εμελετούσα την αρχαία ιστορία. Ερευνούσα τις πηγές. Και «εξύγιζα» τις απόψεις των νεωτέρων συγγραφέων, που ασχολήθηκαν με την εποχή αυτή. Σαν κατασταλάγματα των μελετών μου λέγω τούτο: **Δεν ξέρω να υπάρχει στην ιστορία ολόκληρης της ανθρωπότητας άλλο γεγονός, που να θεμελιώνεται – για τον απροκατάληπτο ερευνητή – σε πιο πειστικές και αξιόπιστες μαρτυρίες και σε πιο εξαντλητική έρευνα από το σημείο (εννοώ τον κενό τάφο) που μας έδωσε ο Θεός, για να δείξει, ότι ο Χριστός απέθανε μεν, αλλά και αναστήθηκε εκ νεκρών**»^[23]

Ο διάσημος ιστορικός **A. Fr. Gfrörer**, (Α. Γραίρερ), που από άθεος μετά βαθειά μελέτη των πηγών **επίστευσε** στον Χριστό, λέγει:

Η ανάσταση του Χριστού είναι το πιο έγκυρο και το πιο μαρτυρημένο γεγονός της αρχαίας ιστορίας.

Αν αφήσω τον εαυτό μου να μην παίρνη στα σοβαρά τις μαρτυρίες για την ανάσταση του Χριστού, μόνο και μόνο επειδή προέρχονται από χριστιανούς (από τους αποστόλους), δεν έχω πια δικαίωμα να θεωρώ κανένα γεγονός της αρχαίας ιστορίας έγκυρο και αξιόπιστο^[24]

2. Ο Dr Simon Greenleaf (Σίμων Γκρήνλεφ), ένας από τους πιο μεγάλους αμερικανούς νομικούς (θεωρείται η πιο μεγάλη νομική αυθεντία των Η.Π.Α.) έγραψε ένα βιβλίο αφιερωμένο στο θέμα: Έχουν νομική αξία οι μαρτυρίες των αποστόλων για την ανάσταση του Χριστού; Τα συμπεράσματα του είναι:

- **Αποκλείεται** (σαν από νομικής πλευράς απίθανη) η υπόθεση ότι θα μπορούσαν οι απόστολοι να μείνουν για πάντα σταθεροί στην άποψη ότι ο Χριστός αναστήθηκε, αν αυτό δεν ήταν όχι απλώς γεγονός, αλλά **γεγονός αδιαμφισβήτητο** και ένδοξο.

- **Η ανάσταση** ήταν για τους απόστολους **γεγονός τόσο γνωστό και σαφές**, όσο τα πιο σοβαρά γεγονότα της ζωής τους, για τα οποία δεν έχουν **καμμιά αμφιβολία ότι έγιναν**.

- Η ανάσταση του Χριστού – από πλευράς των αποδείξεων που εξετάζουν και λαμβάνουν υπ' όψιν τους τα σημερινά δικαστήρια – είναι **το πιο αδιαμφισβήτητο γεγονός της παγκοσμίου ιστορίας**^[25]

β. Ιστορία Χριστού χωρίς ανάσταση δεν γίνεται!

1. Όμως ένας άλλος διαπρεπής νομικός, ο **Frank Morisson** έβαλε στόχο του να διαμφισβητήσει τις μαρτυρίες που έχουμε για την ανάσταση του Χριστού. Ο Μόρισον

- **Παραδεχόταν ότι ο Χριστός υπήρξε**· ότι ήταν πρότυπο αρετής και υπέροχος διδάσκαλος·

- **δεν παραδεχόταν μόνο την ανάστασή του.**

- **έλεγε πως η ανάσταση ήταν μια μυθοποιημένη ωραιοποίηση της ιστορίας του Χριστού.**

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο των ιδεών του ο Μόρισον αποφάσισε να γράψει **την ιστορία των τελευταίων ημερών του Ιησού, χωρίς να κάμη καμιά αναφορά στην ανάστασή του**. Του είχε μπει η ιδέα, ότι αν έγραφε τέτοιο τεκμηριωμένο βιβλίο, θα έκανε να ... ξεχασθή η ανάσταση του Χριστού!

2. Άρχισε λοιπόν να έρχεται σε επαφή με τα γεγονότα και με τα προβλήματα που τα ακολουθούν. Και τότε η δικαστική του ευσυνειδησία τον έκαμε να αλλάξει γνώμη και τοποθέτηση.

Ασχολήθηκε λοιπόν με το θέμα αυτό στα σοβαρά . Μελέτησε, όσο πιο καλά μπορούσε, όλα τα στοιχεία που είχε στην διάθεσή του. Και **κατάλαβε, ότι ακόμα και αν το ήθελε, ήταν αδύνατο να γράψει το βιβλίο, που είχε σχεδιάσει και όπως το είχε σχεδιάσει**. Και κατέληξε να γράψει ένα βιβλίο **εντελώς διαφορετικό** από εκείνο που είχε προγραμματίσει. Ο τίτλος του βιβλίου αυτού είναι: **«Ποιός απεκύλησε τον λίθο»;** Στο πρώτο κεφάλαιο ο Μόρισον δηλώνει: **«Ποτέ μου δεν το είχα φαντασθή ότι θα κατέληγα να γράψω ένα τέτοιο βιβλίο»^[26]!**

3. Το βιβλίο του Μόρισον είναι μια συνεχής διακήρυξη, ότι η ανάσταση του Χριστού είναι γεγονός.

Κυκλοφόρησε **σε εκατομμύρια αντίτυπα** και αποτελεί **αληθινό μνημείο μιας λογικής εργασίας, που κυριολεκτικά ξετινάζει όλα τα επιχειρήματα εκείνων που προσπάθησαν να αμφισβητήσουν την ανάσταση του Χριστού.**

γ. 700 ώρες εργαστηριακής έρευνας

1. Ο Josh Mc Dowell^[27] διαπρεπής αμερικανός επιστήμων, ξεκίνησε άθεος. Επάλεψε να παραμερίσει από το φάσμα της ζωής του την πίστη στον Χριστό (βλ. κεφ. 10^ο). Μα δεν τα κατάφερε.

Ας ακούσωμε την διακήρυξη που έκαμε, για την πίστη του στην ανάσταση του Χριστού:

2. Κάποτε ένας φίλος μου με ρώτησε:

- Τί είναι εκείνο, που σε κάνει να μένης δεμένος με τον Χριστιανισμό;

Του απάντησα:

- Ένα. Ένας και μόνο λόγος. Έψαχνα για χρόνια να βρω μια εξήγηση **για την ανάσταση του Χριστού**. Έψαχνα χρόνια να ιδώ: μπορεί να δοθή στην ανάσταση του Χριστού **εξήγηση διαφορετική από αυτήν που δίνουν οι απόστολοι στα ευαγγέλια και στις επιστολές τους; Συγκεκριμένα «έφαγα» εφτακόσιες (ναι, εφτακόσιες!) ώρες εργαστηριακής έρευνας επάνω στο θέμα αυτό!** Ερεύνησα όλες τις πηγές. Και εξέτασα όλες τις δυνατές εκδοχές.

Ξεκίνησα από την σκέψη, ότι η ανάσταση του Χριστού πρέπει να είναι:

- **ή η πιο μεγάλη απάτη και πονηρία στον κόσμο,**
- **ή το πιο μεγάλο γεγονός της παγκόσμιας ιστορίας.**

Στην συνέχεια όμως **η έρευνά μου με υποχρέωσε να παραδεχθώ, ότι**

- **Η ανάσταση του Χριστού είναι γεγονός.**
- **Γεγονός, που έγινε σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.**
- **Γεγονός, που έχει μάρτυρες και αποδεικτικά στοιχεία (πειστήρια).**

Η έρευνα μου με έκαμε να καταλάβω, ότι η χριστιανική πίστη·

- **Δεν είναι στοχασμός.**
- **Δεν είναι φιλοσοφία.**
- **Δεν είναι μια πλαστή ιστοριούλα.**
- **Είναι η πιο αληθινή ιστορία στον κόσμο.**

3. Με άλλα λόγια, τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά και τόσο απλοϊκά, όσο φαντάζονται μερικοί με την απλοϊκότητα και απλότητά τους.

δ. Γι αυτό ξεσηκώνονται με τόση μανία.

Γράφει ο καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης **Σπυρ. Μακρής**:

Αυτά που γράφω είναι όλα προσωπικά μου βιώματα. Είναι πράγματα που παίδεψαν την ψυχή μου· που αποτελούν το τέρμα της πνευματικής μου πορείας· που μπορώ να τα βεβαιώσω με την σφραγίδα της απόλυτης εσωτερικής μου πληροφορίας, από την βίωση και την παρατήρηση αρκετών δεκαετιών από τον καιρό που επέστρεψα στον Κύριο μας Ιησούν Χριστόν.

Η σταύρωση και η Ανάσταση του Χριστού είναι το επίκεντρο, είναι ο πυρήνας της κατάφασης του Χριστιανισμού. Γιατί, αν η Σταύρωση και η Ανάσταση του Χριστού είναι αλήθεια, τότε όλα εκείνα που πιστεύουμε και ακολουθούμε (και είναι ξένα και αντίθετα στον Χριστό και στο ευαγγέλιο Του) πρέπει να γκρεμιστούν· γιατί είναι είδωλα και ψέματα.

Γι' αυτό ξεσηκώνονται με τόση μανία και τόσο πείσμα να μας πείσουν με ένα σωρό επιχειρήματα παραπλανητικά, ότι η Ανάσταση του Χριστού δεν έγινε. Επειδή:

Αν η Ανάσταση του Χριστού έγινε, τότε ο Χριστός είναι Θεός· και όλα όσα μας λέει είναι αλήθεια. Και συνεπώς θα πρέπει να πεθάνουμε γι το κάθε τι, που είναι αντίθετο στο λόγο του Χριστού. Και να ζήσουμε μια ζωή σύμφωνη με αυτά που είπε ο Χριστός και πρεσβεύει η Εκκλησία Του^[28].

ε. Συμπέρασμα

1. Γράφει ο διαπρεπής αμερικανός νομικός **George Eldon Ladd^[29]** (Τζώρτζ Έλντον Λάντ)

• Σήμερα ο πιστός χριστιανός μπορεί να είναι **100% σίγουρος ότι ο Χριστός αναστήθηκε.**

• **Η πίστη μας δεν στηρίζεται σε μύθους.** Ούτε σε φιλοσοφικές στοχαστικές συλλήψεις.

• **Στηρίζεται σε ιστορικά γεγονότα**

- με αδιάσειστη βάση· και
- με αναντίρρητες αποδείξεις.

2. Ένας άλλος διαπρεπής νομικός ο αρχιδικαστής της Αγγλίας (Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, θα ελέγαμε εμείς), **λόρδος Darling** (Λόρδος Ντάρλινγκ) μετά μια **νομική έρευνα** επάνω σε όλες τις μαρτυρίες που έχουν σχέση με την ανάσταση του Χριστού, γράφει:

Για την ανάσταση του Χριστού έχομε πάρα πολλές μαρτυρίες. **Και θετικές. Και αρνητικές.** Που όλες, η κάθε μία με τον τρόπο της μας δίνουν τόσες **πολλές ενδείξεις, ότι η Ανάσταση του Χριστού είναι μια ζωντανή πραγματικότητα**, ώστε κανένα σώμα από μελετημένους δικαστικούς (από όποιο μέρους του κόσμου κι αν είναι!) **δεν θα μπορούσε να βγάλη** – με βάση τα στοιχεία που μας δίνουν οι μαρτυρίες αυτές – **απόφαση διαφορετική από ότι:**

- **η Ανάσταση του Χριστού είναι γεγονός·**
- **ο Χριστός ανέστη.**

Ε' ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΝΟΣ ΑΓΙΟΥ

Οι ερευνητές ξεκινούν διανοητικά-εγκεφαλικά. Και καταλήγουν στην αγάπη του Χριστού.

Οι άγιοι ξεκινούν από την αγάπη τους προς τον Χριστό. Και προχωρούν με αυτήν.

Ο δρόμος των αγίων είναι καλλίτερος. Εκφράζει πιο σωστά τον άνθρωπο. Εκφράζει την σωστή πορεία του ανθρώπου προς τον Θεό, που είναι η με υπακοή αναζήτηση του Θεού.

Ας ιδούμε λοιπόν, τί λέγει **ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος:**

1. Πάντοτε γινόταν λόγος για πράγματα αξιοθαύμαστα. Μα τα δικά μας είναι ακόμη πιο αξιοθαύμαστα!

Μα τα τωρινά είναι ακόμη πιο αξιοθαύμαστα.

Κηρύττεται ο Σταυρός και τρέχει όλος ο κόσμος.

Τί σημαίνει «κηρύττεται Σταυρός»;

Κηρύττεται ένας επονείδιστος θάνατος!

Και γιατί τρέχουν; Για να ιδούν; Δεν εσταυρώθηκαν μυριάδες; Δεν υπήρξαν χιλιάδες σοφοί; Δεν υπήρξαν πολλοί ισχυροί; Δεν υπήρξαν περίδοξοι βασιλείς;

Υπάρχει άλλος, που να κέρδισε έτσι τον κόσμο;

Και μη μου φέρεις σαν επιχείρημα εναντίον του Χριστού τις αιρέσεις!

• **Όλοι τον Χριστό κηρύττουν· έστω και αν σφάλλουν σε κάτι!**

Όλοι Εκείνον προσκυνούν! Εκείνον που σταυρώθηκε επί Ποντίου Πιλάτου στην Παλαιστίνη!

2. Κανείς στον κόσμο δεν κατάφερε ό,τι κατάφερε Αυτός. Και μάλιστα παρά τα τόσα εμπόδια. Μην ξεχνάτε:

• πόσοι βασιλείς. Τον επολέμησαν!

• πόσοι τύραννοι Τον εθεώρησαν σαν τον μοναδικό τους αντίπαλο!

• Πώς ο κόσμος όλος σε όλες τις πόλεις είχαν ξεσηκωθεί εναντίον Του!

Και όμως! Ποτέ δεν επήγε προς τα πίσω ο Χριστιανισμός. Χρόνο το χρόνο όλο και πιο μπροστά πηγαίνει!

3. Σε τί οφείλεται αυτή η ισχύς;

• **Ήταν μάγος!** σου λένε.

Μπα; ο μοναδικός στον κόσμο μάγος ήταν; δεν έχετε ακούσει, τί μάγους είχαν στην Περσία και στις Ινδίες; Και πόσους έχουν ακόμη! Θυμάσθε κανενός το όνομα;

• Να εκείνος ο Απολλώνιος ο Τυανεύς, ήταν και μάγος και απατεώνας. Και έλαμψε!

Πού και πότε!

Σε μια μικρή πόλη! Και για λίγο! Και έσβησε! Και δεν άφησε ούτε Εκκλησία· ούτε πιστούς· ούτε τίποτε!

• Και γιατί χάνω τα λόγια μου, μιλώντας για μάγους, που έσβησαν;

4. Η ειδωλολατρεία, πώς έπαυσε;

Πού είναι ο Δωδωναίος; Πού είναι ο Κλάριος; Πού είναι εκείνα τα εργαστήρια της πονηρίας και απάτης (τα μαντεία); Σιωπούν! Το εβούλωσαν!

• Τί είναι εκείνο που κάνει τα δαιμόνια να τρέμουν;

Γιατί τα πιάνει φρίκη και τρόμος, όταν ακούνε κάτι για τον Εσταυρωμένο, ή για λείψανα ανθρώπων που εσφάγηκαν για χάρη του;

Γιατί ακούνε **Σταυρό και το βάζουν στα πόδια;**

Να γελάνε έπρεπε! Είναι τίποτα το σπουδαίο ο Σταυρός;

Κάθε άλλο! Σιχαμερό και επονείδιστο! Εκτελεστικό όργανο είναι. Και μάλιστα το χειρότερο από όλα. Για τους Εβραίους καταραμένο. Για τους Έλληνες σιχαμερό. Σε τί οφείλεται και τον τρέμουν οι δαίμονες; Όχι στην δύναμη του Σταυρωμένου;

Αν εφοβούντο τον Σταυρό σαν σταυρό (άφησε που αυτό (= να φοβούνται!) είναι εξευτελιστικό για «Θεούς»), **θα έπρεπε ν α τρέμουν και κάθε σταυρωμένο·** και ασφαλώς και τους ληστές.

Ε λοιπόν. Σε ερωτώ: **Αν κάποιος ειπή: «Στο όνομα του σταυρωθέντος» (και εννοεί κάποιον ληστή), θα φύγει ο διάβολος;**

Αμ δε...

Όχι μόνο δεν θα φύγει, αλλά και θα γελάσει με την καρδιά του!

Μα αν εννοεί «τον Ναζωραίο», φεύγουν σαν να είναι το όνομα αυτό φωτιά!

5. Έλα τώρα· και ειπέ μου:

Πώς εξαπλώθηκε η πίστη στον Χριστό; Σε τί οφείλεται αυτό; Σε ικανοποιεί η εξήγηση;

- **ότι τάχα ήταν απατεώνας;**
- **ότι τάχα ήταν σοφός;**
- **ότι ήταν μάγος;**

Όχι. Γιατί κανένας απατεώνας, μάγος Και σοφός δεν απόκτησε ποτέ τέτοια δύναμη.

Κανένας. Ποτέ. Ούτε από μακριά. Ούτε στο ελάχιστο.

6. Από αυτά γίνεται φανερό ότι:

Ο Χριστός επεκράτησε, όχι γιατί ήταν μάγος, όχι γιατί ήταν απατεώνας, αλλά **επειδή ήρθε να μας απαλλάξει από τους μάγους και τους απατεώνες· επειδή είναι η ακαταμάχητη θεία δύναμη**^[30].

Ο Απόστολος Παύλος εξομολογείται:

Όλα μου τα επίγειας μορφής κέρδη και πλεονεκτήματα τα εθεώρησα ζημιά και τα άφησα, για τον Χριστό.

Ναι, όλα μου ανεξαιρέτως τα επίγεια κέρδη όχι απλώς τα αφήνω, αλλά και τα θεωρώ ζημιά! Τόσο ανώτερο είναι, να καταλάβη κανείς ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός (= ο μοναδικός Σωτήρας)· και να Τον κάμη Κύριο της ζωής!

Εγώ τα άφησα όλα για τον Χριστό! Ναι, όλα τα θεωρώ σκουπίδια και τα πετάω, προκειμένου να κερδίσω τον Χριστό και να πάω κοντά Του!

Και δεν επιδιώκω να πάω κοντά Του με την αμαρτωλή και αυτάρεσκη συναίσθηση, ότι ετήρησα τον Νόμο και θα δικαιωθώ σαν τηρητής του Νόμου.

Πιστεύω, ότι ο Θεός θα με ελεήσει, επειδή πιστεύω στον Χριστό και Τον επικαλούμαι.

Και επιθυμώ να είμαι πάντοτε κοντά Του, για να μπορέσω να καταλάβω καλά

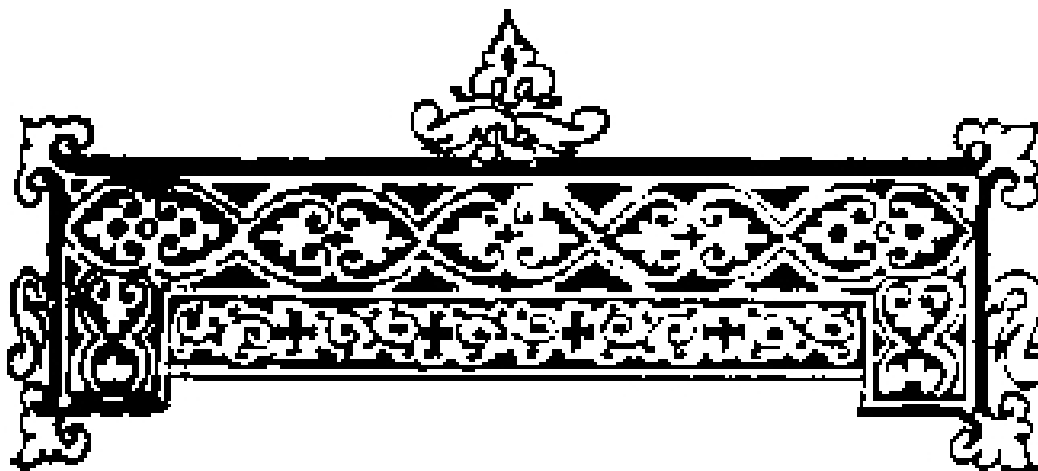
- τι είναι ο Χριστός
- τί σημασία έχει για μας η ανάσταση
- και γιατί πρέπει, αν θέλω στην κοινή ανάσταση να αναστηθώ για αιώνια

ζωή και δόξα, να γίνω εδώ κοινωνός στα Πάθη Του, δηλ. να νεκρώνω και εγώ τα πάθη μου (Φιλ. 3,7-11).

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- [1] S. Augustini, Enarratio in Psalmum 120,6.
- [2] Παγκόσμιο Λεξικό των Έργων, τομ. Ε', Αθήναι (Spiritus Mundi) 1966, σελ. 2404-2405.
- [3] Pascal, Bl. Pensées, art. XI.
- [4] Παρακλητική, Ηχ. Πλ. Α' Κυριακή, Αίνουι.
- [5] Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Εις την Α' προς Κορινθίους Επιστολήν Ομιλία Ε, γ' P.G. τομ. 61,43.
- [6] Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Εις το κατά Ματθαίον Ομιλία ΠΘ' (89), α' P.G. τομ. 58, σελ. 781-783.
- [7] Blinzler, Joseph, Der Prozess Jesu, Regensburg 1960³, s. 87-174.
- [8] Koch, Anton. Hom. Handbuch, Bd I, Freiburg 1952⁴, σελ. 445.
- [9] Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Προς Ιουδαίους και Έλληνας απόδειξις ότι ο Θεός ο Χριστός § ιδ' (P.G. τομ. 48, σελ. 832-833).
- [10] S. Augustini, Enarratio in Psalmum, 62,15.
- [11] Ramsay, A.M. God, Christ and the World, London (S.C.M. Press) 1969, p. 78-80.
- [12] Γιαννακοπούλου, Ιωήλ (αρχιμ.) Χριστιανισμός-Λογική, Καλαμάτα 1953, σελ. 66-67.
- [13] Greenleaf, Simon, An Examination of the Testimony of the Four Evangelists by the Rules of Evidence Administred in the Courts of Justice. Grand Rapids 1965, p. 29.
- [14] Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τομ. 7^{ος}, σελ. 56.
- [15] Strauss, D. Fr. The Life of Jesus for People, Vol. I, London, 1879, p. 412.
- [16] Σπυρ. Μακρή, καθηγητού Αναισθησιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπ. Θεσσαλονίκης: Η Επιστήμη μπροστά στην Σταύρωση και την Ανάσταση του Ιησού Χριστού, Θεσσαλονίκη 1981. Άλλες σχετικές μελέτες:
 -D.Edwards, M.D.Q W.J. Grabel, M. Div.: F.E. Hosmer, M.S.AMI, On the physical death of Jesus Christ, JAMA vol. 255,11; 1988, March 21.
 -S.M. Tenney, On death by crucifixion, Annotations 286, vol 68,2 (August 1964).
 -N.P. De Pasquale, M.D.: G.E. Burch, M.D. On the death by crucifixion, Annotations 435, vol 66,3 (Sept 1962).
- [17] Μακρή, Σπυρ. ε.ά. σελ. 14-17.
- [18] Krauss, Jesus from Nazareth, In Jewish Leyend. (Jewish Encyclopedia, vol. 7, New York 1906, p. 170-173.
- [19] Meyer, P.L. First Easter. The true and unfamiliar Story, New York (Harper and Row) 1973, p. 122.
- [20] Αγίου Ιγνατίου Μπριαντιανίνωφ, Θαύματα και Σημεία, Πρέβεζα 1988², σελ. 40, 42, 45.
- [21] Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου, Στάρετς Αντώνιος, Πρέβεζα 1989, σελ. 81.
- [22] Βλ. Schneider, G. Die Apostelgeschichte, 2 Teil, Herders Theol. Kommentar zum N.T., Freiburg 1982, s. 243.
- [23] Arnold, Th. Christian Life, Its Hopes, its Fears and its Glory, London 1859⁶, p. 324.
- [24] Koch, Anton. Hom. Handbuch, Band 1, Freiburg 1952, σελ. 443.
- [25] Greenleaf, Simon, An Examination of the Testimony of the Fourth Evangelist by the Rules of Evidence Administred in the Courts of Justice, New York. Grand Rapids 1965, p. 29.
- [26] Morisson, Frank, Who Moved the Stone. London (Faber and Faber) 1930.
- [27] Mc Dowell, Josh. More than a Carpenter. Eastbourne, 1989, p. 86.
- [28] Μακρή, Σπυρ. ε.ά. σελ. 1-2.
- [29] Ladd, George Eldon, I Believe in the Resurrection of Jesus, Grand Rapids 1975, p. 141.

[30] Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Εις τον άγιον Απόστολον Παύλον Ομιλία Δ' Ρ.Γ. τόμ. 50,490.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Η ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ

α. Μικρόκοσμος

1. Όπως είδαμε, η Ανάσταση του Χριστού είναι ένα θαύμα· το πιο μεγάλο· μα παράλληλα είναι και ένα μυστήριο· και μια ζωοποιός δύναμη· που πρέπει να ουσιωθή στην ζωή του κάθε ανθρώπου· για να γίνη κοινωνός του μυστηρίου της αναστάσεως.

Όταν κάθε επί μέρους άνθρωπος αποκτά επίγνωση του μυστηρίου της αναστάσεως, μετέχει στην ανάσταση του Χριστού και γίνεται ένας μικρόκοσμος του μεγάλου μυστηρίου της αναστάσεως. Έτσι κάθε άνθρωπος που πιστεύει είναι ένα θαύμα της χάρης και της δύναμης του αναστάντος Χριστού.

2. Όλοι όσοι πιστεύουμε ζωντανά, είμαστε μία μικρογραφία της αναστάσεως του Χριστού.

Μα ο πιο παράδοξος μικρόκοσμος του μυστηρίου της αναστάσεως, η πιο εκφραστική εκδήλωση της δύναμης της αναστάσεως, είναι η μεταστροφή του Παύλου. Και ακριβώς επειδή ο Παύλος τα είχε ζήσει έγραψε, ότι η μεγαλύτερη δωρεά του Θεού είναι να γνωρίση κανείς τον Χριστό και την δύναμη της αναστάσεως αυτού.

3. Ας την σπουδάσωμε μελετώντας την μεταστροφή του Παύλου.

β. Τί ήταν ο Παύλος, πριν γίνη χριστιανός

1. Ο Παύλος, πριν γίνη χριστιανός, ήταν ένας νεαρός Εβραίος, που είχε το όνομα Σαύλος. Είχε γεννηθή στην Ταρσό, που ήταν τότε, όπως μας πληροφορεί ο Στράβων, πρωτεύουσα της Κιλικίας· πανεπιστημιούπολη· περίφημη για την εκεί διάδοση της στωικής φιλοσοφίας· και για το υψηλό πολιτιστικό της επίπεδο.

Μέσα στο περιβάλλον αυτό ο ταλαντούχος νέος έμαθε σε βάθος την ελληνική γλώσσα, σκέψη και σοφία. Έμαθε να χειρίζεται με ασυνήθιστη ευχέρεια την ελληνική γλώσσα. Είχε μια καταπληκτική διαλεκτική ικανότητα. Και με εντυπωσιακά ρητά και αποφθέγματα, που παρενέβαλλε, διήνθιζε και έκανε γοητευτικό τον λόγο του. Τέτοια ρητά βρίσκομε στις ομιλίες του και στις επιστολές του (Πράξ. 17,28· Τίτ. 1,11· Α' Κορ. 15,26).

2. Παράλληλα ο Σαύλος είχε λάβει **εξαιρετική εβραϊκή μόρφωση**. Ήταν υιός πλουσίου φαρισαίου, ζηλωτού εβραίου. Και εσπούδασε κοντά στον μεγαλύτερο τότε νομοδιδάσκαλο, τον ραββίνο **Γαμαλιήλ**. Έτσι σε νεαρή ακόμα ηλικία έγινε ένας από τους πιο σοφούς Εβραίους της εποχής του. Και φυσικά έγινε φαρισαίος. Και **σαν φαρισαίος πίστευε ότι ο άνθρωπος σώζεται μόνο, όταν τηρήσει τον Νόμο του Μωυσή**.

Αυτή ήταν η πίστη των φαρισαίων. Και συνοψιζόταν στην φράση, που μνημονεύει ο Παύλος: **«ο ποιήσας αυτά άνθρωπος ζήσεται εν αυτοίς»** (Ρωμ. 10,5· Γαλ. 3,12). Ο Σαύλος ημέρα με την ημέρα δενόταν πιο πολύ με την πίστη αυτή. Και αισθανόταν όλο και πιο βαθειά αφοσίωση στον Νόμο του Μωυσή και στις φαρισαϊκές παραδόσεις.

3. Ακολουθώντας τις αρχές αυτές ο Σαύλος εστράφη με άγριο φανατισμό εναντίον της Εκκλησίας του Χριστού. Η αντίθεση του προς την Εκκλησία υπαγορεύθηκε από τις εξής σκέψεις:

- **Τί είναι ανώτερο; Ο Νόμος ή ο Μεσσίας;**
 - **Τί είναι ο Μεσσίας; Νομοθέτης ή άνθρωπος υπόχρεως να τηρή τον νόμο;**
- Στα ερωτήματα αυτά η απάντηση των φαρισαίων ήταν·
- ο Νόμος εδόθη από τον Θεό και είναι αιώνιος.
 - ο Μεσσίας είναι δούλος του Θεού, υπόχρεως να τηρή τον Νόμο.

Αντίθετα η **απάντηση του Ιησού Χριστού** ήταν:

- **ο Μεσσίας είναι ανώτερος και από τον Μωυσή και από τον Νόμο του.**
- **ο Μεσσίας είναι ο Νομοδότης Θεός.**

4. Ο διαπρεπής Γάλλος επιστήμων Jacques Dupont (Ζακ Ντυπόν) γράφει:

Τον Παύλο δεν τον απασχολούσε η άποψη των Χριστιανών, αν ο Ιησούς Χριστός ήταν ο Μεσσίας. Τον αρκούσε, ότι ο Ιησούς διεκδικούσε **ξεκάθαρα για τον Εαυτό Του την ιδιότητα του ΣΩΤΗΡΑ**. Γιατί αν ο Ιησούς ήταν ΣΩΤΗΡΑΣ, τότε η σωτηρία του κάθε ανθρώπου **εξαρτάται από την σχέση με τον Σωτήρα Ιησού Χριστού· και όχι από την τήρηση του Νόμου του Μωυσή**. Αυτό ο Σαύλος δεν μπορούσε να το δεχθή, όπως δεν μπορούσαν να το δεχθούν και όλοι οι άλλοι φανατικοί Εβραίοι και φαρισαίοι. Έτσι ο Σαύλος εστράφη **κατά του Χριστού**. Και μάλιστα με φανατισμό. Μα όχι για κανένα λόγο. Αλλά **αποκλειστικά και μόνο, επειδή πίστευε, ότι ο δρόμος για την σωτηρία είναι ένας: η τήρηση του Μωσαϊκού Νόμου**^[1].

5. Είναι αδύνατο να φαντασθούμε ότι ο Σαύλος δεν είχε ακούσει τίποτε για την ανάσταση του Χριστού, αφού όλη η Εκκλησία εστρέφετο γύρω από αυτήν.

Πώς άραγε αντιμετώπιζε ο Σαύλος το θέμα αυτό;

Δεν χρειάζεται σ' αυτό πολύ φιλοσοφία! Είχε αποδεχθή την επίσημη άποψη των Ιουδαίων, ότι τον Χριστό τον έκλεψαν νεκρό από τον τάφο οι μαθητές Του· και ότι τώρα το κήρυγμα τους για την ανάσταση του Χριστού δεν ήταν παρά **μια καλά μεθοδευμένη παλιανθρωπίστικη απάτη** από ιδιοτελείς σκοπούς και **με συνέπεια την διάλυση της ενότητας του λαού του Θεού!**

Έτσι ο Σαύλος σύνθημά του είχε το: **Θάνατος στους Χριστιανούς!** Η εξόντωση των Χριστιανών είναι έργο ιερό· προσφορά υπηρεσίας στον Θεό· αφού προστατεύει την ιερότητα του Νόμου Του και την ενότητα του λαού του.

6. Συνέπεια της ιδεολογικής του αυτής τοποθέτησης ήταν τα έργα του (μίσος κατά του Χριστού και των οπαδών Του, **λιθοβολισμός του Στεφάνου**, εξόντωση πολλών χριστιανών), για τα οποία εκαμάρωνε και εκαυχάτο: **«Προέκοπτον εν τω ιουδαϊσμώ, υπέρ πολλούς συνηλικιώτας εν τω γένει· περισσοτέρως ζηλωτής υπάρχων των πατρικών μου παραδόσεων»** (Γαλ. 1,14). Η τοποθέτησή μου αυτή, ομολογεί αργότερα ο Παύλος, με ωδήγησε στην απόφαση να κάμω ό,τι περισσότερο μπορούσα, προκειμένου να σβήση και να ξεχαστή το όνομα του Ιησού του Ναζωραίου (Πράξ. 26,9). Ενεργώντας με τέτοιο ζήλο και φανατισμό, ο Σαύλος κατά κυριολεξίαν «ελυμαίνετο την Εκκλησίαν» (Πράξ. 8,3).

Αυτός ήταν ο Σαύλος!

Ένας φανατικός εχθρός του Χριστού.

Από ιδεολογία και ζήλο.

Ήταν ένας παράδοξος μικρόκοσμος. Μια παράδοξη μικρογραφία όλου του τότε αντίχριστου κόσμου.

Πώς άλλαξε;

Πώς έγινε απόστολος;

γ. Πώς άλλαξε και έγινε απόστολος;

1. Ένας νεαρός επιστήμων είχε διαβάσει, ότι ο απόστολος Παύλος έγινε Χριστιανός από υπολογισμό! Μα ό,τι σκέψη κι αν έκανε, δεν τον ικανοποιούσε. Και έλεγε:

- Από τις εξηγήσεις, που ευρίσκω στα βιβλία των αθέων, **δεν με ικανοποιεί καμμία!** Τέτοιες εξηγήσεις μόνο **εξωγήνοι** μπορούν να τις λένε! Και μόνο **εξωγήνοι** τις πιστεύουν!

Ένας κληρικός τους είπε:

Η απόφαση ενός ανθρώπου να αλλάξει προσανατολισμό στη ζωή του είναι έκφραση μιας αλλαγής, που συντελείται στα βάθη της καρδιάς του· που τα ξέρει μόνο ο ίδιος· και μπορεί να τα εκφράσει μόνο ο ίδιος. Όλοι οι άλλοι, ό,τι κι αν λένε πιθανολογούν ανεύθυνα! Και για την μεταστροφή του αποστόλου Παύλου υπεύθυνη γνώμη μόνο η δική του. Αυτήν φρόντισε να μάθης. Και θα το ιδής, ότι είναι η μόνη αλήθεια!

2. Ας παρακαλουθήσωμε λοιπόν και εμείς την ωραία διήγηση των Πράξεων για την μεταστροφή του Σαύλου σε μία ελεύθερη απόδοση πίστη στο νόημα του κειμένου:

α. Με την καρδιά γεμάτη πάθος εναντίον των μαθητών του Χριστού, με την διάθεση να μην αφήσει ούτε ένα ζωντανό, ο Σαύλος επήγε στον Αρχιερέα των Εβραίων και του εξήτησε μια εξουσιοδότηση και συστατικές επιστολές-εντολές προς τις συναγωγές της Δαμασκού να τεθούν υπό τις διαταγές του, ώστε να μπορέσει, όποιον βρει εκεί να ακολουθή την οδό της σωτηρίας που υπέδειξε ο Χριστός, είτε αυτός είναι άνδρας, είτε είναι γυναίκα, να τους φέρη όλους δεμένους στην Ιερουσαλήμ.

β. Μα ενώ πλησίαζε στην Δαμασκό, **ξαφνικά** γύρω του έλαμψε ένα φως από τον ουρανό. Ο Σαύλος όταν είδε το φως εκείνο, **έπεσε στην γη (= προσκύνησε)** και άκουσε μία φωνή που του έλεγε:

- Σαούλ, Σαούλ, γιατί με καταδιώκεις;

Ερώτησε ο Σαούλ:

- Ποιός είσαι, Κύριε;

Του απάντησε:

- Εγώ είμαι ο Ιησούς εκείνος, που συ τον καταδιώκεις. Μα σήκω. Πήγαινε στην πόλη. Και εκεί θα σου ειπώ, τί είναι χρέος σου να κάμης.

Οι άνδρες που ήσαν μαζί του βλέποντας και ακούοντας τα συμβάντα έμειναν εμβρόντητοι, ενεοί! Γιατί **άκουγαν τα λόγια του Χριστού, μα χωρίς να Τον βλέπουν.**

Σηκώθηκε ο Σαύλος, αλλά **παρ' ότι είχε τα μάτια του ανοιχτά, δεν έβλεπε πια τίποτε.** Είχε τυφλωθή εντελώς. Τον επήραν και κρατώντας τον από το χέρι τον ωδήγησαν στην Δαμασκό. Και έμεινε εκεί τρεις ημέρες, χωρίς να βλέπει τίποτε. **Αυτές τις τρεις ημέρες έκαμε αυστηρή νηστεία: δεν έβαλε στο στόμα του τίποτε: ούτε έφαγε· ούτε έπινε· τίποτε!**

γ. Στην Δαμασκό ζούσε τότε ένας μαθητής του Χριστού ο **Ανανίας**. Σ' αυτόν φανερώθηκε ο Κύριος και του είπε:

- Ανανία!

Είπε ο Ανανίας:

- Στις εντολές Σου, Κύριε!

Και ο Κύριος του είπε:

- Σήκω και πήγαινε στην οδό που ονομάζεται «ευθεία». Εκεί στο σπίτι του Ιούδα, θα εύρης ένα Σαύλο από την Ταρσό. Τώρα προσεύχεται και βλέπει όραμα, ότι ένας Ανανίας επήγε στο σπίτι του και **του έκαμε μια ευχή ακουμπώντας τα χέρια του στο κεφάλι του**, για να αποκτήσει πάλι το φως του.

Απάντησε ο Ανανίας:

- Για τον άνθρωπο αυτόν άκουσα από πολλούς, ότι έκαμε πολύ κακό εις βάρος των αγίων Σου στην Ιερουσαλήμ. Και τώρα ξέρω, ότι εδώ έχει έλθει με πληρεξουσιότητα να συλλάβη και να δέση όλους εκείνους που επικαλούνται το άγιο όνομα Σου.

Του λέγει ο Κύριος:

- Πήγαινε. Κάμε αυτό που σου λέω. Είναι πια εκλεκτός μου. Τον προορίζω να κηρύξη το όνομα Μου στους ειδωλολάτρες και ενώπιον βασιλέων, χωρίς να παύση ποτέ να κηρύττει στους υιούς Ισραήλ. Και εγώ θα του φανερώσω όλα εκείνα που είναι προορισμένος να πάθει για χάρη Μου.

δ. Μετά από αυτό ο Ανανίας ξεκίνησε και επήγε στο σπίτι του Ιούδα. Και αφού έβαλε τα χέρια του στο κεφάλι του Σαύλου είπε:

- Σαύλε, αδελφέ, με έστειλε ο Κύριος· ο Ιησούς· Εκείνος που είδες στο δρόμο, καθώς ερχόσουν. Με έστειλε να σε κάμω να ξανααποκτήσης το φως σου και να γεμίσης Πνεύμα Άγιο.

Και αμέσως έπεσαν από τα μάτια του κάτι σαν λέπια, και ο Σαύλος ξανααπόκτησε το φως του.

Αμέσως σηκώθηκε **και βαπτίσθηκε**. Και αφού επήρε λίγο φαγητό, εδυνάμωσε (γιατί είχε πολύ εξαντληθή) (Πράξ. 9,1-11).

δ. Τι κατάλαβε ο Σαύλος

1. Η διήγηση είναι εντελώς σαφής. Και το συμβάν μοναδικό. Και μοναδικά εντυπωσιακό. Για όλους. Και πιο πολύ, για τον ίδιο τον Σαύλο. Και γι' αυτό έρχεται συνεχώς στο νου του, στο στόμα του, στην γραφίδα του. Το λέει και το ξαναλέει:

- Το Ευαγγέλιον το ευαγγελισθέν υπ' εμού ουκ έστι κατά άνθρωπον· ουδέ γαρ εγώ παρά ανθρώπου παρέλαβον αυτό, ούτε εδιδάχθην, αλλά δια Ιησού Χριστού (Γαλ. 1,11).

- Παύλος, κλητός απόστολος· ουκ απ' ανθρώπων· ουδέ δι' ανθρώπου· αλλά δια Ιησού Χριστού (Γαλ. 1,1).

- Ουχί Ιησούν, τον Κύριον ημών, εώρακα; (Α' Κορ. 9,1).

- Έσχατον δε πάντων ώφθη καμοί (Α' Κορ. 15,10).

Και πώς συνέβη το γεγονός αυτό;

«Εξαίφνης! Ξαφνικά! Από κάθε πλευρά ξαφνικά! Όχι μόνο χρονικά ξαφνικά! Αλλά και αντίθετα σε κάθε του ψυχολογική, ιδεολογική και συνειδησιακή προδιάθεση!

2. Με τον τρόπο που εκάλεσε ο Χριστός τον Παύλο – λένε μερικοί – **«τον έπιασε από το αυτί».**

Ωραία εικόνα. Παραστατική. Και εκφραστική. Γιατί ο Θεός έχει την δυνατότητα να μας πιάνη, όποτε το θέλει, από το αυτί. **Μα με το ίδιο αποτέλεσμα, όπως όταν πιάνη ένας δάσκαλος από το αυτί τους μαθητές του. Που υπακούουν μόνο όσο τους κρατάει από το αυτί.** Και το στρίβουν αμέσως μόλις τους αφήσει.

Για τον άγιο Απόστολο Παύλο γράφει παραστατικά ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος:

- Με το ζόρι τον έκαμε απόστολό Του ο Χριστός τον Παύλο!

- Με ποιό ζόρι, καλέ μου άνθρωπε; Με το ότι τον εκάλεσε άνωθεν; Αν το πιστεύεις, ότι τον εκάλεσε άνωθεν, δεν πρέπει να ξεχνάς, ότι με τα ίδια λόγια καλεί και σένα. **Γιατί συ δεν υπακούεις;** γιατί δεν Τον ακολουθείς; Δεν το καταλαβαίνεις από την δική σου συμπεριφορά, ότι δεν το επήρε από το αυτί; Γιατί, αν δεν μπορούσε να κάμη διαφορετικά ο Παύλος, δεν θα μπορούσες ούτε συ! Να όμως, ότι συ δεν υπακούεις στην φωνή και κλήση του Θεού! **Επειδή συ δεν το θέλεις!** Το συμπέρασμα είναι σαφές, αυτονόητο: **Ο Παύλος υπάκουσε στον Χριστό, επειδή ο ίδιος το ηθέλησε· εξ οικείας ευγνωμοσύνης· από δική του καλή διάθεση^[2].**

3. Ναι, από δική του καλή διάθεση ακολούθησε τον Χριστό.

Το εδήλωσε ολοκάθαρα στον βασιλέα Αγρίππα: **Με την εμφάνισή Του σε μένα ο Ιησούς Χριστός, μου έδωσε μια εντολή: Να πάω να κηρύξω. Να βοηθήσω με τον λόγο μου και το παράδειγμά μου τους ανθρώπους, να ανοίξουν τα μάτια τους· για να μπορέσουν να καταλάβουν, τι είναι σκοτάδι και τι είναι φως· και να έλθουν στο φως. Και εγώ υπάκουσα· «ουκ απειθής εγενόμην τη ουρανίω οπτασία»** (Πράξ. 26,16-19).

Πώς να μην υπάκουε σε Εκείνον, που κατέβη από τον Ουρανό; Πώς να μην υπάκουε στον Χριστό, αφού Τον είδε και Τον άκουσε;

4. **Και ποίο το αποτέλεσμα;**

Άλλαξαν μέσα του τα πάντα. Ναι· σε μια στιγμή, άλλαξαν στην ζωή του Σαύλου τα πάντα ριζικά.

- **Άλλαξαν οι απόψεις του για την πίστη.** Τώρα έγινε ένας ολόθερμος κήρυκας της χριστιανικής Πίστεως, που μέχρι τότε ήθελε να την ξεριζώσει εντελώς. Και εκήρυττε ότι ο άνθρωπος σώζεται «εκ πίστεως Ιησού Χριστού· και ουκ εξ έργων Νόμου».

Και όταν φανατικοί Εβραίοι από ζήλο ήθελαν να τον εξοντώσουν σαν αρνητή του Νόμου και των παραδόσεων, ο Παύλος τους είπε:

Σας καταλαβαίνω πολύ καλά! Γιατί κάποτε είχα και εγώ τον ίδιο φανατισμό για την τήρηση του Νόμου και των πατρικών μας παραδόσεων, που έχετε σεις σήμερα (Πράξ. 22,3)!

- **Άλλαξαν οι απόψεις του για τους ανθρώπους.** Χωρίς να παύση να αγαπάει τους ομοεθνείς του, όσο και πρώτα, τώρα έπαψε να θεωρή τους άλλους λαούς γκόγιμ (δηλ. κτήνη) και έγινε ο κατ' εξοχήν «απόστολος των εθνών».

- **Τότε ο Σαύλος κατάλαβε,** ότι δεν μπορεί να απορρίπτει τον Χριστό και να τον θεωρή κατάρτα, επειδή είναι γραμμένο στον Νόμο· επικατάρατος πας ο κρεμάμενος επί ξύλου.

- **Τότε κατάλαβε,** ότι δεν μπορεί ο άνθρωπος να απορρίπτει την λογική του Θεού με βάση την δική του λογική.

- **Τότε κατάλαβε,** ότι οφείλει

- να φροντίζει να κατανοήσει την λογική του Θεού·

- και να προσαρμόζει την δική του λογική στην λογική του Θεού.

- **Τότε κατάλαβε, ότι ο θάνατος του Χριστού στον Σταυρό δεν ήταν ήττα,** όπως το εξηγεί η ανθρώπινη λογική, αλλά νίκη περιφανής· και θρίαμβος· αφού με τον θάνατό του ο

Χριστός «κατήγγησε» (= εξουδετέρωσε, αχρήστευσε) τον διάβολο, που μέχρι τότε ήταν εξουσιαστής στον χώρο του θανάτου· και απάλλαξε τους ανθρώπους από τον δίκαιο φόβο, που μέχρι τότε τους εβασάνιζε όλους, ότι πεθαίνοντας πηγαίνουν στον άδη και πέφτουν στην εξουσία και κυριαρχία του διαβόλου (Εβρ. 2,14).

- **Τώρα, όποιος έχει πίστη στον Χριστό**, ότι είναι ο Σωτήρας και Λυτρωτής μας, ο Ελευθερωτής των ψυχών μας, όχι απλώς **παύει να φοβάται τον διάβολο** και την κόλαση, αλλά παίρνει μέσα του την ελπίδα της αιώνιας δόξας και μακαριότητας, κοντά στον Χριστό, στην Βασιλεία Του (Κολ. 1,27).

- **Τώρα ο Σταυρός από κατάρα και λίθος προσκόμματος**, που είναι για τους χωρίς πίστη στον Χριστό Εβραίους, για τους πιστούς **είναι το σύμβολο και όργανο της νίκης** κατά του εχθρού μας διαβόλου. Και γι' αυτό ο Παύλος, όχι μόνο δεν τον θεωρεί πια κατάρα, αλλά λέγει: Αφού ο Θεός εσταυρώθη για μας, για να μας σώση, «εμοί μη γένοιτο καυχάσθαι, ειμή εν τω Σταυρώ του Χριστού» (Γαλ. 6,14).

5. Από τότε, οι ιδέες του Παύλου **επικεντρώθηκαν**, όπως μας πληροφορεί ο απόστολος Λουκάς (Πράξ. 17,3), σε δύο σημεία:

- **ότι έδει παθείν τον Χριστόν**· δηλ. ήταν απαραίτητο για μας να σταυρωθή ο Χριστός και

- **ότι ο Χριστός (Μεσσίας) είναι ο Ιησούς.**

Έτσι ο Ιησούς έγινε το κέντρο της ζωής του, της ψυχής του, της διανοίας του· ολόκληρου του είναι του.

Και ο Παύλος έγινε ένας παράδοξος μικρόκοσμος· δηλ. μια ζωντανή μικρογραφία του απέραντου μεγάλου μυστηρίου της αναστάσεως του Ιησού, που από τότε ενεργεί συνεχώς στον κόσμο.

ε. Τι κατάλαβαν οι άλλοι τότε

1. Ας προσπαθήσωμε να ζήσωμε την επικαιρότητα των ημερών εκείνων.

α. Εκκυκλοφόρησε σαν αστραπή ανάμεσα στους πιστούς **η πληροφορία** για την «εκστρατεία» Σαύλου, του πρωταγωνιστή στην εκτέλεση του αγίου Στεφάνου (Πράξ. 8,1), εναντίον των πιστών της Δαμασκού. Όπως ήταν φυσικό, τους κατέλαβε φόβος, τρόμος και αγωνία!

β. Και ενώ περίμεναν διωγμούς, καταπίεση, θανατώσεις, **φθάνει δεύτερη πληροφορία:** Ο Σαύλος εβαπτίσθη! Ο Σαύλος είναι τώρα χριστιανός!

Και αντίδραση πολλών: Ο Σαύλος χριστιανός; Μπλόφα! Πέμπτη φάλαγγα! Δούρειος ίππος!

γ. Και **τρίτη ξαφνική πληροφορία:** Ο Σαύλος το βράδυ θα κάνη κήρυγμα στην Συναγωγή! Και να, το βράδυ η Συναγωγή ασφυκτικά γεμάτη. Και ο Σαύλος κηρύττει. Για τον Χριστό. Αποδεικνύει από τις άγιες Γραφές, ότι ο Ιησούς είναι ο Μεσσίας· και ότι ο Μεσσίας δεν είναι απλός άνθρωπος (Υιός Δαβίδ), αλλά Υιός του Θεού και Θεός!

Στις ψυχές όλων, Εβραίων και Χριστιανών ακροατών του, γίνεται σεισμός. Δεν πιστεύουν στα μάτια τους! Και αρχίζουν οι ψίθυροι: Αυτός δεν είναι ο Σαύλος, που εξόντωσε στην Ιερουσαλήμ εκείνους που πιστεύουν ότι σώζονται δια Ιησού Χριστού; και εδώ δεν μας είχε έλθει για να συλλάβη τους χριστιανούς και να τους πάη δεμένους στην Ιερουσαλήμ (Πράξ. 9,21).

2. Μα το γεγονός ήταν τόσο μεγάλο που δεν ήταν δυνατό να αντιμετωπισθή μόνο με κάποιες σκέψεις. Απαιτούσε από όλους να πάρουν θέση!

Και πράγματι επήραν.

- **Οι Απόστολοι τον εδέχθηκαν. Ολόψυχα.** «Ιάκωβος και Πέτρος και Ιωάννης, οι δοκούντες στύλοι είναι, δεξιὰς έδωκαν εμοί κοινωνίαν» (Γαλ. 2,9).

- **Απλοί Χριστιανοί διατήρησαν υποψίες.**

- **Οι Εβραίοι κατάλαβαν καλά. Και τον εμίσησαν.**

Και προσπάθησαν πολλές φορές να τον εξοντώσουν. Μερικοί μάλιστα ορκίσθηκαν να μην βάλουν τίποτε στο στόμα τους (μήτε φαγητό, μήτε νερό!) μέχρι που να τον σφάξουν (Πράξ. 23,12).

Ακόμη και σήμερα, ίσως περισσότερο από τον Χριστό, μισούν τον Παύλο. Γιατί τους ξεσκέπασε.

3. Και ο Παύλος;

Αδιαφορώντας για όλα αγωνιζόταν να είναι σε κάθε του βήμα ευάρεστος στον Χριστό, που δεν τον εβδελύχθη, αλλά τον προσέλαβε απόστολό Του.

στ. Τι καταλαβαίνουμε εμείς

Αντί για το τί καταλαβαίνουμε εμείς, ας ιδούμε, τί κατάλαβαν μερικοί μεγάλοι επιστήμονες. Ίσως έτσι θα ωφεληθούν περισσότερο.

1. Ο μεγάλος ιστορικός Phillip Schaff (Φίλιπ Σιάφ) γράφει:

Η μεταστροφή του Παύλου **υπήρξε σταθμός!** Όχι μόνο για τον ίδιο, αλλά και **για ολόκληρη την εποχή του!** Και μην ξεχνάμε, ότι η εποχή του **ήταν η πιο σοβαρή εποχή όχι μόνο της αποστολικής Εκκλησίας, αλλά και της παγκόσμιας ιστορίας!** Το γεγονός αυτό μόνο με το γεγονός της Πεντηκοστής μπορεί να παραλληλισθή! Γιατί υπήρξε ένα θαύμα, που επέσπευσε την νίκη και τον θρίαμβο του χριστιανισμού στον κόσμο^[3].

2. Το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης θεωρείται σαν ένα από τα καλλίτερα (αν όχι «το καλλίτερο») στον κόσμο. Οι καθηγητές του διακρίνονται για την τέλεια επιστημονική τους συγκρότηση.

α. Δύο καθηγητές της Οξφόρδης, οι Gilbert West (Τζίλμπερτ Ουέστ) και **Lord Lyttleton** (Λόρδος Λίτλετον) έβαλαν στόχο να κλονίσουν την χριστιανική πίστη.

Ο **G. West** άρχισε να ερευνά την ανάσταση του Χριστού. Με στόχο να βγάλει ψέμα. Ο **Lyttleton** ερευνούσε την μεταστροφή του Σαύλου με σκοπό να δείξει, ότι ο Σαύλος έγινε χριστιανός για «κάποια» σκοπιμότητα!...

Μα μετά από μακροχρόνιες έρευνες κατέληξαν στα εντελώς αντίθετα συμπεράσματα. Και έγιναν συνειδητοί χριστιανοί.

β. Ειδικά δε ο Lyttleton (Λίτλετον) γράφει:

Τα 25 χρόνια της διακονίας του Παύλου στον Χριστό και οι περιοδείες του αποτελούν μια **ζωντανή πραγματικότητα**. Και μεταστροφή του αποτελεί μια **εξ ίσου ζωντανή πραγματικότητα**. Γιατί όλα όσα έκαμε άρχισαν με το απροσδόκητο αυτό γεγονός. **Μα το γεγονός αυτό μαρτυρεί ότι ο Χριστός αναστήθηκε, αφού ο Παύλος όλη του την πορεία την συνδέει με την φανέρωση του Χριστού στον δρόμο προς την Δαμασκό.**

γ. Και καταλήγει:

Η μεταστροφή του Παύλου για τον ειλικρινή ερευνητή αποτελεί **αρκετή απόδειξη, ότι ο Χριστιανισμός είναι εξ ολοκλήρου θεία αποκάλυψη.**

Στην ριζική μεταστροφή του φαρισαίου εκ φαρισαίων Σαύλου ευρίσκεται **η πιο πειστική απόδειξη,** ότι η χριστιανική θρησκεία είναι αληθινός καρπός της θέλησης και της δύναμης του Θεού^[4].

3. Ο Ρώσος Ορθόδοξος θεολόγος Νικήτας Στρούβε λέγει για τον Παύλο:

Η μεταστροφή του Παύλου **είναι θαύμα, που καμμιά επινόηση, όσο σοφή και αν είναι, δεν μπορεί να το εξηγήσει.** Είναι η πιο μεγάλη φανέρωση της δύναμης του Θεού και της ευσπλαχνίας Του στην ιστορία.

Η οπτασία του στο δρόμο για την Δαμασκό, όχι μόνο έκαμε τον Παύλο να γίνη από φαρισαίος χριστιανός, αλλά και υπήρξε η κύρια αιτία όλης του της δράσης και όλης του της θεόπνευστης σκέψης. «Όλο το κήρυγμα του Παύλου – λέγει **ο ιερός Αυγουστίνος** – δεν είναι παρά **μια φανέρωση του άπειρου εκείνου πλούτου,** που κρυβόταν στην πνευματική εμπειρία της οπτασίας του αυτής».

Ο Χριστός παρουσιάσθη στον Παύλο αναστημένος και γεμάτος δόξα. Ο ίδιος ο Παύλος παρομοιάζει την οπτασία του αυτή με την εμφάνιση του Χριστού στους μαθητές Του μετά την ανάστασή Του. Από τότε εκείνο, που φαινόταν μέχρι τότε **απαράδεκτο, η σταύρωση και η ανάσταση του Μεσσία, απέβη ο κυριότερος παράγων της πίστης του, το πιο κεντρικό σημείο κηρύγματός του^[5].**

ζ. Συμπέρασμα:

Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε, ότι ο Παύλος δεν βαρέθηκε ποτέ να λέη και να επαναλαμβάνη, **ότι την ζωή του την άλλαξε ο Χριστός**, που του παρουσιάστηκε ζωντανός και παντοδύναμος στον δρόμο προς την Δαμασκό.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

^[1] Dupont, J. The Conversion of Paul, εν Apostolic History and the Gospel, Grand Rapids 1970, p. 76, 177.

^[2] Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Ομιλία εις την αρχήν των Πράξεων, § ε' P.G. τόμ. 51,141.

^[3] Schaff, Ph. History of the Christian Church, Vol I, Grand Rapids 1910, p. 269.

^[4] Μακρή, Σπυρ. ε.ά. 22.

^[5] Στρούβε, Νικήτα, Βελήκιε Πριμέρυ, εν Πραβοσλάβιε β ζήζην, Συμπόρνικ Στάτιεη, Ηζντάτελ'στβο ήμενη Τσέχωβα, New York 1953, σελ. 375-376.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

α. Μοναδικό πρόσωπο με προϊστορία

1. Ο Ιησούς είναι ένα μοναδικό στην ιστορία πρόσωπο. Όλοι οι άνθρωποι αρχίζουν να υπάρχουν με την γέννησή τους. Και παύουν να ζουν και να ενεργούν με τον βιολογικό τους θάνατο. Αντίθετα **ο Ιησούς μαρτυρείται ότι ζει αιωνίως.** Ζη, πριν γεννηθή. Ζη· και ενεργεί. Και ο κόσμος τον περιμένει. Και μετά το βιολογικό Του θάνατο εξακολουθεί να ζει.

Πριν ο Χριστός γεννηθή, ένας λαός μιλάει γι' Αυτόν. Και Τον περιμένει. «Η προσδοκία της ελεύσεως του Ιησού υπήρχε πάντοτε στον κόσμο» (L'attente et la venue de Jésus était toujours sur la terre), λέγει ο Πασκάλ.

2. Ο Χριστός είναι το μόνο πρόσωπο στον κόσμο, για το οποίο μιλούσαν όχι απλώς πριν γεννηθή, αλλά από καταβολής κόσμου. Και τον περίμενε συνειδητά ένας ολόκληρος λαός.

Ο Χριστός είναι το μοναδικό πρόσωπο, που έχει προϊστορία.

- Ούτε ο Βούδδας.
- Ούτε ο Μωάμεθ.
- Ούτε ο Μέγας Αλέξανδρος.

Κανένας άλλος! Για όλους τους άλλους αρχίζει να γίνεται λόγος από την στιγμή, που έγινε αισθητή η σύλληψή τους στην κοιλιά της μάνας τους. **Προϊστορία έχει μόνο ο Ιησούς.**

Ποιός μας το εγγυάται αυτό;

β. Μοναδικό φαινόμενο η προφητεία

1. Ποιός ομιλεί για τον Χριστό, πριν γεννηθή;

Η Παλαιά Διαθήκη και όλος ο λαός της.

Η Παλαιά Διαθήκη αποτελείται από 49 ιερά βιβλία, που εγράφησαν σε διάστημα τουλάχιστον 1200 ετών (1500-250 π.Χ.). Το κάθε της βιβλίο δεν μιλάει μόνο για το παρόν (για την εποχή του), αλλά και για το μέλλον (μέχρι την συντέλεια του κόσμου).

Η Παλαιά Διαθήκη είναι γεμάτη προφητείες. Οι προφητείες είναι η ειδοποιός διαφορά της Παλαιάς Διαθήκης από τα «ιερά» βιβλία όλων των άλλων θρησκειών.

2. Ομιλεί ο Θεός. Και λέγει:

α. Ποιος άλλος Θεός σας προφήτευσε ποτέ κάτι; Ποιος άλλος Θεός σας είπε ποτέ μια πρόρρηση για το μέλλον;

Αν έχουν κάτι τέτοιο, ας μας το δείξουν. Μα έγκυρα. Και επίσημα. Με μάρτυρες. Και με αποδεικτικά στοιχεία.

Δεν θα βρουν να παρουσιάσουν τίποτε.

Μα δεν συμβαίνει το ίδιο με Εμένα (λέγει ο Θεός).

Σεις είσθε μάρτυρες. Σεις μπορείτε να το διακηρύξετε, ότι όλα όσα σας λέγω κάθε φορά δια των προφητών μου, πραγματοποιούνται. Και εγώ, όποτε και αν χρειασθώ, είμαι έτοιμος να επιβεβαιώσω τα λόγια σας για μένα. Και ο Υιός μου, που κάποτε θα έλθη, θα σας το αποδείξει, ότι **όλες** οι προφητείες είναι σωστές.

Εγώ είμαι ο Θεός. Σεις θα μαρτυρείτε για Μένα. Και εγώ θα μαρτυρώ για σας επικυρώνοντας και εκπληρώνοντας τα λόγια σας (Ησ. 43,9-13).

β. Εγώ είμαι ο πρώτος. Εγώ είμαι και ο τελευταίος. Εκτός από Εμένα δεν υπάρχει άλλος Θεός.

Αν κάποιος έχει την εντύπωση, πως μπορεί να σταθή δίπλα μου, ας έλθη... Και δεν χρειάζονται πολλά. Ας μας ειπή μερικά πράγματα, που πρόκειται να γίνουν στο μέλλον· έστω και όχι στο απώτερο!

Μη πλανάσθε...

Δεν ξέρετε, πόσα πράγματα σας προείπα από την αρχή μέχρι σήμερα; Δεν είναι αυτά αρκετά να σας πείσουν, ότι δεν υπάρχει άλλος Θεός εκτός από εμένα (Ησ. 44,6-8);

γ. Ήρθε η ώρα να κριθήτε, **απατεώνες!**

Ελάτε. Αν δεν είσθε απατεώνες (δαιμόνια, που απατάτε τον κόσμο, ότι τάχα είσθε Θεοί), **ειπέτε μας: Τί θα γίνη στο μέλλον;** Θέλωμε να μάθωμε τα έσχατα, αυτά που έχουν να συμβούν στο απώτερο μέλλον. Εμπρός λοιπόν. Ειπέτε μας κάτι, να καταλάβωμε, ότι είσθε θεοί (Ησ. 41,22-23)!

δ. Ο Θεός είναι ο μόνος που γνωρίζει το μέλλον.

3. Οι προφητείες αναφέρονται:

- **άλλοτε στο άμεσο μέλλον**
- **άλλοτε στο απώτερο· και**
- **άλλοτε και στα δύο ταυτόχρονα.** Η εκπλήρωση της προφητείας, που αφορούσε το άμεσο μέλλον, μας υποχρεώνει να παίρνωμε στα σοβαρά και εκείνη που αναφέρεται στο απώτερο μέλλον.

Ο διαπρεπής επιστήμων ερμηνευτής της Παλαιάς Διαθήκης αρχιμ. Ιωήλ Γιαννακόπουλος († 1965) γράφει:

«Τα πιο ρευστά πράγματα είναι η θάλασσα και ο αέρας. Μα ακόμη πιο ρευστά είναι οι καρδιές των ανθρώπων και ο χρόνος. Αυτά λοιπόν τα δύο (καρδιές και χρόνος), τα τόσο ρευστά, **ο Θεός με τις προφητείες τα συνδέει και τα ακινητοποιεί.**

Και ιδού πώς:

Το έτος 736 π.Χ. οι Ασσύριοι (Αράμ) και το Βασίλειο του Ισραήλ (Εφραίμ) έκαναν συμμαχία εναντίον του Βασιλείου του Ιούδα. Οι Ιουδαίοι τρομοκρατούνται. Και τότε ο προφήτης Ησαΐας προφητεύει:

- **α. ότι πριν κλείσουν δύο χρόνια** οι εχθροί θα αποσυρθούν·
- **β. ότι μετά από 65 χρόνια** το βασίλειο του Ισραήλ θα παύση να υπάρχει ακόμη και σαν λαός
- **γ. ότι μία Παρθένος θα γεννήση ένα αγόρι**, που θα είναι όχι άνθρωπος απλός, αλλά ο Εμμανουήλ, «ο μεθ' ημών Θεός» (Ησ. 7,1-15).

Και πράγματι. Μετά από 15 έτη διαλύεται το βασίλειο του Ισραήλ σαν κράτος. Και μετά 65 χρόνια διαλύεται και σαν λαός. Οι Ισραηλίτες μεταφέρονται αιχμάλωτοι στην Βαβυλώνα· και στην χώρα τους μετοικίζονται αλλογενείς.

Οι δύο πρώτες προφητείες εκπληρώνονται. **Οι Ιουδαίοι βλέποντας να επαληθεύουν οι δύο αυτές προφητείες, πιστεύουν ότι θα επαληθεύση και η άλλη.** Και κάποτε θα γεννηθή από παρθένα «ο μεθ' ημών Θεός», αφού εβγήκαν από το ίδιο αγενδές στόμα. Έτσι οι καρδιές των σύγχρονων του Ησαΐου συνδέονται με την εποχή του Χριστού.

Έρχεται μετά ο Χριστός. Κάνει θαύματα. Μα και προλέγει ότι ιδρύει μια βασιλεία, της οποίας πύλαι άδου ου κατισχύσουσι.

Οι σύγχρονοι του Χριστού·

- βλέπουν τα θαύματά του·
- ακούουν τις προφητείες Του για το μέλλον,
- και πιστεύουν ότι Αυτός είναι «ο μεθ' ημών Θεός», που μας προεμήνυσε ο Ησαΐας.

Έτσι και οι σύγχρονοι του Χριστού·

- **συνδέονται με το παρελθόν**, με τον Ησαΐα.
- Ταυτόχρονα όμως πιστεύοντας στα λόγια του Χριστού για το μέλλον **συνδέονται και με μας**, με το μέλλον.

• **Και εμείς βλέποντας τα θαύματα του Χριστού και την εκπλήρωση των προφητειών**, που είναι από τα πιο παράδοξα θαύματα, πιστεύουμε στον Χριστό και **συνδεόμαστε και με Αυτόν και με τους προφήτες, που Τον προεμήνυσαν.**

Έτσι λοιπόν καταλαβαίνουμε ότι οι προφητείες συνδέουν μαζί τους τα πιο ρευστά και ασταθή πράγματα που υπάρχουν στον κόσμο: τις καρδιές και τον χρόνο και συνεπώς είναι το πιο μεγάλο και το πιο δυνατό θαύμα^[1]».

γ. Είναι έγκυρες και αυθεντικές οι προφητείες;

1. Απαντάμε:

Ναι, είναι απόλυτα έγκυρες. Και ιδού γιατί:

α. Οι προφητείες για τον Χριστό περιέχονται στην Παλαιά Διαθήκη.

β. Όλες εγράφησαν πολλά χρόνια προ Χριστού· από 2000 μέχρι το ολιγώτερο 300 χρόνια προ Χριστού. Αυτό είναι αναντίρρητο, αφού οι προφητείες περιέχονται στην Παλαιά Διαθήκη που σώζεται υπό δύο απαράλλακτες νοηματικά μορφές·

- **το εβραϊκό κείμενο** που βρίσκεται στα χέρια των Εβραίων σαν ιερή βίβλος του· και
- **το κείμενο των Εβδομήκοντα**, δηλαδή μια μετάφρασή του στα ελληνικά, που έγινε το 280 π.Χ. επί Πτολεμαίου Β' (285-246 π.Χ.) στην Αλεξάνδρεια και αποτελεί επίσημο κείμενο της Εκκλησίας μας.

γ. Οι Εβραίοι έχουν την Παλαιά Διαθήκη, ολόϊδια με την δική μας ως ιερή βίβλο της θρησκείας τους. Και ταυτόχρονα έχουν απορρίψει τον Χριστό και τον μισούν. Με άλλα λόγια:

- **Ούτε έγραψαν την Παλαιά Διαθήκη για χάρη μας.**
- **Ούτε την μετέφρασαν για χάρη μας**, αφού η μετάφραση έγινε προ Χριστού.
- **Ούτε την κρατούν για χάρη μας**, αφού μισούν τον Χριστό.

Αρα, έχουμε απόλυτη βεβαιότητα ότι η Παλαιά Διαθήκη δεν έχει ούτε αλλοιωθή, ούτε νοθευθή. **Η πεποίθηση αυτή ενισχύθη**, από όταν ανακαλύφθηκαν τα **χειρόγραφα του Κουμράν**, που προέρχονται από Εβραίους του Α' αιώνας και μας δίνουν κείμενο ίδιο με το σημερινό!

2. Άρα είχε δίκιο ο Πασκάλ, που έλεγε:

- **Η πιο μεγάλη απόδειξη για τον Χριστό είναι οι προφητείες.**
- **Άλλωστε αυτός ήταν και ο σκοπός τους και ο προορισμός τους.**
- **Να μας δώσουν μαρτυρία για τον Χριστό.**

δ. Οι προφητείες για τον Χριστό

- **Προφητεία περί του Προδρόμου:**

«Ιδού εγώ αποστέλλω τον άγγελόν μου και επιβλέψεται οδόν ΜΟΥ προ προσώπου ΜΟΥ. Και ενώ ο Πρόδρομος θα μεσουρανή, (μετ' αυτόν) ήξει εις τον ΝΑΟΝ ΕΑΥΤΟΥ ο ΚΥΡΙΟΣ, ον υμείς ζητείτε, και ο ΑΓΓΕΛΟΣ της ΔΙΑΘΗΚΗΣ, ον υμείς θέλετε. Ιδού έρχεται· και καθιεύεται χωνεύων και καθαρίζων» (Μαλ. 3,1-3).

- **Ο Θεός θα γίνη άνθρωπος.**

«Παιδίον εγεννήθη ημίν, υιός (αγόρι), και εδόθη ημίν. Και καλείται το όνομα Αυτού: Μεγάλης Βουλής Άγγελος· θαυμαστός σύμβουλος· Θεός Ισχυρός· Εξουσιαστής· Άρχων Ειρήνης· Πατήρ του Μέλλοντος Αιώνας» (Ησ. 9,6).

Ούτος ο Θεός ημών, Ου λογισθήσεται έτερος προς Αυτόν. Αυτός εδημιούργησε τον κόσμο. Αυτός αποκάλυψε την σοφία Του στους ανθρώπους. Μετά δε τούτο **επί της γης ώφθη και τοις ανθρώποις συναναστρέφη.** (Βαρούχ. 3,36).

- **Θα γεννηθή στην Βηθλεέμ.**

Βηθλεέμ, είσαι η ενδοξότερη πόλη της φυλής Ιούδα· γιατί εκεί θα γεννηθή σαν άρχοντας εκείνος που υπάρχει απ' αρχής, από όταν εδημιουργήθη ο κόσμος (Μιχ. 5,2).

- **Θα γεννηθή από Παρθένο.**

Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει και τέξεται Υιόν και καλέσουσι το όνομα αυτού Εμμανουήλ (= ο Θεός που ευρίσκεται ανάμεσά μας).

- **Το έργο Του: θα διδάξη την ταπείνωση και θα ταπεινώση τους υψηλόφρονες:**

Όποιος έχει αυτοπεποίθηση (ότι ξέρει καλά τον νόμο του Θεού και είναι γι' αυτό εκτός κινδύνου) θα βρη τον Χριστό λίθο προσκόμματος. Όποιος στηρίζει την πίστη και εμπιστοσύνη του σ' Αυτόν, θα αγιασθή και θα σωθή («εάν επ' αυτό πεποιθώς ω, έσται μοι εις αγιασμόν» (Ησ. 8,14-15).

Τα λόγια του Χριστού θα φανούν στους υψηλόφρονες απεχθή. Θα κλείσουν τα αυτιά τους, να μην τα ακούσουν (Ησ. 6,10).

Θα Τον ακούσουν οι ταπεινοί. «Ευαγγελίσασθαι πτωχοίς απέσταλκέ με. Κήρυξαι αιχμαλώτοις άφεσιν και τυφλοίς ανάβλεψιν» (Ησ. 61, 1-2).

- **Μια καθαρά εβραϊκή παράδοση.**

Όταν έλθη ο Μεσσίας, ο οίκος του Θεού, ο προωρισμένος δια την μετάδοση του λόγου του Θεού, θα είναι πλήρης ρύπου και ακαθαρσίας. Η σοφία των νομοδιδασκάλων θα μολυνθή και θα διαφθαρή. Και εκείνοι που θα φοβούνται την αμαρτία, θα αποδοκιμασθούν υπό του λαού, που θα τους θεωρή παράφρονες (Ταλμούδ).

Όλα αυτά περιγράφονται στα Ευαγγέλια (Ιω. 2,13-22· Ματθ. 5,20· 23,1-36· Μαρκ. 3,21).

- **Θα είναι ο νέος νομοθέτης.**

Προφητεύει ο μέγας νομοθέτης Μωυσής και λέγει: Έναν από τους αδελφούς σας (ιουδαίο) ο Κύριος θα αναδείξει προφήτη-νομοθέτη (προφήτην ως εμέ). Να Τον ακούσετε σε όλα. Θα είναι Εκείνος, που σας μίλησε στο Χωρήβ· και σεις Τον ακούσατε και μου είπατε: Δεν είμαστε άξιοι να ακούμε την φωνή του Θεού μας και να βλέπουμε το πυρ της θεότητας. Και ο Θεός το εδέχθη, αφού μου είπε: Αυτά που είπαν, είναι όλα σωστά. Όταν λοιπόν θα έλθη ο Προφήτης Εκείνος, να Τον ακούσετε. Γιατί όποιος δεν Τον ακούση, Εγώ θα τον τιμωρήσω σκληρά (Δευτ. 15,15-18).

Και όταν ο «προφήτης» αυτός ήλθε, εμαρτύρησε γι' Αυτόν ο Πατήρ άνωθεν κατά την μεταμόρφωσή Του και είπε: «Ούτος εστιν ... Αυτού ακούετε» (Ματθ. 17,5). Και νομοθετώντας ο Κύριος έλεγε: Ηκούσατε ότι ερρέθη τοις αρχαίοις... Εγώ δε λέγω υμίν...

- **Θα Τον αποδοκίμασουν οι άρχοντες:**

«Λίθον ον απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες. Ούτος εγεννήθη εις κεφαλήν γωνίας παρά Κυρίου εγένετο αύτη· και έστι θαυμαστή εν οφθαλμοίς ημών» (Ψαλμ. 117,22 και Ματθ. 21,42-44, Πράξ. 4,11).

- **Η προδοσία του Ιούδα.**

Ο Χριστός θα προδοθή·

Από ένα φίλο Του·

Για τριάκοντα νομίσματα·

Πού θα είναι ασημένια·

Ο προδότης μετανοημένος θα το πετάξη.

Όχι κάπου, αλλά στον Ναό·

Με αυτά θα αγορασθή αγρός κεραμέως·

Και θα γίνη φιλανθρωπικό ίδρυμα.

(Ζαχ. 11,11-13).

- **Θα Τον σταυρώσουν.**

«Ὠρυξαν χεῖράς μου και πόδας μου· εξηρίθησαν πάντα τα οστά μου. Διεμερίσαντο τα ἱμάτιά μου εαυτοῖς και ἐπὶ τον ἱματισμόν μου ἔβαλον κλήρον» (Ψαλμ. 21,19).

- **Θα πάθῃ για τις δικές μας αμαρτίες.**

(Ησ. 52,13-54,1).

- **Θα αναστηθῇ την τρίτη ημέρα.**

«Επιστρέψωμεν προς Κύριον τον Θεόν ημών· Αυτός μετὰ δύο ημέρας αγιάσει ημᾶς· εν τη ημέρα τη τρίτη αναστησόμεθα και ζήσομε ενώπιον Αυτού» (Ωσηέ 6,1-2). Και ερμηνεύει ο ιερός Θεοδώρητος: «Ου δέεται ο Χριστός εις θεραπείαν χρονικής περιόδου, ἀλλ' αθρόαν παρέξει την υγίειαν· αινίττεται δε δια τούτων την δια τριών ημερών γενομένην του Σωτήρος ανάστασιν, ἢ της κοινῆς αναστάσεως ἐγένετο πρόξενος και πάσιν ημῖν δεδώρηται την της αθανασίας ἐλπίδα δια της εις Θεόν ἐπιγνώσεως» (P.G. 81,1881D).

- **Θα αναληφθῇ στον Ουρανό.**

«Εἶπεν ο Κύριος των κύριω μου: Κάθου εκ δεξιῶν μου ... εκ γαστροῦ προ Εωσφόρου ἐγέννησά σε»(Ψαλμ. 109,1-4).

- **Γενάρχης του Νέου Ισραήλ.**

«Και καλεῖται το ὄνομα Αυτοῦ: Πατήρ του μέλλοντος αἰῶνος» (Ησ. 9,6).

«Την δε γενεάν Αυτοῦ τις διηγῆσεται» (Ησ. 53,8)

2. Πότε θα γίνουν όλα αυτά;

Οι προφητείες της Παλαιᾶς Διαθήκης μας δίνουν και γι' αυτό ὀρισμένα σταθερά σημεία.

- **Θα βασιλεύῃ αλλογενής.**

Προφητεύει **ο πατριάρχης Ιακώβ**: «Ουκ ἐκλείπει ἀρχων ἐξ Ιούδα και ηγούμενος εκ των μηρών αυτοῦ, ἕως αν ἔλθῃ, ω ἀπόκειται· και αὐτός προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. 49,8-10). Μας λέγει, ὅτι οι ἀρχοντες και οι νομοθέτες του Ισραήλ θα προέρχονται ἀπό την φυλὴ Ιούδα· και ὅτι ἀμέσως μόλις ἐκλείπει ἀρχων ἐξ Ιούδα, θα ἔλθῃ ο Χριστός, ἡ προσδοκία ἐθνῶν, το «φως εις ἀποκάλυψιν ἐθνῶν» (Λουκ. 2,32). Για πρώτη φορά ἔπαυσε να εἶναι ἐξ Ιούδα ο ἀνώτατος ἀρχων, ὅταν ἐγίνε βασιλιάς ο αλλογενής (ιδουμαῖος) Ηρώδης ο μέγας, ἐπὶ του ὁποίου ἐγεννήθη ο Κύριος. Ἀπό το 70 μ.Χ (καταστροφή Ιερουσαλήμ) μέχρι το 1948 δεν υπάρχουν ἀρχοντες και ηγούμενοι στον Ισραήλ!

- **Θα υπάρξῃ ἀκόμη ο δεύτερος Ναός^[2]**

Ο δεύτερος ναός ἐκτίσθη ἀπό τον Ζοροβάβελ και ἐξωραΐσθη ἀπό τον Ηρώδη.

«Μεγάλῃ ἔσται ἡ δόξα του Οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη υπέρ την πρώτην» (Αγγαίου 2,9). Διότι «ἐτι ἀπαξ ἐγώ συσσεῖσω τον Ουρανόν και την γην· και συσσεῖσω πάντα τα ἔθνη· και ἤξει τα ἐκλεκτά πάντων των ἐθνῶν· και πλήσω τον οἶκον τούτον δόξης» (Αγγαίου 2,6).

Αμήν λέγω υμίν, **ου μη μείνη ώδε λίθος επί λίθον!** Με τα λόγια αυτά **επροφήτευσε, ότι θα καταστραφή.** Προείπε, ότι θα γίνη ερείπια. Και να, όλα εκείνα τα τότε λαμπρά οικοδομήματα, **τόρα είναι ερείπια!**

Μέχρι τότε κατέφθαναν εκεί οι εβραίοι **από όλον τον κόσμο.** Και όλο και εκαλλώπιζαν **τον Ναό τους** αφιερώνοντας σ' αυτόν ό,τι καλό εύρισκαν **σε όλο τον κόσμο!** Και έτσι ήταν περίδοξος ο Ναός τους **σε όλον τον κόσμο!**

Αλλά να δυο λόγια του Χριστού **τον ισοπέδωσαν·** τον έκαμαν σκόνη! Και σήμερα εκεί που δεν επιτρεπόταν να μπουν ούτε οι **Ιερείς** τους, εκεί που έμπαινε μόνον **ο αρχιερέας τους** (και αυτός μόνο αφού ενδυόταν με όλη την επισημότητα της αρχιερατικής του στολής!), τώρα πάνε **«για ευνόητους λόγους» πόρνοι και κίναιδοι και βρωμογυναίκες!** Και κανείς δεν τους εμποδίζει!

Άρκεσαν δυο λόγια του Χριστού!

Και να σήμερα μένουν μόνο τα θεμέλια!

Για να θυμόμαστε, ότι κάποτε ήταν εκεί ο Ναός του έθνους, που αρνήθηκε τον Χριστό!

(Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου, Προς Ιουδαίους και Έλληνες απόδειξις, ότι ο Θεός ο Χριστός, § 16, P.G. τ. 48,834-835).

- **Θα βασιλεύουν οι Ρωμαίοι.**

Στον κόσμο θα κυριαρχή η τέταρτη μετά τον Ναβουχοδονόσορα μεγάλη βασιλεία: α) Βαβυλωνίων β) Περσών γ) Ελλήνων δ) Ρωμαίων (Δαν. 2,1-49).

- **Αμέσως μετά την έλευση του Χριστού κατεστράφη ο Ναός και άρχισε να προσφέρεται άλλου είδους θυσία. ΘΥΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ, η θεία Ευχαριστία.**

Οι Θύρες του Ναού θα κλεισθούν για σας μια για πάντα. Δεν θα έρχεσθε πια να ανάβετε ανάξια το θυσιαστήριό μου. Δεν σας θέλω πια. Δεν την θέλω την θυσία σας. Τώρα το όνομα μου δοξάζεται από όλα τα έθνη από ανατολών ηλίου έως δυσμών. Και σε κάθε τόπο προσφέρεται στο όνομα μου θυσία, και μάλιστα ΘΥΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ (= θεία Ευχαριστία). Διότι το Όνομά μου έχει μεγάλη δόξα στα έθνη (Μαλ. 1,10-11).

3. Το έργο Του και η αποστολή Του.

Μας τα περιγράφει η γλυκυτέρα επαγγελία (= υπόσχεση) του Θεού, που γι' αυτό ονομάζεται «πρώτο ευαγγέλιο».

Μιλάει ο Θεός στο Όφι τον Αρχαίο, που είναι ο Διάβολος (Απ. 12,9).

«Έχθραν θήσω ανά μέσον σου και ανά μέσον της Γυναικός· και ανά μέσον του σπέρματός σου και ανά μέσον του Σπέρματος Αυτής· Αυτός σου τηρήσει κεφαλήν· και συ τηρήσεις Αυτού πτέρναν» (Γεν. 2,15).

Η προφητεία αναφέρεται στο μέλλον, όπως μας δείχνει ο μέλλον «θήσω». Ένας απόγονος της Γυναικός θα είναι «σπέρμα γυναικός», χωρίς να είναι «σπέρμα ανδρός»· θα είναι ένας άνδρας που θα γεννηθή ασπόρως. Αυτός θα πατήση με την πτέρνα του (δηλ. με όργανο την ανθρώπινη φύση Του) την κεφαλή του Όφεως (δηλ. θα καταρρακώση και θα εκμηδενίση την δύναμη και την εξουσία του Διαβόλου). Αντίθετα, εκείνος (δηλ. ο Διάβολος) θα κατορθώση απλώς να «τηρήση την πτέρναν» του Σπέρματος της Γυναικός (δηλ. απλώς θα μπορέση να επιφέρη την κακοποίηση και τον θάνατο της ανθρώπινης φύσης του Χριστού).

Και πράγματι έργο του Χριστού ήταν, να μας απαλλάξη από την καταδυναστεία του Διαβόλου (Εβρ.2,14).

4. Οι προφητείες αυτές είχαν μπει στην καρδιά του λαού του Ισραήλ. Και σε όλες τις γενεές οι ευσεβείς («ορθόδοξοι») Εβραίοι κάπως έτσι περίμεναν και περιμένουν τον Μεσσία-Χριστό (βλ. σχετικά και κεφ. 6, παρ. 1,2,3).

ε. Οι Προφητείες εκπληρώθηκαν

Ο Ιησούς είχε απόλυτη συνείδηση ότι στο πρόσωπο Του εκπληρώθηκαν οι προφητείες. Και το διεκήρυττε. Σαν το κύριο αποδεικτικό στοιχείο για το ποιος είναι και τ αποστολή έχει. «ει πιστεύετε Μωυσεϊ, πιστεύετε αν εμοί· περί εμού εκείνος έγραψε» (Ιω. 5,46).

1. Κατά το διάστημα της ζωής του υπενθύμιζε στους μαθητές Του, ποια προφητεία εκπληρωνόταν κάθε φορά.

Συγκεκριμένα επεσήμανε ότι:

- Το Ησαΐου 8,23-9,1 μιλάει για το πρόσωπό Του.
- Το Ησαΐου 42,1-4 μιλάει για το πρόσωπό Του.
- Ο Ιωνάς ήταν προτύπωσή Του.
- Το Ησαΐου 62,11 μιλάει για το πρόσωπό Του.

Γενικά ο Χριστός έλεγε στους μαθητές Του, ότι όλες οι προφητείες, που ομιλούν για τον Μεσσία, θα εκπληρωθούν στο πρόσωπό Του. «Και γαρ τα περί εμού τέλος έχει» (Λουκ. 22,37).

Ο απόστολος Παύλος λέγει: «Οι άρχοντες του Ισραήλ αγνόησαν ηθελημένα τον Χριστό· αγνόησαν ηθελημένα τα λόγια των προφητών· κι ας τα διαβάζουν κάθε Σάββατο» (Πράξ. 13,27).

2. Ιδιαίτερα μετά την ανάστασή Του και μέχρι την ανάληψή Του ο Κύριος είχε κάμει στόχο της επικοινωνίας Του με του μαθητές Του, να τους βοηθήση **να καταλάβουν, ότι οι προφητείες εκπληρώθηκαν πια.**

Στο κατά Λουκάν ευαγγέλιο διαβάζουμε: Στην αρχή τους είπε, τι λένε τα βιβλία που έγραψε ο Μωυσής· μετά επήγε στα βιβλία όλων των προφητών· και γενικά τους εξήγησε όλα τα λόγια των αγίων γραφών, που μιλούν για το πρόσωπό Του (Λουκ. 24,27).

Στο ίδιο ευαγγέλιο διαβάζουμε: Όταν ήμουν κοντά σας (δηλ. πριν σταυρωθώ), Σας το έλεγα, ότι οπωσδήποτε θα εκπληρωθούν όλα, όσα γράφουν τα βιβλία του Μωυσή και των προφητών και οι ψαλμοί για μένα. Και να, εκπληρώθηκαν. Και τους εβοήθησε με υπομονή, να μπορούν να ερμηνεύουν και μόνοι τους τις άγιες γραφές χριστολογικά (Λουκά 24,44 ελεύθερη παράφραση πιστή στο νόημα).

3. Και οι απόστολοι σε κάθε στιγμή παρουσίαζαν τον Χριστό σαν εκπλήρωση της επαγγελίας του Πατρός, σαν εκπλήρωση των παλαιών προφητειών.

Ο απόστολος Παύλος στην Αμφίπολη της Μακεδονίας επί τρία Σάββατα συζητούσε με τους Ιουδαίους στην συναγωγή τους με βάση τις Γραφές. Τους αποδείκνυε από τις Γραφές

- ότι ο Χριστός έπρεπε να πεθάνη και να αναστηθή,
- και ότι ο αναμενόμενος Μεσσίας Χριστός είναι ο Ιησούς (Πράξ. 17,1-3).

Ο απόστολος Πέτρος ομιλώντας στον Ναό μετά την θεραπεία του εκ γενετής χωλού είπε: **«Ο Θεός δια των αγίων προφητών μας το προείπε, ότι ο Χριστός θα πεθάνη μαρτυρικά. Και να, στο πρόσωπο του Ιησού οι προφητείες αυτές εκπληρώθηκαν»** (Πράξ. 3,18).

4. Λίγο πράγμα είναι αυτή η αυτοσυνειδησία του Χριστού;

Οι Προφητείες εκπληρώθηκαν σε μας

Τους έδωσε **προθεσμία** να μετανοήσουν. Μα έμειναν ανίατοι. Δίκαια λοιπόν τους επέφερε την τιμωρία, που άξιζαν: Κατέστρεψε την πόλη και τους διέσπειρε σε όλο τον κόσμο.

Μα και αυτό από αγάπη και φιλανθρωπία! Για να βλέπουν, ότι **όλος ο κόσμος προσκυνάει τον Χριστόν**, που Τον σταύρωσαν! Και βλέποντάς Τον **να καταλάβουν, τι λάθος έκαναν!** Και να επιστρέψουν στην αλήθεια!

Η αιχμαλωσία είναι γι' αυτούς σχολείο! Και η τιμωρία νουθεσία! Γιατί, αν έμεναν στην Ιουδαία, τί θα έβλεπαν; Πώς θα το καταλάβαιναν, ότι **όλες τις προφητείες εκπληρώθηκαν σε μας;**

Τί έλεγαν οι προφήτες;

«Αιτήσαι παρ' εμού και δώσω έθνη την κληρονομίαν Σου και την κατάσχεσίν σου τα πέρατα της γης» (Ψαλμ. 2,8).

Να λοιπόν! Διεσπάρησαν στα πέρατα της γης, για να το βλέπουν με τα μάτια τους, ότι παντού βασιλεύει ο Χριστός.

Και γι' αυτό, αν μετά από όλα αυτά, που τους δείχνει ο Θεός, μένουν στην ασέβεια, **δεν θα έχουν πια καμιά απολογία την ημέρα της κρίσεως.**

(Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Τίνος ένεκεν αι Πράξεις εν Πεντηκοστή αναγινώσκονται § 9, P.G. 51,111-112).

στ. Η θεωρία των πιθανοτήτων.

1. Μήπως όμως, το ότι τα λόγια της Παλαιάς Διαθήκης ταιριάζουν στο πρόσωπο του Χριστού, αποτελεί μια **απλή σύμπτωση;**

Μήπως οι προφητείες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και σε άλλα πρόσωπα; π.χ. τον **Μ. Αλέξανδρο**, τον **Ιουστινιανό**, τον **Λουδοβίκο**, τον **Κρόμβελ**, τον **Λίνκολν**, κ.ο.κ.;

Η Παλαιά Διαθήκη είναι ένα **μεγάλο βιβλίο. Με πολλές προφητείες** και ακόμη περισσότερες προτυπώσεις.

Οι προφητείες, που ομιλούν ξεκάθαρα για τον ερχόμενο Μεσσία, είναι επάνω από 60. Μα υπάρχουν και πολλές άλλες **εκατοντάδες προφητείες**, που μιλούν για τον Χριστό κάπως συνεσκιασμένα.

Όλες αυτές ταιριάζουν στον Χριστό.

Ολόκληρη η Π.Δ. μπορεί να θεωρηθή σαν **μια προφητεία** για τον Χριστό.

Κάθε της Κεφάλαιο έχει και **κάποια προφητεία**, που εκπληρώθηκε στον Χριστό.

Ταιριάζουν άραγε και σε άλλα πρόσωπα;

Κάτι κάπου μπορεί να ταιριάζη!

Και σε κάθε άνθρωπο, που προσπάθησαν να τον παραστήσουν σαν Μεσσία, **κάποια προφητεία** μπορεί να ταιριάζη!

2. Ένας Αμερικανός, ο **Peter Stoner** (Πήτερ Στόνερ) έχει γράψει για το θέμα αυτό ένα βιβλίο που τιτλοφορείται: **Ομιλεί η επιστήμη**^[3].

Σήμερα έχει προσελκύσει την προσοχή του επιστημονικού κόσμου η μαθηματική θεωρία των πιθανοτήτων.

- **Τί πιθανότητα** έχουμε να κληρωθή ο αριθμός του λαχείου μας; Κάποια. Ελάχιστη.
- **Τί πιθανότητα** έχουμε, αν ρίχνωμε τυχαία ένα κουτάκι με στοιχεία του αλφαβήτου επάνω σε ένα τραπέζι, να ιδούμε σχηματισμένο το «**Πάτερ ημών**»;...
- **Τί πιθανότητα** υπάρχει, να συμπέσουν τόσες προφητείες τυχαία σε ένα πρόσωπο;
- **Τί πιθανότητα...**

Αν θελήσωμε, μας λέγει λοιπόν ο **Στόνερ**, να εφαρμόσωμε τις σύγχρονες μεθόδους της θεωρίας των πιθανοτήτων **σε οχτώ μόνον προφητείες** έχουμε το εξής αποτέλεσμα: η πιθανότητα να επιζήση ένας άνθρωπος και να πραγματοποιήση στον εαυτό του τις οχτώ αυτές προφητείες

είναι **μία στις δέκα υψωμένες στην 17 δύναμη ($1/10^{17}$)**. Αυτό σημαίνει ότι η πιθανότητα αυτή είναι **$1/100.000.000.000.000.000$** δηλ. **μία στα εκατό τετράκις εκατομμύρια!**

Τι σημαίνει αυτό;

- **Αν πάρουμε 10^{17}** (δηλ. εκατό τετράκις εκατομμύρια) μεταλλικά εικοσάδραχμα και τα απλώσουμε στο έδαφος του Τέξας (έχει έκταση, όση και η Βαλκανική!) θα χρειασθώ να σκεπάσουμε το έδαφός του σε πάχος 0,60 μ.

- **Μετά παίρνουμε** ένα κάποιο από αυτά τα νομίσματα και το σημαδεύουμε. Και μετά το ανακατεύουμε μέσα σ' εκείνο το χάος των νομισμάτων.

- **Μετά παίρνουμε** έναν άνθρωπο, του δένομε τα μάτια, και του δίνουμε την άδεια να ψάξει σε όποια κατεύθυνση θέλει, για να βρη το σημαδεμένο νόμισμα! Και όχι μόνο να το βρη μα και να μας βεβαιώσει ότι είναι εκείνο που του ζητάμε και όχι κάποιο άλλο!

Τί πιθανότητα υπάρχει, να μπορέσει να βρη το σημαδεμένο νόμισμα;

Μηδενική!

Αν λοιπόν οι συγγραφείς των βιβλίων της αγίας Γραφής έγραψαν τις οκτώ μόνον προφητείες κατά υπαγόρευση της φαντασίας τους – επειδή δηλ. έτσι τους κατέβηκε – η πιθανότητα να πραγματοποιηθούν σε ένα πρόσωπο είναι **μία στα εκατό τετράκις εκατομμύρια**, δηλαδή μηδενική.

Για φαντασθήτε τώρα να εφαρμόσωμε την θεωρία των πιθανοτήτων όχι μόνο σε οκτώ προφητείες, αλλά σε 300. Τί πιθανότητα έχομε να συμπέσουν σε ένα πρόσωπο; Ο Στόνερ γράφει: $1/10^{157}$. Σε τί μεταφράζεται αυτός ο γρίφος, αν το 10^{17} μας κάνει εκατό τετράκις εκατομμύρια;

3. Επειδή οι περισσότεροι δεν ξέρομε πολλά πράγματα για την θεωρία των πιθανοτήτων – πολλοί, ακόμη και επιστήμονες, δεν ξέρουν τίποτε για αυτήν – διερωτώμεθα:

Είναι τα πορίσματα του Στόνερ σωστά;

Απάντηση μας δίνει ο **Harold Hartzler**, (Χάρολντ Χάρτσλερ) γραμματέας της «εταιρείας επιστημών» της Αμερικής, στον πρόλογό του στο ως άνω βιβλίο του Στόνερ. Λέγει:

«Το βιβλίο του Στόνερ το εμελετήσαμε με πολλή προσοχή **α) μια Επιτροπή Επιστημόνων** μελών της «Εταιρείας Επιστημόνων» της Αμερικής και **β) η εκτελεστική Επιτροπή** της Εταιρείας. **Και οι δύο επιτροπές κατέληξαν στη διαπίστωση ότι το βιβλίο αυτό χρησιμοποιεί σωστά και με ακρίβεια το επιστημονικό του υλικό.**

Η επιχειρουμένη μαθηματική ανάλυση γίνεται με βάση τις αρχές της θεωρίας των πιθανοτήτων, που δεν διαμφισβητούνται. Και ο καθηγητής Στόνερ εχρησιμοποίησε τις αρχές αυτές σωστά και πειστικά».

4. Αν λοιπόν θελήση κανείς να κατανοήσει το θέμα αυτό με το φως της θεωρίας των πιθανοτήτων, καταλαβαίνει, ότι: η εκπλήρωση οκτώ μόνον προφητειών στον Χριστό είναι **μια υπέροχη απόδειξη, ότι:**

- **οι προφητείες γράφτηκαν με τον φωτισμό του Θεού· και**
- **εκπληρώθηκαν σε ένα συγκεκριμένο πρόσωπο (τον Ιησού) με το πανσθενές θέλημα του Θεού, που δεν υπόκειται στον νόμο των πιθανοτήτων!**

Θα μπορούσε να ειπεί κανείς:

Καλά! Και αν έτσι έτυχε και εκπληρώθηκαν όλες οι «τάχα προφητείες» στον Χριστόν;
Απάντηση:

- Η τοποθέτηση αυτή μεταφράζεται με τα λόγια: ου με πείσεις καν με πείσης.

Και η απροθυμία ενός ανθρώπου να αποδεχθή ό,τι αποτελεί καταστάλαγμα σοφίας. Λέγεται «δογματισμός».

Οι άθεοι (και γενικά οι αρνητές του Χριστού) είναι οι πιο σκληροί «δογματικοί», που μπορεί να συναντήσει κανείς στον κόσμο!

ζ. Συμπέρασμα

Οι σύγχρονοι του Ιησού είχαν την απεριγράπτη ευτυχία να ιδούν τον υιό του Θεού και να καταστούν μάρτυρες των θαυμάτων Του. Από την άποψη αυτή ευνοήθηκαν περισσότερο από μας, που δεν γνωρίζουμε τις πράξεις Του παρά μόνον από την ιστορία.

Αλλά από άλλη άποψη οι πιο τυχεροί είμαστε **εμείς**. Γιατί βλέπομε με τα μάτια μας το μεγάλο, συνεχές και αδιαμφισβήτητο θαύμα της πληρώσεως των προφητειών. Θαύμα που είναι διπλό. Γιατί μόνο ο Θεός μπορεί και να εξαγγείλη και να πληρώση τις προφητείες.

Δεν χρειάζεται άλλη απόδειξη, λέγει ο **Pascal**. **Οι προφητείες αρκούν**, όταν κάποιος **θέλει** να γνωρίση την αλήθεια της χριστιανική θρησκεία. Η πλήρωση όλων των προφητειών είναι **συνεχές θαύμα**.

Ευρισκόμεθα μπροστά σε ένα γεγονός πρωτοφανές και εκπληκτικό. Γίνεται λόγος, λεπτομερής μάλιστα, για ένα πρόσωπο που δεν έχει γεννηθή ακόμα: Συγγράφεται ιστορία, που δεν έχει εκτυλιχθή ακόμη!

Τον **Σωκράτη, τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη** και τόσους άλλους τους εθαύμασαν οι άνθρωποι! Μα αφού πρώτα τους άκουσαν. Τον **Αννίβα, τον Αλέξανδρο, τον Ναπολέοντα**, τους επεκρότησαν, αφού εγνώρισαν τις ένδοξες εκστρατείες τους!

Όλοι αυτοί, πριν γεννηθούν στην ζωή αυτή, ήταν εντελώς άγνωστοι. Και όταν εγεννώντο, κανείς δεν μπορούσε να ειπή κάτι για την μελλοντική τους δράση!

Τον Ιησούν όμως η ανθρωπότητα Τον εγνώρισε, πριν ακόμη Τον ιδή^[4].

Οι προφητείες και οι Εβραίοι

Ας ιδούμε, τι μας λέγει ο μεγάλος διδάσκαλός μας ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Λέγει:

* * *

«Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει» (Ησ. 7,14).

- Το θαύμα αυτό έγινε στους Ιουδαίους.
- Αυτοί το ήξεραν.
- Και το κουβέντιαζαν.
- Μα το πιστεύομε εμείς, που ούτε καν το εφантаζόμαστε!

* * *

Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει.

- Τα λόγια είναι κτήμα της Συναγωγής· μα το κέρδος το έχει η Εκκλησία.
- Εκείνη ευρήκε το κογχύλι· μα η Εκκλησία επήρε το μαργαριτάρι.
- Εκείνη έβαψε το μαλλί· μα η Εκκλησία εφόρεσε την αλουργίδα.
- Η Ιουδαία Τον εγέννησε· μα η Οικουμένη Τον εδέχθη.
- Η Συναγωγή Τον έθρεψε· μα η Εκκλησία Τον επήρε και Τον απολαύει!
- Εκείνη ετρύγησε το σταφύλι· μα τα έθνη πίνουν το Μυστικό Κρασί.
- Τα έθνη έκοψαν και επήραν το τριαντάφυλλο· και στους Εβραίους έμειναν τα αγκάθια!
- Το πουλάκι πέταξε! Και αυτοί κάθονται και σαν ανόητοι ακόμη παραφυλάνε στην

φωλιά!

* * *

Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει.

- Ειπέ μου, Ιουδαίε: Ποίον εγέννησε;
- Έλα! Πες το και σε μένα, μια και το είπες στον Ηρώδη!
- Δεν τολμάς!
- Το «γιατί» το ξέρω!
- Γιατί όχι μόνο δεν Τον αγάπησες αλλά και Τον εμίσησες!
- Στον Ηρώδη το είπες, για να Τον σφάξη.
- Σε μένα δεν το λες, για να μην Τον προσκυνήσω!;
- Έλα! Πες το μου: Ποίον εγέννησε;

- Πες το! Ποιόν;
- Τον Κύριο όλου του κόσμου!

* * *

Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει.

- Αν γέννησε παρθένος, πες το: Είναι μοναδικό φαινόμενο στον κόσμο!
- Αν δεν γέννησε, γιατί κορόϊδεψες τον Ηρώδη;
- Συ δεν του είπες, ότι γεννιέται στην Βηθλεέμ;
- Ήξερα εγώ τίποτα; Το ήξερα εγώ αυτό το χωριό;
- Μας μισείτε! Μα δεν έχετε και καθόλου μυαλό! Και έτσι την αλήθεια μας την είπατε!
- Σεις, οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι, δεν μας τα εκηρύξατε όλα τα σχετικά με τον

Χριστό;

- Από πού τα μάθαμε;
- Ξέραμε εμείς εβραϊκά;
- Σεις δεν μεταφράσατε την Παλαιά Διαθήκη στα ελληνικά;
- Και πότε έγινε αυτό;
- Αφού πρώτα εγράφηκε η προφητεία μας!
- Και πριν να γεννήση η Παρθένος!
- Έτσι κανείς δεν θα μπορέση να ειπή ποτέ, πως οι μεταφραστές εμερολήπησαν προς

χάριν μας!

* * *

- Για κύττα εκεί κάτι αντίπαλοι!
- Για κύττα εκεί κάτι κατήγοροι!
- Χωρίς να το θέλουν, μας είπαν πως στη Βηθλεέμ γεννήθηκε ο Θεός.
- Χωρίς να το θέλουν, μας εμαρτύρησαν ότι στη φάτνη ήταν κρυμμένος ο Κύριος.
- Χωρίς να το θέλουν, μας εμαρτύρησαν, ποιος ήταν Αυτός που είχε πάει στο σπήλαιο.

* * *

- Βλέπεις, τι ανόητοι δάσκαλοι!
- Τα διδάσκουν, και οι ίδιοι δεν τα καταλαβαίνουν!
- Τρέφουν άλλους, και οι ίδιοι ψοφούν της πείνας!
- Ποτίζουν άλλους, και οι ίδιοι σκάνε από την δίψα!
- Πλουτίζουν άλλους, και οι ίδιοι μένουν αδέκαροι!

(Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Εις το Γενέθλιον του Κυρίου)

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

[1] Γιαννακοπούλου, Ιωήλ, αρχιμανδρίτου, Η Ζωή του Χριστού, τόμ Γ', Καλαμάτα 1952, σελ. 22 (διασκευή)

[2] Στον πρώτο Ναό επήγαιναν μόνον Ισραηλίτες. Στον δεύτερο Ναό επήγαιναν «τα εκλεκτά πάντων των εθνών» (Αγγαίου 2,8). Σ' αυτόν τον β' Ναό επήγε και ο Κύριος, όπως είχε προφητεύσει ο προφήτης Μαλαχίας (κεφ. 3,1). Ο β' Ναός κατεστράφη το 70 μ.Χ. από τον Τίτο. Τρίτος Ναός δεν είναι δυνατό να γίνη. Για να γίνη ένα κτίσμα Ναός Θεού θέλει καθιέρωση. Η καθιέρωση γίνεται με ειδική τελετή υπό των ιερέων. Ο Ισραήλ σήμερα δεν έχει ιερείς. Εσφάγησαν όλοι το 70 μ.Χ. Και αν «ανακαλυφθή» σήμερα κάποιος εβραίος εκ φυλής Λευί δεν είναι αυτόματα και ιερέας. Ο υιός Λευί εγένετο ιερέας μετά από ειδική καθιέρωση που την έκανε σε επίσημη τελετή ο αρχιερέας. Εγκατάσταση ιερωσύνης έξω από τις διατάξεις της Παλαιάς Διαθήκης δεν θα είναι κατά Θεόν. Ναός άγιος, κατά Θεόν δεν είναι δυνατό να ξαναγίνη στο Ισραήλ.

Το 361 μ.Χ. έγινε απόπειρα ανοικοδομήσεως του Ναού με πρωτοβουλία του αυτοκράτορος Ιουλιανού του αποστάτη, που με την ενέργειά του αυτή ήθελε να αποδείξει ψεύτικη την σχετική προφητεία του Χριστού.

Μα η προσπάθεια απέτυχε παταγωδώς. Παρά την αυτοκρατορική θέληση και προστασία. Και παρά τον ζήλο των Εβραίων, που συνέρρευσαν εκεί από όλον τον κόσμο.

Σεισμοί συνεχείς, θύελλες, αστραπές και φλόγες που ξεπηδούσαν από τα θεμέλια του παλαιού Ναού και κατέκαιαν τα μηχανήματα και τους οικοδόμους, έπεισαν Εβραίους και Ιουλιανό ότι έπρεπε να παραιτηθούν από το επιχείρημά τους, γιατί ήταν θεομίσητο.

Το γεγονός αυτό περιγράφουν πανομοιότυπα

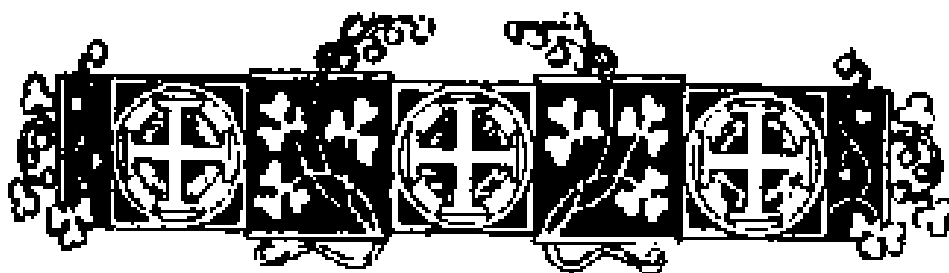
- Οι χριστιανοί συγγραφείς Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Γρηγόριος ο Θεολόγος, Αμβρόσιος, Σωκράτης, Σωζόμενος, Θεοδώρητος και Φιλοστόργιος.

- Ο ειδωλολάτρης Αμμιανός Μαρκελλίνος,

- Ο Εβραίος Ραββίνος Γεδαλίας, που όλοι είναι περίπου σύγχρονοι (350-450 μ.Χ.).

[3] Stoner, P.-Newman, R.C. Science Speaks, Chicago 1976, p. 106-112.

[4] Τρεμπέλα, Παν. Απολογητικά Μελέται, τόμ. Ε' (Ιησούς ο από Ναζαρέτ) Αθήναι 1973⁴, σελ. 453-454.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΓΙΑΤΙ ΣΤΑΥΡΩΘΗΚΕ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

α. Το σκάνδαλο του Σταυρού

1. Ο άγιος απόστολος Παύλος λέγει:

« Ο θάνατος του Χριστού στον Σταυρό είναι:

- **για τους Ιουδαίους σκάνδαλο**, αφού ο Νόμος ορίζει: επικατάρατος πας ο κρεμώμενος επί ξύλου (Γαλ. 3,13, Δευτ. 21,23).

- **για τους λογοκράτες έλληνες μορία**. Οι λογοκράτες λένε: Πώς είναι δυνατό εκείνος που δεν μπόρεσε να περιφρούρηση τον Εαυτό Του και να Τον προφυλάξη από τέτοιο θάνατο, να είναι σωτήρας άλλων;

- **για μας, τους σωζομένους, είναι Θεού δύναμις και Θεού σοφία**» (Α΄ Κορ. 1,24).

Μα πώς και γιατί ο θάνατος του Χριστού στον Σταυρό είναι η έκφραση της δύναμης και της σοφίας του Θεού για την σωτηρία μας;

2. Ο Κύριος μας μίλησε για τον Εαυτό Του πολύ κατηγορηματικά. Μας είπε:

- Εγώ είμαι το φως του κόσμου. Όποιος ακολουθεί ΕΜΕΝΑ δεν διατρέχει τον κίνδυνο να νομίζει πως έχει φως και να περπατάει στο σκοτάδι (Ιω. 8,12), όπως συμβαίνει με εκείνους που ακολουθούν άλλα θρησκευόμενα και φιλοσοφίες.

- Πριν από εμένα ήλθαν πολλοί. Και έφτιαξαν θρησκείες. Μα ήσαν κλέφτες και ληστές (Ιω. 10,8)

- Μετά από εμένα θα έλθουν πολλοί ψευδόχριστοι, ψευδοπροφήτες και αντίχριστοι. Θα είναι όλοι, η καταστροφή εκείνων που θα τους ακολουθήσουν (Ματθ. 24,11· Μάρκ. 13,22-23).

- Εγώ είμαι η οδός και η αλήθεια και η ζωή (Ιω. 14,6).

3. Και να η απορία – ερώτημα πολλών.

- Γιατί μόνον ο Ιησούς; δεν υπάρχει και άλλος δρόμος; Γιατί όχι και ο Βούδας; Γιατί όχι και ο Μωάμεθ; Γιατί όχι και κάποιος άλλος μύστης της Νέας εποχής;

Πριν από λίγα χρόνια έγινε στο Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης ένα Διαθρησκευτικό Συνέδριο, στο οποίο έλαβαν μέρος μεγάλες προσωπικότητες από όλες τις θρησκείες του κόσμου.

Εφημερίδες, περιοδικά, ράδιο, τηλεόραση δεν σταματούσαν να πληροφορούν το «κοινό» για την πορεία των συζητήσεων, που είχαν όλες το ίδιο μοτίβο:

Ο Θεός είναι ένας. Οι διάφορες θρησκείες είναι διαφορετικοί δρόμοι· που όλοι οδηγούν στο ίδιο τέρμα: στην επίγνωση του ενός Θεού· και εκπληρώνουν τον ίδιο σκοπό: είναι διαφορετικοί τρόποι λατρείας του ίδιου Θεού.

Στο Συνέδριο αυτό δεν έγινε λόγος για τον Ιησού Χριστό. Κανείς δεν θυμήθηκε τα λόγια Του.

Με άλλα λόγια κανείς δεν θυμήθηκε ότι·

- ο δρόμος, που οδηγεί στην αλήθεια και στη ζωή είναι ένας: ο Χριστός·
- η θύρα, από την οποία πρέπει να περάσει ο άνθρωπος για να εισέλθει στην αιώνια ζωή είναι μία: ο Χριστός·

- ο Χριστός είναι η άμπελος· εμείς είμαστε τα κλήματα. Κάθε κλήμα, που αποκόπτεται από την άμπελο, ξηραίνεται· παύει να έχει ζωή·

- κάθε πορεία έξω και μακριά από τον Χριστό είναι απλά ένα παραστράτημα!
- όποιος πιστεύει, ότι και οι άλλες θρησκείες είναι δρόμοι που οδηγούν στον Θεό και στην αιώνια ζωή, έχει αρνηθή τον Χριστό· έχει παύσει να είναι χριστιανός!

4. Όμως πολλοί διερωτώνται:

- Μα γιατί τάχα δεν μπορεί να υπάρξει και άλλος δρόμος προς τον Θεό και την αιώνια ζωή εκτός από τον Ιησού;

- Είναι ποτέ δυνατό ο Θεός να υποχρεώνει τον άνθρωπο να πιστεύει τον Χριστό σαν Σωτήρα του και Θεό, για να μπορέσει να αποκτήσει την αιώνια ζωή;

- Δεν αρκεί, να ζη ο άνθρωπος με ευλάβεια προς το θείο και με καλωσύνη προς τους ανθρώπους; Αν ο Θεός είναι αγάπη, όπως και είναι, δεν θα απλώσει την αγκαλιά Του να δεχθή και εκείνους που δεν γνώρισαν τον Χριστό;

- Είναι ποτέ δυνατό ο Θεός της αγάπης να αφήσει να πάνε στην κόλαση τόσοι άνθρωποι, που δεν γνώρισαν τον Χριστό;

5. Τί θα τους απαντήσωμε;

- **Είναι δυνατό να πάνε κοντά στο Θεό άνθρωποι, που ποτέ δεν έκαναν αυτά που φέρνουν τον άνθρωπο ψυχικά κοντά στον Θεό;**

- **Είναι δυνατό να πάνε κοντά στον Θεό άνθρωποι, που δεν έκαναν πρόβλημα της ζωής τους να γνωρίσουν τον Θεό; και να μάθουν, τί είναι ο Θεός; Ποιός είναι ο Θεός; και ποιά είναι η οδός προς αυτόν;**

- **Είναι ποτέ δυνατό να πάνε κοντά στον Θεό άνθρωποι, που ποτέ δεν εφρόντισαν να καταλάβουν, ότι η δική τους λογική δεν είναι ίσης αξίας με την λογική του Θεού;**

- **Είναι ποτέ δυνατό να πάνε κοντά στον Θεό άνθρωποι, που ποτέ τους δεν ηθέλησαν να καταλάβουν, ότι έχουν χρέος να συμμορφώνουν την λογική τους με την λογική του Θεού;**

6. Η λανθασμένη αντίληψη για τον Θεό (σχετικά με το τί είναι και ποιός είναι ο Θεός), συνήθως έχει σαν αιτία την ελλιπή γνώση των θεολογικών προβλημάτων. Και συνεπώς αποτελεί επιπολαιότητα. Και οδηγεί σε προχειρολογίες.

*Εγώ ειμί η άμπελος·
υμείς τα κλήματα.
Το κλήμα ου δύναται
καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ
ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ·
οὕτως οὐδὲ υμεῖς,
ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε.
Εγώ ειμί η άμπελος,
Υμείς τα κλήματα.
Ο μένων ἐν ἐμοὶ καγὼ ἐν αὐτῷ
οὗτος φέρει καρπὸν πολύν·
ὅτι χωρὶς ἐμοῦ, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.
Εὰν μὴ τις ἐν ἐμοὶ μείνῃ,
εβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα
καὶ ἐξηράνθη.
Καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς πυρὶ βάλλουσι
καὶ καίεται.*

(Ιωάν. 15,4-6)

β. Δεν αρκεί η αγάπη

1. Πολλοί έχουν καταλάβει, ότι ο Θεός είναι αγάπη.

Μα δεν πρέπει να σταματάμε σ' αυτό. Γιατί ο Θεός δεν είναι μόνο αγάπη. Είναι και άγιος· και δίκαιος· και αληθινός.

Δεν αρκεί να ξέρουμε, τι θα μας κάμη, όταν δεν έχουμε αγάπη. Πρέπει να ξέρουμε, και τι έκαμε και τι κάνει, για να μας μάθη να έχουμε αγάπη, και να μας δείξη ότι μας έχει αγάπη.

2. Ο Θεός είναι «ανέκφραστος, απερινόητος, αόρατος, ακατάληπτος». Αυτό ομολογούμε στην ιερώτερη προσευχή μας: στην θεία Λειτουργία. Είναι αδύνατο να καταλάβουμε και να κατανοήσουμε, τι είναι ο Θεός.

Γι' αυτό και εκείνοι, που δεν ψάχνουν (να Τον εύρουν) με ταπείνωση και ειλικρινά, εύκολα καταντούν στο συμπέρασμα, πως ο Θεός δεν υπάρχει.

Μα κάνουν ένα φρικτό λάθος. Θέλουν να γνωρίσουν τον Θεό, όπως γνωρίζουν τους ανθρώπους και τα διάφορα πράγματα του υλικού κόσμου: με τις αισθήσεις τους και με τα μέσα των θετικών επιστημών (βλ. κεφ. Α' σελ. 24-25). Αυτό όμως είναι αδύνατο. Ο Θεός είναι **αόρατος, ακατάληπτος· και απερινόητος**. Ποτέ δεν θα ιδούμε και δεν θα καταλάβουμε με την ουσία Του.

3. Μα το ότι δεν Τον βλέπουμε και δεν Τον καταλαβαίνουμε, δεν σημαίνει πως δεν υπάρχει. Γιατί ο Θεός ζη, δρα, κινείται ανάμεσά μας. Και τις ενέργειές Του τις αισθανόμαστε. Και τις καταλαβαίνουμε.

Ο Θεός σαν «Ο Ων» είναι απρόσιτος. Ο άνθρωπος την ουσία του Θεού δεν μπορεί· ούτε να την προσεγγίση· ούτε να την κατανοήση· με κανένα τρόπο.

Τον Θεό τον καταλαβαίνουμε **μόνο από τις ενέργειες Του**. Όπως ακριβώς και τον ηλεκτρισμό και τον μαγνητισμό. Οι ενέργειες του Θεού αποτελούν μια ηθελημένη συγκατάβαση του Θεού, που την κάνει ο Θεός για χάρη μας, από στοργή και αγάπη για μας.

Ο Μέγας Βασίλειος λέγει επιγραμματικά:

Ο Θεός είναι ψηλά. Πολύ ψηλά. Η Ουσία Αυτού μας είναι **απρόσιτη**. Όμως οι ενέργειές Του **κατεβαίνουν** σε μας. Και μας Τον φέρνουν κοντά μας. Έτσι, **από τις ενέργειές Του, καταλαβαίνουμε:**

- **ότι υπάρχει·**
- **ότι είναι αγαθός·**
- **ότι είναι πατέρας μας·**
- **ότι μας παρακολουθεί με το έλεός Του και με την στοργή Του.**

4. Τον Θεό Τον γνωρίζουμε από τις ενέργειές Του. Όχι από την Ουσία Του. Η ενέργεια του Θεού δεν είναι ένα τμήμα του Θεού. Ο Θεός δεν διαιρείται σε αγάπη, δικαιοσύνη, αλήθεια, δόξα, έλεος, φιλανθρωπία κλπ. Ενέργεια του Θεού είναι απλώς «κάτι», που το κάνει ο Θεός. Είναι φυσικό να σκεφθούμε, ότι αυτά που κάνει και πέφτουν στην δική μας αντίληψη δεν είναι όλα εκείνα που μπορεί να κάμη, όταν το θελήση. Ο Θεός έχει την σοφία, την δύναμη και την δυνατότητα **να σκεφθή πιο πολλά και να ενεργήση εντελώς διαφορετικά, από ό,τι εμείς φανταζόμαστε.**

γ. Η αγάπη του Θεού

1. Η πιο αισθητή σε μας φυσική ενέργεια του Θεού είναι η αγάπη Του για μας.

Τί σημαίνει, «ο Θεός μας αγαπάει»;

Ας το ιδούμε, όσο πιο σύντομα μπορούμε.

Ο Θεός εδημιούργησε τον άνθρωπο.

Γιατί τον εδημιούργησε;

Για να γίνη ένα ον ταλαίπωρο και δυστυχισμένο;

Όχι. Αλλά για να γίνη ευτυχισμένος.

Ποιά είναι η μεγαλύτερη ευτυχία;

Οπωσδήποτε **όχι η εξωτερική.**

Όχι η χαρά που δίνει ο πλούτος και η ηδονή.

2. Θυμηθήτε τον Αριστοτέλη Ωνάση.

Επέτυχε στη ζωή. Έγινε ένας από τους πιο πλούσιους ανθρώπους στον κόσμο. Αληθινός Κροίσος. Γράφτηκαν για αυτόν βιβλία, που μιλάνε για αυτόν, σαν να ήταν μυθικός ήρωας. Είχε χρήματα να κάνει ό,τι ήθελε. Και να διασκεδάση όσο ήθελε. Και λοιπόν; Εξωτερικά φαινόταν απόλυτα ευτυχισμένος. Ήταν όμως πράγματι ευτυχισμένος; Κάποια στιγμή πέθανε ο υιός του Αλέξανδρος. Και τότε εξήτησαν από τον πατέρα Αριστοτέλη Ωνάση μια συνέντευξη στην τηλεόραση. Εκείνος εδέχθη. Και την έδωσε. Στο τέλος τον ερώτησαν:

- Πώς αισθάνεστε, κ. Ωνάση, μετά τον θάνατο του παιδιού σας;

Απάντησε:

Αισθάνομαι, πως είμαι ο πιο φτωχός άνθρωπος στον κόσμο.

Τί μας είπε;

Μας είπε: **Η ευτυχία δεν είναι στα έξω.** Είναι μωρία να θέλη ο άνθρωπος να γίνη ευτυχισμένος με τα έξω. Η ευτυχία είναι «μέσα».

3. Ποιά είναι η βαθύτερη μορφή ευτυχίας;

Η εσωτερική. Η ειρήνη της καρδιάς και της ψυχής.

Αν ευτυχία ήταν η ηδονή το πιο ευτυχισμένο ον θα ήταν ο πετεινός. Και πιο ευτυχισμένοι άνθρωποι οι πόρνες (Μάρκος Αυρήλιος Στ, 34).

Ο Θεός έφτιαξε τον άνθρωπο με συνείδηση. Και με ηθική κρίση. Για να μπορέ να αποκτήσει μια ευτυχία **όχι εξωτερική, ψεύτικη και παροδική, αλλά εσωτερική, αληθινή, μόνιμη, αναφαίρετη.**

Ο Θεός έφτιαξε τον άνθρωπο με τις τελειότερες και υψηλότερες προδιαγραφές: τον εδημιούργησε «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού». Δηλ. τον έφτιαξε να έχει μερικά από τα δικά Του χαρακτηριστικά.

- **ελεύθερο, να κρίνει και να αποφασίζει μόνος του, τι θα κάμει·**
- **να αγαπά την αλήθεια και το καλό·**
- **να έχει ευσπλαχνία και συμπόνια·**
- **και να μπορέ – όταν το θελήσει – να γίνη όμοιος με τον Θεό, κατά χάριν Θεός (δηλ. γεμάτος καλωσύνη, αγάπη, ευσπλαχνία, αλήθεια, κ.ο.κ.).**

Όλοι ξέρομε ότι, όταν ο άνθρωπος αποκτήσει μερικές από αυτές τις αρετές, γίνεται **εσωτερικά, βαθιά, μόνιμα ευτυχισμένος.**

δ. Η αμαρτία και η διόρθωσή της.

1. Έτσι έπρεπε να είμαστε όλοι μας. Έτσι ήταν το πρόγραμμα του Θεού για μας. Να είμαστε όλοι γεμάτοι αρετές και απόλυτα ευτυχισμένοι.

Όμως ο άνθρωπος έκαμε **κακή χρήση** της ελευθερίας του. Έκαμε την σκέψη, πως **μπορεί να γίνη πιο ευτυχισμένος, αν ζήσει χωρίς τον Θεό**, αδιαφορώντας για αυτά που του είχε δείξει ο Θεός. Έτσι τους είχε υποδείξει ο Όφρις:

- Αφήστε στην άκρη τον Θεό. Πάρτε εσείς την θέση του. **Καθορίζετε μόνοι σας, τι είναι για σας καλό και τι κακό.** Και τότε «έσεσθε ως Θεοί, γινώσκοντες καλόν και πονηρόν» (Γεν. 3,5).

2. Πού οδηγεί το φρόνημα αυτό;

- **Σε σχέση με τον Θεό:**

Μας κάνει κατάκριτους και εχθρούς του Θεού. Όταν ένα άθλιο κουνούπι μας ενοχλήσει, χωρίς να αισθανόμαστε ίχνος λύπης, χωρίς ίχνος δισταγμού, το ψεκάζομε με εντομοκτόνο· και ησυχάζομε. Επειδή είχε την αναίδεια να έλθει αντίθετο στο θέλημά μας. **Τί θα έπρεπε να κάνει ο Θεός σε μας,** όταν ερχόμαστε αντίθετοι στο θέλημα Του; Μη ξεχνάμε ότι η διαφορά ανάμεσα στον Θεό και σε μας είναι πολύ πιο μεγάλη, από ό,τι ανάμεσα σε μας και στο

κουνούπι. Εμείς είμαστε με το κουνούπι αδέρφια: φτιαγμένοι από την ίδια ύλη· εξ ίσου και οι δύο ύλη· εξ ίσου κτίσματα! Μα ο Θεός δεν είναι ύλη· και είναι ο Δημιουργός της ύλης· είναι ο Κτίστης· **εξ ίσου και για μας· και για τα κουνούπια.**

Τί σημασία έχει η αμαρτία; Τεράστια. Απέραντη. Ανυπολόγιστη. Γιατί είναι η καταφρόνηση του άπειρου Θεού από ένα άθλιο πλάσμα Του.

- Σε σχέση με τον εαυτό μας.

Μας οδηγεί στην διάλυση της ηδονομανίας (πορνεία, μοιχεία, ομοφυλοφιλία, ναρκωτικά, κ.ά.). Στις αλλεπάλληλες αυτοκτονίες των παραχορτασμένων. Στην πλήρη απογοήτευση, με την οποία γεμίζει τις ψυχές, όταν συναισθανθούν πως επήραν λάθος δρόμο!

- Σε σχέση με τους άλλους.

Σε μια ανειρήνευτη πάλη!

3. Και ο Θεός;

Ου κατά τας ανομίας ημών εποίησεν ημίν· ουδέ κατά τας αμαρτίας ημών ανταπέδωκεν ημίν (Ψαλμ. 102,10).

Δεν μας φέρθηκε, όπως φερόμαστε εμείς στα κουνούπια. Παρ' ότι είναι Θεός. Παρ' ότι είναι απερίγραπτος, άναρχος και ανέκφραστος. **Αλλά ήλθε επί της γης, μορφήν δούλου λαβών,** εν ομοιώματι ανθρώπων γενόμενος. Και το έκαμε, γιατί δεν το άντεχε «δια σπλάχνα ελέους» Του, «θεάσθαι (= να βλέπη) υπό του διαβόλου τυραννούμενον το γένος των ανθρώπων. Αλλά ήλθε και μας έσωσε».

Γιατί ήλθε;

- **Επειδή δεν το υπέφερε να μας βλέπη σε τόση δυστυχία! Να τυραννούμεθα από τον διάβολο!**

- **Επειδή ηθέλησε να μας σώση!**

- **Επειδή έτσι τον ωδήγησε η αγάπη Του για μας.**

Ήλθε για να μας ξαναφέρει στο σωστό φρόνημα· στον σωστό τρόπο ζωής.

«Ούτως ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε τον Υιόν Αυτού τον Μονογενή έδωκεν, ίνα πας ο πιστεύων εις Αυτόν μη απόληται, αλλ' έχη ζωήν αιώνιον» (Ιω. 3,16).

Ήλθε να μας σώση.

Πώς να μας σώση;

- Και σωματικά.
- Και ψυχικά.
- Και με συμβουλές.
- Και με την υπόδειξη του κακού που μας απειλεί.
- Και με απειλές.
- Και με παιδαγωγικές τιμωρίες.
- Και με φάρμακα.

Φάρμακα είναι:

- Το βάπτισμα
- Η εξομολόγηση.
- Η θεία Κοινωνία: το Σώμα Του και το Αίμα Του.

Συμβουλές, απειλές, υποδείξεις είναι

- Η διδασκαλία Του

4. Η ταλαιπωρία και η δυστυχία μας είναι το λανθασμένο φρόνημα. Που μας λέει ότι μπορούμε να βρούμε ευτυχία και όταν ζούμε χωρίς Θεό.

- **Αυτό είναι το χειρότερο λάθος μας.**
- **Αυτό είναι η πηγή της δυστυχίας μας.**
- **Αυτό μας σπρώχνει σε όλες τις αμαρτίες.**

Ο Πολυεύσπλαγχνος Θεός κάνει τα πάντα να μας βοηθήση, να μην αφήσωμε αυτό το φοβερό κακό να μείνη μέσα μας **αθάνατο** (= για πάντα).

5. Πώς όμως διορθώνεται το φρόνημα;

Με την μετάνοια.

Η λέξη μετανοώ σημαίνει: **Αλλάζω τρόπο σκέπτεσθαι.** Καταλαβαίνω, ότι η μέχρι τώρα νοοτροπία μου ή κοσμοθεωρία μου ήταν λάθος· με έβλαπτε· με κατέστρεφε!

Όλοι καταλαβαίνουμε, ότι **το λάθος στον τρόπο γενικής αντιμετώπισης της ζωής είναι το χειρότερο από όλα.**

Από εκεί πρέπει να αρχίζει η διόρθωση.

Ο Θεός, λοιπόν, μας βοηθεί να διορθώνουμε τον τρόπο του σκέπτεσθαι

- με τις διδασκαλίες Του
- με το παράδειγμά Του (κατέβηκε για χάρη μας στην γη και σταυρώθηκε για μας).
- με το να ορίση να είναι για όλους μας άγνωστη η ώρα του θανάτου μας.
- με την απειλή της αιώνιας κόλασης.

Όλα αυτά μας βοηθούν να μην αφήνουμε **το λάθος-φρόνημα** να μένη μέσα μας **αθάνατο.**

Και αμέσως μόλις διορθωθεί το φρόνημά μας, ο πολυεύσπλαγχνος Θεός μας **δέχεται!**

- **Εδέχθη τον ληστή** (ένα κακούργο, ένα φονιά)!
- **Εδέχθη την πόρνη** (ένα μέχρις αηδίας φιλήδονο ον)!
- **Εδέχθη τον διώκτη Του** (ένα φανατικά κακόψυχο άνθρωπο).

6. Και τα τραύματα της αμαρτίας σε σώμα και ψυχή; Τα θεραπεύει με τα φάρμακά Του.

ε. Έπαθε για μας. Αντί για μας.

1. Ο Θεός είναι η Αγία Τριάς: ο Πατήρ, ο Υιός, και το Άγιο Πνεύμα. Τρία πρόσωπα· ομοούσια· ομόθρονα· ομότιμα· εξ ίσου παντοδύναμα· με μια και τα τρία θέληση, που πάντοτε ταυτίζεται. Δεν υπάρχουν διαφορές και αντιγνώμίες στην Αγία Τριάδα.

Μα κάποτε **ο Υιός «σαρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν ημίν»** (Ιω. 1,14), δηλ. έγινε άνθρωπος, χωρίς βέβαια να παύση να είναι Θεός. Όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος, ο Υιός «εν μορφή Θεού υπάρχων» **δεν φοβήθηκε, μη χάση και πάψη να είναι ίσος με τον Θεό.** Και για αυτό **εκένωσεν εαυτόν και επήρε δούλου μορφήν** και έγινε όμοιος με τον κάθε άλλο άνθρωπο» (Φιλ. 2,6-7).

Μα γιατί έγινε άνθρωπος;

«Εταπείνωσεν εαυτόν – απαντά ο απ. Παύλος – γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού» (Φιλ. 2,8). Δηλαδή έγινε άνθρωπος **από υπακοή** στο πανάγαθο θέλημα του Πατρός Του.

2. Γιατί έγινε άνθρωπος;

Δι' ημάς τους ανθρώπους και δια την ημετέραν σωτηρίαν. Και πιο συγκεκριμένα: **για μένα.**

Γιατί;

Για να μας ελευθερώση από τα δεσμά της αμαρτίας.

Πώς;

Με το να τιμωρηθή Αυτός για μας, αντί για μας. Με το να γίνη θυσία και προσφορά στον Θεό **για μας.** Γι' αυτό έγινε άνθρωπος. Για να έχη την δυνατότητα **να τιμωρηθή για μας, για να άρη τις δικές μας αμαρτίες.**

Γράφει ο απ. Παύλος:

Εξ αιτίας των αμαρτιών μας είμαστε όλοι ένοχοι και άξιοι τιμωρίας σε αιώνιο θάνατο. **Μα τελικά απαλλαγήκαμε από την τιμωρία που μας έπρεπε. Μας απάλλαξε από την τιμωρία αυτή ο ίδιος ο Θεός, δια της απολυτρώσεως που μας έδωσε δια Ιησού Χριστού.** Αυτόν, τον Χριστό, ο Θεός τον έβαλε στην θέση μας. Τιμωρήθηκε για μας. Αντί για μας. Έγινε ιλαστήρια θυσία. Για μας. Και έτσι τώρα, όποιος πιστεύει, ότι το αίμα Του χύθηκε για να μας καθαρίση από τις αμαρτίες μας, σώζεται (Ρωμ. 3,24-25).

Γιατί έγινε αυτό;

Γιατί ο Θεός αγάπησε τόσο πολύ τον κόσμο, δηλ. τους ανθρώπους, ώστε έδωσε τον Υιόν Του να γίνη θυσία για μας· να τιμωρηθή Αυτός για μας. Έτσι τώρα, όποιος πιστεύει σ' Αυτόν όχι μόνο δεν κινδυνεύει να απωλεσθή, αλλά και έχει σίγουρη την αιώνια ζωή κοντά Του (Ιω. 3,16).

3. Μερικοί, στους οποίους τα έργα του Θεού γίνονται **όχι μόνο ακατανόητα** (σ' αυτό συμφωνούμε όλοι) αλλά και ... **ανόητα** (σ' αυτό **ΔΕΝ** συμφωνούμε όλοι!), λένε:

Καλά, ο Θεός σαν πολυεύσπλαγχνος δεν μπορούσε να συγχωρέση τον κόσμο, χωρίς τιμωρίες και θυσίες;

Η απάντηση είναι:

Η αμαρτία δεν είναι απλώς μια απρέπεια. Είναι και μια ζημιά, και μια καταστροφή. Η συγχώρηση ΔΕΝ αρκεί. Χρειάζεται και να αποκατασταθή η ζημιά. Και να διορθωθεί, ό,τι κατεστράφη.

**ΤΙ ΕΚΑΜΕ
Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΓΙΑ ΜΑΣ**

- Τον δι' ημάς τους ανθρώπους
και δια την ημετέραν σωτηρίαν
- Κατελθόντα εκ των ουρανών·
 - και σαρκωθέντα εκ Πνεύματος Αγίου
και Μαρίας της Παρθένου·
 - και ενανθρωπήσαντα·
 - σταυρωθέντα τε υπέρ ημών
επί Ποντίου Πιλάτου·
 - και παθόντα·
 - και ταφέντα·
 - και αναστάντα τη τρίτη ημέρα
κατά τας Γραφάς·
 - και ανελθόντα εις τους ουρανούς·
 - και καθεζόμενον εκ δεξιών του Πατρός·
 - Και πάλιν ερχόμενον μετά δόξης
κρίναι ζώντας και νεκρούς·
 - «Ου της Βασιλείας
ουκ έσται τέλος.

(Από το Σύμβολο της Πίστεως)

Αυτώ η δόξα και ευχαριστία
Εις τους αιώνας των αιώνων· αμήν

στ. Το Αίμα της Διαθήκης.

Ας ιδούμε τώρα, τι μας έλεγε ο απόστολος Παύλος **για τον θάνατο του Χριστού** στην προς Εβραίου επιστολή του, στην οποία μας μιλάει γι' αυτόν διεξοδικά.

1. Ο αγιάζων (= ο Χριστός) και οι αγιαζόμενοι (= εμείς οι άνθρωποι), όλοι μας πηγή της υπάρξεώς μας έχουμε τον ίδιο επουράνιο Πατέρα· γι' αυτό ο Χριστός δεν το εθεώρησε ποτέ υποτιμητικό για τον Εαυτό Του να μας ονομάζει αδελφούς Του. Και γι' αυτό από την παλιά εποχή έλεγε η αγία Γραφή:

- **λόγια δικά Του: Απαγγελώ το Όνομά Σου τοις αδελφοίς Μου· εν μέσω Εκκλησίας υμνήσω Σε (Ψαλμ. 21,23).**

- **λόγια δικά μας: Εγώ πεποιθώς έσομαι επ' αυτό (τω Χριστώ) και σωθήσομαι δι' Αυτού (Ησ. 12,2).**

- **Και πάλι λόγια δικά Του: Ιδού εγώ και τα παιδιά, α μοι έδωκεν ο Θεός (Ησ. 8,18).**

Μα να, αυτά τα «παιδιά» είχαν σάρκα και οστά. Ήλθε λοιπόν και αυτός (ο αγιάζων) και επήρε την ίδια σάρκα και τα ίδια οστά, για να μπορέσει έτσι να πεθάνη· και έτσι με τον θάνατο Του να εξουδετερώσει εκείνον που είχε στα χέρια του όπλο εναντίον μας την δύναμη του θανάτου, την αμαρτία, την αιτία που προκάλεσε και προκαλεί τον θάνατο. Και εξουδετερώνοντάς τον να μας κάμη να καταλάβωμε, ότι δεν είναι πια κυρίαρχος· και όποτε θέλομε, μπορούμε να απαλλαγούμε και από αυτόν και από το όπλο του, με το οποίο μας καταδυναστεύει (= την αμαρτία)· και συνεπώς να μας απαλλάξει από την απελπιστική δυσάρεστη κατάσταση να τον τρέμωμε σαν δούλοι του και να μη μπορούμε να χαρούμε την ομορφιά της ζωής (Εβρ. 2,11-15).

2. Έγινε άνθρωπος για ένα σκοπό: να πεθάνη για μας (όπως χάριτι Θεού παντός γευσήται θανάτου).

Ο Θεός δεν είχε καμιά υποχρέωση να κάμη ο Ίδιος θυσία για χάρι μας! Μα η αγάπη Του για μας Τον ωδήγησε να στείλη τον Υιό Του στον κόσμο να γίνη άνθρωπος και να γευθή τον θάνατο για μας· να γίνη θυσία για μας. Γιατί δεν μας βλέπει, όπως βλέπομε εμείς τα κουνούπια και τις κατσαρίδες. Δεν θέλει τον θάνατο του αμαρτωλού. Θέλει την μετάνοιά του· την επιστροφή του.

Κάθε μετάνοια και επιστροφή στον Θεό αποτελεί μια νέα διαθήκη, μια ειδική συμφωνία με τον Θεό, ότι στο εξής θα είμαστε νεκροί για την αμαρτία και θα ζούμε γι' Αυτόν. Και γι' αυτό την μετάνοια, την απόφαση να είμαστε νεκροί για την αμαρτία, την εικονίζαμε με τον θάνατο ενός ζώου, που συμβολικά το εθυσιάζαμε στη θέση μας· αντί για μας. Πέθανε, συμβολίζοντας ότι εμείς έχουμε χρέος να πεθάνωμε για την αμαρτία. Διαθήκη, δηλ. συμφωνητικό μετανοίας, χωρίς θάνατο, εκείνου που κάνει την διαθήκη, δεν γίνεται (Εβρ. 9,15-16).

Μα τον θάνατο των ζώων οι άνθρωποι δεν τον έπαιρναν στα σοβαρά, γιατί ήταν εύκολο πράγμα η σφαγή ενός ζώου. Και βέβαια μπορεί να συμβολίζει, τον θάνατο του ανθρώπου. Μα δεν ισοδυναμεί με τον θάνατο ανθρώπου. Και γι' αυτό οι θυσίες αυτές δεν είχαν αντικειμενική αξία! Δεν ίσχυαν να καθαρίζουν τον άνθρωπο και να τον επανασυνδέουν με τον Θεό! Το αίμα των ταύρων και τράγων δεν έχει δύναμη να αφαιρή αμαρτίας (Εβρ. 10,4).

3. Γι' αυτό ο Θεός θέλοντας να σώσει τον άνθρωπο χάριτι, (= από την πολλή Του αγάπη και πατρική ευσπλαγχνία) ώφειλε να φροντίσει να υπάρξει.

- **ένας τέλειος συμβολαιογράφος (αρχιερέας), που θα φτιάξει το συμφωνητικό της σωτηρίας (δηλαδή μετάνοιας, θανάτου για την αμαρτία εκ μέρους μας – συγχώρησης εκ μέρους του Θεού) και**

- **ένα τέλειο ον που θα θυσιασθή για μας, για τον καθένα μας, και όλους μαζί και ο θάνατος του θα έχει μεγαλύτερη αξία από ό,τι η ζωή όλων μας.**

Έτσι ο θεαρχικώτατος Πατήρ αιώνιο αρχιερέα προαιώνίως κατέστησε τον Υιό Του με τα λόγια: Σὺ εἶ ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

Και μετά, ότε ήλθε το πλήρωμα των καιρών, **κατηρτίσατο Αυτό σώμα (Εβρ. 10,5) μέσα στην άχραντη κοιλία της υπερευλογημένης Μαρίας. Έτσι το σώμα του Ιησού, σαν σώμα του απείρου Θεού-Λόγου είχε**

- **τόσο μεγαλύτερη αξία από ό,τι η ζωή όλων των ανθρώπων, όσο μεγαλύτερη τιμή και αξία έχει ο άκτιστος κτίστης, από τα κτίσματά Του και**

- **τόσο πολύ περισσότερη χάρη και αγιαστική δύναμη από ό,τι απαιτεί η άφεση όλων των αμαρτιών όλου του κόσμου, ώστε και μια μόνο σταγόνα από το άγιο αίμα Του αρκεί να μας αγιάση και να μας σώση.**

4. Έτσι ο Χριστός σαν αρχιερέας και σφάγιο μαζί, σαν θύτης και θύμα μαζί, έκαμε επάνω στον Σταυρό στον Γολγοθά «την εν Σιών μυστικήν ιερουργίαν»: απέθανε, για να γίνη ένα μόνιμο συμφωνητικό μετανοίας και επιστροφής των ανθρώπων στον Θεό, που όταν το δέχονται έχουν πια ζωντανή υποχρέωση να ζουν νεκροί για την αμαρτία και ζωντανοί μόνο για τον Θεό. Γιατί Εκείνος που εθυσιάσθη, έχει άπειρη αξία. Και η Καινή Διαθήκη Του είναι μια για πάντα· μια Διαθήκη που δεν μπορεί να καταργηθή, ούτε να αντικατασταθή με άλλη καλλίτερη. Και όποιος καταφρονεί αυτή την διαθήκη κάνει ένα μεγάλο λάθος (= αμάρτημα): θεωρεί το αίμα του Χριστού, με το οποίο υπογράφηκε αυτή η συμφωνία, κοινό (= ίσης αξίας με το αίμα των τράγων και ταύρων!) και συνεπώς καταπατεί τον Υιό του Θεού (δηλ. δεν προσέχει ότι μέσα σ' αυτό το Σώμα και σ' αυτό το Αίμα ευρίσκεται ολόκληρος ο Υιός του Θεού).

Αν αμαρτία είναι η καταφρόνηση του Θεού, υπάρχει μεγαλύτερη αμαρτία από αυτή;

ζ. Γιατί στον Σταυρό;

1. Γιατί ο Αμνός του Θεού και Αρχιερέυς πρόσφερε την θυσία Του στον Σταυρό, και όχι με κάποιο άλλο τρόπο;

2. Το θέλημα του Θεού είναι άγιο. Και ο νόμος του Θεού, που το εκφράζει, είναι και αυτός άγιος και η εντολή αγία (Ρωμ. 7,12). Ο Νόμος του Θεού έχει απέραντη ιερότητα.

- Είναι ποτέ δυνατό να τον καταπατάμε με το αζημίωτο;
- Είναι δυνατό να τον καταφρονούμε με το αζημίωτο;
- Είναι νοητό να μην κάνουμε ό,τι περισσότερο μπορούμε για την τήρησή του, και να είναι «όλα καλά»;

Για να περιφρουρήση την ιερότητα του Νόμου και να μας προφυλάξη από την αμαρτωλή νωχέλειά μας, ο Θεός μας το διασάφησε:

Επικατάρατος, εκείνος που δεν εμμένει σε όλες τις διατάξεις του Νόμου. Επικατάρατος εκείνος, που δεν εκτελεί όλες τις διατάξεις του Νόμου (Δευτ. 2.7,26).

Έτσι εκτός από ελάχιστους δικαίους, όλοι οι άνθρωποι έπεσαν στην κατάρα αυτή του Νόμου!

3. Μα ο Ιησούς ήλθε να σώση τον λαόν Αυτού από κάθε αμαρτία· από κάθε συνέπεια της αμαρτίας (Ματθ. 1,21). Ήταν ποτέ δυνατό να αφήση την χειρότερη, την κατάρα του Νόμου;

Ασφαλώς όχι!

Ο Υιός του Θεού υπέστη τα Άχραντα Πάθη, για να θεραπεύση τα δικά μας δυσώδη πάθη.

- Υβρίσθη, επειδή μας αρέσουν οι κολακείες.
- Ενεπύσθη, επειδή ψοφάμε για τιμές.
- Εποτίσθη χολή, επειδή υποδουλωθήκαμε στην ηδονή του στόματος.
- Εφραγγελώθη, επειδή υποδουλωθήκαμε στην ηδονή του σώματος.
- Και υπετάγη στην πατρική βουλή να πάθη, επειδή εμείς υποκύπτομε στους λογισμούς μας.

- Και έγινε κατάρα (ο ευλογητός των Πατέρων Θεός και υπερένδοξος), για να μας εξαγοράση από την κατάρα του Νόμου.

4. Έλεγε προφητικά ο Νόμος.

Κεκατηραμένος υπό Θεού πας ο κρεμάμενος επί ξύλου (Δευτ. 21,23, Γαλ. 3,13). Δηλαδή. Ο κρεμάμενος επί ξύλου δεν βαστάζει μόνο την τιμωρία και την οργή των ανθρώπων, αλλά και την κατάρα του Θεού. Ο θάνατος στον σταυρό δεν ήταν μόνο σωματικά ο χειρότερος. Ήταν και πνευματικά.

η. Συμπέρασμα

Λέγει ο άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος (117 μ.Χ.)

Ο ταύτα **μη** πιστεύων εναγής

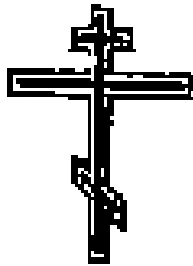
ουχ ήττον των σταυρωσάντων τον Κύριον.

Ο γαρ άρχων του κόσμου τούτου χαίρει,

όταν τις αρνήται τον Σταυρόν.

Όλεθρον γαρ εαυτού γινώσκει

την ομολογίαν του Σταυρού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

α. Τί είναι ο Χριστός;

1. Ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Οι δύο φύσεις (η θεϊκή και η ανθρώπινη) είναι ενωμένες.

Έτσι παρ' ότι είναι ταυτόχρονα και Θεός και άνθρωπος **ο Χριστός είναι ένας.** Ο ίδιος και Θεός και άνθρωπος. Θαυματοουργεί με την θεία παντοδυναμία Του, **σαν Θεός.** Τρώγει, περιπατεί, πίνει, κοιμάται, κουράζεται, μιλάει, κλαίει, **σαν άνθρωπος.**

Μα και η ανθρώπινη φύση Του, επειδή είναι ενωμένη σε ένα με την θεϊκή Του φύση, είναι **εντελώς ξένη σε κάθε λογισμό αμαρτητικό.** Γιατί είναι

- **τέλεια φωτισμένη** από το φως της παντογνωσίας που έχει σαν Θεός
- **τέλεια δυναμωμένη** από την θεία παντοδυναμία, και
- **τέλεια αγιασμένη** από την αγιαστική χάρη της Θεότητας.

Εμείς αμαρτάνομε, γιατί μη έχοντας επαρκή γνώση, φώτιση, δύναμη και αγιασμό της θέλησής μας, προτιμάμε:

- το σώμα από την ψυχή·
- τα υλικά από τα πνευματικά·
- τα επίγεια από τα επουράνια.

Στον Ιησού αυτό δεν ήταν δυνατό να γίνη. Γιατί σαν Υιός του Θεού είχε επάρκεια γνώσης, δύναμης, αγιασμού και φωτισμού.

Αν λοιπόν σε μας, **όταν έχουμε ελάχιστα μόρια, λεπτότατα ρινίσματα, γνώσης, δύναμης, φωτισμού, αγιασμού, κατασιγάζουν τα πάθη ψυχής και σώματος** (γιατί η αμαρτία δεν είναι φύση, αλλά επίκτητη ψυχοσωματική διαστροφή), **χρειάζεται να συζητούμε ότι ο Χριστός ήταν αναμάρτητος στην τήρηση του νόμου Του;**

2. Στους νεώτερους χρόνους πολλοί (επιστήμονες, λογοτέχνες, κριτικοί κ.ά.) κάνουν μια διάκριση.

Λένε:

Εμείς βλέπουμε τον Χριστό σαν άνθρωπο. Δεν θίγουμε ούτε την Θεία Του Φύση, ούτε το δόγμα της Εκκλησίας.

Και θέλοντας τάχα να Τον ιδούν σαν άνθρωπο, από την πλευρά της ανθρώπινης φύσης Του, που είναι ομοιοπαθής με εμάς. Του αποδίδουν ο καθένας τα δικά του πάθη.

- Σ' αυτό το μοτίβο εκινήθη ο γνωστός μας πάστορας **Βεντουρίνι** (βλ. σελ. 108)
- Σ' αυτό κινείται και ο «δικός μας» Νίκος Καζαντζάκης στο έργο του «Ο Τελευταίος Πειρασμός», στο οποίο παρουσιάζει τον Ιησού να βασανίζεται από φιλήδονους λογισμούς και άλλες μικρότητες.

Μα αυτό αποτελεί ένα φοβερό και **ανεπίτρεπτο λάθος.** Γιατί οι δύο φύσεις έχουν ενωθή στον Χριστό **«ατρέπτως, αδιαιρέτως, αχωρίστως και ασυγχύτως».** Και, κατά συνέπεια, η **ανθρώπινη φύση του Χριστού δεν μπορεί να απομονωθεί από την θεία.** Με κανένα τρόπο. Έτσι έχοντας τέλεια ένωση με την θεία Φύση ήταν αδύνατο να πέση σε σκοτισμό λογισμών και σε

«αδυναμία»: ήταν αδύνατο να παρασυρθεί σε αμαρτητικό λογισμό. Έτσι, δεν επιτρέπεται να Του αποδίδουμε την δική μας (ο καθένας μας!) σεξουαλικότητα.

Γι' αυτό και η **Ε' Οικουμενική Σύνοδος** στον ΙΒ' όρο της λέγει:

«Όποιος λέγει ότι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, πριν από την ανάστασή Του ενοχλείτο από πάθη ψυχικά και από σαρκικές επιθυμίες, πρέπει να αναθεματισθή· (δηλαδή η Εκκλησιαστική Ιεραρχία οφείλει να διακηρύξει, ότι ο άνθρωπος αυτός δεν είναι Χριστιανός Ορθόδοξος και να τον καταραστή). Η ίδια Εκκλησιαστική ποινή πρέπει να επιβληθή και σε εκείνους που υπερασπίζονται εκείνους που λένε τέτοια πράγματα. Γιατί έχουν ξεφύγει από την Ορθόδοξη πίστη». Με άλλα λόγια, όσο και αν ένας συγγραφέας μας λέγει, ότι μιλάει μόνο για την ανθρώπινη φύση του Χριστού και ότι τάχα ΔΕΝ θίγει το δόγμα. ΔΕΝ ΑΜΝΗΣΤΕΥΕΤΑΙ. Γιατί το δόγμα θίγεται, και μάλιστα πολύ βάνουσα.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

Πιστεύουμε και διακηρύττουμε:

- *Ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός είναι ΕΝΑΣ*
- *τέλειος σαν Θεός·
και τέλειος σαν άνθρωπος.*
- *Αληθινά Θεός·
και αληθινά άνθρωπος·
με ψυχή λογική και σώμα.*
- *Ομοούσιος με τον Πατέρα
κατά την Θεότητα·
και ομούσιος με εμάς
κατά την ανθρώπινη φύση Του·
σε όλα όμοιος με εμάς
εκτός από την αμαρτία.*
- *Ο Χριστός είναι ΕΝΑΣ
μα σ' Αυτόν ενεργούν ΔΥΟ ΦΥΣΕΙΣ
(η Θεία και η ανθρώπινη),*
- *που σ' Αυτόν ενώθηκαν
ασυγχύτως, απρέπως,
αδιαιρέτως, αχωρίστως·
(χωρίς πια να συγχέωνται·
χωρίς πια να μεταβάλλονται·
χωρίς πια να διαιρούνται·
χωρίς να χωρίζονται)·*
- *και συναποτελούν
ένα πρόσωπο·
μία υπόσταση·
τον Ένα Μονογενή Υιό·
τον Ένα Θεό Λόγο·
τον Ένα Κύριο Ιησού Χριστό.*

(Όρος Δ' Οικουμ. Συνόδου-Χαλκηδών 451 μ.Χ.)

β. Τί λέγει ο Καζαντζάκης για τον Χριστό.

1. Ο Νικόλαος Καζαντζάκης είναι λογοτέχνης. Οι λογοτέχνες δουλεύουν με το συναίσθημα και την φαντασία. Και επειδή και το συναίσθημα και η φαντασία είναι για τον καθένα **καθαρά προσωπικά**, καθαρά δικά του, είναι αυτονόητο, πως οι λογοτέχνες – σε όσα γράφουν – εκφράζουν ο καθένας τις δικές του ιδέες, τα δικά του βιώματα, και τα δικά τους συναισθήματα, που **ο καθένας τα δουλεύει ανάλογα με την φαντασία του.** Συγγραφέας-λογοτέχνης με δυνατή φαντασία βρίσκει δυνατές εκφράσεις για την έκφραση των συναισθημάτων, βιωμάτων και ιδεών και σε όλα, όσα λέει τον εαυτό του εκφράζει! **Είτε στην αγνότητά του, είτε στην βρώμα του!**

2. Ο Ν. Καζαντζάκης στο μυθιστόρημα του « Ο τελευταίος Πειρασμός» παίρνει για ήρωά του τον Κύριον Ιησούν Χριστόν. Αυτό αποτελεί μια επιλογή της φαντασίας του. Και, σαν ήρωά του πια, αποδίδει στον Χριστό όλα τα δικά του συναισθήματα· όλους τους δικούς του πόθους· όλες τις δικές του αδυναμίες· όλες τις δικές του ιδέες και απόψεις.

Ο Χριστός του Καζαντζάκη είναι ένας τέλειος καθρέφτης του ψυχικού κόσμου του συγγραφέα του! Σε όλον του τον ψυχικό και πνευματικό κόσμο!

Παρουσιάζει τον Ιησούν Χριστόν:

- **Σαν καταδότη** των αγωνιστών συμπατριωτών του στους καταχτητές ρωμαίους·
- **Σαν αμοραλιστή**, που φτιάχνει εκτελεστικά όργανα προς χρήση των Ρωμαίων τυράννων! (για να σταυρώσουν τους αγωνιστές της εθνικής αντίστασης εναντίον του!).
- **Σαν άνθρωπο με ανώμαλο ψυχικό βίο!** Μερικές τουλάχιστον φορές το βλέμμα του και το χαμόγελό του παίρνουν έκφραση τόσο καθαρά δαιμονική, που τρομάζει η Παναγία Μητέρα Του.

- **Σαν υποδουλωμένο στις επιθυμίες της σάρκας**, σαν άνθρωπο χυδαίο, φιλήδονο, με λάγνο φρόνημα και με πράξεις πορνικές.

- **Σαν βλάσφημο· σαν επαναστάτη κατά του Θεού.**

- **Σαν άνθρωπο που** σε ό,τι καλό έκαμε, **εχειραγωγείτο** από τον Ιούδα, που ήταν τάχα ο πιο δυνατός και αφωσιωμένος μαθητής του

- Σαν απλό άνθρωπο, που επεθύμησε να γίνη Θεός και Σωτήρας του κόσμου, χωρίς βέβαια να είναι...

3. Γενικά, ο Ν. Καζαντζάκης παρουσιάζει τον Ιησού , όχι σαν ΣΩΤΗΡΑ του κόσμου, αλλά σαν ένα απλό και ταλαίπωρο άνθρωπο (= όπως όλοι!), που ενώ έχει ανάγκη όχι μόνο να ΣΩΘΗ, αλλά και να βρη τον εαυτό του, (γιατί – σύμφωνα με τον Καζαντζάκη πάντοτε – όπως και εμείς έτσι και ο Ιησούς δεν ήξερε ούτε τι είναι, ούτε τι γυρεύει στον κόσμο!...), πλάθει όνειρα, ότι θα γίνη σωτήρας του κόσμου!...

γ. Τι συναισθήματα «κουβαλούσε» ο Νικ. Καζαντζάκης.

1. Όπως είπαμε, οι λογοτέχνες συγγραφείς στα βιβλία τους εκφράζουν τον εαυτό τους. Και γι' αυτό στα βιβλία τους μπορούμε να βρούμε όχι μόνο τις ιδέες τους, αλλά και τον ψυχικό τους κόσμο. Μια τέτοια μελέτη στα βιβλία του Ν. Καζ. Θα βγάλη στην επιφάνεια πολλά.

Μα δεν χρειάζεται να καταφύγη κανείς σε μία τέτοια μελέτη. Τον Καζαντζάκη τον έχουν περιγράψει

α. η σύζυγος του Γαλάτεια στο βιβλίο της: **Άνθρωποι και Υπεράνθρωποι.** Αθήναι 1980. Από τον τίτλο του βιβλίου καταλαβαίνουμε, ότι την ζωή και σκέψη του Καζαντζάκη διέπνεε η αρρωστημένη φιλοσοφία του Φρ. Νίτσε. Ο Νίτσε, όντας τρελλός έγραψε στοχασμούς που γοητεύουν μόνον ανθρώπους με την ίδια ψυχολογικά κατάσταση υγείας.

β. Η Έλλη Αλεξίου, αδελφή της Γαλάτειας, στο βιβλίο της: **Για να γίνη Μεγάλος, Αθήναι 1981.** Σ' αυτό η Έλλη μας λέγει, ότι όλος ο στόχος του Ν. Καζαντζάκη σε όλα, όσα έλεγε, έκανε και έγραφε, ήταν να γίνη μεγάλος. Πόσο μεγάλος; Να γίνη Θεός!...

γ. Ο ίδιος ο Νικ. Καζαντζάκης στις επιστολές του, που τις εξέδωσε ο φίλος του Παντ. Πρεβελάκης με τίτλο: **400 γράμματα του Νικ. Καζαντζάκη, Αθήνα.**

Οι τρεις αυτοί μάρτυρες είναι οι πιο αυθεντικοί.

- **Ποιός μπορεί να ειπή, πως ήξερε καλά τον Νικ. Καζαντζάκη πιο καλά από την σύζυγό του;**

- **Ποιός μπορεί να ισχυρισθώ πως τον εκφράζει πιο αυθεντικά, από ό,τι εκφράζει ο ίδιος τον εαυτό του στα Γράμματά του;**

2. Τί ήταν λοιπόν με βάση τα πιο πάνω βιβλία ο Ν. Καζαντζάκης;

α. Σαν ον ψυχοσωματικό.

Πρόσωπο «**παθολογικά άτολμο, σεξουαλικά ανίκανο, αηδιαστικά λάγνο, κυριευμένο από τις ιδέες του Νίτσε** (φιλόσοφος που αυτοκτόνησε), μηδενιστής, δειλό και διπρόσωπο· που πήγαινε με τους έχοντες την εξουσία· και όχι με εκείνους που είχαν το δίκιο» (Έλλης Αλεξίου, Για να γίνη Μεγάλος, σελ. 78-192, 229).

β. Κοσμοθεωριακά, ιδεολογικά.

Κομμουνιστής δεν ήμουν ποτέ. Δεν με έπιασε αυτή η πνευματική ψώρα (ε.ά. σελ. 286). Τί ήταν τότε; Πότε έκανε τον αθεϊστή λενινιστή. Πότε τον βουδδιστή. Πότε τον σκεπτικιστή. Πότε τον αγνωστικιστή. Πότε... Πότε... Τί ήταν; Ένας χάος!...

γ. Σαν Έλληνας.

- Γράφει σε επιστολή του στον φίλο του Π. Πρεβελάκη:

Τι ντροπή να ανήκεις σε μία ράτσα ξεπεσμένη, ξεπλυμένη, φελάχα! Πρέπει όλα αυτά να τα νικήσουμε· να ξεφύγουμε· να πολεμήσουμε μέσα μας ό,τι μας σμίγει με το **ρωμέϊκο αίμα** (Γράμμα 41 σελ. 46).

- Προτιμώ την Γερμανία από την Γαλλία. Το Παρίσι μυρίζει πολύ Ελλάδα. **Και η Ελλάδα και οι Έλληνες μου είναι ΜΙΣΗΤΟΙ!** (Γράμμα 76, σελ. 121)

- **Με κυριεύει οργή και αηδία για τους Ρωμιού. Ποτέ δεν τους μίσησα και δεν τους συχάθηκα τόσο** (Γράμμα 204, σελ. 429).

δ. Τί λαχταρούσε στην ζωή του.

- **Ήταν «λυσσασμένος» για δόξα** (γράφει ο φίλος του Πρεβελάκης) την ζωή του **την προσδιώρισαν** δύο κυρίως πράγματα: **ο μεγαλομανής εγωϊσμός του και η μηδενική συζυγική ζωή του.** Έτσι: φθάνει στο σημείο να θέλη **να δημιουργήσει θρησκεία και Εκκλησίες στο όνομά του και να προσκυνάται για προφήτης του Θεού!**

- Είναι ανίκανος για σεξουαλική πράξη· μα γεμάτος λαγνεία· και χυδαία φιλήδονος!...

3. Μετά από αυτά συμπεραίνουμε: Στο βιβλίο του «Ο Τελευταίος Πειρασμός» ο Νικ. Καζαντζάκης εκφράζει:

- τις ηθικές και εθνικο-κοινωνικές του ιδέες·

- τις απόψεις του για τον Χριστό: ότι «βρήκε έδαφος» κατάλληλο! και κατάφερε και έγινε Θεός!...

- τον πόθο του να αναρριχηθώ στον θρόνο του Χριστού· να φτιάξω δική του θρησκεία· να γίνω Θεός!...

4. Γιατί όμως όλα αυτά;

Λέγει ο ίδιος: «Ένας δαίμονας είναι μέσα μου. Και πολλές φορές ψυχανεμίζομαι, πως δεν είμαι εγώ» (Για να γίνης Μεγάλος, σελ. 186,396).

Κάθε σχόλιο περιττεύει.

δ. Τελική κρίση.

1. Ο ιταλός σκηνοθέτης Μαρτίνο Σκορτσέζε παρουσίασε το βιβλίο του Ν. Καζαντζάκη «**Ο Τελευταίος Πειρασμός**» σε ταινία (με κάποια δική του διασκευή).

Εναντίον της προβολής της ταινίας αυτής αντέδρασαν δυναμικά σε όλο τον κόσμο οι θρησκευτικοί κύκλοι.

2. Με αφορμή ανάλογες εκδηλώσεις και διαμαρτυρίες στην Αθήνα ο ποιητής και ακαδημαϊκός **Νικηφόρος Βρεττάκος**, απαντώντας σε ερώτηση δημοσιογράφου της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία», προέβη στην εξής δήλωση:

«**Το επίπεδο ενός τμήματος του λαού μας βρίσκεται πολύ χαμηλά. Γιατί, αν το επίπεδο του δεν ήταν τόσο χαμηλό, θα εγνώριζε, πως ένας συγγραφέας, ή ένας σκηνοθέτης, που ξεπερνάει ορισμένα όρια, μειώνεται ο ίδιος από την υπερβολή του. Γιατί ο συγγραφέας (Ν. Καζαντζάκης) δεν γράφει ιστορία. Βάζει κάτι από τον εαυτό του στο έργο του.**

Νομίζω ότι το πρόσωπο του Χριστού μένει τελικά άθικτο· γιατί είναι αφ' εαυτού τοποθετημένο επάνω από τις αδυναμίες των συγγραφέων μας» (εφημ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 15-10-1988, σελ. 24).

Με άλλα λόγια ο **Νικηφόρος Βρεττάκος** μας λέγει:

- Ο Ν. Καζαντζάκης έχει βάλει στο έργο του **«κάτι» από τον εαυτό του.**
- Έτσι **εμείωσε τον εαυτό του** και το έργο του.
- Γιατί **ξεπέρασε τα επιτρεπτά όρια.**
- Το βιβλίο του δεν είναι καρπός μελέτης, δεν έχει καμμία επιστημονική αξία· **είναι φαντασία...**

• Με το έργο του Καζαντζάκη ασχολούνται είτε θετικά, είτε αρνητικά μόνο πρόσωπα με **χαμηλό επίπεδο.**

• Το πρόσωπο του Χριστού είναι αφ' εαυτού **Του επάνω από τις αδυναμίες των συγγραφέων μας**, τύπου Ν. Καζαντζάκη.

3. Είπε ο Χριστός για τον Εαυτό Του:

«**Λίθον ον απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες** (= εκείνοι που καμαρώνουν πως είναι πνευματική ηγεσία), **ούτος εγεννήθη εις κεφαλὴν γωνίας· ο πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τούτον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ον δ' ἂν πέσῃ, λικμήσῃ αὐτόν»** (Ματθ. 21,44).

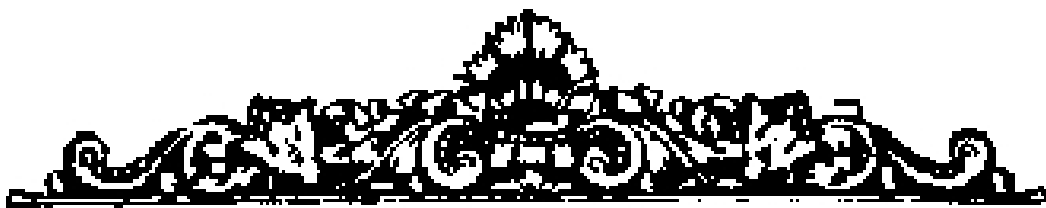
Έχουμε κι εμείς σήμερα ανάγκη από μια έξοδο. Μια έξοδο από τον ασφυκτικό κλοιό της ίδιας της ολιγορίας μας, του ίδιου του ψεύδους μας, του ίδιου του εαυτού μας.

Οφείλουμε να αντιτάξουμε άμυνα στην εθνική μας φθορά. Έχουμε ανάγκη σαν Έθνος από ένα άλλο τείχος, μια άλλη τάφρο.

Οι ψυχές των παιδιών μας, μέσα στην γενική κρίση που τα περιβάλλει, έχουν μείνει ανοχύρωτες.

Γιατί πρέπει να το παραδεχτούμε, πως οι ηθικές μας αντιστάσεις μειώνονται μέρα με την μέρα.

(Νικ. Βρεττάκου, Λόγος για το Μεσολόγγι (Γιορτές της Εξόδου 17 Απρίλη 1989, σελ. 16-17).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

α. Επ' ελευθερία εκλήθητε

1. Ερευνήσαμε μερικά σημεία γύρω από το θείο πρόσωπο του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού. Και είδαμε παντού φως. Όχι μόνο τόσο, όσο συνήθως ζητάμε, αλλά πολύ περισσότερο!

Όσοι δεν πιστεύουν στον Χριστό, λογικά δεν έχουν δίκιο. Δεν πιστεύουν, όχι επειδή τάχα δεν το μπορούν, αλλά επειδή δεν το θέλουν.

Η θέλησή τους παρεμβαίνει και τους κάνει να υποτιμούν κριτήρια, που σε άλλες περιπτώσεις τα θεωρούν υπέρ-αυθεντικά!

Γιατί;

Απλούστατα, **γιατί έτσι θέλουν!**

2. Μα και ο Θεός έτσι θέλει. Να είμαστε ελεύθεροι. Να πιστεύουμε, αν εμείς το θέλουμε. Και να μην πιστεύουμε, όταν εμείς δεν το θέλουμε!...

Όταν ο Θεός ευδόκησε να σώση τον κόσμο, μας άνοιξε την οδό της σωτηρίας. Και μας εκάλεσε να την αναζητήσωμε· να την βρούμε· και να την ακολουθήσωμε.

Όμως πολλοί άνθρωποι **ΔΕΝ θέλουν**, να ασχοληθούν με την φιλόανθρωπη και σωτήρια αυτή ευεργεσία του Θεού.

Μήπως γι' αυτό έπρεπε να αλλάξει ο Θεός σχέδιο;

Ο Χριστός δεν ηθέλησε να έλθη στην Πρώτη Του Παρουσία μετά δυνάμεως και δόξης πολλής, όπως θα έλθη στην Δεύτερη Παρουσία Του. **Τότε η Παρουσία Του θα είναι σαφέστατη. 2+2=4. Θα Τον ιδούν ΟΛΟΙ. Ακόμη και οι πιο φανατικοί εχθροί Του. Και εκείνοι, που Τον εσταύρωσαν.**

Στην Πρώτη Παρουσία Του ο Χριστός δεν ηθέλησε να φανερωθή εν δόξη. Γιατί **τότε όλοι θα αναγκάζονταν να πιστεύσουν!** Μα αυτό δεν θα ήταν σωστό...

Η μεγαλύτερη αξία στη ζωή μας είναι η ελευθερία. Ακόμη και όταν εθνικά-πολιτειακά είμαστε δούλοι. Έτσι το ηθέλησε ο Θεός. Έτσι μας έφτιαξε.

Κατ' εικόνα Θεού. Δηλαδή: Ελεύθερους με ηθική κρίση· ό,τι κάνουμε, να το κάνουμε με δική μας επιλογή.

Και μας είπε: **Η αληθινή, η γνήσια ζωή, είναι δεμένη με την σωστή χρήση της ελευθερίας μας.**

Λέγει ο Θεός:

*** Ιδοὺ δέδωκα προ προσώπου σου (= έβαλα μπροστά σου)**

- την ζωήν και τον θάνατον.
- την ευλογίαν και την κατάραν.

*** Έκλεξαι συ την ζωήν.**

ίνα ζης συ και το σπέρμα σου.

*** Σωστή εκλογή είναι:**

- να αγαπάς Κύριον τον Θεόν σου·
- να εισακούης την φωνήν Αυτού·

- να είσαι δεμένος μαζί Του.
- Αυτό είναι ζωή σου (Δευτ. 30, 19-20).

3. Ο Θεός θέλει ελεύθερους. Τόσο ελεύθερους, ώστε να μπορούμε, ακόμη και να Τον αρνηθούμε.

Γιατί, όπου δεν υπάρχει ελευθερία,

- δεν υπάρχει ήθος·
- δεν υπάρχει ηθική ζωή·
- δεν υπάρχει ευθύνη.

Και όπου δεν υπάρχει ευθύνη,

- δεν υπάρχει καλό και κακό·
- δεν υπάρχει δικαίωμα αμοιβής·
- δεν υπάρχει δικαίωμα τιμωρίας.

4. Ο Χριστός ήλθε στον κόσμο ελευθερωτής.

Μας καλεί από το σκοτάδι της πλάνης
εις το θαυμαστόν Αυτού Φως (Α' Πέτρ. 2, 9).

Όμως εις το φως της αποκαλύψεως του Θεού μένουν **μερικά σημεία ασαφή**. Τα ασαφή και σκιερά αυτά σημεία (στην Αγία Γραφή και στα δόγματα της Εκκλησίας) αποτελούν έκφραση της σοφίας του Θεού, που μας θέλει ελεύθερους· τόσο ελεύθερους, ώστε να μπορούμε να Τον αρνηθούμε· και να Τον βλασφημούμε!

β. Έκλεξαι συ την ζωήν.

1. La clarté, servirait l' esprit, mais nuirait la volonté (Bl. Pascal). Δηλαδή. Αν η αλήθεια ήταν ολοφάνερη, αυτό θα εξυπηρετούσε το πνεύμα μας στην προσπάθειά του να την εννοήσει και να την αποδεχθεί· αλλά θα εμείωνε την ελευθερία μας· και θα έκανε να μην έχουν ηθική αξία τα έργα μας.

Τότε θα είμαστε αγνοί σαν τα κρίνα· και θα ευωδίαζε η ζωή μας σαν τριαντάφυλλο· μα δεν θα είχαν οι πράξεις μας καμιά ηθική αξία.

Για να έχουν αξία πνευματική τα έργα μας και γενικότερα τα αισθήματά μας και οι σκέψεις μας, ο Θεός άφησε σημεία ασαφή και σκιερά, για να μπορέ ο άνθρωπος **να επιλέγει ελεύθερα ό,τι θέλει**:

- είτε καλό, είτε κακό·
- είτε την πίστη, είτε την άρνηση.

Γι' αυτό ο Κύριος δεν παρουσιάστηκε μετά την ανάστασή Του σε όλους (Πράξ. 10,41^α).

Δεν θέλει επιβολή εκ μέρους Του· και στρατιωτική πειθαρχία εκ μέρους μας.

Θέλει να Τον αναζητάμε ελεύθερα.

Θέλει την αγάπη μας· την εκούσια αφοσίωσή μας.

2. Η ζωή μας, λέγει ο Πασκάλ, μοιάζει από πνευματικής σκοπιάς **με την υδρόγειο σφαίρα**.

- Το ένα ημισφαίριο **το φωτίζει άπλετα** ο ήλιος (= είναι εκείνα, που τα εννοούμε· και το αποδεχόμεθα, σαν λογικά).

- Το άλλο **έχει το αμυδρό φως της νύχτας**, που βοηθεί τον άνθρωπο να βλέπει μόνο εκείνα, που είχε ιδεί καθαρά στο φως του ήλιου (= είναι τα ασύλληπτα με την δύναμη της διανοίας μας δόγματα, που τα κατανοούμε με το φως της θείας γνώσεως).

Το φωτεινό ημισφαίριο της ζωής μας φωτίζει την διάνοιά μας και της δίνει μας και της δίνει το δικαίωμα, να επιχειρή να συλλάβει (κατά αναλογία!) και το άλλο ημισφαίριο, που μένει βυθισμένο στον γνόφο της αγνωσίας.

Το σκοτεινό ημισφαίριο ταπεινώνει την λογική μας. Και την κάνει να καταλάβει – αν το θέλει –, ότι η αγάπη του Χριστού είναι κάτι το ασύγκριτα πολυτιμότερο από την γνώση (Εφ. 3,19)· αφού η γνώση νεκρώνει την εσωτερική ελευθερία, που είναι το πολυτιμότερο στον κόσμο αγαθό· ενώ αντίθετα η αγάπη την ζωοποιεί.

ΤΩΡΑ ΠΑΡΕ ΑΠΟΦΑΣΗ

Θα έλθη μια στιγμή, που θα είναι αργά πια για να αποφασίσεις!
Δεν είναι σωστό να λες ότι προτιμάς να μένης ξαπλωμένος, ενώ απλούστατα δεν έχεις την δύναμη να σταθής στα πόδια σου.

Τότε, δεν θα έχεις πια δυνατότητα εκλογής. Τότε θα καταλάβης, τι διάλεξες στα σιωπηλά· με τα έργα σου· ανεξάρτητα αν το είχες συνειδητοποιήσει ή όχι!

Δυνατότητα να εκλέξωμε την σωστή πλευρά, έχουμε τώρα!

Ο Θεός έρχεται αργά. Για να δώση σε μας αυτή την δυνατότητα.

Την ευκαιρία αυτή δεν την έχουμε για πάντα!

Είναι χρέος μας λοιπόν, να πάρωμε τώρα μια απόφαση: στα σοβαρά· και υπεύθυνα!

(C.G. Lewis, Mere Christianity (ρωσ. Μετ.) περιοδικό LE MESSENGER 15,1987,3 P. 73)

- **Αν όλα στην πίστη ήσαν φωτεινά**, δεν θα έμενε χώρος για μια ελεύθερη αποδοχή της. Τότε θα είμαστε υποχρεωμένοι να την δεχθούμε! Δεν θα μπορούσαμε να κάμωμε διαφορετικά!

- **Αν αντίθετα – όλα ήσαν σκοτεινά**, δεν θα μας τραβούσε τίποτε στην πίστη!

Ο Χριστός ήλθε στην Πρώτη Παρουσίαση Του **ταπεινά**.

Ήθελε να γίνεται αντιληπτός σ' εκείνους που θα τον αναζητούσαν ειλικρινά. Σ' εκείνους που αγάπησαν την Επιφάνειά Του (β' Θεσσ. 4,8). Μα όχι και σ' εκείνους που θα Τον μισούσαν ή θα ήθελαν να Τον αποφύγουν! Και για αυτό, επίτηδες, το θέμα αυτό το άφησε κάπως ασαφές.

Το αποτέλεσμα είναι ότι:

- **εκείνοι που Τον αναζητούν**, ευρίσκουν ότι το φως γύρω από το πρόσωπό Του είναι υπεραρκετό· αντίθετα

- **εκείνοι που θέλουν να Τον αποφύγουν**, ευρίσκουν ότι το φως αυτό είναι ανεπαρκές.

Η πίστη έχει σχέση με τον Θεό, τον Κτίστη, που πρέπει να Τον πλησιάζωμε ελεύθερα, από δική μας διάθεση. Για αυτό, κατά θέλημα Θεού, το φως της πίστης είναι κάθε φορά τόσο, ώστε να αφήνη πάντοτε αρκετό χώρο στην ελευθερία του ανθρώπου.

Αντίθετα, η επιστήμη έχει σχέση με την κτίση, που πρέπει να την κατακυριεύσωμε και να την υποτάξωμε από θέλημά μας (Γέν. 1,28).

Για αυτό απαιτείται, η επιστήμη να έχη τόσο πλούσιο φως, ώστε να μη μένη καθόλου περιθώριο για δυνατότητα επιλογής μεταξύ αποδοχής και απόρριψης των πορισμάτων της. Όπου η δυνατότητα αυτή εξακολουθεί να υπάρχει, **δεν υπάρχει επιστημονική γνώση, αλλά «θεωρία», πεδίο για έρευνα.**

- **Ω βάθος πλούτου και σοφίας και γνώσεως Θεού!**

- **Ως ανεξερεύνητα τα κρίματα Αυτού**

και ανεξιχνίαστοι αι οδοί Αυτού! (Ρωμ. 11,33).

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ

Γονατίζω και καθικετεύω τον Πατέρα, που μόνο με την δύναμη Του γίνεται ο άνθρωπος πατέρας (είτε πνευματικός είτε σαρκικός)·

- **να σας αξιώση** με το έλεός Του και την χάρη και με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος να δυναμώσετε να γίνετε ρωμαλέοι και εύρωστοι στον έσω άνθρωπο·

- **να κατοικήση** στις καρδιές Σας, που πρέπει να Του τις ανοίξετε με την πίστη, ο Χριστός·

- **να σας κάμη να έχετε** στην αγάπη γι' Αυτόν βαθιές ρίζες και γερά θεμέλια·

- **γιατί μόνο τότε** θα μπορέσετε να καταλάβετε και σεις, όπως το κατάλαβαν όλοι οι άγιοι, τι μήκος, τι πλάτος, τι ύψος, τι βάθος έχει το μυστήριο του Σταυρού του Χριστού·

- **γιατί μόνο τότε** θα καταλάβετε πόσο ανώτερο από το να καταλάβη κανείς με την επίγεια γνώση και σοφία όλα τα μυστήρια της κτίσης, είναι να καταλάβη πόσο μας αγαπάει ο Χριστός, **ο Κτίστης**.

- **γιατί μόνο τότε** θα γεμίσετε με πίστη, με αρετή, με αγάπη, με όλα τα δώρα του Θεού.

(Εφ. 3,14-19)

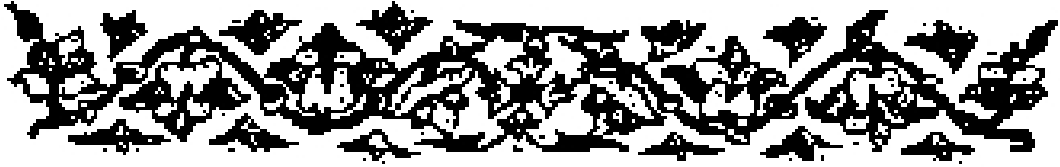

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Γράφει ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος:

Αν κανείς θελήση να γράψη για τον Χριστό, όλα όσα είναι δυνατόν να λεχθούν για το πρόσωπο και το έργο Του, ο κόσμος ολόκληρος δεν θα τα χωρέση τα βιβλία, που θα χρειασθή να γραφούν (Ιω. 21,25).

Περιορίστηκα να γράψω λίγα. Αυτά που αρκούν, να σας βοηθήσουν να πιστεύσετε, ότι ο Ιησούς είναι ο Υιός του Θεού· και πιστεύοντας σ' Αυτόν, να αποκτήσετε την αιώνια ζωή εν των Ονόματι Αυτού (Ιωάν. 20,31).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΠΩΣ ΕΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ

α. Ο Προβληματισμός

1. Όταν ήμουν έφηβος, ήθελα να είμαι πάντοτε χαρούμενος. Ήθελα να είμαι ο πιο χαρούμενος άνθρωπος στον κόσμο! Ακόμη ήθελα η ζωή μου να έχει νοήμα! Έψαχνα να βρω απάντηση στα ερωτήματα:

- Ποιός είμαι;
- Γιατί γεννήθηκα;
- Γιατί ζω;
- Πού με οδηγεί η πορεία της ζωής μου;

Παράλληλα ήθελα να είμαι πάντοτε ελεύθερος. Και μάλιστα ο πιο ελεύθερος άνθρωπος στον κόσμο! Για μένα ελευθερία δεν ήταν, να μπορούσα να έκανα ό,τι ήθελα· (αυτό όλοι το μπορούν· και οι πιο πολλοί αυτό κάνουν!) Εγώ ήθελα, να είχα την δύναμη να κάνω αυτό που είχα χρέος να κάνω. Γιατί πολλοί ξέρουν, τι οφείλουν να κάνουν, μα δεν έχουν την δύναμη να το κάνουν· δηλαδή δεν έχουν δύναμη θελήσεως, να πουν όχι σε μερικές άλογες τάσεις τους, που τους σπρώχνουν σε «άλλα». Να. Ένας ναρκομανής ξέρει πόσο είναι τραγική η κατάστασή Του! Θέλει να διορθωθεί! Μα μια εσωτερική τάση τον κάνει κουρέλι! Το ίδιο συμβαίνει και με διάφορα άλλα «σαρκικά» πάθη!

2. Τί φοβερό πράγμα, να θέλη ο νέος να είναι εντελώς ελεύθερος, να έχει φιλοσοφία του την απόλυτη ελευθερία του, και τελικά να διαπιστώνη, πως είναι δούλος· και μάλιστα σιδηροδέσμιος!

β. Η στραβή πορεία.

1. Έτσι άρχισα να ψάχνω για μια απάντηση στο θέμα αυτό της εσωτερικής ελευθερίας. Και τί λέτε, διαπίστωσα; Διαπίστωσα, ότι όλοι (ή... σχεδόν όλοι!) εκείνοι που είχαν κάποια εσωτερική ελευθερία, είχαν και κάποια θρησκευτικότητα. Επήρα λοιπόν μια μεγάλη απόφαση. Έκαμα και εγώ ένα ανάλογο βήμα: Επήγα στην Εκκλησία! Μα δεν μου άρεσε! Δεν ευρήκα εκεί καμιά ψυχική άνεση. Αντίθετα. Αισθάνθηκα πολύ στενόχωρα!

Είμαι άνθρωπος πολύ πρακτικός. Όταν λοιπόν βλέπω, πως κάτι δεν μου ταιριάζει, βάζω τελεία και παύλα! Στο θέμα «θρησκεία» έκαμα κάτι περισσότερο. Έβαλα όχι απλώς τελεία και παύλα, αλλά κάτι περισσότερο. Έβαλα και σταυρό (. - +)!

2. Τότε έκαμα την σκέψη, πως το πιο ουσιαστικό είναι να επιτύχω στην ζωή. Να αγωνισθώ. Να γίνω διάσημος. Να γίνω ηγέτης...

Στο πανεπιστήμιο διαπίστωσα, πως τα προεδρεία των διαφόρων ετών διέθεταν πολλά μέσα· και έπαιζαν σημαντικό ρόλο στην ζωή των πανεπιστημίων, των φοιτητών και του τόπου. Αποφάσισα λοιπόν και εγώ να θέσω υποψηφιότητα. Και έτσι έγινα πρόεδρος του πρώτου έτους!

Και έγινα έτσι παράγων! Με ήξεραν όλοι! Ερρύθμιζα ομιλίες! Διαλέξεις. Αγώνες. Καταλήψεις. Απεργίες. Μετείχα σε συμβούλια. Και τί το όφελος; Μετά από λίγο άρχισα να πλήττω.

Μια Δευτέρα ξύπνησα με φοβερό πονοκέφαλο. Είχα την Κυριακή πέσει στο κρεβάτι πολύ αργά. Σκέφθηκα: Πέντε ημέρες στο μαγγανοπήγαδο! Περιμένοντας ναρθή η Παρασκευή! Γιατί η «απόλαυση» ήταν τα τρία «ελεύθερα» βράδυα: Παρασκευής, Σαββάτου και Κυριακής! Και «φτου» από την αρχή!...

3. Μέχρι τότε όλοι οι νεαροί με θεωρούσαν σαν την «προσωποποίηση» της αποφασιστικότητας και της χαράς! Μα τα πράγματα δεν ήσαν έτσι. Εγώ ήξερα ότι ήμουν σαν μια βαρκούλα στα κύματα του ωκεανού! Περιστάσεις, καταστάσεις και συναισθήματα, που δεν τα έλεγχα καθόλου, με επήγαιναν, όπου ήθελαν! Και η ζωή μου ήταν κόλαση! Και το χειρότερο; Δεν ήξερα τότε κανέναν, που να μπορούσε να μου ειπή δυο ωφέλιμα λόγια. Μα και αν βρισκόταν, τα λόγια του δεν θα με ωφελούσαν! Δεν θα αρκούσαν! Γιατί πάνω από τα καλά λόγια εχρησιζόμουν την δύναμη (που χρειάζεται!), για να τα κάμω πράξη. Και αυτήν την δύναμη δεν την εύρισκε πουθενά!

Μέσα στην κατάσταση αυτή άρχισα να συλλογίζομαι:

Άραγε υπάρχει άνθρωπος πιο ειλικρινής από εμένα στην προσπάθεια του να βρη το σωστό, να βρη την αλήθεια;

γ. Μια νέα διαπίστωση

1. Κάποτε έπεσε στην αντίληψή μου, ότι το Πανεπιστήμιό μας υπάρχει και ένας άλλος «κύκλος»: Λίγοι φοιτητές και δύο καθηγητές. Ήταν ένας «χριστιανικός κύκλος». Που ξεχώριζε από τους άλλους. Γιατί τα μέλη του εφαιόνονταν, πως ήξεραν: και τι πιστεύουν· και γιατί το πιστεύουν. Είχαν ειρήνη. Και συνέπεια.

Αποφάσισα να τους πλησιάσω. Δεν με απασχολούσε, αν θα συμφωνήσουν μαζί μου. Είχα μάθει να έχω «κατανόηση». Να βλέπω ήρεμα τις πεποιθήσεις των άλλων. Και να τις σέβωμαι. Είχα φιλία και συνεργαζόμουν αρμονικά: με αριστερούς· με αναρχικούς· με δεξιούς· και άλλους.

2. Μα – όπως είπα – η ομάδα αυτή ήταν κάπως διαφορετική. Αυτό με έκανε να απασχοληθώ μαζί τους στα σοβαρά. Και τι διαπίστωσα! Ότι έλεγαν λιγώτερα από όσα έπρατταν. Δεν μιλούσαν απλώς για αγάπη. Είχαν αγάπη. Και, σε αντίθεση με όλους τους άλλους, δεν άφηναν να επηρεάζονται από τις περιστάσεις. Δεν εθυσίαζαν τις αρχές τους. Δεν ήσαν βαρκούλες, που τις πηγαίνουν όπου θέλουν τα κύματα! Έδειχναν, πως είχαν μια βαθειά χαρά. Που δεν προερχόταν από εξωτερικές ευχάριστες περιστάσεις: παιχνίδι, γλέντι, έρωτα... κλπ. Είχαν την χαρά μέσα τους. Μια βαθειά χαρά. Ήσαν χαρούμενοι σε βαθμό, που με έκανε να νευριάζω. Είχαν κάτι, που εγώ δεν το είχα.

Όλοι να ζηλεύουμε αυτό που δεν έχουμε. Έτσι και εγώ εξήλενα αυτή την εσωτερική χαρά τους. Και επήρα την απόφαση να συνδεθώ μαζί τους.

Ωφέλεια θα έχω! σκέφθηκα.

3. Και να, μετά από λίγες ημέρες, βρίσκομαι και εγώ στην συντροφιά τους. Είμαστε έξι φοιτητές και δυο καθηγητές. Και αρχίζει η συζήτηση. Για το Θεό.

Μέχρι τότε, κάθε φορά που άκουγα κουβέντα για τον Θεό, έβαζα τις φωνές! Για να δείξω πως τάχα είμαι «έξυπνος»! Όπως ξέρετε σε τέτοιες περιπτώσεις ο «έξυπνος» φωνάζει, όσο πιο δυνατά μπορεί.

- Για σκέψου, παιδί μου! Είναι χριστιανός! Χα-χα-χα... Και τρέχει πίσω από τους παπάδες!... Χα-χα-χα... Σαν γριούλα!... Νέος άνθρωπος!... Φοιτητής σχολής θετικών επιστημών!...

Και χρειάστηκε πολύς καιρός ακόμη, μέχρι που κατάλαβα, ότι όσο πιο πού φωνάζει κανείς, τόσο πιο κουφιοκέφαλος είναι!

Η συζήτηση αυτή δεν τραβούσε το ενδιαφέρον μου. Έτσι αφοσιώθηκα να κοιτάζω μια όμορφη κοπέλλα, που ήταν στην ομάδα τους. Μέχρι τότε είχα την ιδέα, πως οι χριστιανοί είναι όλοι τους αποκρουστικοί. Διαπίστωσα, ότι είχα και σ' αυτό λάθος. Και θέλοντας να κρύψω τον

λογισμό μου, άρχισα να στριφογυρίζω στην καρέκλα μου. Και μετά ερώτησα, σαν τάχα να είχαν τα λόγια τους τραβήξει το ολόψυχο ενδιαφέρον μου.

- Έχετε την καλωσύνη να μου ειπείτε, τί είναι εκείνο που άσκησε την πιο μεγάλη επίδραση στην ζωή σας; Γιατί η ζωή σας δεν είναι σαν των άλλων φοιτητών και καθηγητών;

Η φοιτήτρια για την οποία σας μίλησα, πρέπει να ήξερε, τι επίστευε! Με κύτταξε στα μάτια με μια ήρεμη σοβαρότητα και είπε μόνο δυο λέξεις, που δεν περίμενα να τις ακούσω!

- Ο Ιησούς Χριστός!

Απάντησα κάπως νευριασμένος:

- Ω, για το Θεό! Άφησέ τα αυτά. Την βαρέθηκα πια την θρησκεία! Την βαρέθηκα την Εκκλησία! Τα μπούχτισα τα θρησκευτικά βιβλία! Γιατί όλα, όσα έχουν σχέση με την θρησκεία, προκαλούν μαλασμό!...

- Μα εγώ δεν σας μίλησα για θρησκεία! Εγώ είπα: Ιησούς Χριστός!...

Αυτήν την διάκριση δεν την είχα ξανακούσει!

Και η κοπέλλα συνέχισε:

- Ο Χριστιανισμός δεν είναι θρησκεία. Θρησκεία είναι η προσπάθεια που κάνει ο άνθρωπος να βρη το δρόμο προς το Θεό! Ο Χριστιανισμός δεν είναι θρησκεία! Ο Χριστιανισμός μας μιλάει για κάτι το αντίθετο: Για την προσπάθεια που κάνει ο Θεός να βρη τον άνθρωπο.

Αυτό δεν το είχα ακούσει ποτέ. Οι απόψεις που κυκλοφορούν είναι τραγικά απλές. Και συνήθως με ωρισμένες απλοϊκής μορφής απλοποιήσεις φαντάζονται πως λύνουν τα προβλήματα επιστημονικά! Τελευταία είχα γνωρίσει έναν καθηγητή πανεπιστημίου, που έλεγε στα σοβαρά:

- Ο κάθε άνθρωπος που πάει στην Εκκλησία είναι Χριστιανός!

Δεν κρατήθηκα και είπα:

- Σύμφωνα με αυτό το σκεπτικό, κάθε άνθρωπος, που πηγαίνει στο γκαράζι, γίνεται αυτοκίνητο! Τί σχέση έχει η σωματική παρουσία σε μια Εκκλησία με την χριστιανική πίστη; Χριστιανός είναι εκείνος, που πιστεύει στον Χριστό σωστά!

δ. Μεγάλη η αλήθεια!

1. Κάποτε στον κύκλο αυτό μου ανέθεσαν να τους ειπώ δυο λόγια για τον Χριστό. Και συγκεκριμένα: Πως έγινε άνθρωπος. Πως εσταυρώθη. Γιατί εσταυρώθη. Πως ετάφη. Πως αναστήθηκε. Και τι μπορεί να προσφέρει σε έναν νέο του εικοστού αιώνα.

Εγώ τότε όλα αυτά τα θεωρούσα βλακείες. Είχα την ιδέα, ότι οι άνθρωποι που ασχολούνται με αυτά είναι όλοι παλαβοί, κρετίνοι. Στις φοιτητικές συνάξεις μέχρι τότε καραδοκούσα με μανία να ακούσω κανέναν να ειπή κάτι για θρησκεία και Χριστό, για να ορμήσω επάνω του... να τον κονιορτοποιήσω... να τον ξετινάξω! Η γνώμη μου ήταν: Για να είναι κανείς Χριστιανός πιστός, πρέπει να μην έχη όχι ένα κουκούτσι, αλλά ούτε ένα ελάχιστο μόριο φαιά ουσία. Μα ήρθε η ώρα και κατάλαβα, ότι αυτό ίσχυε για μένα!

Προσπάθησα να το αποφύγω. Τί δουλειά έχω εγώ με τέτοια θέματα; έλεγα μέσα μου. Μα δεν μπόρεσα. Οι νεαροί του χριστιανικού κύκλου δεν με άφησαν! Και έτσι το επήρα το θέμα. Μα με εγωϊστική διάθεση. Με την σκέψη: Θα τους ξετινάξω! Θα τα βροντήξω! Και θα φύγω!

Αλλά τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν έτσι.

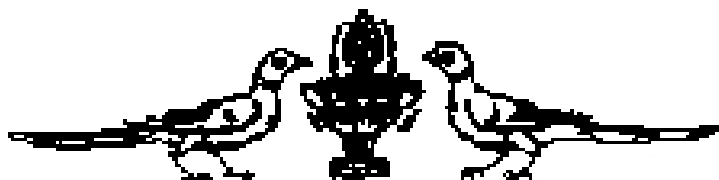
2. Όταν καταπιάστηκα με το θέμα, είδα να γίνεται λόγος για κάτι αποδείξεις, που χρειάστηκε να τις ερευνήσωμε, για να εκτιμήσω την σοβαρότητά τους. Γιατί διαφορετικά κινδύνευα να γίνω περίγελως στα μάτια τους, αφού αμέσως μετά οι νεαροί εκείνοι θα με έκαναν εμένα σκόνη! Έτσι ρίχτηκα να μελετώ αυτές τις «αποδείξεις» με μόνο στόχο να ιδώ, πως θα τις αποκρούσω. Μα δεν τα κατάφερα. Κατέληξα στο συμπέρασμα, ότι τα βιβλία, που χρησιμοποιούν οι πιστοί, δίνουν την πιο σωστή εικόνα για το πρόσωπο του Χριστού. Η διαπίστωση αυτή εντυπωσίασε φοβερά.

Κατάλαβα, πως το ζήτημα της σχέσης μας με τον Χριστό είναι το πιο σοβαρό πρόβλημα της ζωής μας. Θυσίασα τα πάντα. Και στρώθηκα στην μελέτη. Διάβασα κάθε είδους αθεϊστικό

και κάθε είδους χριστιανικό απολογητικό βιβλίο, που μπόρεσα να βρω. Και το συμπέρασμα μου ήταν πάντοτε το ίδιο:

Η αλήθεια βρίσκεται στα βιβλία της Εκκλησίας. Ο Χριστός είναι αυτός που μας λέγει η Εκκλησία: Θεός και Σωτήρας μας.

3. Και έγινα Χριστιανός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
α. Η λειτουργία της σκέψης	5
β. Η διαστροφή της σκέψης	5
γ. Τα δύο αναμφίβολα	5
δ. Η έρευνα	6
ε. Ο κίνδυνος πελαγοδρομίας	7
στ. Πως ξεκινάμε	7
ζ. Έρευνα, πίστη και αγάπη	8
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΤΙ ΘΕΣΗ ΕΧΕΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ

α. Η λάθος εφαρμογή	11
β. Η σωστή εφαρμογή	12
γ. Τι είναι η επιστήμη	12
δ. Η ιστορικο-δικαστική μέθοδος	13
ε. Οι αποδείξεις	13
στ. Συμπέρασμα	14
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΤΙ ΘΑ ΕΡΕΥΝΗΣΩΜΕ

α. Ερευνάτε τας Γραφάς	16
β. Ο βιβλιογραφικός έλεγχος	17
γ. Οι εξωτερικές μαρτυρίες	19
δ. Οι εσωτερικές μαρτυρίες	21
ε. Έχουμε δικαίωμα να τις αμφισβητούμε;	23
στ. Μπορεί να αλλοιώθηκαν τα λόγια του Χριστού;	24
ζ. Συμπέρασμα	24
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

α. Κάτι άλλο	26
β. Ο Κύριός μου και ο Θεός μου	27
γ. Ομοδύναμος με τον Πατέρα	28
δ. Ίσος με τον Πατέρα	29
ε. Αιώνιος κυρίαρχος του κόσμου	32
στ. Χωρίς προκατάληψη	33
Παράρτημα: Τι λέει η λογική	34
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΙ ΕΛΕΓΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ

α. Το πλήρωμα των καιρών	37
β. Το φιάσκο του θανάτου του Χριστού	37
γ. Πως περίμεναν τον Μεσσία οι Εβραίοι	38

δ. Πως περίμεναν τον Μεσσία οι μαθητές Του	39
ε. Τί έγινε και άλλαξε το σκηνικό;	40
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Το πιο μεγάλο γεγονός	43
A. ΜΗΠΩΣ ΜΑΣ ΑΠΑΤΗΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ;	43
α. Έκλεψαν το σώμα οι μαθητές;	43
β. Στέκει η μαρτυρία των Εβραίων;	45
1. Ακούσατε ποτέ τέτοιο πράγμα;	45
2. Να τον μισούν έπρεπε!	45
3. Μπορούσαν και να ήθελαν;	45
4. Η κουστωδία και η Ρωμαϊκή Νομοθεσία!	46
5. Για να φτιάξουν θρησκεία!	47
6. Υπάρχει πιο ανόητο επιχείρημα;	48
7. Συμπέρασμα.	48
γ. Στέκει η μαρτυρία των Αποστόλων	48
1. Η ειλικρίνειά τους	49
2. Τί εκέρδισαν; τί απόλαυσαν;	50
3. Τί κρύβεται από πίσω;	51
B. ΜΗΠΩΣ ΑΠΑΤΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	53
Πότε και σε τί απατώμεθα;	53
I. Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΚΡΟΦΑΝΕΙΑΣ	53
α. Η θεωρία	53
β. Λογική θεώρηση της θεωρίας	53
γ. Ιατρική θεώρηση της θεωρίας	54
1. Πως εσταυρώθη ο Χριστός	54
2. Πως απέθανε ο Χριστός στον Σταυρό	55
3. Πως πιστοποιήθη ο θάνατός Του	56
δ. Συμπέρασμα	56
II. Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΩΝ	58
α. Η θεωρία	58
β. Υπήρξαν οι μαθητές θύματα ψευδαισθήσεων;	58
γ. Εμπειρία αισθήσεων	59
III. Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΛΑΘΟΥΣ	61
IV. ΤΟΛΕΔΩΘ ΠΕΣΟΥΑ	62

* * *

Λύσεις τραμπουκίστικες	63
Γ. Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ	65
α. Ο κενός τάφος	65
β. Η αντίδραση των Εβραίων	65
γ. Απόλυτα βέβαιοι	66
δ. Πως έγινε η ανάσταση	66
ε. Εν τω Ονόματί Μου...	67
στ. Το σημείον	68
Δ. ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	70
α. Το πιο αξιόπιστο γεγονός	70
β. Ιστορία του Χριστού χωρίς ανάσταση δεν γίνεται	70
γ. 700 ώρες εργαστηριακής έρευνας	71
δ. Γι' αυτό ξεσηκώνονται με τόση μανία	71

ε. Συμπέρασμα	72
E. MARTYRIA ENOS AGIOY	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ Η ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

α. Μικρόκοσμος	78
β. Τί ήταν ο Παύλος, πριν γίνη χριστιανός	78
γ. Πώς άλλαξε και έγινε απόστολος;	80
δ. Τί κατάλαβε ο Σαύλος	81
ε. Τί κατάλαβαν οι άλλοι τότε	83
στ. Τί καταλαβαίνομε εμείς σήμερα	84
ζ. Συμπέρασμα	85
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	85

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ

α. Μοναδικό πρόσωπο με προΐστορία	86
β. Μοναδικό φαινόμενο η προφητεία	86
γ. Είναι έγκυρες και αυθεντικές;	88
δ. Οι προφητείες για τον Χριστό	92
ε. Εκπληρώθηκαν στο πρόσωπο του Ιησού	92
στ. Η θεωρία των πιθανοτήτων	93
ζ. Συμπέρασμα	95
Παράρτημα. Προφητείες και Εβραίοι	95
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΓΙΑΤΙ ΣΤΑΥΡΩΘΗΚΕ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

α. Το σκάνδαλο του Σταυρού	98
β. Δεν αρκεί η αγάπη	100
γ. Η αγάπη του Θεού	100
δ. Η αμαρτία και η διόρθωσή της	101
ε. Έπαθε για μας, αντί για μας	103
στ. Το αίμα της Διαθήκης	104
ζ. Γιατί στον Σταυρό	106
η. Συμπέρασμα	107

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

α. Τί είναι ο Χριστός	108
β. Τί λέγει ο Ν. Καζαντζάκης για τον Χριστό	110
γ. Τί συναισθήματα κουβαλούσε ο Ν. Καζαντζάκη	110
δ. Τελική κρίση	111

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄ ΠΙΣΤΗ, ΓΝΩΣΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

α. Επ' ελευθερία εκλήθητε	113
β. Έκλεξαι συ την ζωήν	114
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	117

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

α. Ο προβληματισμός	118
β. Η στραβή πορεία	118
γ. Μια νέα διαπίστωση	119
δ. Μεγάλη αλήθεια	120

Οι «θέσεις» εκείνων που αρνούνται τον Χριστό είναι «φθηνές»· πολύ «φθηνές»· «φθηνές» ακόμη και για ανθρώπους που το έχουν 100% σίγουρο ότι δεν υπάρχει Θεός!

Εξετάζοντας τις θεωρίες αυτές, ακόμη και ο πιο απλός άνθρωπος το καταλαβαίνει, ότι δεν αρκεί να λέει κανείς ότι δεν πιστεύει στον Θεό.

Αν θέλει να είναι λογικός και οι γνώμες του σεβαστές, πρέπει να λέει πράγματα που να «στέκουν»· και να μην εφαρμόζει την μέθοδο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, προκειμένου να λύσει τον «Γόρδιο δεσμό»!

Τι μέθοδο εφάρμοσε ο Αλέξανδρος;

Λόγια ξεκάθαρα: τραμπουκιστή!

Μη μπορώντας να λύσει το γόρδιο δεσμό με τη δύναμη του μυαλού του, τον έκοψε με την δύναμη του σπαθιού του. Όμως:

Αλοίμονο σ' εκείνους που λύνουν τέτοια ζητήματα με τέτοιο τρόπο: τραμπουκίστικο!

Και πιο πολύ «αλοίμονο» αν καμαρώνουν και ότι «κάτι» έκαναν!...

